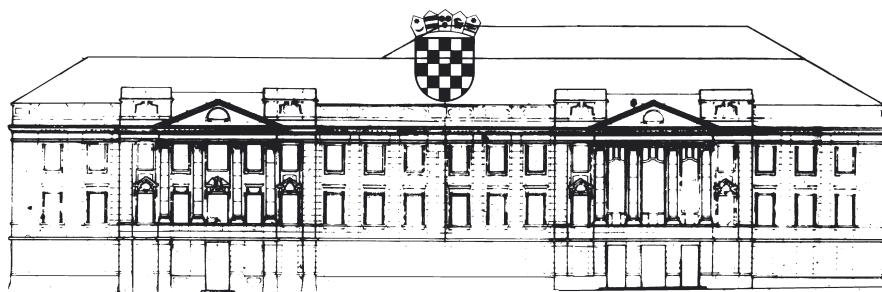

izvješća HRVATSKOGA SABORA

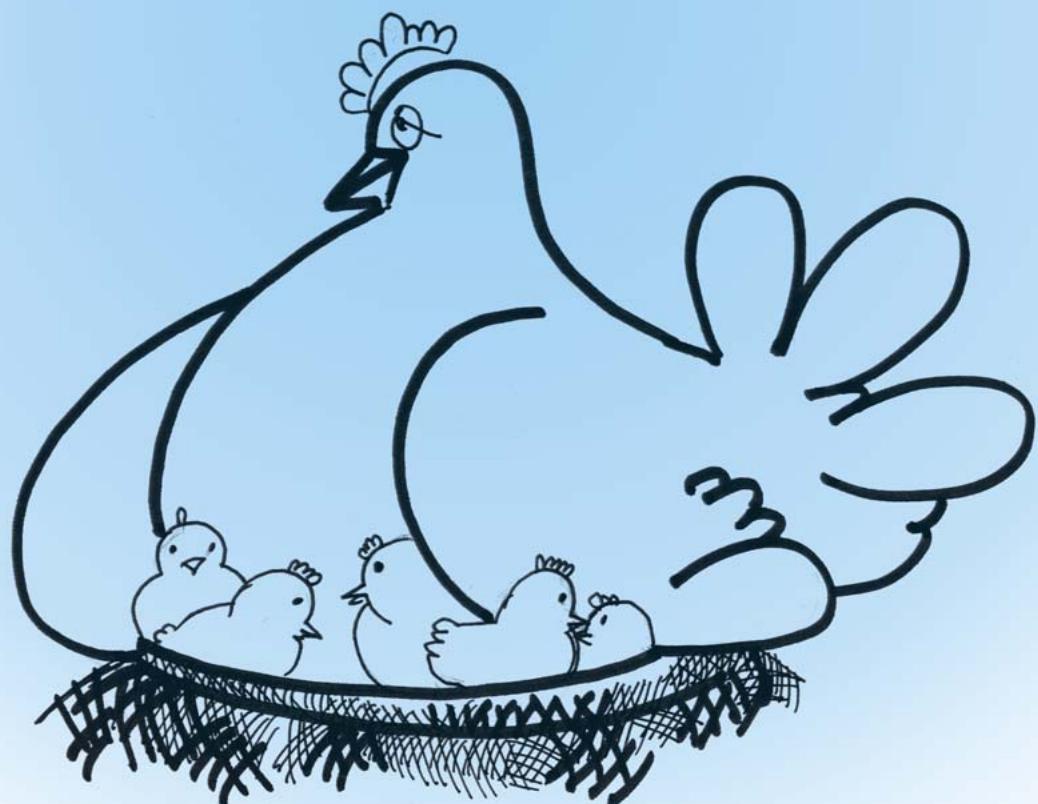

GODINA XVI.

BROJ 405

ZAGREB, 14. I. 2005.

11. SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

O ZAŠTITI PACIJENATA

Prestanak zaoštrenih odnosa u Saboru

Hrvatski sabor tijekom 2004. godine radio intezivno; izglasano je 218 zakona, od toga 32 zakona koje je potrebno donijeti za usklađivanje sa zakonodavstvom Europske unije.

Sabor je mjesto javnoga političkog sučeljavanja u kojem je koncem prošle godine došlo do ozbiljnog zaoštravanja odnosa vladajuće većine i oporbe. Opozicija je iznijela niz prigovora na vođenje sjednica Sabora, pa je tako rečeno da HDZ koristi Sabor kao svoju "glašačku mašineriju". No, nije li tako bilo i u razdoblju 2000-2003. s razlikom da je tada vladala koalicija?

Važan cilj Hrvatske je ulazak u Europsku uniju a parlamentarna kriza mogla bi ugroziti put u Uniju. Stoga je 12. siječnja održana sjednica Predsjedništva Sabora proširena predsjednicima klubova zastupnika kako bi se riješili problemi i normalizirao saborski rad. Sudeći po toj sjednici predstoji dogovor svih parlamentarnih stranaka o izmjenama Poslovnika kojima bi se točno odredilo utvrđivanje kvoruma i način glasovanja, uvrštavanje zakonskih prijedloga u dnevni red, kao i o prestanku "rata" istražnim povjerenstvima. Pitanja postavljena tim povjerenstvima valjalo bi prebaciti na Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa koje bi što prije trebalo započeti s radom.

Predstoji, također, i uspostava Nacionalnog odbora za praćenje i nadzor prigovora s Europskom unijom.

Ž.S.

	strana
- Uvodnik urednika	2
- Utvrđivanje dnevnog reda	3
- Aktualno prijepodne	7
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o zaštiti i spašavanju	19
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o šumama	34
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slatkovodnom ribarstvu	43
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o upravnim pristojbama u području prava intelektualnog vlasništva	45
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, za financiranje projekta zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području	47
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju protokola protiv nezakonite proizvodnje i trgovanja vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama te streljivom, kojim se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog kriminala	49
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Čile o prevenciji i kontroli zlorabe i nedopuštene trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima	50
- Konačni prijedlog zakona o zaštiti prava pacijenata	50
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije o obilježavanju plastičnih eksploziva u cilju otkrivanja	65
- Prijedlog zakona o osiguranju depozita	66
- Godišnja finansijska izvješća Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) za 2003. godinu	71
- Prijedlog izmjena i dopuna Finansijskog plana Hrvatskih autocesta za 2004. godinu	75
- Izbori, imenovanja, razrješenja	76

PRIKAZ RADA:

- 11. SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA ODRŽANE 3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 30. STUDENOGA TE 1, 2, 3, 8, 9, 10, 13, 14. i 15. PROSINCA 2004.

Utvrđivanje dnevnog reda

Predsjednik Šeks otvorio je 11. sjednicu Hrvatskog sabora. Kako nije bilo primjedbi na zapisnik 10. sjednice Hrvatskog sabora, Šeks je utvrdio da je on usvojen.

Usljedilo je utvrđivanje dnevnog reda 11. sjednice. Uz poziv na sjednicu, zastupnici su primili i prijedlog dnevnog reda, a na sjednici je podijeljen Konačni prijedlog dnevnog reda, u koji je predsjednik Šeks uvrstio 4 nove točke.

Kako članak 205. Poslovnika određuje da se najprije odlučuje o prijedlogu da se pojedini zakon donese po hitnom postupku, zastupnici su se očitovali o sljedećim točkama.

U Konačnom prijedlogu dnevnog reda, pod točkama od 4 do 6, od 8 do 11, od 14 do 16 i od 30 do 34 navedeni su zakoni za koje se predlaže donošenje po hitnom postupku. To su Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola protiv nezakonite proizvodnje i trgovanja vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama, te streljivom, kojim se dopunjaje Konvencija UN-a protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade RH i Vlade Republike Čile o prevenciji i kontroli zlorabe i nedopuštene trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije o obilježavanju plastičnih eksploziva, u cilju otkrivanja; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim pristojbama u području prava intelektualnog vlasništva; Prijedlog i

Konačni prijedlog zakona o osiguranju depozita; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zakupu poslovnog prostora; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o zajmu između RH i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, za finansiranje projekta zaštita od onečišćenja voda u priobalnom području; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o zaštiti i spašavanju; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slatkovodnom ribarstvu; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, predlagatelja zastupnika Željka Pavlica; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, predlagatelja Kluba zastupnika HSS-a; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o telekomunikacijama, predlagatelja Kluba zastupnika SDP-a; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o poticanju domaće proizvodnje za plasman u turizmu, predlagatelja Kluba zastupnika HSS-a; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zdravstvenoj zaštiti, predlagatelja Kluba zastupnika LIBRA-e.

Predsjednik Šeks je napomenuo da zakon naveden u Konačnom prijedlogu dnevnog reda pod točkom 10. nosi oznaku P.Z.E., pa sukladno članku 161. Poslovnika zastupnici ne bi trebali glasovati o primjeni hitnog postupka. Međutim, Odbor za zakonodavstvo predložio je prvo čitanje, a ne primjenu hitnog postupka, a s time se suglasio ministar financija, Ivan Šuker, tako da se za taj Prijedlog zakona pod točkom 10.

o depozitu predlaže redoviti postupak, a ne hitni.

Predsjednik Šeks je pitao ima li tko od zastupnika primjedbu na primjenu hitnog postupka kod donošenja ostalih predloženih zakona.

Predsjednik Kluba zastupnika HDZ-a, Luka Bebić rekao je da Klub zastupnika HDZ-a predlaže da se točke 30., 31., 32., 33. i 34. iz Konačnog prijedloga dnevnog reda, odnosno Prijedlog zakona broj 163., 165., 166., 169. i 173. upute u redovitu proceduru. Po njihovoj ocjeni nisu ispunjeni svi potrebni uvjeti da bi ovih pet prijedloga išlo u hitni postupak.

Usljedilo je izjašnjavanje o primjeni hitnog postupka kod donošenja predloženih zakona. Na zahtjev predstavnika Kluba zastupnika HDZ-a Luke Bebića glasovanje se provodilo dizanjem ruke. Zastupnici su jednoglasno, sa 118 glasova "za" prihvatali primjenu hitnog postupka kod donošenja Zakona o potvrđivanju Protokola protiv nezakonite proizvodnje i trgovanja vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama, te streljivom kojim se dopunjaje Konvencija UN-a protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta. Tako je ovaj Prijedlog uvršten u dnevni red po hitnom postupku.

Zastupnici su jednoglasno, sa 122 glasa "za" uvrstili u dnevni red po hitnom postupku i Prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade RH i Vlade Republike Čile o prevenciji i kontroli zlorabe i nedopuštene trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima.

Jednoglasno, sa 123 glasa "za" u dnevni red po hitnom postupku uvršten je i Prijedlog zakona o potvrđivanju Konven-

cije o obilježavanju plastičnih eksplozija u cilju otkrivanja.

Zastupnici su većinom glasova, sa 79 glasova "za" i 44 "protiv" prihvatali primjenu hitnog postupka i kod donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama.

Većinom glasova zastupnika, 93 "za" i 30 "protiv" u dnevni red po hitnom postupku uvršten je i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim pristojbama u području prava intelektualnog vlasništva.

Primjena hitnog postupka prihvaćena je većinom glasova, 82 "za" i 41 "protiv" i kod donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zakupu poslovnog prostora.

Jednoglasno, sa 124 glasa "za" zastupnici su prihvatali primjenu hitnog postupka kod donošenja Zakona o potvrđivanju Ugovora o zajmu između RH i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, za financiranje projekta zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području.

Većinom glasova zastupnika, sa 78 glasova "za" i 48 "protiv" primjena hitnog postupka prihvaćena je kod donošenja Zakona o zaštiti i spašavanju.

Hitni postupak zastupnici su prihvatali i kod donošenja Zakona o slatkovodnom

ribarstvu, i to većinom glasova, 75 glasova "za" i 51 "protiv".

Protiv hitnog postupka

Uslijedilo je izjašnjavanje o setu zakona gdje je prigovor na uvrštanje u dnevni red po hitnom postupku stavio Klub zastupnika HDZ-a. Uvrštanje u dnevni red po hitnom postupku Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, predlagatelja Željka Pavlica, zastupnici nisu prihvatali, pa ovaj zakon ide u redovitu proceduru. Za primjenu hitnog postupka bilo je 55 glasova "za" i 71 "protiv".

Nije prihvaćena ni primjena hitnog postupka kod donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, predlagatelja Kluba zastupnika HSS-a. Za hitni postupak bilo je 55 zastupnika, a 71 protiv, pa i ovaj zakon ide u redovnu proceduru.

Primjena hitnog postupka nije podržana ni kod donošenja Zakona o izmjeni Zakona o telekomunikacijama, predlagatelja Kluba zastupnika SDP-a. Primjenu hitnog postupka podržalo je 57 zastupnika, a protiv nje je bilo 70 zastupnika. Dakle, i ovaj zakon ide u

prvo čitanje i nalazi se u dnevnom redu u prvom čitanju.

Isto je i s donošenjem Zakona o poticanju domaće proizvodnje za plasman u turizmu, predlagatelja Kluba zastupnika HSS-a. Ni ovaj zakon ne ide u hitni postupak, već u redovitu proceduru. Za primjenu hitnog postupka bilo je 58 zastupnika, a protiv primjene njih 69.

Odbijena je i primjena hitnog postupka kod donošenja Zakona o izmjeni Zakona o zdravstvenoj zaštiti, predlagatelja Kluba zastupnika LIBRE. Primjenu hitnosti podržalo je 54 zastupnika, a protiv nje bilo 73.

Predsjednik Šeks rekao je da pisanih prigovora na dnevni red koji je predložio uz poziv za sjednicu nije bilo, te se isti sukladno članku 203. stavku 4. Poslovnika smatra usvojenim. Dodao je da bi sukladno članku 205. stavku 2. trebao objaviti utvrđeni dnevni red. No, predložio je da, ukoliko se zastupnici slažu, ne čita cijeli utvrđeni dnevni red, nego da samo objavi da je on utvrđen onako kako ga je predložio u Konačnom prijedlogu dnevног reda s usvojenim izmjenama. Ovime je dnevni red utvrđen.

S.Š.

Dnevni red

- Aktualno prijepodne
- Izvješće o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u godini 2003.
- Izvješće o mirovinskim tržištima u Republici Hrvatskoj u 2003.
- Izvješće o radu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2003. godinu
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola protiv nezakonite proizvodnje i trgovanja vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama te streljivom kojim se dopunjuje konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade

- Republike Hrvatske i Vlade Republike Čile o prevenciji i kontroli zlorabe i nedopuštene trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije o obilježavanju plastičnih eksploziva u cilju otkrivanja
- Prijedlog zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona izmjenama i dopuni Zakona o upravnim pristojbama u području prava intelektualnog vlasništva

- Konačni prijedlog zakona o osiguranju depozita
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zakupu poslovnog prostora
- Konačni prijedlog zakona o zaštiti prava pacijenata,
- Prijedlog odluke o davanju ovlasti Vijeću Hrvatske agencije za telekomunikacije
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj za financiranje projekta zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o zaštiti i spašavanju
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slatkovodnom ribarstvu
- Prijedlog za osnivanje istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u svezi s postupanjem s registraturnim i arhivskim gradivom (transkriptima) iz Ureda Predsjednika Republike - predlagatelji desetina zastupnika
- Godišnja finansijska izvješća Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) za 2003. godinu
- Izvješće o izvršenju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2004. godinu, za prvo polugodište 2004.
- Programsко i finansijsko izvješće za 2003. godinu Hrvatskog olimpijskog odbora
- Izvješće o uredbama koje je Vlada Republike Hrvatske donijela na temelju zakonske ovlasti
- Prijedlog zaključaka o utvrđivanju i ostvarivanju prava invalida rada - Predlagatelj Klub zastupnika HNS/PGS-a
- Prijedlog zaključka o pravednjoj raspodjeli sredstava dobivenih porezom na dobit - Predlagatelj Klub zastupnika HNS/PGS-a
- a/Izvješće o radu Vijeća HRT-a i o provedbi programskih načela i obveza utvrđenih zakonom o programima HR-a i HTV-a u razdoblju od 14. studenoga 2003. do 30. lipnja 2004.; b/Izvješće Ravnateljstva o poslovanju HRT-a u 2003. godini; c/Izvješće neovisne revizije o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2003. godinu
- Prijedlog zaključka Hrvatskoga sabora o povlačenju Republike Hrvatske iz Sporazuma o suradnji na provedbi projekta integracije naftovoda "Družba" "Adria" - Predlagatelj Klub zastupnika HSP-a
- Prijedlog zaključka o položaju i perspektivama razvoja lokalne i regionalne samouprave u Republici Hrvatskoj -Predlagatelji klubovi zastupnika LIBRE, HNS/PGS i LS-a
- Prethodna suglasnost Hrvatskoga sabora za potvrđivanje programa razgradnje Nuklearne elektrane Krško i odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama - Predlagatelj Klub zastupnika IDS-a
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o sigurnosti prometa na cestama - Predlagatelj Klub zastupnika HSU
- Prijedlog i Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama - Predlagatelj zastupnik Željko Pavlic
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama - Predlagatelj Klub zastupnika HSS-a
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o telekomunikacijama - Predlagatelj Klub zastupnika SDP-a,
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o poticanju domaće proizvodnje za plasman u turizmu - Predlagatelj Klub zastupnika HSS-a
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zdravstvenoj zaštiti - Predlagatelj klub zastupnika LIBRE
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju - Predlagatelj Klub zastupnika HNS/PGS-a
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak - Predlagatelj Klub zastupnika HNS/PGS-a
- Prijedlog zakona o dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost - Predlagatelj Klub zastupnika LIBRE
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne /regionalne/ samouprave - Predlagatelj Klub zastupnika HNS/PGS-a
- Prijedlog strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2004-2012;
- Prijedlog programa statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2004-2007;
- Prijedlog Godišnjeg provedbenog plana statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2004.
- Izvješće o provedbi Nacionalne strategije suzbijanja zlorabe opojnih droga u Republici Hrvatskoj za 2002. i 2003. godinu
- Statut Vijeća za poštanske usluge - potvrđivanje
- Izvješće o radu Upravnog vijeća HINE - kolovoz 2003/ rujan 2004. godine
- Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja iz područja tržišnog natjecanja za 2003. godinu
- Deklaracija o pravima osoba s invaliditetom - Predlagatelj Klub zastupnika SDP-a
- Prijedlog rezolucije o načelima međudržavnih pregovora Republike Hrvatske s Republikom Slovenijom - Predlagatelj Klub zastupnika HSP-a
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru - Predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove
- Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika - Predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove
- Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnoj i područnoj /regionalnoj/ samoupravi - Predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove
- Izbori, imenovanja i razrješenja.

Dopuna dnevnog reda 10. studenoga 2004.

- Prijedlog za pokretanje pitanja povjerenja članu Vlade Republike Hrvatske, ministru vanjskih poslova gospodinu Miomiru Žužulu - Predlagatelji 43 zastupnika.

Dopuna dnevnog reda 12. studenoga 2004.

- Prijedlozi finansijskih planova za 2005. godinu s prijedlogom projekcije za 2006. i 2007.
- Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje
- Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

- *Hrvatskog zavoda za zapošljavanje*
 - *Hrvatskih voda*
 - *Hrvatskih autocesta*
 - *Hrvatskih cesta*
 - Državne agencije za osiguranje štećina i sanaciju banaka*
 - *Hrvatskog fonda za privatizaciju*
 - *Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost*
 - *Prijedlog plana prihoda i rashoda Državnog proračuna i izvanproračunskih fondova za 2005. godinu s prijedlogom projekcije proračuna za 2006. i 2007. (konsolidirano)*
 - *Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2005. godinu,*
 - *Prijedlog zakona o porezu na dohodak*
 - *Prijedlog zakona o porezu na dobit*
 - *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta*

Dopuna dnevnog reda 19. studenoga 2004.

- Konačni prijedlog zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji
 - Prijedlog izmjena i dopuna Finansijskog plana Hrvatskih autocesta za 2004. godinu

Dopuna dnevnog reda 24. studenoga 2004.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke za projekt završetka autoceste na Koridoru x u Republici Hrvatskoj
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energiji
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o tržištu električne energije
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o regulaciji energetskih djelatnosti
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopuni Zakona o vatrogastvu

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju
 - Prijedlog zakona o zaštiti prirode
 - Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana
 - Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika i članova Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje
 - Prijedlog odluke o imenovanju predsjednice i članova Nacionalnog vijeća za znanost
 - Prijedlog odluke o dopuni Odluke o popisu trgovачkih društava od posebnog državnog interesa
 - Prijedlog odluke o osnivanju istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u svezi sa zaključenim ugovorima između državnih tijela i tvrtki u vlasništvu ili djelomičnom vlasništvu dužnosnika

- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja*
 - *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju*
 - *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima*
 - *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o prikupljanju podataka po osiguranicima o doprinosima za obvezna mirovinska osiguranja*
 - *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju*
 - *Konačni prijedlog zakona o uzimanju i presađivanju dijelova ljudskog tijela u svrhu liječenja*
 - *Prijedlog zakona o genetski modificiranim organizmima*
 - *Konačni prijedlog zakona o Hrvatskom memorijalnom dokumentacijskom arhivu Domovinskog rata*

Dopuna dnevnog reda 26. studenoga 2004.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o zaštiti zraka
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o otpadu
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lijekovima i medicinskim proizvodima
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva
 - Konačni prijedlog zakona o porezu na dohodak
 - Konačni prijedlog zakona o porezu na dobit
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o Financijskoj policiji
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi

Dopuna dnevnog reda 1. prosinca 2004.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnoj reviziji
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o klasifikaciji neobrađenog drva
 - Konačni prijedlog zakona o osiguranju depozita
 - Konačni prijedlog zakona o prijevozu u cestovnom prometu
 - Konačni prijedlog zakona o eksplozivnim tvarima
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći

Dopuna dnevnog reda 3. prosinca 2004.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o javnim cestama
 - Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o lovstvu
 - Konačni prijedlog Pomorskog zakonika
 - Prijedlog zakona o obveznim odnosima
 - Prijedlog zakona o državnoj službi

Dopuna dnevnog reda 7. prosinca 2004.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopuni Zakona o političkim strankama - Predlagatelj Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav
- Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o osnivanju istražnog povjerenstva za

utvrđivanje činjenica u svezi s izdanim državnim jamstvima kreditorima privatnog društva brodogradilište "Viktor Lenac" d.d. Rijeka

kom 1. Zakona o izmjenama Kri- vičnog zakona Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 91/92)

Dopuna dnevnog reda 8. prosinca 2004.

- Prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja članka 23. u svezi s član-

AKTUALNI PRIJEPODNE

Predsjedavajući je pozvao zastupnike da svoja pitanja postave nazočnim članovima Vlade Republike Hrvatske. Usljedila su pitanja koja su obuhvaćala brojna područja, od provedbe socijalnih, zdravstvenih i braniteljskih prava te školovanja pripadnika nacionalnih manjina, do problema vezanih uz uvoz roba, bržeg zapošljavanja i izgradnje potrebnih objekata infrastrukture na područjima od posebne državne skrbi.

Obustaviti nepotreban uvoz roba

*Prvo pitanje uputio je zastupnik **Ivan Lončar (neovisni)** uvodno napomenuvši premijeru Ivi Sanaderu da u posljednjih 50 godina nitko nije opljačkan kao hrvatski seljaci. Taj je proces osobito neprihvativ u posljednjih desetak godina, a uz nepotrebitni uvoz hrane situaciju pogoršava i sve veća prisutnost "agromafije uvo-*

zničnika". Prošle godine uvoz hrane iznosio je 1,2 milijarde, a u prvih deset mjeseci ove godine iznosio je gotovo milijardu dolara. Spomenuo je i štetne posljedice nedavnog uvoza smrznutog mesa i trešanja, koje su tri dana prije prodaje bile prskane sredstvima protiv bolesti i štetnika. Zapitao je što se kani konkretno poduzeti kako bi se koliko- toliko onemogućila agromafija u svojim poslovima, a koja ujedno i truje ljudi.

*Predsjednik Vlade Republike Hrvatske dr.sc. **Ivo Sanader** suglasan je s mnogim iznijetim ocjenama. Međutim, podsjetio je na manjkove domaćeg kukuruza, šećera, pšenice i stočne hrane za potrebe domaćeg tržišta u ovoj godini, prvenstveno zbog posljedica katastrofalne suše. Usprkos ovim potrebama, postoje grupacije koje uvoze nekvalitetnu robu. Ocijenio je da će navedene manipulacije s hranom biti onemogućene osnivanjem*

Agencije za hranu u Osijeku. Svjesni smo činjenice da Hrvatska pristupa Europskoj uniji, čije članice istovremeno znaju štititi svoje stanovništvo od uvoza svega i svačega. Ovi će poslovi ostati prioritetni u domeni poslova Vlade, istaknuo je premijer Sanader.

*Zastupnik **Lončar** zatim je konstatirao da je potrebno postići konsenzus svih političkih čimbenika. Kaže ujedno da "agromafiju" tvore ljudi iz svih stranaka, pa bi bilo neophodno zaposliti veći broj kontrolora za potrebe zaštite i kontrole.*

Socijalna skrb za staračka domaćinstva

*Zastupnik **Ivica Klem (HDZ)** svoje je pitanje uputio potpredsjednici Vlade i ministrici obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Jadranki Kosor. Uvodno je napomenuo da je poznato*

kako je rečeno ministarstvo svojedobno pokrenulo program za pomoć starijim osobama. Ovo je osobito značajno u ruralnim područjima, gdje dominiraju staračka domaćinstva. Zanima ga broj jedinica lokalne samouprave koja su uključena u ovaj program, odnosno hoće li resorno ministarstvo financirati spomenute djelatnosti.

Potpredsjednica Vlade i ministrica **Jadranka Kosor** u kratkim je potezima upoznala zastupnika s rezultatima rada na ovom području. Radi se o potpuno novom projektu koji vodi računa da u Hrvatskoj naglo raste broj starije populacije kojima zbog nemoći i bolesti treba pružiti konkretnu pomoć. Između ostalih potreba, otvorio se i dnevni boravak za starije osobe u Šibeniku, koji obuhvaća i pojedine otoke. Starije i nemoćne osobe s ovog područja bit će zbrinjavane, osobito u zimskom periodu na stacionarsku skrb. Već slijedećeg tjedna predviđamo otvaranje staračkog doma u Belom Manastiru, te pružanje odgovarajuće pomoći starijim osobama u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Uskoro se kreće i sa zahvatima u Međimurskoj, te Požeško-slavonskoj županiji, a do kraja godine bit će obuhvaćano čak 10 županija u kojima će se realizirati navedeni programi. Važno je naglasiti da se ovim projektom ujedno zapošljava novih 400 osoba, zaključila je ministrica Kosor.

Zastupnik **Klem** u dodatnom je javljanju izrazio zadovoljstvo ovim podacima, kao i pruženim odgovorom.

Sporne političke izjave

Zastupnik dr.sc. **Slaven Letica (neovisni)** uvodno je pozdravio sve naznačene članove Vlade, a osobito ministricu i potpredsjednicu Vlade, Jadranku Kosor koja će mu biti protukandidat u nadalazećoj predsjedničkoj kampanji. Svoje je pitanje uputio predsjedniku Vlade Republike Hrvatske. Zabrinut je kaže, za posljedice čudne izjave predsjednika Republike Hrvatske, Stjepana Mesića "da mi nismo ratovali sa Crnom Gorom". Zanimaju ga posljedice ovačke izjave, vezano uz sudbinu naše tužbe pred sudom u Haagu. Zabrinut je i zbog

ociglednog sukoba interesa u kojemu se našao ministar vanjskih poslova **Miomir Žužul** kao i zbog njegove najave: "da će hrvatska Vlada i ubuduće otpisivati državna potraživanja hrvatskim tvrtkama, kako bi osigurala zaštitu radnika". Predsjedavajući ga je upozorio da se odredbama Poslovnika može postaviti samo jedno pitanje.

Odgovarajući na postavljeno pitanje, premijer **Sanader** utvrdio je da izjava predsjednika Mesića, koja nije točna, ipak neće utjecati na navedene aktivnosti u vanjskoj politici. Svatko u Hrvatskoj može davati svoje ocjene, ali svi znamo da su u agresiji na Hrvatsku svojedobno sudjelovale i crnogorske snage. Predsjednik Mesić očito se nije snašao, a dodatni prilog ovoj temi je i nedavna isprika crnogorskog ministra vanjskih poslova zbog uloge svoje zemlje u velikosrpskoj agresiji. Hrvatska je uvučena u ovaj rat u kojemu je pobijedila, ali usprkos tome težimo normalizaciji odnosa sa Srbijom i Crnom Gorom.

Premijer Sanader zatim je podsjetio na kronologiju događaja u spomenutoj tvrtki, čiji su radnici Vladu zamolili za pomoć. Time su potraživanja zaposlenika "Imostroja" došla na drugo mjesto naplate, kako bi se osigurala isplata ionako skromnih plaća. Ovi su zaposlenici danas na ulici, bez posla, pa je Vlada učinila navedeni potez, a ministar vanjskih poslova u čitavoj situaciji nije došao u sukob interesa.

U svom komentaru zastupnik **Letica** napomenuo je da je iznenaden kako neće biti posljedica uslijed izjave predsjednika Mesića. Odgovornost Predsjednika Republike Hrvatske velika je, pa ne bi trebalo olako shvaćati rečene izjave. Smatra da će Hrvatska imati umanjeni kredibilitet i uslijed posljedice ponašanja ministra vanjskih poslova Žužula.

Državna pomoć za osobe s invaliditetom

Zastupnica **Vesna Škulić (SDP)** svoje je pitanje uputila ministrici Kosor. Uvodno je konstatirala da su za ovu godinu Proračunom za Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, osigurana

sredstva za djelovanje Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, i to u iznosu od 21,6 milijuna kuna. Potrošeno je 0,0 kuna. U sastavu resornog ministarstva osigurana su i sredstva za praćenje i unapređivanje politike za osobe s invaliditetom, u iznosu od 250 tisuća kuna. I u ovom segmentu nisu se koristila izdvojena sredstva, zaključila je zastupnica Škulić, pitajući za razloge ovakve poslovne politike.

Potpredsjednica Vlade i ministrica **Jadranka Kosor** napomenula je da ne može dati odgovor na pitanje koje se odnosi na rad Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Što se tiče Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, ova je konstatacija potpuno netočna. Svi programi će do kraja godine biti u potpunosti izvršeni, a utrošak elaboriran pred zastupnicima u Hrvatskom saboru. Nadležna državna tijela i Povjerenstvo Vlade za osobe s invaliditetom, provodi nekoliko važnih projekata. Podsjetila je na programe u sklopu obilježavanja "Dana bijelog štapa", tiskanje specijalnih udžbenika za slijepu osobu, projekt pravobranitelja za invalidne osobe, pomoći oko školovanja pasa vodiča za slijepu, pomoći Savezu udruga cerebralne i dječje paralize, kao i projekt zaštite civilnih invalida Domovinskog rata. U povjerenstvo za ovaj projekt imenovana je i zastupnica Škulić, a ovo tijelo završilo je svoj rad prilagodbom i izradom dostupnih mjestra za invalide u brojnim hrvatskim gradovima. Također je u pripremi uvođenje instituta osobnog asistenta, kao i osnivanje radne skupine za izjednačavanje prava invalida. Ovaj projekt provodimo zajedno s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi, naglasila je u svom odgovoru ministrica Kosor.

Zastupnica Škulić je ponovila navedene stavke oko potrošnje sredstava za praćenje i unapređivanje politike za osobe s invaliditetom i precizirala iznos izdvojenih finansijskih sredstava. Sada je već jedanaesti mjesec, a još uvijek nisu potrošena ni najmanja sredstva za navedene stavke. Osim toga, brojni invalidi kojih u Hrvatskoj ima 429 tisu-

ća, svakodnevno zovu tražeći da im se omogući invalidski status. Zamolila je i pisani odgovor.

Zakonske odredbe i problemi oko otkupa stanova

Zastupnik **Vojislav Stanimirović (SDSS)** svoje je pitanje uputio ministru mora, turizma, prometa i razvijatka, Božidarju Kalmeti. Napomenuo je da veći broj građana nije dobio mogućnost za otkup bivših društvenih stanova, premda su imali status nositelja stanarskog prava kojega nisu izgubili. Većina i sada nesmetano koristi stanove, a neki čekaju njihovu obnovu. U svim dosadašnjim slučajevima, Vlada je utvrđila mogućnost za ostvarivanje navedenog prava - istaknuo je zastupnik, tražeći odgovor kada će ovi stanari dobiti mogućnost otkupa stanova.

Ministar **Kalmeta** podsjetio je da su se ova prava mogla konzumirati do kraja 1997. godine. Nakon ovog datuma, ne može se više ostvariti otkup stana usprkos bivšem stanarskom pravu. Međutim, kada su u pitanju područja od posebne državne skrbi, stanovi se mogu otkupiti, ali samo na temelju odredbi Zakona o područjima od posebne državne skrbi. Zastupnik **Stanimirović** djelomično je zadovoljan ponuđenim odgovorom, dodajući da ima zaboravljenih slučajeva gdje se ništa ne poduzima po tom pitanju.

Carinske povlastice za invalide

I zastupnik **Silvana Hrelja (HSU)** svoje je pitanje uputio potpredsjednici Vlade i ministrici Kosor. Podsjetio je na odredbe Carinskog zakona kojima se invalidne osobe s visokim stupnjem tjelesnog oštećenja oslobođaju carina prilikom uvoza automobila za osobne potrebe. Vladinom uredbom dodatno su precizirane okolnosti, kojima se ovo pravo može i retroaktivno konzumirati. Ipak, još postoji dosta prepreka u samoj provedbi, pa bi bilo dobro da se odgovori kada će invalidne osobe moći nesmetano ostvarivati svoja zakonska prava.

Potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske i ministrica obitelji, bra-

nitelja i međugeneracijske solidarnosti, **Kosor** napomenula je da je Vlada osnovala Povjerenstvo koje će se baviti i navedenim problemima. Prema dostupnim podacima, carine su oslobođeni svi automobili europskih proizvođača, a Povjerenstvo će u predstojećim aktivnostima, između ostalih poteza poslati u proceduru i Zakon o pravobranitelju za osobe s invaliditetom. Poznato joj je da u provedbi pojedinih prava ima dosta problema, koji se ne mogu preko noći realizirati.

Zastupnik **Silvana Hrelja** u svom je komentaru i sam poželio da navedeno Povjerenstvo pomogne u rješavanju nagomilanih problema koji otežavaju svakodnevnicu invalidnih osoba, te zatražio dodatni pisani odgovor.

Školovanje hrvatskih učenika u inozemstvu

Zastupnica **Zdenka Babić-Petričević (HDZ)** svoje je pitanje uputila državnom tajniku Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Želimiru Janjiću. Kao matična zemlja, Hrvatska je preuzela ustavne, ali i moralne obvezе prema generacijama koje se radaju i obrazuju izvan domovine. Kako bi se realizirali ovi zadaci, još je 1990. godine osnovana Hrvatska dopunska nastava, a iz Proračuna se izdvaja 23 milijuna kuna. Zastupnica je upozorila da je Pravilnik kojim se uređuju ovi poslovi, a koji je donijela bivša koalicionska Vlada 2003. godine, neustavan jer se na posao mogu javljati samo oni kandidati koji prebivaju i borave u Republici Hrvatskoj. Iako je bilo nekoliko intervencija kako bi se promijenile ove odredbe, nije bilo nikakvih odgovora iz nadležnog ministarstva. Kada će konačno uslijediti odgovor u svezi s Pravilnikom i hoće li on biti pozitivan, zapitala je zastupnika Babić-Petričević.

Državni tajnik **Želimir Janjić** zahvalio se zastupnici kao i Odboru za useljeništvo, što skrbe oko navedenog problema. Potvrđio je da su zaprimili rečeni dopis, najavljujući da će u najskorije vrijeme ovo pitanje biti primjereno riješeno. Radi se o Pravilniku o uvjetima i

postupku izbora učitelja za rad u dopunskoj nastavi s djecom hrvatskih građana u inozemstvu. Suglasan je s ocjenom oko navedenih protuustavnih odredbi, koje će svakako biti izmijenjene. Osim općih uvjeta i visoke stručne spreme, tražit će se i rezultati na državnim natjecanjima, kao i o godinama koje su kandidati provedeli u učionici. Osim toga, uredit će se i pozicija koordinatora, te suradnja s našim konzularnim predstavnicima, jer i ta pitanja držimo značajnim, zaključio je Želimir Janjić.

Zastupnica je napomenula da je podnijetim prijedlogom zatražena promjena odredbi postojećeg Pravilnika u njegovim člancima 2., 6. i 9. Ukoliko će do kraja godine biti raspisan natječaj, trebalo bi što prije provesti izmjenu Poslovnika.

Dugovanja za bolničku opremu i lijekove

Zastupnik **mr.sc. Marin Jurjević (SDP)** zatražio je odgovor o pojedinim poslovima i dugovanjima HZZO-a od premijera Ive Sanadera. Je li moguće da hrvatske bolnice duguju doba-vljacima lijekova i opreme u prosjeku preko 300 dana? Je li istina da dubioze u zdravstvu po ovoj osnovi iznose 1,5 milijardi kuna, a da HZZO nije platio lijekove 220 dana, iako je ugovorni rok 120 dana? Zabrinut je ujedno da se ovakvom praksom tone u nelikvidnost.

Premijer **Sanader** demantirao je da Hrvatska bilo gdje tone, jer se zapravo izvlači iz zatečenog gliba. Neki izneseni podaci su točni, za razliku od drugih, jer smo preuzimajući vlast zatekli i platili razna dugovanja u iznosu od 3,5 milijardi kuna. Treba konstatirati ove činjenice kako bi se osuđile naknadne spekulacije, a potvrda ovih ocjena može se i pismeno poduprijeti cjelokupnoj hrvatskoj javnosti. Međutim, i u navedenom slučaju imamo potrebno rješenje, pa će se uskoro zatvoriti ova potraživanja.

U svom dodatnom komentarju na odgovor, zastupnik Jurjević pozvao se na podatke koji su navedeni u Zakonu o izvršenju Proračuna. Tamo se ne navode ovi usmeni odgovori. Osim toga, bivša

je vlast u četiri navrata rješavala dubioze u zdravstvu, a na probleme u zdravstvu upozorio je i predsjednik Hrvatske obrtničke komore, gospodin Šafer. Prokomentirao je zatim i odgovore ministra Šukera oko plaćanja obveza koje se odnose na Hrvatske ceste i željeznicu.

Jedinstveni pozivni broj za hitnu pomoć, vatrogasce i policiju

Zastupnika Tomislava Čuljka (HDZ) zanima što je s projektom sjedinjavanja brojeva za pozive hitne pomoći, vatrogasaca i policije, u jednu službu pod brojem 112. Smatra da bi okončanje ovog projekta pomoglo građanima Republike Hrvatske, ali i stranim turistima koji u velikom broju posjećuju našu zemlju.

Na postavljeno pitanje odgovor je dao ministar unutarnjih poslova Marijan Mlinarić. On je podsjetio na zakonske odredbe kojima se uvodi Državna uprava za zaštitu i spašavanje, a na započetom saborskem zasjedanju trebalo bi donijeti i Zakon o zaštiti i spašavanju. Time bi se ujedno odredile zadaće ove državne uprave u slučaju katastrofe i većih nesreća. U tim bi slučajevima svi sudionici pravovremeno i uskladeno djelovali na području pogodenom katastrofama i većim nesrećama. Bitna novina odnosi se i na stvaranje pravnog okvira za djelovanje jedinstvenog operativno-komunikacijskog centra za sve hitne službe i jedinstvenog pozivnog broja 112. Opremanjem ove državne uprave, objedinile bi se sve službe za zaštitu i spašavanje, zaključio je ministar Mlinarić.

U svom komentarju zastupnik Čuljak izrazio je zadovoljstvo odgovorom, ocjenjujući da će osnivanje ove službe biti svima od koristi.

Školovanje pripadnika nacionalnih manjina

Zastupnik dr.sc. Furio Radin (neovisni zastupnik talijanske manjine) podnijeto pitanje uputio je ministru obrazovanja, znanosti i sporta, odnosno nazočnom državnom tajniku Želimiru Janjiću. Govoreći o problematici škola nacionalnih manjina, upozorio

je da u srednjim školama za talijansku nacionalnu manjinu nema niti jedne hrvatske knjige prevedene na talijanski jezik. Škole su zato prinuđene na učenje prema literaturi i knjigama koje u obliku donacija dolaze iz Italije. Osim toga, još nije stigla suglasnost za honorarne predavače kojih je jako puno u školama nacionalnih manjina. Upitao je kada će se dobiti suglasnost za ove profesore, a koji će ujedno moći računati na potrebnu školsku literaturu.

Državni tajnik Želimir Janjić upoznat je sa činjenicom da nema prevedenih udžbenika, podsjećajući na ranije odredbe koje su otvarale mogućnost naruđbe od nakladnika tzv. male naknade. Ministarstvo je slijedom ove odredbe, dva puta pozivalo nakladnike da se odluče na tiskanje i onih naslova koji imaju malu nakladu. Proračunom za 2005. predviđena su i odvojena sredstva za ove potrebe. Govoreći o honorarnim predavačima, podsjetio je da je u drugom polugodištu 2003/4. školske godine Ministarstvo otvorilo veliki broj novih radnih mesta. Ovaj će se proces nastaviti jer se time ujedno smanjuje broj prekovremenih sati. Ocijenio je da će se navedeni problem riješiti vjerojatno već do polovice mjeseca.

Zastupnik Furio Radin u svom je komentarju napomenuo da su 1950. godine prilike bile puno teže, ali su sve školske knjige bile dostupne. Bila su to puno teža vremena od današnjih, u kojima već 13 godina nismo vidjeli prevedeni knjiga.

Pomoći jedinicama lokalne samouprave

Zastupnik Niko Rebić (HDZ) svoje je pitanje uputio premijeru Sanaderu. Istanaknuo je da su se jedinice lokalne samouprave na područjima od posebne državne skrbi u razdoblju od 1996. do 1999. godine zadužile kod HABOR-a. Radilo se o programima koji su poslužili kako bi se ubrzao povratak prognanika svojim domovima, te za obnovu i rekonstrukciju objekata vodovodne infrastrukture. Ovim jedinicama lokalne samouprave, sada prijeti blokada računa zbog nemo-

gućnosti ispunjavanja kreditnih obveza, a istovremeno onim jedinicama koje su se zadužile kod Svjetske banke, Hrvatska je otpisala kreditne obveze.

Hoće li Vlada preuzeti obvezu vraćanja ovih kredita, imajući ujedno na umu da je 80% ovih sredstava utrošeno na obnovu i rekonstrukciju ratom oštećenih objekata, upitao je zastupnik Rebić.

Svjesni smo činjenice da su ova područja nastradala braneći Hrvatsku, pa postoji obveza društva prema tim ljudima i sredinama, odgovorio je predsjednik Vlade Sanader. Vodimo računa o ovim područjima i razmotrit će se svaki pojedini zahtjev koji se uputi Vladi Republike Hrvatske, a reakcije će biti u skladu s postojećim financijskim mogućnostima.

Zastupnik Rebić izrazio je zadovoljstvo predloženom solucijom, te unaprijed zahvalio u ime jedinica lokalne samouprave.

O požarima izvan ljetne sezone - bez odgovora zbog pogrešne najave

Zastupnik Branimir Pasecky (HDZ) svoje je pitanje uputio ministru unutarnjih poslova Marijanu Mlinariću, jer je zabrinut zbog učestalih pojave požara na Jadranu i to izvan uobičajenog kalendarskog perioda. Međutim, predsjedavajući ga je podsjetio da je sukladno poslovničkim odredbama, najavio pitanje ministrici Vesni Škare – Ožbolt, a zatim riječ dao zastupniku dr.sc. Vilimu Hermanu (LIBRA).

Nabava potrebne opreme za Osječku bolnicu

Dr.sc. Vilim Herman je uvodno napomenuo da je stopa smrtnosti od posljedica moždanog i srčanog udara u Slavoniji i Baranji, viša od prosjeka zemlje. Zbog učestalijih pojava, potrebna je što hitnija intervencija, kojoj između ostalog može pomoći i nabava koronarografa za potrebe Kliničke bolnice Osijek.

Na pitanje je odgovorio ministar zdravstva dr.sc. Andrija Hebrang,

premda je zastupnik Herman tražio odgovor od premijera Sanadera. Ministar je napomenuo da ovo pitanje, kao i iznjete tvrdnje počiva na krivim premisama. Iako je točno da u Slavoniji kardiovaskularnih bolesti ima iznad prosjeka, postoje krajevi gdje su rezultati još tragičniji. Zdravstvena zaštita u slučajevima ovih bolesti sudjeluje s manje od 10%, a zdravstvena slika prvenstveno ovisi o načinu života, prehrani i kretanju. Osijek kao medicinski centar Slavonije, dobivao je svu potrebnu i značajnu pomoć od okončanja srpske agresije, a u bolnicu je uloženo više od 180 milijuna kuna. Okončana je i licitacija za uređaj za koronarnu dijagnostiku, sukladno odredbama Zakona o nabavi. Posao je dobio onaj ponuđač kojega je odabralo stručno povjerenstvo, ugovor je potpisani, a u tijeku je i edukacija kadrova i organizacijski poslovi oko otvaranja novog odjela.

Zastupnik **Herman** raščlanio je pojedine etape oko nabavljanja navedene medicinske opreme, te procjenio da uređaj ne dolazi iz Europe, budući da "dolazi brodom". Smatra da bi i premijer trebao biti nezadovoljan, ukoliko se u pitanje dovodi nacionalno zdravljve stanovnika na području Slavonije i Baranje.

Revitalizacija Sisačke željezare

Zastupnik **Pejo Trgovčević (HSP)** svoje pitanje oko preživljavanja Sisačke željezare uputio je premijeru Sanadru. Zabrinut je zbog učestalih najava o zatvaranju objekta, jer će u tom slučaju na ulicu otići 1620 zaposlenika. Gubići i zatvaranje prijeti i tvrtkama koje su surađivale u proizvodnji, kao i mnogim obrtničkim i strukovnim školama u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske, dr. sc. **Ivo Sanader** i sam je kaže, zabrinut zbog nastale situacije oko Sisačke željezare. Istovremeno je izrazio zadovoljstvo što tvrtka "Gavrilović" na istom području, bilježi dobre poslovne rezultate. Ujedno je napomenuo da će i rafinerija u Sisku uskoro biti modernizirana, a radnicima Željezare zajamčene

su plaće u sljedećih šest mjeseci. Unutar Fonda za privatizaciju formirana je radna skupina u izradi programa rada željezare, koja ujedno treba i novog poslovnog partnera. Vlada će u navedenom periodu poduzimati sve potrebne korake koji bi doveli do revitalizacije proizvodnje u Željezari Sisak, zaključio je premijer Sanader.

Zastupnik **Trgovčević** ocijenio je da se aktiviranjem jamstava zapravo "kupuje vrijeme" jer po ocjeni stručnjaka, za novu proizvodnju i ostale organizacijske poslove treba čak 6 mjeseci. Smatra da bi Vlada tim povodom trebala sazvati žurnu sjednicu i održati je u Sisku.

Nastavak izgradnje cestovne infrastrukture

Zastupnik **Ivan Jarnjak (HDZ)** podsjetio je da Vlada namjerava raspisati natječaj za autocestu od Dugopolja do Ploča, kao dijela autoceste Dubrovnik – Split. U zadnje se vrijeme javljaju bivši ministri koji dovode u sumnju ovaj projekt i njegovu realizaciju, pa treba jasno odgovoriti što je s raspisivanjem natječaja na dionicama ove autoceste. Treba ujedno odgovoriti i na kritike o tobžnjem namještanju ugovora, kao i o pripremljenosti potrebne dokumentacije za ove poslove.

Ministar **Božidar Kalmeta** napomenuo je da će svi javni natječaji za izgradnju autoceste biti raspisani na temelju odredbi Zakona o javnoj nabavi i to javnim natječajem, čim budu imali svu potrebnu dokumentaciju. Vlada je ujedno donijela odluku da se raspisne natječaj za dionicu Dugopolje-Ploče, te ovlastila Hrvatske autoceste na provedbu javnog natječaja za izgradnju 96 kilometara, podijeljenih na tri dionice. Napomenuo je da ovim poslovima prethode opsežne pripreme u prikupljanju dokumentacije i troškovnika, a u pripremi je i projektiranje dionice 5C, od mađarske granice, preko Osijeka, do granice s Bosnom i Hercegovinom. I ovdje će se poslovi raspisati nakon pripreme potrebne projektne dokumentacije, zaključio je ministar Kalmeta.

Zastupnik Jarnjak potvrđio je da je javnost upoznata s ovim planovima, kao i o potrebi da se za sve poslove raspšire natječaj sukladno odredbama Zakona o nabavi.

Kakvi su rezultati zaštitnih akcija u prometu?

Zastupnik **Zvonimir Puljić (HDZ)** zatražio je da ministar unutarnjih poslova hrvatskoj javnosti predloži ukupne podatke koje su zabilježile statističke službe, a koji se odnose na efekte mjera nakon uvođenja 0,0 promila alkohola za vozače motornih vozila.

Ministar **Marijan Mlinarić** podsjetio je da je ovaj zakon stupio na snagu 20. kolovoza 2004. godine, te uvjerljivo pridonio da se do 10. mjeseca, broj nesreća i ostalih prekršaja smanji za gotovo 50%. U brojkama to znači da je u navedenom periodu bilo ukupno manje 7.260 prometnih nezgoda, a čak je 90 ljudi manje poginulo. Slične se statistike odnose i na broj lakše i teže stradalih, kao i na ukupnu materijalnu štetu, istaknuo je ministar Mlinarić. Osim alkohola, kao uzroci nesreća navode se i droga, utjecaj lijekova, te umor vozača.

Zastupnik **Puljić** zadovoljan je iznimnim podacima, te smatra da se nakon stabiliziranja ovih tendencija, može razmislići o povratku s bezalkoholnog piva na bevandu.

Provđba programa za mlade osobe

Zastupnica **Marija Lugaric (SDP)** svoje je pitanje uputila potpredsjednici Vlade i ministrici Jadranki Kosor. Želi zapravo saznati razloge zbog kojih nisu utrošena proračunska sredstva za programe praćenja i unapređivanja politike za mlade, te za programe poticanja participacije mladih osoba.

Potpredsjednica i ministrica u Vladi, **Jadranka Kosor** iznjete je ocjene odbacila kao neistinite. Uprava za mlađe ostvarila je u resornom ministarstvu nekoliko iznimno važnih projekata. Između ostalih, pružena je financijska pomoć aktivnostima svih klubova

za mlade osobe, realiziran je projekt UNICEF-a, kojim se potiče borba protiv nasilja nad djecom, pružena je podrška SOS projektima, realizirana pomoć savjetovalištima za roditelje, podijeljene besplatne knjige za obitelji s osmero i više djece, te provedena informatizacija za 400 obitelji koje imaju veći broj djece, kao i za potporu programima populacijske politike. Svi navedeni programi, kao i cjelokupni napor djelatnika ministarstva, mogu se provjeriti i izravno u ministarstvu, zaključila je ministrica Kosor.

Zastupnica Lugarić u svom je komentarju napomenula da mlađi nisu prisutni samo u brojnim obiteljima, a informacije je crpila iz Vladinog dokumenta o izvršenju Državnog proračuna. Napomenula je da su se sredstva za mlade smanjila, a i ovo što je preostalo ne troši se za odobrene projekte. Što je ujedno s obećanjima o povratku dječjeg doplatka za studente, na kraju je upitala zastupnica?

Pomoć hrvatskim braniteljima na području stanogradnje

Zastupnik **Mario Zubović (HDZ)** upitao je ministricu Kosor kako namjerava pomoći hrvatskim braniteljima da riješi svoje stambene probleme. Ujedno je upozorio na neprihvatljive propuste i greške dovršenih stanova, o čemu svjedoče brojni medijski napisи. Koliko je ukupno stanova dodijeljeno braniteljima i kako su rješavani uočeni nedostaci u stanovima, upitao je zastupnik Zubović.

Ministrica Kosor složila se da ovaj problem predstavlja jedno od najvažnijih pitanja koje se pokušava riješiti u Upravi za hrvatske branitelje. Unatoč svim naporima na listi čekanja još se uvijek nalazi 13 tisuća osoba, a dobra suradnja uspostavljena je i s ministricom Marinom Matulović – Dropulić te Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Podsjetila je ujedno da su nedavno podijeljeni ključevi stanova u Virovitici i Zagrebu, a pojedini loše obavljeni poslovi moraju se naknadno izvoditi i popravljati. Sma-

tra da bi se do kraja ove godine morali riješiti stambeni problemi 100% -tih invalida, a dio branitelja iskoristio je mogućnost i za dodjelu kredita. Uskoro slijedi dovršenje i dodjela stanova u Senju, Zagrebu i Puli, napomenula je ministrica Kosor.

Zastupnik **Zubović** zahvalio je na odgovoru.

Korištenje sredstava iz fondova Europske unije

Zastupnica **Katarina Fuček (HDZ)** svoje je pitanje uputila državnoj tajnici u Ministarstvu za europske integracije. Smatra da se ne bi smjelo dogoditi da se zbog inertnog pristupa izgube najavljeni sredstva EU iz pretpriestupnih fondova koja su namijenjena Republici Hrvatskoj. Radi se o stotinama milijuna EUR-a, koji bi znatno podigli stupanj hrvatske konkurentnosti, ocijenila je zastupnica Fuček.

Državna tajnica u Ministarstvu, **Marija Pejčinović-Burić** podsjetila je na medijske odjeke gdje se također pisalo o mogućnosti približavanja ovim fondovima. Hrvatskoj su otvorena tri nova programa; PHARE, ISP-a i SAPARD-u, a iznos u sljedeće dvije godine iznosi oko 245 milijuna EUR-a. Ministarstvo ulaže veliki napor kako bi se finalizirali projekti, a Vlada prethodno mora pripremiti potrebne strateške dokumente, te ojačati postojeće i osnovati nove institucije. One će biti zadužene za provedbu ovih programa, a finansijski poslovi odvijat će se posredstvom Ministarstva financija. Osim toga, tu su i Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, te Ministarstvo mera, turizma, prometa i razvijanja sa svojim programima. Vlada je na prošloj sjednici usvojila akcijski plan provedbe, u kojima su jasno definirani svi planovi, kao i sama provedba. Rješavanjem ovih problema i utemeljivanjem potrebnih institucija, Hrvatska će ojačati svoju sposobnost korištenja finansijskih sredstava kroz CARD program, te omogućiti bolje korištenje fondova.

Zastupnica **Fuček** zahvalila je na preciznim i sveobuhvatnim informacijama

koje ukazuju da je već finaliziran rad na planu provedbe i korištenju sredstava iz fondova.

Provedba programa borbe protiv AIDS-a

Zastupnica **Milanka Opačić (SDP)** svoje je pitanje namjeravala postaviti ministru dr.sc. Draganu Primorcu. Budući da nije nazočan, obratila se državnom tajniku Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Upitala je za razloge odustajanja od provedbe spolnog odgoja u školama kojega je pripremio tim od 18 lječnika i znanstvenika. Zanima je ujedno misli li da djecu mogu kvalitetnije podučavati vjeroučitelji, nego lječnici i struka.

Državni tajnik **Želimir Janjić** uvodno je podsjetio na kronologiju programa borbe protiv AIDS-a. Ovaj se program i dalje provodi u Primorsko-goranskoj županiji, a financira ga Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Ministarstvo dakle nije odbilo ovaj program, već je državni tajnik koji se nalazi na čelu Uprave za osnovno školstvo, poslao dopis kojim obavještava zainteresirane da trebaju izvršiti određene korekcije kako bi program bio prihvaćen. Očekuje se njihov odgovor kako bi se moglo nastaviti s programom.

Sudeći prema novinskim komentariima, napomenula je zastupnica **Opačić**, izgleda da se ipak odustalo od takvog pristupa spolnom odgoju i to zbog pritisaka Crkve koja se protivila da se paralelno s vjerskim odvija i ovakav projekt. Nadležno ministarstvo mora prihvatiti i odgovornost, jer statistike ukazuju da je 18% od seksualno aktivnih studentica zaraženo klamidijom, a 12% HP virusom. Istovremeno se za seksualni odgoj u školama izjasnilo 80% učenika i 70% roditelja, pa bi i njihovu volju trebalo poštovati.

Brže zapošljavanje hrvatskih branitelja

Zastupnik **Frano Matušić (HDZ)** svoje je pitanje uputio ministrici Kosor. Uvodno je zamjerio dijelu medijskih

zaposlenika, što hrvatske branitelje predstavljaju kao borce za privilegije i povlastice. Ovakve netočne i uvredljive teze, predstavljaju jednu od barijera prilikom integracije branitelja u normalni život i ustavno pravo na rat. Kakve je mjere poduzelo Ministarstvo po pitanju zapošljavanja hrvatskih branitelja?

Ministrica **Jadranka Kosor** i sama je potvrdila da je u razgovoru s braniteljima i predstavnicima njihovih udruženja, dominiralo pitanje oko bržeg zapošljavanja. Rješavanje socijalnih pitanja, ujedno je i put kojim se lakše savladavaju posljedice nastale prisutnošću PTSP-a. Ministrica je zatim navela nekoliko programa koje je potaknula resorno ministarstvo, izdvajajući program poticanja malog i srednjeg poduzetništva, osnivanje zadruge hrvatskih branitelja, zajednički program Ministarstva i "KLARE" što je rezultiralo izradom automata za kruh i peciva, programe prekvalifikacije i dokvalifikacije, te programe koji su nastali u suradnji s Ministarstvom rada i gospodarstva. Dakle, ohrabruvanje hrvatskih branitelja da se pronađu u jednom od navedenih programa, i nadalje će predstavljati interes i obvezu ove Vlade, zaključila je ministrica Kosor.

Zastupnik Matušić zahvalio je na iscrpnom odgovoru, ocjenjujući da će i branitelji biti zadovoljni s onim što se moglo čuti.

Postoji li sukob interesa?

Zastupnik **Antun Kapraljević** (HNS) svoje je pitanje postavio premijeru Sanaderu. Zanima ga kada će smijeniti ministra vanjskih poslova Miomira Žužula, ocjenjujući ujedno da postoji više razloga za ovakav potez. Napomenuo je da ministar svojedobno nije prijavio porez, sudionik je tajnih dogovora s američkom tvrtkom "Bechtel", te zbog klasičnog sukoba interesa, "jer je sudjelovaо u donošenju odluke Vlade oko dodjele 6 milijuna kuna poduzeću od čijeg je vlasnika neposredno prije toga trebao ili je isplatio gospodи Žužul 500 tisuća kuna za vrijednost uloga od 10 tisuća kuna".

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske, dr.sc. **Ivo Sanader** napomenuo je da ne planira smjenu ministra Žužula, jer navedeni razlozi nisu istiniti. Očekuje ujedno odgovarajuću reakciju ministra Žužula budući da su iznijete klevetničke tvrdnje, što ne spada u primjerno ponašanje u Hrvatskom saboru. Hrvatska Vlada odgovorno obavlja svoje poslove, a bivša je Vlada umjesto dionice Zagreb – Sisak, ugovorila da "Bechtel" neće graditi navedenu dionicu, nego će dobiti drugu. U toj Odluci nema kondicionala, pa smo na temelju njenih odredbi, samo izrazili namjeru da se umjesto dionice Zagreb-Sisak, realizira dionica Dugopolje-Šestanovac. Nismo to učinili jer smo ocijenili da mogu nastati štetne posljedice za sve, pa se prema tome ništa nije dogodilo. Premijer je izrazio i osobno žaljenje što zbog cijelog slučaja nije krenula izgradnja ove dionice, jer je to zajednička šteta. Apelirao je ujedno da se osobni obraćuni i međusobni politički sukobi, ne trebaju temeljiti na neistinama, niti prepostavljati nacionalnim interesima.

U svom dodatnom komentaru zastupnik **Kapraljević** naglasio je nezadovoljstvo pruženim odgovorom, ocjenjujući da bi zbog ovakvih poteza ministar Žužul u američkoj politici odavno podnio ostavku. Ujedno je dostavio dokumente za koje je procijenio da potkrepljuju njegove iznijete navode, a predsjedavajući je potom odredio kratku stanku.

Pitanje na pogrešnoj adresi

Zastupnik **Vladimir Kurečić** (HDZ) postavio je pitanje ministru obrane **Berislavu Rončeviću** koје se odnosi na nabavku prehrambenih proizvoda za potrebe Hrvatske vojske. Predsjedavajući je napomenuo da je najavljen drugo pitanje i to ministru **Petru Čobankoviću**, te riječ dao zastupniku Lini Červaru.

Rezultati i planovi turističke djelatnosti

Lino Červar (HDZ) uvodno je podsjetio na rezultate ovogodišnje turističke

sezone, predlažući da se obavi temeljita analiza svih relevantnih pokazatelja. Još se uvijek nedovoljno promovira vizija i ideja pravog razvojnog modela, koji obuhvaća plan konkurentnosti marketinga, investicijskih potreba i mogućnosti. Zatražio je od resornog ministra da ocijeni ovogodišnje turističke rezultate.

Ministar mora, turizma, prometa i razvijanja **Božidar Kalmeta** podsjetio je na iznijete ocjene u prošlotjednom Danu hrvatskog turizma, održanog u Cavtatu. Tamo su bili nazočni praktički svi ljudi iz struke, a jedinstvena je ocjena da je ovogodišnja turistička sezona bila najuspješnija od nastanka samostalne Hrvatske. Iznio je zatim i statističke pokazatelle koji su potkrijepili ovakve ocjene, te naglasio da su sve javne službe bespriskorno odradile svoje obveze. Ujedno nije bilo ni značajnijih propusta, gužvi ili čekanja na kolodvorima, lukama i aerodromima. Hrvatska je značajno popravila i svoju poziciju na tržištu Francuske, Velike Britanije, Irske, Nizozemske, te u cijeloj Skandinaviji. Naša je zemlja dobila epitet sigurne i dobro organizirane destinacije, zaključio je ministar Kalmeta.

Zastupnik **Červar** bio je zadovoljan odgovorom, napominjući da bi trebalo češće govoriti o Hrvatskom turističkom razvojnog modelu.

Pripreme za rad Alimentacijskog fonda

Zastupnica **Ingrid Antičević-Marić** (SDP) svoje je pitanje uputila potpredsjednici i ministrici Vlade Republike Hrvatske Jadranki Kosor. Zanima ju je razlozi zbog kojih je Vlada odustala od predlaganja Zakona o alimentacijskim fondom. Ovu je ideju svojedobno predložio SDP, a Vlada je najavila da će i sama podnijeti cijeloviti zakonski prijedlog o osnivanju Alimentacijskog fonda.

Ministrica **Kosor** uzvratila je protupitanjem, želeći otkriti razloge zbog kojih prethodna Vlada u svom četverogodišnjem mandatu nije i sama predložila ovaj zakon. Ipak je dala i odgovor, potvrđujući da je Ministarstvo obitelji,

branitelja i međugeneracijske solidarnosti, napravilo rečeni zakonski akt, a za realizaciju predvidjelo 20 milijuna kuna. Podsjetila je zatim da su predsjednik Vrhovnog suda kao i Ministarstvo pravosuđa zatražili odgodu primjene Zakona na sudovima, jer su u svojim dopisima tvrdili da nisu pripremljeni za njegovu provedbu. Nakon toga, Hrvatski je sabor donio odluku da se ovo pitanje odgodi do 2006. godine, dok sudovi ne budu bolje pripremljeni. Prema tome, pomoći jednoroditeljskim obiteljima, uređuje se i dalje zakonskim mehanizmima koji su utvrđeni u Obiteljskom i Kaznenom zakonu. Dodala je da očevi nerijetko izbjegavaju provesti obvezu plaćanja alimentacije i mijenjaju adresu. Ova je Vlada početkom godine vratila roditeljne naknade na razinu iz 2000. godine, kao i mogućnost korištenja trogodišnjeg roditeljnog dopusta za majke koje imaju blizance ili troje i više djece. Osim toga, nedvojbeno je da potiče pronatalitetnu politiku i davanjem povlastica u stanovalnjici. Zakonski akt o osnivanju alimentacijskog fonda je pripremljen, a svi mehanizmi i danas postoje kako bi se pomoglo ovim obiteljima. Zastupnica **Ingrid Antičević-Marinović** u svom je komentaru napomenula kako imamo "lamentacije, ali nema alimentacije".

Školovanje stručnih kadrova

Zastupnica **Karmela Caparin (HDZ)** svoje je pitanje naslovila na Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. Uvodno je podsjetila na diskontinuitet između potreba gospodarstva i školovanja kadrova. Dinamika tržišta rada ukazuje na disharmoniju ponude i potražnje, što se očituje i čekanjem na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje. Hoće li i kada, obrazovna struktura biti uskladena s potrebama gospodarstva i na Zavodu za zapošljavanje, upitala je zastupnica Caparin.

Ministar **Branko Vukelić** ocijenio je da se radi o jednom od strateških pitanja našeg gospodarstva i njegove konkurenčnosti. Ministarstvo gospodarstva ove je godine potpisalo sporazum s Hrvatskom obrtničkom komorom i Ministarstvom

znanosti, obrazovanja i sporta kojim se potiče školovanje za 57 strukovnih zanimanja. Definirani su obrazovni programi, a osobito je značajno da profil učenika srednjih škola zadovoljava potrebe obrtnika i gospodarstva u cjelini. Ocenjeno je da će se i slijedeće upisne kvote za fakultete definirati sukladno potrebljama hrvatskog gospodarstva. Zastupnica Caparin napomenula je da je zadovoljna ponuđenim odgovorom. Ujedno se nuda da će i samo obrazovanje ubuduće fleksibilnije pratiti zahtjeve tržišta i gospodarstva.

Izgradnja cestovnih prometnica

Zastupnik **Zdenko Antešić (SDP)** svoje je pitanje uputio ministru Božidarju Kalmetu. Uvodno je napomenuo da se privodi kraju projekt izgradnje autoceste koji je započet u mandatu bivše Vlade. Do početka iduće sezone, trebalo bi pustiti u promet cijelokupnu dionicu Split – Zagreb. Međutim, treba upozoriti da jedna značajna turistička regija koja obuhvaća otroke Rab, Pag i sjeverno hrvatsko Primorje, ostaje prometno izolirana. Zanima ga kada će započeti izgradnja punog profila preostalog dijela autocesta Rijeka - Zagreb, i dionice Rijeka – Žuta Lokva, a poglavito tunela ispod Vratnika. Smatra da bi se ovakvim potezom rečena regija spojila na mrežu suvremenih cesta.

Ministar **Božidar Kalmeta** napomenuo je da će dionica Pirovac – Vrpolje, zajedno s mostom preko Krke, biti do ljeta puštena u promet, a isto se očekuje i sa 6 kilometara dugim tunelom kroz Kapelu. Puni profil autoceste Rijeka-Zagreb, kao i svi pristupni putevi, bit će obuhvaćeni u slijedećem četverogodišnjem programu građenja kojega će Vlada usvojiti do kraja ove godine. Planiran je i čitav niz drugih aktivnosti kojima će se spojiti pojedina čvorista autocesta s određenim mjestima, odnosno gradovima.

U svom komentaru, zastupnik Antešić je konstatirao da ipak nije dobio cijelovit i precizan odgovor kada će započeti radovi na navedenim dionicama. Zatražio je pisani odgovor.

Razvoj stočarstva putem poticaja i kredita

Uslijedilo je i pitanje upućeno ministru poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva. Zastupnik **Ivan Drmić (HDZ)** napomenuo je da seljaci usprkos najavama ne znaju sve potrebne podatke o projektima poticanja. Zanima ga koji elementi tvore program poticanja razvoja govedarstva i gdje se mogu dobiti cijelovite informacije.

Ministar **Petar Čobanković** napomenuo je da su ostvarene sve pretpostavke za realizaciju programa poticanja razvoja govedarstva. Svi zainteresirani mogu se javiti županijskim centrima poljoprivrednih savjetodavnih službi, koje su zadužene za zaprimanje zahtjeva. One ujedno predstavljaju "prvi filter" za donošenje odluke o opravdanoći podnijetih zahtjeva. Svi prikupljeni podaci dolaze zatim u resorno ministarstvo u kojem centralno povjerenstvo zahtjeve proslijedi HBOR-u i već utvrđenim kreditnim linijama. Vlada je donijela program izdavanja jamstava od agencije HAMAG-a, koja će izdati 50% jamstava na svaki odobreni kredit HBOR-a i praćenja programa iz poljoprivrede. Ministar je ocijenio da program poticanja gospodarstva predstavlja važan korak kojim se osigurava proizvodnja najosjetljivijih proizvoda, a slični se projekti planiraju i za poticanje svinjogradnje. Povećanjem vlastite proizvodnje stvaraju se bolji uvjeti i za zadovoljavanje potreba vlastitog turističkog tržišta.

Zastupnik **Drmić** izrazio je zadovoljstvo što je program spreman, sugerirajući ujedno da treba nastaviti s trendom smanjivanja politike uvoza poljoprivrednih proizvoda.

Povrat duga hrvatskim umirovljenicima

Zastupnik **Damir Kajin (IDS)** svoje je pitanje uputio predsjedniku Vlade Republike Hrvatske. Počeo je postavljati pitanje o provedbi odredbi Zakona o umirovljeničkom fondu, ali ga je

predsjedavajući zaustavio i upozorio da je sukladno odredbama Poslovnička, najavio postavljanje pitanja o odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama. Zastupnik je napomenuo da je potpisao i mogućnost postavljanja alternativnog pitanja. Nastavio je sa započetim pitanjem, a predsjedavajući je upozorio na potrebu da se svi trebaju pridržavati poslovničkih odredbi.

Govoreći o roku za izradu Zakona o umirovljeničkom fondu, upozorio je da je rok istekao 9. srpnja, a Fond bi trebao zaživjeti do početka 2005. godine. Smatra ujedno da bi umirovljenici mogli raspolagati sa svojim udjelima najkasnije 5 godina od osnivanja Fonda. Ne smije se međutim, omogućiti totalna rasprodaja Hrvatske i privatizacija važnih državnih poduzeća. Ako se iduće godine proračun poveća za 4-5 milijardi kuna, zar ne bi bilo pravičnije obvezu prema umirovljenicima podmiriti obveznicama, upitao je zastupnik Kajin. To primjerice podrazumijeva naplatu iz Proračuna u roku od 8 godina, umjesto imaginarnim dionicama.

U svom odgovoru premijer Sanader potvrdio je da postoji obveza prema umirovljenicima, a s ovim problemom suočavale su se i prethodne vlade. S partnerima iz HSU-a utvrđen je put kojim će se Hrvatska oslobođiti ove traume, ali stanje javnih financija ne omogućava da se obveza isplati u gotovini. I pretvaranje duga u dionice vodilo bi novom javnom zaduzivanju, pa je odabran ovaj put. Nema ujedno nikakvih razloga da će se rasprodati dobre firme, te turističko i poljoprivredno zemljište. Fond će ispuniti svoju funkciju u nekom vremenu jer će imati dionice dobroih tvrtki, ali ne i nekretnine. Riješenost Vlade da se ovaj problem ukloni potvrđuje i nedavno povećanje mirovina za 4% koje je realizirano prije dva mjeseca, zaključio je premijer Sanader.

Zastupnik Kajin u svom je komentaru napomenuo da nije u cijelosti zadovoljan, te da se protivi privatizaciji velikih, javnih poduzeća. Iznio je zatim računicu prema kojoj se sukcesivnim izdvajanjem finansijskih sredstava može namiriti

dug umirovljenicima koji se procjenjuje na oko 20 milijardi kuna.

Što donosi Zakon o športu?

Zastupnik Franjo Arapović (HDZ) svoje je pitanje uputio državnom tajniku, Neviju Šetiću. Upitao je što će skorijim Zakon o športu, čije se donošenje uskoro očekuje, zapravo donijeti srednjim školama i fakultetima?

Državni tajnik Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, napomenuo je da se već mjesecima intenzivno radi na ovom zakonskom prijedlogu. Podsetio je zatim na odjeke sa sastanaka i javnih rasprava koje su provedene širom Hrvatske, ocjenjujući da se radi o značajnim novinama. Predloženo je osnivanje Hrvatskog školskog športskog saveza i Hrvatskog studentskog športskog saveza, kako bi se šport u školama mogao bolje organizirati i koordinirati. Osigurali bi se i novi programi u srednjim školama, a više reda treba očekivati i u studentskom športu. Još nam uviđek nedostaje strategija razvoja studentskog i veleučilišnog športa, kako bi se u svim segmentima dobio jedan organizirani sustav, zaključio je državni tajnik Šetić.

Zastupnik je bio zadovoljan odgovorom.

Rad Vijeća agencije za telekomunikacije

*Zastupnik Dragutin Lesar (HNS) upitao je predsjedavajućeg za razloge koji su spriječili ministra Kalmetu da nazovi ovoj točki dnevнog reda. **Predsjedavajući** ga je obavijestio da će na postavljeni pitanje odgovoriti netko drugi od članova Vlade. Zastupnik Lesar je uvidno ukazao na detalje kojima su se na prošloj sjednici Sabora, branili prijedlozi članova Vijeća Hrvatske agencije za telekomunikacije. Tada je ministar Kalmeta preuzeo odgovornost za rad rečenog Vijeća, a primjedbe na mogući sukob interesa kod dva člana Vijeća odbacio, dodajući da se radi o hipotetičkim sumnjama. Ovo Vijeće nije donijelo odluku o dodjeli koncesije trećem*

operatoru mobilne telefonije, poništivo je provedeni i nije raspisalo novi natječaj. Ovakvim je odlukama Državni proračun uskraćen za oko 2 milijarde kuna i otvaranje 200 novih radnih mesta, a T-comu i VIP-u ostavljeno je oko 220 milijuna EUR-a profit, te osujećeno smanjenje cijena za oko 30%. Upitao je premijera Sanadera hoće li pozvati ministra Kalmetu da podnese ostavku, ili otvoriti mogućnost razrješenja članova Vijeća koji su donijeli navedenu odluku.

*Prije davanja odgovora na postavljeno pitanje, **predsjedavajući** je dao nadopunu i podsjetio da je Hrvatski sabor u skladu sa zakonom, a na prijedlog Vlade imenovao članove Vijeća agencije za telekomunikacije. Ovo tijelo podnosi Izvješće Saboru, pa se radi o pitanju iz djelokruga Sabora, a ne Vlade.*

Zatim je premijer Sanader napomenuo da ne želi ništa više pridodati iznijetom obrazloženju, jer bi bilo kakvo miješanje izvršne vlasti u rad Vijeća bilo protuzakonito. Vlada se ne može miješati u rad zakonodavstva. Pojedini iznijeti navodi kojima se njihov rad dovodi u sumnju su dvojbeni, a postoji opravданo uvjerenje da će državni proračun i te kako profitirati od raspisivanja novog natječaja. Prema tome, proračun neće biti oštećen već poboljšan. Smatra ujedno da je prvobitna ponuda bila loša, pa treba pričekati sve detalje do okončanja posla.

Zastupnik Lesar smatra da nije tražio da se Vlada miješa u rad agencije, ali svaki dan odgađanja o donošenju odluke o trećem operatoru dvojici postojećih donosi milijun kuna viška prihoda i profita na račun građana Republike Hrvatske.

Provodenje lokalnih izbora

Zastupnik Zvonimir Mršić (SDP) podsjetio je da nas od provođenja lokalnih izbora dijeli tek pola godine. Hoće li se građanima na ovim izborima omogućiti koncept neposrednih izbora svojih gradonačelnika, te viši stupanj fiskalne decentralizacije u korist proračuna građova, općina i županija?

I na ovo pitanje odgovor je dao predsjednik Vlade, dr.sc. **Ivo Sanader**. Uvodno je zamolio za razumijevanje što mora ranije napustiti ovu točku dnevnog reda. Želi biti nazočan na početku rada broda, koji istražuje sastav podmorja na budućem mostu Komarna-Pelješac, koji će povezivati dijelove južne Hrvatske.

Zastupniku Mršiću odgovorio je da je i osobno pobornik izravne demokracije, odnosno neposrednih izbora za čelnike lokalne uprave. Podsjetio je da je HDZ dok je bio u opoziciji predložio jedan zakon koji nije prošao, a ovo je pitanje mogla urediti i bivša vlada u periodu svog četverogodišnjeg mandata. Upozorio je zatim na dvojbe koje bi mogle nastupiti ukoliko gradsko vijeće i gradonačelnik budu iz različitih stranaka. Radna skupina zadužena je za izradu odgovarajućih rješenja, a onda bi stranačkim konsenzusom trebali donijeti najbolja rješenja za Hrvatsku, zaključio je premijer Sanader.

Zastupnik **Zvonimir Mršić** napomenuo je da je u potpunosti zadovoljan odgovorom ocjenjujući da je sada svim građanima jasno da su ponovno prevareni, jer suprotno obećanjima neće moći birati svoje gradonačelnike, načelnike i župane. Dodao je ujedno da neposredne izbore imaju svi susjedi Hrvatske, pa ne treba "izmišljati topnu vodu".

Predsjedavajući je zatim podsjetio na nedavne odluke Predsjedništva Sabora, koje je sa svim stranačkim klubovima dogovorilo i detalje oko kulture izraza u Saboru. Izrazi poput "prevara" i "prevarili ste", ne spadaju u ovaj zajednički gentlemanski dogovor.

Ima li MMF utjecaja prilikom izrade Proračuna?

Zastupnik **Nenad Stazić (SDP)** požalio se da je svoje pitanje namijenio ministru financija Ivanu Šukeru koji nije nazočan, a sada nema ni premijera Iva Sanadera. Prisiljen je zato pitanje postaviti državnoj tajnici. Iako Vlada još nije utvrdila Prijedlog proračuna za sljedeću godinu, njegov je nacrt dan Misiji MMF-a koja je nedavno boravila

u Hrvatskoj. Upitao je državnu tajnicu što MMF misli o predloženom proračunu i je li zadovoljan?

Državna tajnica u Ministarstvu finančija **Martina Dalić** zadovoljna je ovim pitanjem, jer joj to omogućuje da pred zastupnicima Sabora kaže kako prijedlog Proračuna nije dat na uvid MMF-u niti bilo kojoj međunarodnoj instituciji, jer ga još nije u cijelosti raspravila ni usvojila Hrvatska vlada. Sve dok se to ne dogodi, neće biti podijeljen bilo kojoj drugoj instituciji, rekla je državna tajnica i izmamila pljesak podrške dijela zastupnika.

U svom komentaru zastupnik **Stazić** je izjavio da se neke stvari ne mogu poricati. Misija MMF-a sutra će doći u Vladu koja se u prihvaćenom "stand by aranžmanu", obvezala da će do kraja rujna pokazati Proračun MMF-u. Konstatirao je da će se na kraju ipak donijeti Proračun kojega će odobriti finansijska institucija.

Zaštita Jadrana od pretjeranog izlova ribe

Zastupnik **Ante Markov (HSS)** svoje je pitanje uputio ministru poljoprivrede. Napomenuo je da postojeći Zakon o morskom ribarstvu vrlo jasno kaže da stranim državljanima nije dozvoljeno ribarenje u hrvatskim teritorijalnim vodama, odnosno oni ne mogu sudjelovati u gospodarskom ribarenju. Nacrt novog zakonskog prijedloga izaziva međutim, veliku pomutnju i nespokoju kod ribara, ali i kod svih koji ozbiljno promišljaju o budućnosti Hrvatske. Upitao je mogu li strani državljeni ribariti u teritorijalnim vodama kao i osnivati trgovačka poduzeća i tvrtke u stranom vlasništvu. Hrvatski dio Jadrana koji je još uvijek sačuvan od prevelikog izlova, bio bi ozbiljno ugrožen višestruko jačim potencijalima. Osnivanjem tvrtki sa stranim kapitalom mogao bi se uništiti ovaj važan prirodni resurs Republike Hrvatske. Upitao je hoće li se ovakva zakonska rješenja razmatrati u Vladi, a kasnije i u Hrvatskom saboru.

Ministar **Petar Čobanković** napomenuo je da se ovdje radi o izradi Nacr-

ta zakona koji je na raspravi i još nije gotov. Svjestan je kaže, određenih nesuglasica, ali Vlada će učiniti maksimalne napore kako bi zaštitila domaće ribare, jer je syesna trenutne situacije i stanja ribljeg fonda na našem dijelu obale.

U svom komentaru zastupnik **Markov** napomenuo je da bi bio zadovoljniji da se uopće otklonila ovakva solucija kojom se mijenjaju postojeći zakonski propisi. Neizdavanjem novih povlastica neće se bitno promijeniti stanje. Povlastica u Italiji košta 300 tisuća EUR-a, a u Hrvatskoj ne košta ništa jer kod nas nisu limitirane. Ovo je vrlo ozbiljan problem i jedini pravi odgovor je odluka Vlade da u novom zakonu ovakva odluka nema svoje mjesto.

Potrebna je jača borba protiv korupcije

Zastupnik **Anton Peruško (SDP)** podsjetio je na nastupni govor premijera Iva Sanadera u Hrvatskom saboru, kada je predstavio okvirni program Vlade, nalažujući i borbu protiv korupcije. Ove su najave tada doživjele podršku javnosti ali i opozicije, jer smo syesni da korupcija nagriza cijelokupno tkivo hrvatskog društva. Međutim, u dosadašnjem toku mandata pojačana je korupcija, a Hrvatska je na ljestvici sa 57. pala na 67. mjesto, od ukupno 147 zemalja. Namjeravao je pitati predsjednika Vlade osjeća li se odgovornim za ovu poraznu činjenicu.

Na pitanje je odgovorio potpredsjednik Vlade, **Andrija Hebrang dr.med.**, napominjući da se podaci odnose na vrijeme kada premijer Sanader i ova Vlada nisu bili na vlasti. Međutim, syesni smo opasnosti koje nosi korupcija za svako društvo i poduzimamo energične korake kako bi se ovo stanje počelo sustavno rješavati. Da bi se ostvario neki cilj, potrebno je ići na desetke ureda, a korupcija uvijek cvate u složenim birokratskim društvima. Imajući ovo na umu, Vlada je donijela odluke o pojednostavljenju svih birokratskih procedura, a poglavito u gospodarstvu gdje korupcija najviše cvate. Osnovana je agencija gdje će se na jednom mjestu moći isho-

diti svi potrebni dokumenti i dozvole, pa će do kraja mandata ova pošast biti svedena na minimum, utvrdio je potpredsjednik Vlade, Andrija Hebrang.

Zastupnik **Peruško** napomenuo je kako nije zadovoljan odgovorom jer se njime zapravo traži alibi. Međutim, anketa se odnosi na ovogodišnji period i donosi točne podatke. Smatra da su najave Vlade o borbi protiv korupcije nevjerodstojne ukoliko se imaju na umu odluke Vijeća za telekomunikacije, i Povjerenstva za sprečavanje sukoba interesa. Ujedno je podsjetio da je premijer Samader javno zaštitio ministra Žužula koji je u najmanju ruku umiješan u neke korupsionaške afere u Hrvatskoj u posljednje vrijeme.

Predsjedavajući je napomenuo zastupniku da ima pravo biti nezadovoljan pruženim odgovorom, ali ne smiju se iznositi vrijedajuće konstatacije, kao ni prejudicirati pojedinu zbivanja o tobžnoj uplenosti u korupsionaške skandale.

Administracija u Oružanim snagama RH

Zastupnica **Durđa Adlešić (HSLS)** uvodno je podsjetila ministra obrane na nedavne dosta oštare ocjene kada se govorilo o stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske. Budući da i zastupnici snose svoj dio odgovornosti kada biraju ministra, zatražila je da se odgovori postoe li mjere da se smanji broj očito prevelike administracije u Ministarstvu obrane. Ujedno je podsjetila da je od početka preustroja iz vojske izšlo oko 11 tisuća ljudi i to uglavnom s ratnim biografijama.

Ministar obrane **Berislav Rončević** prvo je upozorio da ne treba brkati kategoriju "administracija" i pojmove "dje- latna vojna osoba", "državni službenik" i "namještenik". Napomenuo je da se ne radi samo o preustroju Oružanih snaga, već cijelokupnog MORH-a. Planom izdvajanja, Vlada je osigurala potrebna finansijska sredstva da se u ovoj godini izdvoji 4.880 osoba, a od toga oko tisuću državnih službenika i namještenika. Ovaj program je realiziran u isplaćenim

otpremninama, napomenuo je ministar te citirao brojčane podatke o pojedinim kategorijama i isplaćenim iznosima. Sukladno usvojenim odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju, predviđeno je i izdvajanje zaposlenika Centra za obavešćivanje, a razmišlja se i o izdvajanju Zrakoplovno-tehničkog zavoda kako bi se u dogоворu sa sindikatima tim ljudima omogućilo da dio kapaciteta ponude i na tržištu. Radi se i na programu preustroja i konačnog izgleda naših Oružanih snaga, jer smo uočili preklapanje određenih djelatnosti u upravama MORH-a, zaključio je ministar Rončević.

Zastupnica **Adlešić** izrazila je nezadovoljstvo pruženim odgovorom, zamjerajući ministru da podučava zastupnike. Gledajući preustroja MORH-a smatra da su u tijeku važni procesi koji se dobro provode i koje će trebati podastrijeti zastupnicima kada za to dođe vrijeme.

Utvrđivanje strategije oko pristupa EU

Zastupnik **Zlatko Tomčić (HSS)** svoje je pitanje uputio predsjedniku Vlade, ujedno napominjući njenim nazočnim članovima da sami odluče koga će odgovoriti. Uvodno je konstatirao da se na predstojećem putu prema Europskoj uniji nalazi čitav niz prepreka i ograničenja. O izazovima određene demokratske prilagodbe svjedoči čitav niz nede- mokratskih postupaka i govora u Saboru, političkoj isključivosti, kadroviranju i smjenama. Istovremeno, prema dostupnim podacima izgleda da Vlada još uvijek nije utvrdila pregovaračku strategiju i tim, o čijoj umješnosti i kompetencijama ovisi i cijelokupna uspješnost pregovora. Neuspjeh pregovora može stvoriti negativan sud javnosti o cijelom procesu približavanja i poželjnosti ulaska u Europsku uniju.

Što i kada Vlada kani poduzeti da se ova dva ograničenja ne dogode na najgori mogući način prekidom pregovora ili neuspješnim referendumom, zapitao je zastupnik Tomčić.

Na postavljeno pitanje odgovorio je ministar vanjskih poslova **Miomir**

Žužul, koji je ocijenio da uvodna konstatacija nije u potpunosti točna. Naime, ne postoje posebni uvjeti za Republiku Hrvatsku, a utvrđene odredbe odnose se na sve kandidate. Vlada je poduzela čitav niz intenzivnih radnji i priprema, a uskoro će izaći s imenovanjima voditelja radnih skupina. Suglasan je o potrebi dobre strategije i vještine pregovarača, o čijim će uspjesima u konačnici ovisiti i sam rezultat pregovora. Govoreći o referendumu, smatra da na njegov uspjeh utječu i izjave pojedinih saborских zastupnika, koji svojim izlaganjima ne pridonose obavlještanju javnosti niti uspjehu na referendumu.

Zastupnik **Tomčić** nije bio zadovoljan dobivenim odgovorom, ocjenjujući ga općenitim. Očekivao je ozbiljnije demantiranje mogućih crnih scenarija, kao i podacima što će Vlada prezentirati povodom svoje pregovaračke strategije. Smatra ujedno da će se nacionalni interesi najbolje zaštiti prilagodbom hrvatskog gospodarstva i ostalih sektora standardima Europske unije.

Transparentni uvjeti cestogradnje

Zastupnica mr.sc. **Alenka Košiša Čičin-Šain (HNS)** uvodno je napomenula da je na sjednici održanoj 27. listopada 2004. godine, Vlada Republike Hrvatske, Hrvatskim cestama odobrila raspisivanje natječaja za izgradnju tri dionice autoceste Dugopolje –Ploče, i prije donošenja plana gradnje. Time će se ugovoriti realizacija izgradnje autoceste u dužini polovice ukupne trase do Dubrovnika, napomenula je zastupnica. Ujedno je navela i detalje oko gradnje dionice Dugopolje-Šestanovac, Šestanovac- Ravče, te Ravče-Ploče. Podsjetila je zatim i na model izgradnje autoceste kojega su prethodne HDZ-ove vlade dogovorale s tvrtkama "Bechtel" i "Valter Bau", upozoravajući da je tom prilikom dolazilo do značajnih porasta troškova. Zbog netransparentnih okolnosti, nedostatka dokumentacije i poslovima bez natječaja, stvarala se loša slika u javnosti. Zbog ovakvih okolnosti, upitala je Vladi zašto donosi odluku o ustvu-

panju poslova na javnom natječaju, onom izvodaču koji će ponudu zasnovati na nekompletnoj dokumentaciji. Upozorila je da se time otvara rizik naknadnog bitnog poskupljenja, iako za takvo postupanje nema objektivnih razloga. Građenje se ionako ne može započeti, a da se ne kompletira tehnička dokumentacija i građevinska dozvola, na način kako je to priređeno za dionicu Dugopolje-Šestanovac.

Na postavljeno pitanje odgovorio je potpredsjednik Vlade **Andrija Hebrang, dr.med.** On je napomenuo da je dinamika raspisivanja natječaja sukladno zakonskim propisima svima dobro poznata. Budući da je izgubila jednu građevinsku sezonu, Vlada je namjeravala raspisati natječaj i paralelno dok se dovršava dokumentacija izvršiti predradnje koje neće odlučiti o tome tko će biti izabran. Prema tome, sinkonizirat će se vrijeme dovršenja dokumentacije sa dinamikom donošenja natječaja, a o poštivanju cijena i Zakona o javnoj nabavi brinut će se nadležne institucije.

Zastupnica **Košića Čičin-Šain**, nije bila zadovoljna odgovorom, tražeći da ga dobije i u pismenom obliku. Smatra ujedno da se Vlada priprema za okončanje dionice Dugopolje-Šestanovac, dok će preostalih 60 kilometara prepustiti nekoj budućoj Vladi. Drži da bi se cjelokupna dionica mogla okončati do 2008. godine, ali uz uvjet da postoji kompletna tehnička dokumentacija, sa svim istražnim radovima.

Dvojbeni postupci u političkom nadmetanju

Zastupnik **Željko Pecek (HSS)** upozorio je na detalje iz političkog života u Virovitičko-podravskoj županiji i gradskim vijećima Virovitice i Slatine. U ovim je gradovima izazvana kriza vlasti, a HDZ unatoč činjenici da nema većinu u Gradskom vijeću Virovitice, ipak obnaša vlast. Istovremeno u Slatini nije usvojen rebalans gradskog proračuna, a bilježimo pritiske i prijetnje na pojedine vijećnike koji nakon toga mijenjaju stranačke boje ili postaju nezavisni vijećnici. Tako su u posljednje vrijeme po dva

vijećnika u navedenim gradovima, prešli u druge stranke. Ono što je zajedničko za sve njih, je činjenica da su zaposleni u državnim službama, a pritisici i prijetnje vrše se u ustanovama koje su izravno ili neizravno pod nadzorom Vlade. Zbog ovakvih zbivanja ujedno trpe i njihove obitelji, a slična je situacija i s oporbenim načelnicima u općinama na tom području. Upitao je potpredsjednicu Vlade, jesu li joj poznati opisani slučajevi, odnosno namjerava li poduzeti neke mјere kako do njih više ne bi dolazilo. Smatra ujedno da ovakve metode dugoročno ne daju očekivane efekte, o čemu najbolje svjedoče nedavni rezultati izbora u Požegi i Metkoviću.

Potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske, **Jadranka Kosor** uvodno je napomenula da joj nisu poznati detalji o kojima je bilo riječi u postavljenom pitanju. Na nedavnim sportskim susretima održanim u Virovitici, sve se odvijalo u najboljem redu i nije zamjetila nikakve stranačke pritiske. Najavila je da će ispitati o čemu se radi, te pisanim putem izvijestiti zastupnika. Istovremeno, ljudi koji obnašaju vlast na bilo kojem stupnju, trebaju biti spremni za nadzor i kontrolu Porezne uprave, zaključila je Jadranka Kosor.

Zastupnik **Pecek** konstatirao je da je zadovoljan najavom da će dobiti pisani odgovor, a ujedno se čudi što navedeni detalji nisu poznati potpredsjednici Vlade, budući da je i početak svoje predsjedničke kampanje započela u Virovitici. Zamolio je da se zaustavi neprihvataljiva praksa pritisaka na vijećnike.

Poštovanje zakonskih uvjeta za dobivanje koncesija

Zastupnica **Marija Bajt (HDZ)** svoje je pitanje uputila ministru gospodarstva, rada i poduzetništva. Napomenula je da su sredinom rujna, inspektorji Rudarske inspekcijske Državnog inspektorata zatvorili radni pogon tvrtke "Kamen-ingrad" u Velikoj i okolini kamenolomima, zbog nepostojanja rudarske koncesije. Unatoč dobiti, ova je tvrtka u izuzetno velikim dugovima prema dobavljačima i državi što ugrožava socijalnu sigurnost

radnika i njihovih obitelji. Iz vrha vlasničke strukture navedene tvrtke, govori se da je zapravo riječ o socijalnoj neosjetljivosti hrvatske Vlade. Zapitala je što Vlada u takvoj situaciji može učiniti i na koji način zaštитiti socijalnu sigurnost radnika i njihovih obitelji?

Resorni ministar **Branko Vukelić** napomenuo je da se ne radi o socijalnoj neosjetljivosti Vlade niti o političkim obraćunima, već o činjenici da je ova tvrtka nelegalno eksplorativala dva kamenoloma niz godina. Dug prema državi narastao je više od 30 milijuna kuna, a tvrtka je u prošle tri godine isplatila dobit više od 40 milijuna kuna. Bitno je naglasiti da su Vlada i Ministarstvo gospodarstva itekako zainteresirani za ljudе koji rade u tim kamenolomima. Put izlaska iz nastale situacije u slučaju neplaćanja potraživanja vidi u oduzimanju eksploracijskih polja i raspisivanja novog natječaja za koncesiju. Ići ćemo tim putem, jer ocjenjujemo da su ovi kamenolomi važni za Požeško-slavonsku županiju, ali tražimo da se plaćaju sve zakonske obvezе prilikom eksploracije mineralnih sirovina, odgovorio je ministar Vukelić.

Zastupnica **Marija Bajt** svjesna je kaže složenosti problema kada se radi o ulozi Vlade prema privatnim firmama koje neodgovorno posluju. Naglasila je ujedno, da je postavljenim pitanjem željela pomoći tamošnjim zaposlenicima.

Provodenje mјera za obranu od tuče

Kao posljednji pitanje je postavio zastupnik **Josip Đakić (HDZ)** zatraživši konkretni odgovor od ministra poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Petra Čobankovića.

Naveo je da je u prethodnoj poljoprivrednoj sezoni registrirano dosta propusta na poslovima obrane od tuče, koji su pravdani lošim prethodnim pripremama. Zanima ga u kojoj je fazi izrada Plana obrane od tuče za slijedeću godinu, a sukladno zakonskim propisima, te kada će biti usvojen?

Ministar **Petar Čobanković** napomenuo je da će se Plan rada opera-

tivne obrane od tuče za 2005. godinu razmotriti na sjednici Vlade Republike Hrvatske. Ocijenio je ujedno, da je na dosta sličnih upita i do sada odgovorio. Naglasio je kako je cjelokupni prostor podijeljen u tri razdoblja, od kojih prvo, odnosno pripremno razdoblje traje od 1. siječnja do 30. travnja. Tada se raspisuju natječaji i nabavljaju potrebna sredstva, a potom se tijekom sezone koja traje od 1. svibnja do 30. rujna, sumira i završava kompletan rad. Planom za slijedeću godinu

specificirana su određena sredstva, između ostalog i nabavom oko 8 tisuća komada raketa, te potrebne otopine za generatore. Bit će montirani i novi lanseri, pa to znači da se ide u jedan sveobuhvatniji program obrane od tuče. Sukladno potrebama osigurat će se i 31,5 milijuna kuna za cjelovitu obranu, naglasio je ministar.

Kada se usporede podaci o sredstvima potrebnima za obranu sa štetama zbog tuče, dolazimo do zaključka da ćemo sukladno važećim zakonskim odredba-

ma imati znatno bolje rezultate nego u prethodnim godinama.

Zastupnik Đakić zahvalio je na opsežnom odgovoru, kao i na pripremi koja je obavljena za slijedeću godinu. Istovremeno je izrazio nadu da će i naši poljoprivrednici biti zadovoljni ovim odgovorom.

Predsjedavajući je zatim konstatirao da je okončano aktualno prijepodne, te da Vlada nije ostala dužna niti na jedno postavljeno pitanje.

V.Z.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Postupno uvođenje viših standarda sigurnosti

Jednoglasnom odlukom zastupnici Hrvatskog sabora donijeli su Zakon o zaštiti i spašavanju, kojega je Vlada Republike Hrvatske podnijela po hitnom postupku. U opsežnoj raspravi, zastupnici su podržali samu zakona, ali su pojedini sugerirali da se odustane od primjene hitnog postupka, kako bi se do drugog čitanja uklonile određene manjkavosti i praznine u inače potrebnom zakonu. Predlagatelj, ali i brojni zastupnici, u svojim su izlaganjima ukazivali da se donošenjem ovih propisa, Hrvatska postupno približava sigurnosnim standardima koji su već uobičajena praksa u državama Europejske unije.

Ocijenjeno je da će rizici od elementarnih nepogoda, ekoloških katastrofa ili terorističkih ugroza, biti značajno umanjeni kada se započne s primjenom sustavnih mjera Zakona o zaštiti i spašavanju. Na podnijeti zakonski tekst, amandmane su podnijeli zastupnici, klubovi zastupnika, ali i Odbor za zakonodavstvo. Vlada je uz vlastite amandmane, prihvatala i pojedine zastupničke prijedloge i sugestije za koje je predstavnik predlagate-

lja procijenio da pridonose kvalitetnijem zakonskom tekstu.

O PRIJEDLOGU

Ovaj zakonski prijedlog podnijela je Vlada Republike Hrvatske, uz prijedlog da se prilikom donošenja primjeni hitni postupak. Predlagatelj je uvodno objedio ocjenu stanja, kao i osnovna pitanja koja treba urediti predloženim zakonskim tekstrom. Tako se ukazuje da je sustav spašavanja i zaštite civilnog stanovništva od katastrofa nastao na temeljima iskustva iz I. svjetskog rata, a prvotna je svrha bila zaštita civilnog stanovništva od bojnih otrova i mogućih ratnih ugrožavanja od strane zrakoplova. Paralelno s razvojem ratnih tehnika nestala je crta bojišnice, a time je postalo neposredno ugroženo i civilno stanovništvo. Zbog toga su se razvijale ideje o potrebi sustavnog djelovanja u prevenciji, zaštiti i spašavanju, kroz organiziranje civilne zaštite.

U Republici Hrvatskoj, kao normativni temelj civilne zaštite, do 1994. godine, primjenjivao se Zakon o općenarodnoj obrani, koji je civilnu zaštitu temeljio na

masovnom sudjelovanju stanovništva u zaštiti od prvenstveno ratnih djelovanja. Sustav civilne zaštite početkom 1994. godine prešao je iz Ministarstva obrane u Ministarstvo unutarnjih poslova. Cilj je bio promijeniti sustav zaštite i spašavanja, kako bi se moglo učinkovito reagirati na sve vrste opasnosti koje ugrožavaju modernu ljudsku zajednicu (zemljotresi, poplave, veliki šumski požari, industrijske nesreće, velike prometne nesreće, zagađenje okoliša i drugo). Jedan od najvećih nedostataka postojećeg sustava, u praksi je pitanje nadležnosti različitih državnih tijela za vrijeme katastrofa, s obzirom na to da su različita ministarstva neposredno nadležna za pojedina područja, a katastrofe su događaji koji uveliko premašuju nadležnosti i mogućnosti samo jednog segmenta. Ove situacije zahtijevaju složene, ali istovremeno i međusobno povezane i uskladene aktivnosti ukupnih snaga kojima raspolaže zajednica, te ponekad i pomoći međunarodnih snaga. Zato je temeljna zadaća ovog Zakona stvoriti pravni temelj za uskladeno djelovanje svih sudionika zaštite i spašavanja u katastrofama.

Predloženim zakonskim tekstom, sve se sastavnice povezuju u jedinstven sustav, te se uređuju nadležnosti u rukovođenju i usklađivanju. Potrebno je naglasiti da se time ne zadire u nadležnost postojećih državnih tijela i drugih pravnih subjekata kojima je redovna djelatnost vezana uz prevenciju i djelovanje u zaštiti i spašavanju. Namjera je da se koordiniraju sve potrebne aktivnosti u slučaju nastanka katastrofa i većih nesreća.

Predloženim se tekstrom uređuju pojmovi vezani uz zaštitu i spašavanje, kao i sve temeljne zadaće sustava zaštite i spašavanja u katastrofama i većim nesrećama. Istovremeno se definiraju i operativne snage sustava zaštite, te prava, obveze, školovanje i usavršavanje sudionika spašavanja. Uređuju se i zadaci tijela za rukovođenje i koordiniranje kao i djelovanje operativno-komunikacijskog centra u hitnim slučajevima. Na kraju predloženog teksta uređen je i sustav planiranja u sustavu zaštite, propisivanje standardnih operativnih postupaka, međunarodna suradnja, financiranje kao i nadzor nad provedbom zakona.

Ustroj Državne uprave za zaštitu i spašavanje, kao tijela zaduženog za rukovođenje i koordiniranje svih aktivnosti u katastrofama i većim nesrećama, uredit će Vlada Republike Hrvatske svojom Uredbom. Međutim, zbog obavljanja određenih poslova, a koji se odnose prvenstveno na koordiniranje djelovanja svih hitnih službi u navedenim situacijama, posebno je naglašeno djelovanje operativno-komunikacijskog centra u svim hitnim situacijama ("Centar 112"). Bitno je naglasiti da će se "Centar 112" razviti preustrojem dosadašnjeg Centra motrenja i obavešćivanja sa zadaćom praćenja, prikupljanja, objedinjavanja i raščlanjivanja podataka o opasnostima i mogućim posljedicama od nastanka prirodnih i tehničkih katastrofa. To je bitna pretpostavka za otvorenost službe svim građanima, pravnim osobama, službama i tijelima državne vlasti, što podrazumijeva i dostupnost informacija potrebnih za pravovremeno djelovanje. Time služba postaje ser-

vis koji je neophodan za provođenje mјera samozaštite, uzajamne zaštite i sukladno potrebi, profesionalne zaštite i spašavanja. Sukladno Europskoj konvenciji o broju 112. Republika Hrvatska će kao i članice Europske unije uvesti jedinstveni besplatni telefonski pozivni broj 112. Ovim se Zakonom propisuje da se dužnost pripadnika pričuvnih motrilačkih postaja i pripadnika pričuvnih postrojbi za uzbunjivanje, smatra dužnošću u civilnoj zaštiti. Ovim se Zakonom ujedno precizno razgranicavaju područja nadležnosti reagiranja na ugroze, od lokalne i područne (regionalne) samouprave, do razine države. Težište reagiranja i odgovornosti stavlja se na lokalne i regionalne vlasti, a tek u situacijama katastrofa i većih nesreća država preuzima punu odgovornost za rješavanje situacije.

RADNA TIJELA

O predloženom tekstu očitovala su se i nadležna radna tijela. **Odbor za zakonodavstvo** podupro je donošenje ovoga Zakona i ne protivi se prijedlogu predlagatelja da se doneše po hitnom postupku. Na tekst Konačnog prijedloga upućeni su amandmani kako bi predlagatelj uklonio manjkavosti;

na članak 5. predlaže se ujednačiti izričaj tako da se rabi pojam izvršnih (kao u članku 29.) odnosno predstavničkih tijela u stavku 1. podstavku drugom.

na članak 6.- u stavku 1. ovog članka kao i u narednim člancima, nužno je preispitati osnovanost različitog određivanja slučajeva i to u jednom slučaju samo katastrofe, a u drugom katastrofe i veće nesreće, te u trećem slučaju prijetnje, te posljedice većih nesreća i katastrofa.

na članak 12.- u stavcima 1. i 2. nužno je naznačiti o kojim se posebnim propisima radi, jer je osnovano da bi se za obavljanje djelatnosti Hrvatske gorske službe spašavanja trebalo donijeti zakon, dok bi se za obavljanje poslova (a ne djelatnosti) operativnih snaga, ustroj i način obavljanja tih poslova mogao uređiti i podzakonskim propisima.

na članke 14, 15, 16. i 17. – u odredbama ovih članaka nužno je doraditi izričaj, jer nije razvidno na koje se subjekte one odnose.

na članak 20. – odredbu je nužno nadopuniti, jer se ne radi samo o zajedničkoj imovini u tim objektima. Istodobno je predloženo da se preispita mogućnost uređivanja prava i obveza vlasnika i korisnika tih objekata.

na članak 22. – u stavku 1. nužno je doraditi izričaj kako bi bilo razvidno da se odnosi na određenu narav tj. vrstu djelatnosti pravnih osoba. Istodobno ukazuje se da se u ovoj odredbi govori o uspostavljanju sustava, a u članku 66. o instaliranju sustava, što je nužno uskladiti.

na članak 24.- preispitati odredbu ovoga članka u dijelu kojim se utvrđuje obveza dostave podataka bez naknade. Nadalje, stručne službe ovako naznačene nemaju "svuđu djelatnost" već obavljaju poslove iz djelokruga određenog tijela.

na članak 26.- predložena je dorada izričaja jer iz predloženog teksta proizlazi da se takva obveza utvrđuje za sve pravne osobe na zahtjev Uprave.

na članak 27.- upitno je propisati da se podaci za izradu procjene ugroženosti dostavljaju bez naknade, jer je to obveza iz rada i poslovanja pravnih osoba, pri čemu nije razvidno propisano tko donosi procjenu ugroženosti odnosno operativne planove zaštite i spašavanja.

na članak 28.- u podstavku trećem, upitno je radi li se o planovima ili operativnim planovima, pri čemu nije razvidno za koje razdoblje se takve procjene i planovi donose.

na članak 29.- ukazuje se da su odredbe podstavka prvog i drugog u stavku 1. suvišne.

na članak 30.- u odredbama stavača 1. i 2. nepotrebno se opetuju odredbe posebnog zakona koje se odnose na slučaj kada predsjednik predstavničkog tijela u jedinicama lokalne samouprave obnaša izvršnu vlast.

na članak 31.- nije razvidan izričaj "osiguravanje sredstava, opreme i kadrova s pripadajućom pričuvom" iz podstavka prvog u odnosu na podsta-

vak treći, u kojem se govori o djelatnicima. Istodobno, za obavljanje poslova iz djelokruga središnjih tijela državne uprave, nije primjereno izraz "uspješno funkcioniranje" (slično je i u odnosu na pojam "područje djelokruga tijela državne uprave" iz članka 32.).

na članak 32.- u podstavku trećem, valja doraditi odredbu jer se u uvodnom dijelu govori o središnjim tijelima državne uprave. Istodobno se ukazuje da u odredbi stavka 2. ovoga članka kao i u članku 53. umjesto tuđice "alineja" valja rabiti izraz "podstavak".

na članak 33.- načelno se ukazuje da ni jednom odredbom nije utvrđeno tko donosi procjenu ugroženosti i plan zaštite i spašavanja Republike Hrvatske (mada bi primjereno naziv mogao biti Nacionalni plan zaštite i spašavanja). Istodobno nije razvidno, da li se obvezu središnjih tijela državne vlasti državne uprave tj. njihovi planovi uskladjuju odnosno usuglašavaju, i čine li oni (zbirno) plan Vlade Republike Hrvatske.

na članak 34.- predlaže se preispitati radi li se o rukovođenju ili upravljanju, kako se to navodi u članku 57. te da li to obavlja Uprava kao državna organizacija ili ravnatelj, neko tijelo ili stožer.

na članak 35.- predlaže se doraditi izričaj, a na članak 36. preispitati odredbu stavka 2., glede ovlasti ravnatelju Uprave da samostalno donosi mjerila i postupak, jer se nagrade i priznanja mogu dodjeljivati svakome tko to zaslужi.

na članak 38.- preispitati odredbu stavka 3. ovoga članka glede "medija koji posreduju" jer nije razvidno o kakvom se posredovanju radi.

na članak 40.- doraditi odredbu stavka 3, a na članak 41. preispitati odredbu stavka 2., jer proizlazi da su svi navedeni planovi doneseni do stupanja na snagu ovog Zakona već i uskladeni s ovim Zakonom.

na članak 42.- odredba stavka 1. je nepotrebna, a pogotovo jer se ne odnosi na sve sudionike koji su dužni imati projene i planove zaštite. Glede stavka 2, ukazuje se da je i ova odredba suvišna, jer je njezin sadržaj propisan odredbom stavka 3. članka 40., a uz to ukazuje se

da je u članku 22., stavku 2. korišten drugi izričaj glede propisivanja odnosno donošenja metodologije za izradu operativnih planova.

na članak 43.- odredba stavka 1. je suvišna imajući u vidu da je njezin sadržaj sadržan u članku 27. Glede stavka 2. ukazuje se da nije razvidno na koja se "nadležna tijela državne uprave" misli, jer je člancima 31. i 32. utvrđeno da se radi o središnjim tijelima državne uprave, a ukazuje se da nije razvidno ni to s kim su dužni surađivati (međusobno ili s Upravom).

na članak 44.- glede stavka 2. ovoga članka vrijedi primjedba dana na stavku 2. članka 41. pri čemu se ukazuje i na neprihvatljivu odredbu pojma tijela državne uprave na što je već ukazano. Također, vrijedi primjedba glede važenja, odnosno utvrđivanja navedenih planova s odredbama ovoga Zakona.

na članak 46.- pitanja osposobljavanja i usavršavanja uređuje se člancima 7, 31, 35, 45. i dr. te nije razvidno tko u kojem dijelu provodi osposobljavanje i usavršavanje. Nadalje, ukazuje se na neusklađenost odredbe stavka 1. ovoga članka i odredbe članka 35. stavka 1. podstavka dvanaestog, na što je ukazano primjedbom na tu odluku.

na članak 48.- u stavku 1. odredbu valja dopuniti određenjem da se radi o pružanju pomoći stranoj državi ili međunarodnoj organizaciji.

na članak 49.- preispitati da se i mogućnosti (kao i pitanja iz stavka 3.) vežu uz propis o upućivanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovne misije, jer prema navedenom to ne proizlazi.

na stavku 51.- u stavku 2. valja doraditi izričaj jer će samo iznimno u zaštiti i spašavanju, sudjelovati pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske, pa je vjerojatnost da inspektor zaštite i spašavanja neće uvijek provoditi nadzor "zajedno" s Inspektoratom obrane.

na članak 52.- nužno je nadopuniti odredbu stavka 2. jer nije razvidno odgada li žalba izvršenje rješenja ili ne.

na članak 53.- u stavku 1. nužno je naznačiti tko daje ovlasti i utvrđuje posebnu odgovornost određenom drža-

vnom službeniku. Pored toga, ukazuje se da je potreba žurne i neodgodive provedbe mjera zaštite i spašavanja, za slučaj pružanja žurne pomoći u članku 48. stavku 2. utvrđeno kao stanje koje ne trpi odgodu. U podstavku trećem, stavku 1. rabi se pojam evakuirane osobe, za razliku od stavka 2. članka 13., u kojem se govori o premještanju osoba.

na članak 54.- predlaže se preispitati odredbu stavka 5. glede ovlasti ravnatelju Uprave da propisuje uvjete i visinu naknada.

na članke 61. do 67.- ukazuje se da je Odbor za zakonodavstvo već ranije zauzeo stajalište o pravno neprihvatljivom rješenju kojim bi se utvrđivala odgoda početka primjene zakona u odnosu na dan njegova stupanja na snagu. Stoga se predlaže urediti izričaj odredba navedenih članaka, a u članku 67. predlaže se utvrditi da će se ovaj Zakon objaviti u "Narodnim novinama" i da stupa na snagu 1. siječnja 2005. godine. Ovo posebno imajući u vidu kratkoču roka između očekivanog dana objave u "Narodnim novinama" i 1. siječnja 2005. godine. Sukladno primjedbama na pojedine članke, ukazuje se da nisu utvrđene odredbe kojima bi se sudionici zaštite i spašavanja obvezali na donošenje odnosno utvrđivanje planova i procjena, te svojih općih akata s odredbama ovoga Zakona, dakako u određenom roku.

na cijeli tekst Zakona- predloženo je da se izostavi upotreba tuđica kao što su primjerice: akcident, angažiranje, incident, kompleks, manipuliranje, alineja i druge.

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost predmetni tekst Zakona raspravio je temeljem svoje nadležnosti utvrđene odredbama Poslovnika, a u svojstvu matičnog Odbora. U uvodnom izlaganju predstavnik predlagatelja upoznao je članove Odbora s razlozima i interesima Republike Hrvatske zbog kojih se predlaže donošenje predmetnog Zakona po hitnom postupku. Predloženim se tekstom sva tijela čija je redovna djelatnost vezana uz zaštitu i spašavanje tijekom provođenja aktivnosti zaštite i spašavanja kod katastrofa, povezuju u jedinstveni sustav te se uređuju nadle-

žnosti u rukovođenju. Nadalje, navodi kako se predloženim Zakonom ne zadiре u nadležnosti državnih tijela i drugih pravnih subjekata, već se isključivo želi koordinirati sve potrebne aktivnosti u slučaju nastanka katastrofa i većih nesreća. Odbor se ne protivi prijedlogu za donošenjem ovog Zakona po hitnom postupku, jer ocjenjuje da je zakon od interesa za Republiku Hrvatsku.

Nakon provedene rasprave, Odbor je jednoglasno odlučio predložiti Hrvatskom saboru donošenje Zakona o zaštiti i spašavanju, u tekstu predlagatelja.

Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu o navedenom je aktu raspravlja u svojstvu zainteresiranog radnog tijela. Nakon uvodnog obrazloženja predstavnika predlagatelja članovi Odbora u raspravi su podržali donošenje ovog Zakona kojim se uređuje sustav zaštite i spašavanja u slučaju katastrofa i većih nesreća, te osigurava usklađeno djelovanje svih sudionika u tom sustavu. Istaknuto je da će jedinstveni operativno-komunikacijski centar (Centar 112) koji će zaprimati sve pozive vezane uz hitne situacije, nesreće i prijetnje, pridonijeti učinkovitijem djelovanju sustava zaštite i spašavanja. S tim u svezi ukazano je i na potrebu osiguranja sredstava za edukaciju i osposobljavanja djelatnika za djelotvorno obavljanje zadaće centra, s obzirom na to da će pozivni broj 112 supstituirati postojeće brojeve 92 i druge. Pored toga, ukazano je da bi na pozivnom broju 112 kao jedinstvenom europskom broju za hitne službe, trebalo osigurati uvjete da stranci, prije svega inozemni turisti, mogu na svom jeziku obavijestiti centar u svim hitnim slučajevima. U raspravi je konstatirano da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sukladno rješenjima predloženim Konačnim prijedlogom ovog Zakona, utvrđuju izvore i način financiranja sustava zaštite i spašavanja na svom području prema prosudbama o prijetećim opasnostima. Pri tome je izneseno mišljenje, prema kojem bi jedinice lokalne samouprave za financiranje sustava na njihovom području, trebale osigurati sredstva pre-raspodjelom sredstava ostvarenih pore-

zom na dohodak, odnosno povećanjem udjela u podjeli poreza na dohodak jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Nakon provedene rasprave Odbor je jednoglasno odlučio Hrvatskom saboru predložiti donošenje Zakona o zaštiti i spašavanju.

AMANDMANI KLUBOVA I ZASTUPNIKA

Zastupnik mr.sc. **Mato Arlović (SDP)** predložio je slijedeće amandmane na predloženi zakonski tekst:

Prvim amandmanom predložio je da se u članku 12. stavku 2., riječ: "propisom" zamijeni riječju "zakonom". Zatim, da se u članku 26. stavku 1., iza riječi: "Za" dodaju riječi: "pripremanje (opremanje, obučavanje, uvježbavanje i drugo). Zastupnik je predložio da se u članku 45. podstavku 3., iza riječi: "provode" dodaju i riječi: "Hrvatski Crveni križ i druge". Precizirao je i odredbe sadržane u članku 50. u stavku 1. Postojeće riječi: "Ministar financija u suglasnosti s ravnateljem Uprave", zamjenjuje se riječima: "Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ravnatelja Uprave, u skladu sa zakonom". U članku 54. stavku 5., riječi: "ravnatelj Uprave" zamjenjuju se riječima: "Vlada Republike Hrvatske", a u članku 55., stavku 1. iza riječi: "pripada pravo na naknadu", dodaju se riječi: "po tržišnoj vrijednosti".

Usljedio je i amandman na odredbe sadržane u članku 57. predloženog teksta. Predložio je da se iza 3. podstavka doda podstavak 4. koji glasi: "druge troškove sukladno ovom Zakonu". U članku 61. stavku 1. se mijenja i glasi: "Vlada Republike Hrvatske donijet će propise za provedbu ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona". U stavku 2. riječi: "dana stupanja na snagu ovoga Zakona" zamjenjuju se riječima: "donošenja propisa iz stavka 1. ovoga članka." U stavku 4. riječi: "šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona", zamjenjuju se riječima: "tri mjeseca od donošenja propisa iz stavka 1. ovoga

članka". Ujedno je predložio i brisanje stavka 5.

Prvi amandman kojega je Klub zastupnika HNS/PGS-a predložio, odnosi se na članak 1. stavak 1. u tekstu: "materialnih i drugih dobara", iza riječi dobara, ubacuju se riječi "kao i okoliša od djelovanja kriza u ratu i miru". Slijedećim se amandmanom predlaže novi stavak u članku 2. iza stavka 1. koji glasi: "Zaštita i spašavanje čine aktivnosti u svim njenim vremenskim fazama, a to su: faza ublaživanja, faza pripravnosti, faza djelovanja i faza oporavka/povratka u pretkrizno stanje".

Trećim je amandmanom predloženo da se u članku 3. između alineja 5. i 6 doda nova, koja glasi: "kriza je svako stanje u kojemu se normalnim-redovnim snagama, sredstvima, mjerama i metodama ne mogu riješiti postojeći problemi/ugroženosti pa dolazi do velikih šteta i ili žrtava, te se u cilju njenog pre-vladavanja traže i primjenjuju posebna rješenja, odnosno poduzimaju posebne mjere". Preciznije odredbe predložene su i u članku 5. gdje se dodaje novi stavak 2. koji glasi: "Zbog posebnog značenja i interesa, a pod posebnim uvjetima kao sudionici zaštite i spašavanja uključuju se druge humanitarne organizacije i udruge građana (alpinisti, speleolozi, ronioci, radio-amateri i dr.)".

Amandmanom pod rednim brojem 5., predložena je izmjena u članku 7., stavak 1., alineja 1. iza riječi "... koje se zaštitom i spašavanjem bave u svojoj redovitoj djelatnosti, dodaju se riječi "kao i službe i postrojbe pravnih osoba i tijela državne uprave kojima to nije redovita djelatnost, a koje su od posebnog značaja i interesa". U članku 35. stavak 1. alineja 1. riječi "hitno stanje" zamjenjuju se riječima "hitne situacije", a u stavku 1. alineja 14., istoga članka, iza riječi: "predlaže vrste i količine državnih robnih zaliha potrebnih za zaštitu i spašavanje" dodaju se riječi "i odobrava dislokacija istih". U istom članku dodaje se i nova alineja koja glasi: "uspstavlja osnovni plan oporavljanja od kriza koje se mogu dogoditi na određenom području", kao i alineja: "određuje posebne uvjete u kojima se u sustav zaštite i spašavanja

uključuju humanitarne organizacije i udruge građana”.

... TE AMANDMANI VLADE

Vlada RH je i sama podnijela više amandmana kojima precizira i pojasnjava određena rješenja ili se izmjena ujednačava izričaj pojedinih odredbi ovog Zakona. Prvim amandmanom precizira se formulacija u članku 5., stavku 1., podstavku 2., a riječ: “poglavarstva” zamjenjuje se riječju: “izvršna”. Slijedećim amandmanom, iza riječi: “katastrofa” dodaju se i riječi ” i većim nesrećama” u člancima 5, 19, 35. i 40. u odgovarajućim stavcima.

Zatim slijede preciznije formulacije i u člancima 13. i 16. gdje se riječi: ”Svaki građanin Republike Hrvatske dužan je”, zamjenjuju riječima ”svaka osoba dužna je”, dok se u članku 17. riječi: ” Građanin koji”, zamjenjuju riječima:

”Svaka osoba koja”, a riječ ”dužan”, zamjenjuje se terminom ”dužna”. U slijedećem amandmanu, Vlada je izraze poput ”veliki proizvodni kompleksi”, ”manipuliraju”, ”angažirao”, ”alineja”, ”teritorij”, zamjenila hrvatskim odgovarajućim izrazima; velika proizvodna postrojenja, postupaju, uposlio, podstavka i područja. Ove izmjene obavljene su u člancima 21, 25, 30, 32, 35, i 53. Vlada je ovim izmjenama zapravo pozitivno reagirala na amandmane koje je uputio Odbor za zakonodavstvo.

Slijedećim amandmanom predložila je da se u članku 22. mijenja stavak 1. koji glasi: ” Pravne osobe koje se bave takvom vrstom djelatnosti koja svojom naravi može ugroziti život ili zdravlje ljudi ili okoliš, te osobito pravne osobe čija je djelatnost vezana uz opskrbu energijom i vodom, kao i pravne osobe iz članka 25. ovog Zakona, dužne su uspostaviti i održavati sustav uzbunjivanja građana u svojoj okolini”. Briše se i stavak 3. u istom članku.

Amandmanom pod rednim brojem VI. mijenja se članak 24. koji glasi: ”Vatrogasna, meteorološka, hidrološka i seizmološka služba, služba za traganje i spašavanje na moru, udruge građana i druge pravne osobe registrirane za

obavljanje poslova u području hidrosustava, elektroenergetskih sustava, zaštite okoliša, graditeljstva, vodoprivrede, poljodjeljstva, šumarstva, industrije, pomorstva, tehničke kulture, održavanja puteva i komunalnih djelatnosti, zdravstva i veterinarske djelatnosti, te stručne službe koje u okviru svoje nadležnosti utvrde prijetnju za nastanak katastrofe i veće nesreće, dužne su o takvoj prijetnji kojima raspolažu odmah dostaviti Upravi.” Predložena je i promjena u članku 31. stavku 1. čiji se podstavak 1. mijenja i glasi: ”za vlastite potrebe planiraju i osiguravaju sredstva i opremu za potrebe zaštite i spašavanja”. Mijenja se i podstavak 3: dužni su osigurati odgovarajuću sposobljenost djelatnika i poduzimaju mjere i aktivnosti potrebne za učinkovito izvršavanje službe središnjeg tijela državne uprave u situacijama katastrofe i veće nesreće”. Zatim slijedi amandman kojim se upotpunjuje pojam ”tijela”, dodajući izraze: ”središnjih i nadležnih središnjih, u odgovarajućem padežu”. Ove su izmjene obavljene u člancima 5, 7, 32, 40. i 44. u pripadajućim stavcima.

Izmjene vezane uz usklajivanje izričaja obavljene su i u članku 35, dok se u članku 42. predlaže brisanje stavka 2.

U članku 43. stavak 2. mijenja se i glasi: ” Nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te središnjih tijela državne uprave dužna su surađivati s Upravom u svezi s izradom i usklajivanjem procjene ugroženosti i planova zaštite i spašavanja”. Mijenja se i stavak 1. u članku 48. koji glasi: ”Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ravnatelja Uprave, donosi odluku o pružanju međunarodne pomoći u katastrofama”. Uz članak 48. dodaje se novi stavak 4. koji glasi: ”Na pripadnike Oružanih snaga Republike Hrvatske, police, civilne zaštite te državne službenike i namještenike, za vrijeme dok izvršavaju zadaću zaštite i spašavanja vezane uz pružanje međunarodne pomoći drugim državama, primjenjuju se odredbe Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu”.

I slijedećim se amandmanima nastavlja usklajivanje izričaja, a predložene dopune odnose se na članak 51, stavci 2. i 3. dok se u članku 53. dodaje novi stavak 2. koji glasi: ” Radna mjesta državnog službenika s posebnim ovlastima i odgovornostima, utvrdit će Vlada Republike Hrvatske Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Državne uprave za zaštitu i spašavanje”. Usklajivanje izričaja s novonastalim uređenjem nastavlja se u ostalim stavcima navedenog članka.

U članku 54. stavku 2. iza riječi ”prehranu” dodaje se zarez i riječi: ”kao i stvarnih troškova nastalih kao posljedica mobilizacije”. U članku 54. stavak 5. mijenja se i glasi: ” Vlada Republike Hrvatske propisat će visinu i uvjete za isplatu naknade iz stavka 2. ovog članka”. Slijedećim amandmanom smanjuje se ovlast ravnatelja Uprave, te se takva ovlast daje Vladi Republike Hrvatske. Dakle, u članku 55., u stavku 3. riječi: ” Ravnatelj Uprave” brišu se i zamjenjuju riječima: ”Vlada Republike Hrvatske”. Ponovno slijedi amandman kojim se uvode primjereni izrazi. Izmjenom u članku 57. podstavku 3., riječ: ”intervencija” zamjenjuje se riječju ”djelovanja”, a riječ ”upravlja” riječju ”rukovodi”.

Amandmanom pod rednim brojem XIX predlažu se izmjene u članku 61., stavcima 1. i 2. Predloženim se izmjenama odredbe ovog članka uskladjuju s promjenama drugih odredbi u ovom Zakonu nastalim sukladno predloženim amandmanima i prihvaćenom amandmanu na članak 50., stavak 1. zastupnika Arlovića, te se izričaj odredbi članka 61. i 65. uređuje sukladno amandmanu na članak 67. ovog Zakona. Ujedno se, prihvaćanjem amandmana zastupnika Arlovića na članak 50., da Vlada na prijedlog ravnatelja Uprave propisuje način i postupak prelaska državne graniče, prihvaća i dio njegovog amandmana da se briše stavak 5., jer je u tom slučaju taj stavak suvišan.

Usklajivanjem dijelova teksta s izričajem u članku 66., i dodavanjem tri nova stavka bavi se slijedeći amandman, a amandmani Vlade okončani su i zao-kruženi slijedećim prijedlogom kojim se precizira članak 67. Predloženo je da se

iza riječi: "Narodnim novinama" briše zarez i riječi: " a počinje se primjenjivati 1. siječnja 2005. godine". Ovom izmjenom, sukladno stajalištu Odbora za zakonodavstvo Hrvatskog sabora, o pravno neprihvatljivom rješenju kojim bi se utvrđivala odgoda početka primjene zakona u odnosu na dan njegova stupanja na snagu, izričaj se uređuje na način da nema odgode početka primjene ovog Zakona.

RASPRAVA

Nakon uobičajenih napomena da se amandmani mogu podnosi do kraja rasprave, predsjedavajući je zamolio predstavnika predlagatelja državnog tajnika Ministarstva unutarnjih poslova, **Ivicu Buconjića** da dodatno obrazloži prijedlog. Predstavnik Vlade uvodno je napomenuo da se ovim tekstrom na jedinstven način uređuje sustav zaštite i spašavanja, kao i uloga i zadaće više subjekata koji bi trebali pronaći svoje mjesto u predloženom sustavu. Naime, do sada su ovi poslovi bili regulirani kroz više zakona, pa predlagatelj, Vlada Republike Hrvatske, nastoji uvesti više reda u cijelokupnu problematiku.

Uvođenje jedinstvenog broja 112

Uprava za zaštitu i spašavanje već je stvorena izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih državnih upravnih organizacija, i ona počinje djelovati od 1. siječnja iduće godine. Druga velika novina je, da se ovim zakonom uvodi jedinstveni telefonski broj 112., kojim se ispunjavaju obveze naše države koje proizlaze iz konvencije EU. Do sada je bilo dostavljanja kod dojavljivanja, a nerijetko su se pozivi preusmjeravali s jednog na drugi broj. Konačnom uspostavom ovog broja, napokon bi se dokinulo pomalo anarhično stanje u slučaju dojavljivanja o mogućoj katastrofi ili velikoj nesreći. Ovim su zakonom istovremeno utvrđena prava i obveze jedinica lokalne samouprave. Uprava za zaštitu i spašavanje praktički bi nastala spajanjem dosada-

šnjih ustrojstvenih jedinica Ministarstva unutarnjih poslova i MORH-a. Iz Ministarstva unutarnjih poslova bilo bi preuzeto oko 300 djelatnika Uprave za zaštitu i spašavanje, a to su prije svega djelatnici civilne zaštite, djelatnici Odjela za vatrogastvo, kao i oko 500 djelatnika MORH-a raspoređenih u centrima za motrenje i obavješćivanje. Za početak rada ove Uprave, nužno je osigurati 80 milijuna kuna, prije svega za materijalne izdatke 800 zaposlenika. Potrebno je predvidjeti i sredstva za početak uspostave ovog komunikacijskog centra sa brojem 112, kao i sredstva za opremanje postrojbi civilne zaštite.

Uprava za zaštitu i spašavanje nastala bi spajanjem dosadašnjih ustrojstvenih jedinica ministarstava obrane i unutarnjih poslova.

Ocijenio je da će se ovim zakonom uvesti puno više reda u izuzetno važnom području, imajući u vidu i povećanje prijetnji od terorizma i drugih prijeteci pojava s kojima smo svakodnevno suočeni. Obrazložio je zatim i razloge zbog kojih je odabran hitni postupak, navodeći uz ostale argumente i mogućnost da Uprava dio sredstava dobije od predprijetnih fondova Europske unije. Zato je važno da Uprava što prije profunkcionira, kako bi se mogla javiti sa svojim projektima i nominacijama za povlačenjem sredstava iz fondova. Temeljem ovog Zakona, pripremljeni su i drugi zakonski akti koji se vežu uz ovaj Zakon. To se prije svega odnosi na Zakon o civilnoj zaštiti i novi Zakon o vatrogastvu. Pripremljena je i Uredba o unutarnjem ustrojstvu, te nove Uprave za zaštitu i spašavanje, kao i potrebni provedbeni propisi.

Državni tajnik Buconjić napomenuo je da će kroz rasprave klubova i zastupnika pratiti postoji li eventualno potreba za amandmanima, izmjenama i dopunama ovog Zakona. Konstatirao je da će se zastupnicima obratiti i u završnom dijelu rasprave.

Riječ je zatim dobio zastupnik **Ivan Jarnjak** koji je zastupnike upoznao s naglascima i zaključcima koji su se čuli na Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost. Tom je prilikom predstavnik predlagatelja između ostalih podataka naveo, da se predloženim Zakonom ne zadire u nadležnosti državnih tijela i drugih pravnih subjekata, već se isključivo želi koordinirati sve potrebne aktivnosti u slučaju nastanka katastrofa ili većih nesreća. Odbor se ne protivi Prijedlogu za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku, te je nakon provedene rasprave jednoglasno odlučio predložiti Hrvatskom saboru donošenje rečenog zakonskog prijedloga u tekstu predlagatelja.

Utvrđene mjere u slučaju hitnih intervencija

U nastavku rasprave govorili su predstavnici klubova parlamentarnih stranaka, a prvi je u ime Kluba zastupnika HDZ-a, riječ dobio zastupnik **Zvonimir Puljić**. Nakon nizanja potencijalnih situacija i rizika koji mogu zadesiti i našu zemlju, upozorio je na potrebu formiranja Državne uprave za zaštitu i spašavanje, kao krovne institucije s vrlo širokim

Sukladno europskim standartima, predloženo je i uvođenje jedinstvenog operativno-komunikacijskog centra 112.

ovlastima i odgovornošću. Predloženim se tekstom precizno obrazlaže materija vezana uz zaštitu i spašavanje, te utvrđuju temeljne zadaće operativnih snaga sustava, kao i osposobljavanje, prava i obveze sudionika, građana i svih pravnih subjekata. Ravnatelju Državne uprave dana su primjereni ovlaštenja i stupanj samostalnosti, da u slučaju hitnih intervencija može promptno donositi odluke i angažirati službe i postrojbe uprave radi sprječavanja nastanka katastrofa ili ograničenja njenih posljedica.

Važan korak kojim se približavamo europskim standardima odnosi se na uvođenje jedinstvenog operativno-komunikacijskog centra 112. Time se integriraju različiti podsustavi u jedinstveni sustav koji je ekvivalentan američkom broju 911. Napomenuo je zatim i detalje koji će pomoći oko točnog lociranja samog poziva, navodeći i neke konkretnе događaje oko svojedobne havarije i potonuća jedrilice stranih nautičara. Mogućnost točnog lociranja poziva daje i dodatni učinak kojim se eliminiraju lažne uzbune i utvrđuju višestruki pozivi koji upozoravaju na istu nesreću. Ovakva usluga na pozitivan će se način odraziti i na ukupnom turističkom ugledu i potencijalu Republike Hrvatske, u očima tisuću gostiju i turista koji će dobiti snažan osjećaj sigurnosti. Previđeno preuzimanje ljudi i sredstava dosadašnje Službe motrenja i obavlješćivanja, vatrogastva i Civilne zaštite, olakšava uspostavu novog sustava u materijalnom, a korištenjem postojećih iskustava i u kadrovskom smislu. Nabava opreme i sredstava, te adaptacija objekata predviđena je u etapama i prema finansijskim mogućnostima proračuna, zaključio je zastupnik Puljić, navodeći da će Klub zastupnika HDZ-a podržati predloženi zakonski tekst.

Korisna iskustva iz Domovinskog rata

U ime Kluba zastupnika HSP-a govorio je zastupnik **Pero Kovačević**. I on je najavio podršku, premda je zamjedio da se ovim zakonskim prijedlogom ne dobiva puno više od postojeće situacije. Podsjetio je na ranija upozorenja Kluba zastupnika HSP-a kada je prilikom konstituirajuće sjednice ovog saziva Sabora, upozoren na situaciju koja vlada na području zaštite i spašavanja. Tada smo predvidjeli da se mora osnovati tzv. državna uprava za krizna stanja koju imaju mnoge zemlje. Konstatirao je zatim, da je premijer prihvatio jedan dio, te upozorio na potrebu sustavnog provođenja ovog zakona.

To podrazumijeva i potrebu postojanja informacijske baze, što dobivamo

za početak ovim zakonskim prijedlogom. Podsjetio je zatim na poslove koje je obavljala Civilna zaštita u Domovinskom ratu, upozoravajući kako je taj sustav potom zanemaren. Slična je situacija i s Gorskom službom spašavanja, koja bi konačno trebala dobiti potporu ove Državne uprave. Smatra ujedno da bi u Upravu trebao ući i dio Obalne straže, a svakako je potrebno izraditi i ukupni Plan obrane kao i mjera pripravnosti. Smatra da bi Vlada trebala uskoro ponuditi i Prijedlog zakona o Civilnoj zaštiti, Zakona o vatrogastvu, te novog Zakona o zaštiti od elementarnih nepogoda. Konstatirao je da će se tek tada moći govoriti o jednom zaokruženom sustavu zaštite, navodeći da je čak prilikom prevrtanja cisterne benzina kod Plitvičkih jezera, dolazilo do problema oko utvrđivanja nadležnosti za pojedine postupke.

Objasnio je zatim sustav funkcioniranja zaštite u slučaju većih nesreća i zapovjedni lanac, od središnjeg tijela do jedinica na terenu. Potrebne su dakle i dodatne radnje kako bi se na kraju dobio cjeloviti sustav zaštite i spašavanja kao i plan postupanja u pojedinim situacijama. Napomenuo je da nam ne trebaju nikakva tijela slična kriznim stožerima ukoliko se uspostavi organizirani sustav i zapovjedni lanac koji zna što treba poduzeti u svakoj pojedinoj specifičnoj situaciji. Zaključio je da će podržati predloženi tekst, ali očekuje od Vlade i dodatne napore na tom području.

Zadaci Državne uprave za zaštitu i spašavanje

U ime Kluba zastupnika HSS-a govorio je zastupnik **Josip Vresk** upozorivši da je ovo četvrti put da se ovakav propis nalazi pred Hrvatskim saborom. I on je uvodno podsjetio na zakonodavne inicijative HSS-a na tom području, ocjenjujući da je dobro što je konačno uspostavljeno državno tijelo koje se zove Državna uprava za zaštitu i spašavanje. Budući da smo prije svega na području vatrogastva, područje visokog rizika, ovakva je Uprava nužna u našoj zemlji. Određen je i djelokrug rada ove Uprave,

ve, te dan primjereni rok unutar kojega bi Vlada trebala donijeti niz zakona, te podzakonskih akata. U međuvremenu je od Vlade imenovan ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje i dobili smo Konačni prijedlog ovog Zakona. Smatra da bi tekst bio mnogo kvalitetniji da su provedena dva čitanja, a bilo bi dobro da predlagatelj prihvati amandmane koje je uputio Odbor za zakonodavstvo jer oni doista popravljaju predloženi tekst. Napomenuo je da sada razjedinjene djelatnosti, evidentno moraju ući u jedinstveni sustav, a logično je da se i na tom području približavamo europskim standardima. Upozorio je zatim na potrebu da se ovaj Zakon usuglaši s odredbama Zakona o vatrogastvu, te zakonom o Civilnoj zaštiti, kojega zapravo i nema. Imajući u vidu kratki rok koji preostaje do početka primjene zakonskog teksta, potrebno je navedene akte što prije poslati u zakonodavnu proceduru.

Do sada razjedinjene djelatnosti moraju biti povezane u jedinstveni sustav.

Naglasio je zatim da je tekst zakona dosta neujednačen, pa bi trebalo očekivati i amandmane samog predlagatelja. Naveo je zatim nekoliko primjera i članaka u kojima bi trebalo precizirati sadržaj i izričaj, kao i ovlasti ravnatelja, koje mu se čine malo preširoke i nedefinirane. Zabrinjava ga što se u uvodnom dijelu spominju i potrebna dodatna sredstva u visini od 80 milijuna kuna, prije svega za plaće zaposlenih. Za navedenu cifru drži da nije utemeljena, jer oni već rade u državnoj upravi i primaju plaću iz proračuna. Međutim, izvjesno je da će biti potrebno angažirati dosta visoke iznose za unapređenje materijalne osnove rada, prije svega u vatrogastvu i Civilnoj zaštiti. U tekstu prijedloga potrebno je izbaciti tudice, ujednačiti terminе, prostudirati prijelazne i završne, kao i kaznene odredbe, te donijeti uredbu o unutarnjem ustrojstvu ove Uprave. Spominjući i vlastito iskustvo na ovom

području, ocijenio je da će za donošenje ovakvih propisa trebati donijeti i Pravilnik o sistematizaciji, pa se ništa posebno neće dogoditi ako rečeno državno tijelo ne započne s radom u naznačenom vremenskom roku. Dapače, ocijenio je da bi se takvim tempom obavile potrebne i kvalitetne pripreme, te donijeli solidni propisi.

Tko zapovijeda u kriznim situacijama?

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorio je zastupnik **Šime Lučin**, napomenuvši da se i Hrvatska može susresti s nesrećama većih razmjera ili posljedica terorizma, pa je važno donijeti zakon o zaštiti i spašavanju. Ovaj se zakon odnosi na sve nas pa bi pojedine odredbe trebale biti preciznije, pogotovo imajući na umu da još čekamo zakonske odredbe o vatrogastvu i civilnoj zaštiti. U protupožarnoj zaštiti važan je sustav zapovijedanja. U svakom slučaju, treba precizno definirati tko zapovijeda u kriznim situacijama kako bi se znalo utvrditi i odgovornost. Neke bi stvari trebalo promijeniti i u slučaju pokretanja mobilizacije, te odnosa između Vlade i ravnatelja Uprave. Naveo je zatim pojedinu iskustva i odnose između vatrogastva i civilne zaštite, upozoravajući istovremeno na potrebu utvrđivanja standarda pojedine opreme koja stoji upravi na raspolaganju. I on smatra da je nepotrebno izdvajanje dodatnih sredstava za ljudе koji već u sustavu primaju plaće, te potvrđujući kako je važno obaviti dobru sistematizaciju da ne bi dolazilo do nepotrebnog otpuštanja djelatnika. Moglo bi se kaže, predvidjeti i služenje civilnog vojnog roka unutar Civilne zaštite. Važno je ujedno osmislići i zaštitu velikih tvrtki koje se bave emergentima, jer je njihov posao povezan sa znatnim rizicima. U zakonski je tekst trebalo uvesti i hitnu medicinsku pomoć koja prva izlazi na teren u slučaju nesreća. Na kraju je napomenuo da će Klub zastupnika SDP-a podržati predloženi tekst, imajući na umu da je bolji i ovakav zakon nego nikakav. Smatra da će se uvažiti amandmani koji prispiju

tijekom rasprave, a najidealnije bi bilo da se predloženi tekst usvoji u drugom čitanju.

Zastupnik **Pero Kovačević (HSP)** zatražio je riječ zbog ispravka netočnog navoda o mogućem služenju civilne službe za vojne obveznike o ovom sustavu. To je predviđeno, ali se ne izvršava jer nemamo jedinica Civilne zaštite. Vojska koja sudjeluje u akcijama spašavanja, nalazi se pod zapovjedništvom onog tijela koje vodi akciju, sukladno odredbama Zakona o zaštiti od elementarne nepogode.

Tragom europskog sustava zaštite

U ime Kluba zastupnika HNS/PGS-a govorio je zastupnik **Nikola Vuljanić**. Zbog svih nabrojanih rizika i opasnosti, potrebno je donijeti zakonski propis kojim se i Hrvatska uklapa u europski sustav zaštite i spašavanja. Treba, međutim, izbjegći deklarativne segmente jer ima više elemenata koji upozoravaju da zakon neće biti primjenjiv još nekoliko mjeseci. Zato bi predlagatelj trebao odustati od hitnog postupka i doći do što kvalitetnijih rješenja. Upozorio je zatim na brojne nepreciznosti, na što upozrava i Odbor za zakonodavstvo. Naveo je zatim nekoliko neologičnosti u predloženom tekstu, držeći da treba odustati od pojedinih izraza koji nisu primjereni ovom tekstu. Trebalo bi jasnije naznačiti ulogu i obveze humanitarnih organizacija i udruge, a poglavito jasnije definirati uporabu Oružanih snaga. I on je upozorio da ingerencije upravitelja u pojedinim segmentima prelaze ingerencije ponekih ministara, pa bi ove dijelove trebalo uskladiti s važećim zakonskim propisima. Treba jasno obrazložiti prava i obveze stanovnika u velikim javnim, ali i u privatnim obiteljskim zgradama, te utvrditi izvore oko nadoknade potrošenih sredstava.

Sustav djelovanja mora biti moderno opremljen, pa treba predvidjeti škоловanje i osposobljavanje osoba koje će biti u stanju funkcionirati u tom sustavu. Napomenuo je da Klub ima pripremljene amandmane, ali bilo bi najbolje

kada bi se odustalo od hitnog postupka. Zakonski propisi o ovim pitanjima trebaju biti razrađeni do najmanjih pojedinosti, jer to nalaže ozbiljnost teme i potencijalnih opasnosti i problema.

Nezamjenjiva uloga lokalnih struktura u akcijama spašavanja

U ime Kluba zastupnika IDS-a govorio je zastupnik **Valter Drandić**. Smatra da bi ovaj zakonski propis trebao objedinjavati sve subjekte zaštite i spašavanja u jedan efikasan sustav. Mi ujedno smatramo, nastavio je zastupnik Drandić, da se sustav zaštite i spašavanja treba organizirati na razini općina, gradova i županija. Na državnoj pak razini, treba se ustrojiti tijelo u funkciji koordinacije, unapređivanja i osposobljavanja, te međusobne suradnje. Nositelji sustava zaštite i spašavanja trebaju biti subjekti koji se poput vatrogasaca već bave akcijama zaštite i spašavanja. Upozorio je zatim da su vatrogasci u ovom sustavu najorganizirana snaga, a na lokalnim razinama nema potrebe za stvaranjem nove upravno-zapovjedne strukture. Potrebno je formirati zapovjedništvo zaštite i spašavanja kao operativna tijela koja se razvijaju iz postojećih vatrogasnih zapovjedništava, dopunjениh članovima ostalih službi i subjekata zaštite poput hitne pomoći i gorske službe spašavanja. U suprotnom bi sustav bio neracionalan i skup, a ujedno nedovoljno efikasan i komplikiran. Ne treba stvarati nove upravne strukture, već jednu upravu koja ima logiku postojanja samo na razini države, dok se ostali sustavi razvijaju na lokalnoj razini. Naveo je zatim i brojčane podatke o vatrogasnim postrojbama, ocjenjujući da se ovim sustavom treba znati koristiti i upravljati. Sustav treba graditi na svjetskim i europskim iskustvima transformacije državnih organizacija zaštite stanovništva, poput nekadašnje Civilne obrane u slučaju rata, pa do mirnodopskih državnih organizacija za lokalne i industrijske nesreće. Objasnio je zatim i pojedina svjetska iskustva na ovom području, upozo-

ravajući da je većina europskih država između 1982. i 1998. godine odustala od skupog centraliziranog i nefleksibilnog sustava civilne zaštite. Ujedno su stvorile novi sustav operativnog rukovođenja u katastrofama, a spasilačke službe obavljaju svakodnevne poslove u sustavu zaštite i spašavanja. Također se nastoji što više poslova prepustiti tijelima na lokalnoj razini, a za Hrvatsku bi bio najpogodniji austrijski model. Predloženi zakonski tekst uvažava dio ovih iskustava, ali je već u startu opterećen postojećom organizacijom u Ministarstvu unutarnjih poslova i MORH-u.

U cijelokupnom sustavu vatrogasnog područja ubraja se među najbolje organizirane djelatnosti zaštite i spašavanja.

Na kraju je upozorio i na probleme vezane uz financiranje, kojim se otežava bolji razvoj vatrogasnog sustava i tendira da cijelokupni teret prebaci na lokalnu i regionalnu samoupravu. Ne treba se igrati sigurnosnim sustavom kako se ne bi stvarale nepotrebne tenzije, zaključio je zastupnik Drandić, najavljujući da će IDS podržati predloženi zakonski tekst, očekujući istovremeno da se uvaže iznijeti prijedlozi i sugestije Kluba zastupnika IDS-a.

Planirati potrebna finansijska sredstva

U nastavku je uslijedila pojedinačna rasprava. Prvi je govorio zastupnik **Frano Matušić (HDZ)** uvodno ocjenivši da se predloženim tekstom jasno definira nadležnost svih osoba koje sudjeluju u ovom procesu. Objedinjavanjem ovog sustava, građani dobivaju jasni pravni temelj na kojem se može izgraditi kvalitetan sustav zaštite i spašavanja. Smatra da se najveće bojni odnose na mogućnost financiranja, ocjenjujući da treba dobro predvidjeti sva potrebna sredstva. Sama činjenica da će operativni komunikacijski dio

djelovati pod jednim brojem, olakšat će pristup svim zainteresiranim osobama koje žele na vrijeme reagirati na razne potencijalne opasnosti. Treba utvrdit i riješiti odnos dobrovoljnog vatrogastva u odnosu prema profesionalnim pripadnicima vatrogasnih postrojbi. Na ovom je području bilo i kalkuliranja kako bi se izbjegli mogući troškovi prilikom izlaska na terensku intervenciju. Na kraju je konstatirao da se predloženim tekstom povezuju i koordiniraju aktivnosti pojedinačnih operativnih sustava, ocjenjujući da će iznijete sugestije biti uvažene prilikom izrade jednog kvalitetnog zakona na korist svih građana.

Zastupnik **Željko Kurtov (HNS)** uputio je repliku, te precizirao zakonski redoslijed o mogućoj upotrebi oružanih snaga. Zastupnik **Frano Matušić** odgovorio je na repliku upozoravajući da zapravo tekst ovog zakona pruža pravni temelj za upotrebu vojnih jedinica u slučaju nepogoda i katastrofa. Vojne nadležnosti riješene su Ustavom, a unutar predloženog teksta jasno su naznačena koja područja uređuje drugi zakon.

Nema potrebe za primjenom hitnog postupka

Zastupnik **Miroslav Korenika (SDP)** nije prihvatio pojedine postavke koje je obrazložio državni tajnik, te upozorio na razloge zbog kojih jedinice lokalne uprave i samouprave do sada nisu izdvajale sredstva za zaštitu i spašavanje. Osnovni razlog leži u nedostatnim sredstvima, odnosno sve većim obvezama koje se prepustaju na nejaka pleća regionalne i lokalne samouprave. Citirao je zatim podnjete odredbe kojima se navode okolnosti u kojima bi lokalna uprava trebala utvrditi izvore i način financiranja ukoliko procijeni da postoji veliki stupanj ugroženosti od pojedinih nepogoda. Upozorio je da primjerice u Općini Sračinec, u Varaždinskoj županiji, postoji realna opasnost od poplava zato što Hrvatske vode iz objektivnih ili subjektivnih razloga nisu već desetak godina napravile ništa u svezi s podizanjem zaštitnog nasipa. I opasnosti na cestama kojima se prevoze opasne

tvari su realne, ali ceste nisu trgovacka poduzeća jer su još uvijek u većinskom vlasništvu države. Upozorio je zatim na velike regionalne razlike oko opremljenosti pojedinih jedinica vatrogasne zaštite. Pojedine lokalne zajednice u sjeverozapadnoj Hrvatskoj nemaju dovoljno sredstava za nabavku osnovne zaštite opreme, a istovremeno se u južnim područjima ulažu značajna sredstva u nabavku aviona "Kanadera" za gašenje požara.

Treba voditi računa o realnim mogućnostima i ekonomskim limitima jedinica lokalne uprave i samouprave.

Dobro je što postoji jedinstven centar koji će upravljati nenadanim događajima i mogućim nesrećama, međutim, nedostatak novca uz istovremene velike obveze jedinicama lokalne samouprave treba primjerenije riješiti. Ovo su razlozi zbog kojih bi se predmetni zakonski tekst trebao uputiti u drugo čitanje, zaključio je zastupnik Korenika.

Za riječ se javio državni tajnik **Bucionić** ističući kako nije rekao da će se lokalne jedinice samouprave prisiliti na veća izdvajanja, nego da treba osigurati njihovu pojačanu aktivnost. Zakonske obveze nisu prvi put utvrđene ovim zakonskim tekstrom, jer postoje i od prije. Ne bi trebalo slati poruke da se ovim Zakonom utvrđuju neke nove obveze jedinicama lokalne samouprave, koje i do sada nisu postojale. Citirao je zatim pojedine zakonske odredbe koje ovaj odnos reguliraju u članku 24. Zakona o unutarnjim poslovima. Zastupnik Vuljaniću odgovorio je da će ovaj Zakon biti okvirni propis, koji treba harmonizirati napore svih sudionika sustava zaštite i spašavanja. Već postoji čitav niz propisa koji uređuju postupanje središnjih tijela Državne uprave, ali i drugih subjekata kod nastanka prijetnje opasnosti. Ovaj zakon nema ambicije da detaljizira obveze, već da objedini sustave koji sudjeluju na poslovima zaštite i

spašavanja u slučaju velikih nepogoda ili katastrofa.

Objasio je zatim spone Plana zaštite i spašavanja s Planom obrane, navodeći da se iz ovih poslova ne može isključiti Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova.

Zastupnik **Miroslav Korenika** javio se zbog ispravka netočnog navoda. Ponovno je precizirao razloge zbog kojih jedinice lokalne uprave nisu izdvajale novce. Upozorio je na učestalu pojavu da je ugroženost nerijetko veća u onim dijelovima i jedinicama lokalne samouprave, koji su financijski slabiji. Zastupnik **Pero Kovačević** demantirao je postojanje Plana obrane, pa on prema tome ne može biti dijelom Plana zaštite i spašavanja kako je apostrofirano u izlaganju državnog tajnika. I zastupnik **Željko Kurtov** javio se zbog ispravka netočnog navoda. Upozorio je da se nigdje ne navodi da rečeni plan treba potpisati i Predsjednik Republike Hrvatske.

Precizirati ulogu hitne medicinske pomoći

U nastavku rada svoja zapažanja izložio je zastupnik **Nenad Stazić (SDP)**. On ocjenjuje da nema potrebe za donošenjem rečenog akta u žurbi, ukoliko je riječ o kompleksnom i zahtjevnom zakonskom prijedlogu. Konstatirao je da je u međuvremenu donesen i Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, te osnovana Državna uprava za zaštitu i spašavanje. Ona ne može nastaviti rad bez ovog Zakona, pa je to razlog sadašnjoj užurbanosti. Čak je osam mjeseci potrošeno na šutnju o ovom pitanju, a sada se pokušava na brzinu donijeti potreban zakonski tekst. Upozorio je zatim na brojne nepreciznosti i manjkavosti koje je uočio u podnijetom prijedlogu, ukazujući ujedno i na neke strane termine koje bi trebalo zamijeniti odgovarajućim izrazima. Uz ove nepreciznosti i neusklađenost izričaja, niti na jednom mjestu se ne spominje djelovanje hitne medicinske službe. Iako se spominje težnja većoj harmonizaciji, ne postoji jasna koordinacija, a sam tekst je dosta

birokratski napisan. Nema konkretnih odredbi poput izdavanja naredbi o uzletu "Kanadera", podizanju helikoptera s hitnom medicinskom pomoći i drugih važnih zapovjedi, upozorio je zastupnik Stazić.

Predložio je da se ovaj zakonski tekst provede u prvom čitanju, kako bi se do drugog čitanja raspravilo o brojnim primjedbama i prijedlozima koji su pristigli. Time bi se osigurao kvalitetan zakonski tekst po kojemu će se moći sustavno djelovati u slučaju hitnih potreba i elementarnih nepogoda, zaključio je zastupnik.

Za ispravak netočnog navoda javio se zastupnik **Pero Kovačević**. Smatra da nisu točne konstatacije zastupnika Stazića oko upotrebe vojske u opisanim situacijama. Ministar obrane prema Planu pripravnosti donosi odluku, a vrhovni zapovjednik ne može ni u ratu narediti upotrebu Oružanih snaga bez supotpisa predsjednika Vlade.

Zastupnik **Zvonimir Puljić (HDZ)** uputio je repliku zastupniku Staziću, ocjenjujući da ne bi trebalo opstruirati donošenje rečenog zakonskog teksta. Prevelikim inzistiranjem na detaljima, zapravo se usporava donošenje svima potrebnog zakonskog teksta, koji se može dotjerivati i nakon donošenja. U svom odgovoru zastupnik Stazić smatra da iznijetim primjedbama nije želio blokirati donošenje ovog zakona, već naprsto traži da predlagatelj ponudi što kvalitetnije propise. To je u interesu svih građana ove zemlje, a do blokade se dolazi neradom, koja opet rezultira donošenjem loših propisa.

Slaže se da je osnivanje Centra 112 korisno, ali ujedno se trebaju riješiti i neke temeljne stvari na ovom području. Repliku je uputio i zastupnik **Šime Lučin (SDP)**. Nije sporno da je Predsjednik države vrhovni zapovjednik Hrvatske vojske niti da resorni ministar može upravljati određenim jedinicama. Međutim, u slučaju nesreće većih razmjera kada se očekuje pokretanje većeg broja vojnika, to ne može ići bez vrhovnog zapovjednika, pa bi i ovu dilemu trebalo odgovarajuće riješiti.

Usklađenost s ostalim zakonskim propisima

Obraćajući se zastupniku Staziću, državni tajnik **Ivica Buconjić** ponovio je da je ovo područje regulirano nizom drugih propisa, pravilnika i zakona javnih poduzeća, ustanova i institucija. Nije dobro slati poruku javnosti da će se ovim Zakonom u poslove zaštite i spašavanja odjedanput umiješati i vojska na nejasan i netransparentan način. Uputio je na odredbu članka 92. Zakona o obrazi, gdje jasno stoji da Oružane snage mogu sudjelovati u ovim aktivnostima. Citirao je naznačene odredbe, ocjenjujući da ih nema potrebe prepisivati i u Zakon o zaštiti i spašavanju. I do sada su pripadnici vojske sudjelovali u spašavanju na temelju postojećih propisa, o čemu svjedoče i brojne intervencije prilikom gašenja požara.

Moraju se precizirati i svi detalji oko snošenja troškova intervenčnih vatrogasnih jedinica.

Zastupnica **Ivana Sučec-Trakoštanec (HDZ)** podržala je predloženi zakonski tekst, ocjenjujući da se novim organizacijskim modelom približavamo i legislativi Europske unije. Dobro je što je utemeljena Državna uprava i njen ravnatelj brigadir Podrugac. Njegovo vojno iskustvo zapovijedanja jamči da će se povjereni poslovi obaviti na stručan način. Uprava će početi funkcionirati od 1. siječnja slijedeće godine, a unutar zakonskih odredbi očekuje se i reorganizacija već postojećih službi. Smatra da bi trebalo pojasniti odredbe u članku 37., kojima se uređuju detalji oko uvođenja broja 112. Iako nigdje ne piše, pretpostavlja da će se brojevi koji počinju sa 9 pretopiti u broj 112 i biti povezani u modernom digitalnom sustavu. Pretpostavila je da će se ovi detalji precizirati u provedbenim aktima, pa neće biti nedoumica. Konstatirala je zatim, da bi prema iznijetim objašnjenjima oko 500 ljudi koji su bili zaposleni

u centrima za motrenje i obavljanje tijekom rata, trebalo biti involvirano u novi sustav. Riječ je o ljudima s dugogodišnjim iskustvom i znanjem, istaknula je zastupnica Sučec-Trakoštanec. Lokalnoj upravi i samoupravi ostavljeno je da potpuno autonomno procijeni moguće vrste i količine ugroza, ali i izvora i načina financiranja.

Analizirala je zatim ovlasti i dužnosti jedinica lokalne uprave i samouprave u situacijama mogućih ugroza. Svakako treba razjasniti i precizirati sve detalje oko snošenja troškova interventnih vatrogasnih jedinica, kako bi se znali izvori finansijskih sredstava. U slučaju većih zahvata, male bi općine mogle doći u tešku situaciju ukoliko moraju same pokrivati nastale troškove. Iako se sada ne mogu predvidjeti sve moguće situacije, ipak je dobro što započinjemo rješavati i ove hipotetske situacije i postupke, zaključila je zastupnica Sučec-Trakoštanec.

Budući da se nije mogao složiti oko svih navedenih finansijskih obveza jedinica lokalne uprave i samouprave, repliku je uputio zastupnik **Zvonimir Mršić (SDP)**. Predstavnica tijela donose planove zaštite i spašavanja, ali konkretnе pojedinosti moraju raditi osobe koje prepoznaju stupnje ugroženosti. Ne mogu recimo jedinice lokalne samouprave donositi validne procjene o stupnju ugroženosti. Jedinicama lokalne uprave i samouprave koje nemaju stabilne izvore financiranja, bit će izuzetno teško osigurati potrebna finansijska sredstva za sve planirane zahvate. Ujedno je napomenuo da treba provjeriti stanje opreme u jedinicama civilne zaštite, upozoravajući da većina opreme više nije upotrebljiva ili ne postoji. O ovim važnim pojedinostima treba voditi računa, zaključio je zastupnik Mršić.

Zastupnica **Ivana Sučec-Trakoštanec** odgovorila je na repliku, ocjenjujući da će se detalji oko izrade planova i ostalim pojedinostima obaviti na županijskoj razini. U centrima civilne zaštite postoji dokumentacijska podloga koja će se unijeti, pa se sredstva neće morati trošiti za izradu novih projekata. Smatra ujedno da neće biti nikakvih proble-

ma oko provedbe naznačenih propisa u Gradu Koprivnici.

Repliku je uputio i zastupnik **Nikola Vuljanić (HNS)**. On naime, strahuje da uz autonomiju jedinica lokalne uprave i samouprave u pogledu ovog pitanja, ne idu i potrebna sredstva. Klub zastupnika HNS-a uputio je u proceduru zakonski prijedlog da se promijeni način uplate poreza na dobit ili poreza na dohodak, međutim, odbačena je mogućnost da se ova sredstva decentraliziraju, upozorio je zastupnik.

Ponovno je na repliku odgovorila zastupnica Sučec-Trakoštanec, pozivajući da se bolje prouče zakonske odredbe sadržane u člancima 28. i 29. predloženoga teksta. Citirala je rečene odredbe, konstatirajući da ne piše kako netko naređuje jedinicama lokalne uprave, nego da one razmatraju stanje zaštite i spašavanja, te donose planove na prijedlog poglavarstva.

Sigurnost građana - značajna karika stabilnosti svake države

Zastupnica **Jagoda Martić (SDP)** smatra da predloženi zakonski tekst predstavlja značajnu kariku stabilnosti svake države, a zaštita i spašavanje tvore civilizacijski doseg jednog društva i predviđaju međunarodne kompatibilnosti. Važno je da ove službe objedine sve potencijale zaštite i spašavanja, te da se iskoriste svi kadrovski i materijalni potencijali. Istovremeno treba težiti jedinstvenom rukovođenju na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Ove se vrijednosti nastoje postići i predloženim zakonskim tekstrom, pa treba ukloniti pojedine slabe točke. Upozorila je da Civilna zaštita nema "svog" zakona, ne ulaze se u opremu i obuku zaposlenika, a centri za obavljanje trenutno su unutar MORH-a, ali bez konkretnih zadataka. Vatrogasci predstavljaju značajan potencijal, ali ne mogu naći svoju ulogu u ovoj problematici jer nije do kraja izgrađena vatrogasna struktura. Dakle, sve aktivnosti nisu do sada bile koordinirane iz jedinstvenog centra zaštite i spašavanja, a to svakako uključuje i službu hitne medicinske pomo-

ći koja djeluje u okviru Ministarstva zdravstva. U spašavanju građana osobito se ističe Gorska služba spašavanja, a njihove akcije neminovno traže i djelomičnu profesionalizaciju. Broj nesreća izvan urbanih sredina raste iz godine u godinu kao posljedica promjene života i kretanja suvremenog turizma. U ove sadržaje istovremeno treba pribrojiti i lov, planinarenje, ronjenje, "paraglajding", zmajarstvo i rafting na divljim vodama. Svi elementi nabrojanog sustava već imaju svoja interna i međunarodna pravila, pa im je nužan samo zajednički okvir kako bi se objedinila suradnja. Ovim se Zakonom želi uspostaviti jedinstveni koordinirani sustav u kojem bi sudjelovale sve komponente koje su za sada rascjepkane po različitim ministarstvima, upozorila je zastupnica Martić. Time bi se ujedno stvorila i platforma za izradu ostalih zakonskih i podzakonskih akata, ustroju Uprave i ostalim pratećim propisima.

Zaštita i spašavanje građana i materijalnih dobara zahtijeva pažnju svih struktura društva.

Potrebno je objediniti sve potencijale jednoga društva, gradeći sustav zaštite i spašavanje dugoročno i planski, zaključila je zastupnica Martić, podržavajući prijedloge da se ovaj tekst uputi u drugo čitanje. Ne radi se o blokadi ove inicijative, već o potrebi da se donese što kvalitetniji zakonski akt na korist svih građana.

Zastupnik **Anton Peruško (SDP)** smatra da zaštita i spašavanje građana i materijalnih dobara zahtijeva pažnju svih struktura društva. Razvojem ljudskog društva povećavaju se i opasnosti od prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća s katastrofalnim posljedicama. Treba ujedno imati na umu i ratna razaranja, kao i moguće terorističke aktivnosti. Ovih nesreća svakim danom ima sve više, te nema potpuno sigurnih zona. Zato je potrebno što efikasnije spriječiti katastrofalne situacije i efikasno otkloniti sve opasnosti. Nakon što je u ožujku

utemeljena Državna uprava za spašavanje, bilo je jasno da je potrebno donijeti Zakon o spašavanju, kojim se uređuje ova problematika. Ovaj zakonski akt objedinjava sve subjekte u zaštiti i spašavanju u jedinstven i efikasan sustav, a postojeće službe svoje zadatke obavljaju krajnje odgovorno i profesionalno, izlažući često puta opasnosti i vlastite živote. Naveo je zatim primjer spašavanja jednog utopljenika kod Pule, kada je prilikom intervencije smrtno stradao i jedan vatrogasac. Osobito je značajna služba spašavanja na moru, pa ne bi bilo dobro da se ukine svima poznati broj 9155, koji je ušao u eter i memoriju brojnih pomoraca. U ovom trenutku ne treba ukidati ni ostale brojeve (92, 93. i 94.) -ocjenio je zastupnik. Nije točno da oporba svojim primjedbama i prijedlozima zapravo blokira jedan važni projekt od općeg interesa. U proteklom je vremenu bilo dosta prilika da se doneće predloženi tekst kojim bi se ujedno razriješila i sudbina oko 510 zaposlenika u centrima obavljanja, a koji ovim prijedlogom izlaze iz sustava MORH-a. Ova je služba odigrala zapaženu ulogu i prilikom Domovinskog rata, pa je potrebno odgovorno riješiti sudbinu zaposlenika. Da je predlagatelj odabrao redovnu proceduru, pojedini uočeni problemi mogli su se izbjegći, ocjenio je zastupnik Peruško. Predložio je predlagatelju da se ovim tekstrom omogući nesmetano uključivanje i civilnih vojnih obveznika jer bi takva odluka bila u korist svih građana Republike Hrvatske.

Za ispravak netočnog navoda javio se zastupnik **Zvonimir Puljić**. On smatra da prilikom izlaganja nije upotrijebio izraz "ukidanje". Dapače, kada se govori o dosadašnjoj praksi i brojevima koji se koriste za hitne intervencije, naveo je primjere koji se paralelno koriste u prijelaznom razdoblju i u ostalim europskim zemljama.

Ponovno je riječ zatražio državni tajnik **Ivica Buconjić**, pojašnjavajući detalje oko preuzimanja djelatnika. Članci 62. i 63. ovog Zakona, govore o tome da će svi djelatnici MORH-a i MUP-a koji su bili raspoređeni na ovim poslovima biti preuzeti i u novoj Upravi. Isto

tako se kaže da će oni imati svoju zaštitu temeljem Zakona o državnim službenicima i namještenicima, a po svemu sudeći neće biti ni viška djelatnika. Ovi će se djelatnici dodatno usavršavati i educirati za rad na novoj opremi, što je uređeno člankom 46. predloženog zakonskog teksta. Nećemo ugasiti niti jednu instituciju koja je efikasno djelovala i u dosadašnjem periodu, potvrđio je državni tajnik Buconjić.

Zastupnica **Ljubica Lalić (HSS)** podsjetila je da je tijekom Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj izgrađivan učinkoviti sustav zaštite i spašavanja. Međutim, početkom 1994. godine ovaj je sustav srušen i nije u cijelosti uspostavljen drugi, kao ni analiza moguće ugroženosti od prirodnih i tehnoloških katastrofa.

Mora se uspostaviti jedinstveni sustav komuniciranja

U ovom trenutku ne postoji ni odgovarajuće zakonodavstvo s definiranim obvezama i odgovornostima svih sudionika u sustavu zaštite i spašavanja. Nije uspostavljen niti jedinstveni sustav komuniciranja, kao ni baza podataka o svim raspoloživim resursima sustava zaštite i spašavanja. Upravljanje u križama ili izvanrednim situacijama, jedna je od najsloženijih ljudskih djelatnosti i nije ga jednostavno provoditi. Upravo zbog te složenosti, potrebno je izgraditi sustav koji ima svoje zakonsko uporište. Podsjetila je zatim na detalje sličnog HSS-ovog zakonskog prijedloga koji je svojedobno razmatran u prethodnoj vlasti. Smatra ujedno da je ovaj prijedlog ne samo konceptualno, već i sadržajno identičan tada predloženom zakonskom tekstu.

Na kraju izlaganja ocijenila je da će saborska većina nedvojbeno donijeti predloženi zakonski tekst, međutim treba voditi računa da se on uistinu provodi i zaživi na jedinstven način, i na čitavom području Republike Hrvatske, istaknula je zastupnica Lalić.

U nastavku pojedinačne rasprave, govorio je zastupnik **Josip Leko (SDP)**. On je napomenuo da nitko ne treba uvje-

ravati zastupnike o opravdanosti predloženoga teksta, ali se usprkos tome ovaj prijedlog treba sagledavati kritičkim dioptrijama. Potrebno je utvrditi pravni okvir i temelj, a cjelokupni sustav treba omogućiti što efikasnije i bolje rezultate. Osim toga, potrebno je na jedinstven način urediti i sve poslove oko planiranja i procjena, te aktiviranja ukupnog sustava. I on je upozorio na manjkavost ovog zakonskog prijedloga, jer se ne uređuje postupanje hitne medicinske pomoći, dodajući da se smisao organizacije odnosi na korištenje svih kapacיטה bez obzira na teritorijalno ustrojstvo. Upozorio je ujedno, da se neprecizno

Hitna pomoć i Gorska služba spašavanja moraju biti preciznije predstavljeni u zakonskom tekstu.

uređuju odredbe oko korištenja i djelovanja poslova Gorske službe spašavanja. O pojedinim nepreciznostima svjedoče i brojne primjedbe i prijedlozi koji su upućeni na sastanku Odbora za zakonodavstvo. Ukažao je zatim i na nepreciznosti koje izviru iz odredbi članaka 1, 31. i 32. predloženoga teksta, apelirajući da se razmotri mogućnost drugog čitanja. Smatra da na predlagatelju leži odgovornost da se o primjedbama očituje prije glasovanja. I kada se usvoje primjedbe, domet ovog zakonskog teksta će biti u naporima da se osnuje državna uprava, a da se tek onda osmisliti navedeni sustav zaštite i spašavanja, zaključio je zastupnik Leko. Ponovno se za riječ javio državni tajnik **Ivica Buconjić**. Protumačio je sadržaj članka 24f. Zakona o unutarnjim poslovima, te citirao njegove odredbe oko donošenja planova zaštite i spašavanja, koje donosi Vlada na prijedlog ministra unutarnjih poslova. Postoji pravilnik o metodologiji kojega se nije željelo ponavljati, jer su ove odredbe već navedene u Zakonu o unutarnjim poslovima i navedenim Pravilnikom. Primjedbe Odbora za zakonodavstvo bit će razmotrene jer ima nekih

primjedbi koje su utemeljene, ali većina ih je nomotehničke naravi. Na kraju je obrazložio razloge zbog kojih se nije žurilo s donošenjem predloženog propisa, jer se u proteklih devet mjeseci sa središnjim državnim tijelima razgovaralo i dogovaralo o načinima zakonitog i ustavnog donošenja ovog zakonskog prijedloga. Osam, odnosno devet mjeseci nije izgubljeno, jer se pripremao i Zakon o civilnoj zaštiti, Zakon o vatrogastvu, te Uredba o unutarnjem ustroju, kao i program rada učilišta koje će vrlo brzo zaživjeti, zaključio je državni tajnik Buconjić.

Hrvatska je preuzela i međunarodne obveze

U nastavku pojedinačne rasprave svoje stavove iznio je i zastupnik dr.sc. **Krešimir Čosić (HDZ)**. On je ocijenio da uteviljenje Državne uprave, kao i donošenje krovnog Zakona, predstavlja početak strukturiranja jednog velikog i važnog sustava zaštite i spašavanja. Drži ujedno da se najveći problemi reflektiraju u nedostatnoj koordinaciji između važnih tijela državne uprave kada su u pitanju katastrofe različitih uzroka. Problemi se prvenstveno ogledavaju u nedostatnoj koordinaciji između važnih tijela državne uprave kada su u pitanju katastrofe različitih uzroka. Naglasio je značaj međuresorne suradnje između Ministarstva unutarnjih poslova, i Ministarstva obrane s tijelima lokalne samouprave, na području ustrojstva buduće državne uprave. Nije nevažno kako će izgledati taj budući ustroj, a osobito je važno i opremanje, obuka i obrazovanje cijelokupnog sustava. Kada se dogodi katastrofa, izuzetno je važna i koordinacija cijelokupnog sustava koji se transformira u vojnu ili poluvojnu organizaciju kako bi poboljšao vlastitu učinkovitost, zapovijedanje i ukupno funkcioniranje. Potrebno je raditi i na doktrini funkcioniranja u teškim uvjetima, te utvrditi sve izvore financiranja. Ponovio je zatim konstatacije da bi 300 zaposlenika MUP-a i 510 zaposlenika MORH-a ukupno stajalo 80 milijuna kuna i to samo za njihove plaće. Upozorio je na opasnost da

se ponovi situacija u kojoj bi se velika većina novca trošila za plaće zaposlenika, a uzmanjkalo bi sredstava za projekte i potrebnu opremu. Govoreći o stavkama koje su potrebne za funkcioniranje Centra 112, zastupnik je upozorio na potrebu usklađivanja s ograničenim sredstvima, poglavito na lokalnoj razini. Operativne snage sastoje se od službi i tijela državne uprave koja se bave zaštitom i spašavanjem u svojoj redovitoj djelatnosti. Da bi se utvrdila operativna procedura, potrebno je pažljivo razraditi doktrinu i sve moguće zadaće. Podsjetio je zatim i na značenje međunarodnih obveza, sukladno strateškom konceptu NATO saveza 1999. godine. Hrvatska je svjesna svojih odgovornosti i obveza jer smo prije drugih bili suočeni s jednim oblikom terorizma koji je danas možda sve aktualniji. Istovremeno ne treba zaboravljati ni mogućnosti ekoloških katastrofa ogromnih razmjera. Euroatlantski centar za koordiniranje odgovora na katastrofe, važna je institucija pa je potrebno pravovremeno krenuti s ovim projektom čija će dogradnja zahtijevati godine napora i ulaganja.

Zastupnica **Ruža Tomašić (HSP)** složila se s ranijim konstatacijama ostalih zastupnika o potrebi osnivanja jedinstvenog Centra za krizna stanja. Uz ustrojstvo centra, potrebno je reagirati na informacije, imajući na umu različita krizna područja i potrebe. Istaknula je zatim i pojedine specifične aspekte života na otocima, gdje je potrebna brza reakcija u slučaju zdravstvene zaštite, ekoloških incidenta ili protupožarne zaštite. Opisala je potom i hipotetične situacije stradavanja turista, ukazujući na značaj helikopterske službe i Gorske službe spašavanja. Pri tome je osobito značajna koordinacija jer su helikopteri u nadležnosti Ministarstva obrane, a glieri za prijevoz do kopna, u nadležnosti MUP-a. Ovakve situacije su naša sva-kodnevica, jer ljudi primjerice nastradaju i uslijed pada u sezoni berbe maslina. Zato je potrebno utvrditi precizan redoslijed ponašanja i odgovornosti u svim životnim situacijama koje iziskuju hitnu reakciju i spašavanje ljudi, zaključila je zastupnica Tomašić.

Specifični uvjeti spašavanja na moru i otocima

Zastupnik mr.sc. **Marin Jurjević (SDP)** i sam je potvrdio slične situacije koje su svojstvene u priobalnom i otočnom dijelu Hrvatske. Pripadnici Gorske službe spašavanja svoj posao rade volonterski, stavljujući na kušnju i vlastite živote pri spašavanju unesrećenika. Treba uvježbati spašavanje u hitnim situacijama i prijevoz helikopterom u svim kriznim situacijama i nesrećama koje se događaju na planinama, ali i na moru. Ocijenio je da se člankom 26. predloženoga teksta možda sve službe ujednačilo i stavilo u isti rang. Tu se nabrajaju sve službe koje su obvezne provoditi aktivnosti zaštite i spašavanja: Hrvatska gorska služba spašavanja, Hrvatski Crveni križ, Vatrogasna zajednica, Zajednica tehničke kulture, te kinološke i speleološke udruge. Potrebno je ujedno određene dijelove teksta ujednačiti i konzultirati jezikoslovce, jer se govori o akcidentima, pa nakon toga o incidentima, a sve se situacije mogu prevesti izrazom "nesreće". Iako se ova primjedba može činiti nebitnom, važno je utvrditi preciznu terminologiju, kako bi se kasnije znali snalaziti u tekstu, upozorio je zastupnik Jurjević.

U spašavanju na otocima i moru nezamjenjiva je helikopterska služba.

Za repliku se javio zastupnik **Šime Lučin (SDP)**. Slaže se s konstatacijama o značaju Gorske službe spašavanja, ali rješenje se može pronaći donošenjem posebnog Zakona o službi gorskog spašavanja. Predložio je da Vlada svojim amandmanom u članku 7. uvrsti Gorskiju službu spašavanja kao operativnu snagu službe za spašavanje i zaštitu.

Zastupnik mr.sc. **Ivan Bagarić (HDZ)** osvrnuo se na pojedine preventivne aspekte koji su itekako značajni u poslovima zaštite i spašavanja. Tako je primjerice važno educirati stanovništvo

o štetnosti pušenja i konzumiranja alkohola, jer se kasnije otklanjanje problema provodi uz velike napore i materijalna ulaganja. Naravno, pojedini se prirodni događaji poput potresa ne mogu prevenirati, ali određeni preventivni zahvati mogući su na području legislative. Prilikom obavljanja poslova hitne medicinske pomoći, potrebno je usmjeriti sve kombinacije aktivnosti prema što boljem djelovanju, kako bi se postigli kvalitetni rezultati. Napomenuo je zatim i na potrebu preciziranja pojedinih odredbi, spominjući da se u članku 35. u djelokrug poslova državne uprave treba razraditi metodologija prikupljanja informacija s terena nakon pojave izvanrednog događaja.

To je osobito važno kako bi se moglo upravljati s informacijama koje pristižu s terena. U članku 6. spomenute su temeljne zadaće sustava zaštite, a u članku 18. bilo bi dobro da se utvrdi provođenje preventivnih programa. Ove je poslove usporedio s posljedicama nedavne nesreće u brodogradilištu koja se primjenom navedenih uputa mogla izbjegići, zajedno sa svim tragičnim posljedicama. Potrebno je precizirati i odredbe vezane uz članak 11., te utvrditi da je svaka osoba dužna odazvati se na poziv, a ako to ne može onda hitno izvestiti nadležno tijelo. Tri dana je predug period, tijekom kojeg može biti narušen utvrđeni lanac aktivnosti, zaključio je zastupnik Bagarić.

Utvrđiti ovlasti Obalne straže

Zastupnik **Ante Markov (HSS)** smatra da unatoč porastu broja nesreća na otvorenim prostorima, još uvijek nije odgovarajuće organizirana služba za zaštitu i spašavanje. Postoje doduše organizirane službe, ali se često puta događa da se hitni pozivi preusmjeravaju, gubeći dragocjeno vrijeme. Ovakvu je situaciju opisao u slučaju stradavanja na nepristupačnom gorskom terenu, gdje se može satima čekati na hitnu pomoć potrebne službe. Postojeća zakonska regulativa još uvijek nije dobro postavljena, pa treba osmislići zaštitu i spašavanje ljudskih života izvan urbanih sre-

dina i javnih prometnica. To je ujedno i obveza Hrvatske kao civilizirane države, koja kao potpisnica drži do etičkih principa i međunarodnih konvencija na cjelokupnom državnom prostoru. Ovo je ujedno i zadaća predloženoga teksta, a trebalo bi u članku 1. utvrditi i brigu za sam okoliš i resurse.

Treba osmislići zaštitu i spašavanje izvan urbanih sredina i na nepristupačnim područjima.

Ukazao je zatim na slična iskustva koja je prakticirala susjedna Italija, gdje je u kriznim situacijama Civilna zaštita objedinila sve djelatnosti zaštite i spašavanja, a sve je vodio premijer. To govori, da su u roku dva sata od donošenja odluke, stvoreni svi uvjeti da svaki djelić talijanskog prostora, uključujući i akvatorij bude pokriven postojećim sustavom zaštite. Kod nas nažlost nema sličnog sustava, a niti u projekcijama Obalne straže koja se sastoji od različitih sastavnica i upozorava na neefikasnost. Ovaj zakonski tekst ne stavљa Obalnu stražu u preventivni kontekst zaštite svih događaja na moru, upozorio je zastupnik Markov. Važno je da se Obalna straža veže uz resurse Hrvatske ratne mornarice, naglasio je zastupnik upozoravajući na tursko iskušto koja ima civilno zapovjedništvo, ali vojni ustroj. Službe koje stvaramo, moraju biti efikasne kako bi se spasili ljudski životi i spriječile moguće katastrofe. Ovi poslovi i obveze zadiru u temelje svake države koja svoj suverenitet potvrđuje i zaštitom svakog građanina. Podnijeti zakonski tekst treba uputiti u drugo čitanje, kako bi se uklonile sve evidentirane nepreciznosti, a i Hrvatska gorska služba spašavanja mora se izrijekom staviti u profesionalni ustroj i raspolažati potrebnim sredstvima. Rečeni zakonski tekst svakako treba osigurati dobar organizacijski sustav i efikasnost na kojega bi se cijela Hrvatska mogla osloniti, zaključio je zastupnik Markov.

Repliku je zatim uputio zastupnik **Zvonimir Puljić (HDZ)**. Smatra da ne

treba podcjenjivati dosadašnji učinak Gorske službe spašavanja iako je ustrojena na volonterskom principu. Predloženim se tekstom rješava i njihovo uključivanje u potrebne reakcije. Zastupnik **Ante Markov** u svom je odgovoru demantirao da podcjenjuje one službe koje u svojim okvirima djeluju jako dobro. Međutim, podsjetio je na potrebu djelovanja u sustavu i o profesionalnoj jezgri što je različito od sadašnjeg stanja. Potrebno je unaprijediti postojeći sustav kako bi se osiguralo njegovo bolje i profesionalnije provođenje.

Predsjedavajuća je zatim konstatirala da je ovim pojašnjenjem ujedno okončana i rasprava, te omogućila državnom tajniku Buconjiću da uzme završnu riječ. On je ocijenio da je rasprava bila korisna i plodonosna, jer su svi sudionici ocijenili da sadašnje stanje nije dobro i treba ga znatno poboljšati. Jedinstvena je i ocjena o potrebi stvaranja zakonodavno-pravnog okvira kako bi se svi potencijalni problemi rješili na sustavan i učinkoviti način. Nije točna informacija da u proteklim osam mjeseci nije ništa napravljeno, jer se ne trebaju zaboraviti poslovi usuglašavanja s ministarstvima obrane, pravosuđa, financija sa Središnjim uredom za državnu upravu. Okončani su i zakonodavno-pravni poslovi oko prijedloga zakona o civilnoj zaštiti i vatrogastvu, a dosta je napravljeno i na operativnom planu o čemu svjedoči uspostava helikopterske službe. To je ujedno i karika kojom se osigurava temeljna efikasnost cjelokupne službe, iako je nažlost stanje tehnike dosta loše. Zato će biti potrebno osigurati nabavku deset helikoptera, a u budućoj Obalnoj straži provesti novi ustroj. Za sada ova služba još uvijek nije ustrojena iako postoji koordinacija. Spominjući službu vatrogastva, istaknuo je da sva izvješća ukazuju da je ova djelatnost sve bolja i efikasnija, a ovogodišnjim su rezultatima na ruku isle i klimatske prilike. Podsjetio je da se na otoku Korčuli testira novi koncept efikasnosti kojim se zaobilaze općinske i gradske granice, a slični operativni zahvati planiraju se i na nekim drugim područjima. Problema ima dosta pa je potrebno razvijati cjelokupni sustav, kako bi se osigurala njegova bolja

efikasnost. Opravdane primjedbe iznijete u raspravi nastojat će se amandmanima ugraditi u predloženi zakonski tekst. Međutim, bit nije u donošenju dobrog zakona, nego u stvaranju okvira za dobro djelovanje na terenu. Potrebno je dakle, stvoriti efikasne mehanizme kojima će se moći na pravi, adekvatan i efikasan način, odgovoriti na sve moguće situacije kod poslova zaštite i spašavanja, zaključio je državni tajnik Buconjić.

Važno je osigurati efikasne mehanizme sustava koji će na djelotvoran način odgovoriti na sve moguće situacije kod poslova zaštite i spašavanja.

Zastupnik **Miroslav Korenika (SDP)** javio se radi ispravka netočnog navoda. On je podsjetio da zakonodavno tijelo ima primarnu zadaću donošenja dobrog zakona, jer će se time dobiti i mehanizmi provođenja.

OČITOVAЊЕ О AMANDMANIMA

U nastavku rada zastupnici su prvo odlučivali o amandmanima Vlade Republike Hrvatske, koji su podnijeti nakon roka. Većinom glasova donijeta je odluka o njihovom prihvaćanju, a državni tajnik **Ivica Buconjić** očitovao se zatim o svim ostalim podnijetim prijedlozima. Napomenuo je da je prihvaćen i ugrađen dio primjedbi i sugestija Odbora za zakonodavstvo. Radi se prije svega o amandmanima kojima se uređuje izričaj i nomotehnika prvotnog zakonskog prijedloga.

Prvim amandmanom Vlade Republike Hrvatske, riječ "poglavarstvo" mijenja se terminom "izvršna tijela lokalne samouprave". Rečeni amandman prihvaćen je većinom glasova.

Drugim su se amandmanom riječi "katastrofe" u već navedenim člancima nadopunile i izrazom "i većim nesrećama". Amandman je usvojen jednoglasnom odlukom.

Predsjedavajući je zatim predložio da se skrate i objedine objašnjenja za prihvaćene amandmane kojima se obavlja nomotehnička usuglašavanja. Treći amandman kojim se izraz "Svaki građanin Republike Hrvatske dužan je", zamjenjuje riječima "svaka osoba dužna je", prihvaćen je jednoglasno.

Isti rezultat uslijedio je i nakon prihvaćanja slijedeća dva amandmana kojima se tuđice zamjenjuju hrvatskim izrazima, odnosno precizira narav djelatnosti.

Amandmanom pod rednim brojem VI. uređena je novčana kazna precizirana člankom 24. Amandman je prihvaćen jednoglasno.

Slijedećim predloženim amandmanima, precizira se sadržaj članka 31., te utvrđuje što središnje tijelo mora osigurati kako bi osiguralo određene materijalne prepostavke za djelovanje. Prijedlog je usvojen jednoglasno.

I slijedeća dva amandmana koja su se odnosila na korekture nomotehničke naravi u člancima 5, 7, 32, 35, 40. i 44. usvojena su jednoglasno.

Zatim je na red došao amandman pod rednim brojem X., a kojim se briše u prijašnjim stavcima već regulirana materija u članku 42., drugom stavku. Usvojen je jednoglasno.

Slijedećim se amandmanom utvrđuju odredbe propisane člankom 43, stavkom 2. jer u prвobитном tekstu nije bilo vidljivo tko je s kime dužan suradivati. Usvojen je jednoglasno.

Zatim se utvrđuje i precizira odluka o pružanju međunarodne pomoći u katastrofama, što je uređeno u članku 48., stavku 1. Amandman je jednoglasno prihvaćen.

Kod amandmana pod rednim brojem XIII. radi se o preciziranju detalja oko pozivanja na zajednički nadzor, a sadržanim u članku 51., stavak 2. Amandman je jednoglasno usvojen.

Slijedećim amandmanom uređuje se odgoda izvršenja kod ulaganja žalbe, a sadržana u članku 52. I ovaj je amandman usvojen jednoglasno.

Zatim je prihvaćen i prijedlog kojim se u članku 53. utvrđuju ovlasti i odgovornosti, te utvrđuje izdavanje naloga i

u pisani obliku. Amandman je usvojen jednoglasno.

Slijedećim se prijedlogom preciznije uređuje pravo na nadoknadu troškova obveznika zaštite i spašavanja, sadržanim u članku 54., stavku 2. Uoči glasanja o rečenom amandmanu, riječ je u ime Kluba zastupnika HSP-a zatražio zastupnik dr.sc. **Tonči Tadić**. Smatra da se ovim tekstom zapravo uređuje pokrivanje troškova mobiliziranih osoba u slučaju elementarne nepogode. Upozorio je na specifičnosti pojedinih situacija kada se spašavanje organizira na otocima ili na moru, pa bi uobičajene situacije trebalo riješiti slično iskustvima zemalja koje već imaju uhodani sustav Obalne straže. Podržao je amandman i predložio da se nadoknade troškovi u slučaju mobiliziranja brodova za akciju spašavanja. Predstavnik Vlade napomenuo je da je to regulirano člankom 55., gdje se govori o angažiranju materijalnih sredstava. Naredni članak to regulira tako da vlasnik materijalnih dobara ima pravo na nadoknadu štete i izgubljene dobiti. Predsjedavajući je zaključio raspravu. Amandman pod rednim brojem XVI. prihvaćen je jednoglasno.

Predstavnik predlagatelja napomenuo je zatim da se slijedećim amandmanom govori o već spomenutim okolnostima naknade za štetu. I ovaj amandman kojim se uređuje članak 55. prihvaćen je jednoglasno.

Slijedećim se amandmanom tuđice zamjenjuju hrvatskim izrazima. Amandman kojim se popravlja jezični izričaj u članku 57. prihvaćen je jednoglasno.

Jednoglasno je prihvaćen i prijedlog da se odredba članka 61. stavka 1. uskladije s promjenama drugih odredbi koje su već izmijenjene u prijašnjem tekstu.

Amandmanom pod rednim brojem XX. ispravlja se jezični izričaj u jednom dijelu članka 66., dok se u drugom utvrđuju obveze usklajivanja planova za obveznike izrade planova i propisuju rokovi u kojima su obveznici dužni donijeti i uskladiti te planove. Amandman je prihvaćen jednoglasno.

I slijedeći amandman Vlade kojim se u članku 67., utvrđuje stupanje zakona

na snagu bez odgodene primjene, usvojen je jednoglasno.

Zatim su na red došli amandmani koje je uputio potpredsjednik Hrvatskog sabora, zastupnik mr.sc. **Mato Arlović (SDP)**. Predsjedavajući je napomenuo da se usvaja prvi amandman kojim se preciziraju odredbe sadržane u članku 12., stavku 2. Ovaj amandman time postaje sastavnim dijelom Zakona.

Nije, međutim, prihvatio slijedeći amandman kojim se u članku 26. precizira pravo za nadoknadu stvarnih troškova pravnih osoba u pripremi i provedbi aktivnosti i mjera u zaštiti i spašavanju.

Predlagatelju nije bio prihvatljiv ni slijedeći amandman istog podnositelja, kojim se utječe na tekst članka 45. Amandman nije prošao.

Prihvaćen je, međutim, četvrti amandman, kojim se obavlja usklađivanje teksta s odredbom članka 48., stavak 1.

Nije prihvaćen amandman pod rednim brojem V. kojim se tekst u članku 54., stavku 5. usklađuje sa Zakonom o izvršavanju državnog proračuna za 2004. godinu.

Prihvaćena su dva slijedeća amandmana zastupnika Arlovića kojim se preciziraju odredbe sadržane u člancima 55. i 57, a kojima se usklađuju odredbe. Predsjedavajući je konstatirao da one time postaju sastavnim dijelom zakona.

Nije prihvaćen amandman kojim se predlaže izmjena članka 61. stavka 1, a kojim se predlažu primjereni rokovi za donošenje provedbenih propisa. Predsjedavajući je zatim napomenuo da se prelazi na očitovanje o amandmanima koje je podnio Klub zastupnika HNS/PGS-a.

Nije prihvaćen prvi podnijeti amandman kojim se utvrđuju dijelovi članka 1., ubacivanjem riječi " kao i okoliša od djelovanja krize u ratu i miru". Budući da nije bilo nikoga iz Kluba podnositelja tko bi se mogao očitovati, pristupilo se glasovanju. Amandman nije prihvaćen.

Nije prihvaćen ni slijedeći amandman kojim se upotpunjuje članak 2. dodavanjem novog stavka koji glasi: "zaštitu i spašavanje čine aktivnosti u svim njenim vremenskim fazama, a to su: faza ublažavanja, pripravnosti, djelovanja i faza oporavka/ povratka u pretkrizno stanje". I ovdje kao i u svim slijedećim amandmanima koje je podnio Klub zastupnika HNS/PGS-a, iz već navedenih razloga nitko se nije javio za riječ, pa amandmani nisu prošli.

Predstavnik predlagatelja nije prihvatio ni preostale amandmane istoga kluba koji su već opisani, a podneseni su na članke; 3, 5, 7. i 35. Podnijetim se amandmanima precizirao predloženi tekst.

Amandmani ovog predlagatelja nisu prihvaćeni, a predsjedavajući je na glasovanje dao Konačni prijedlog zakona o zaštiti i spašavanju. Prije toga riječ je u ime Kluba zastupnika HDZ-a zatražio zastupnik Luka Bebić. Obraćajući se predsjedniku Hrvatskog sabora, ponovio je da sjednici nisu nazočili ni klubovi ni zastupnici, koji su podnijeli amandmane na predloženi zakonski tekst. Upozorio je na poslovničku odredbu utemeljenu člankom 32. Poslovnika, alineja 18., kojom se govori da predsjednik Sabora brine o zaštiti prava i o ispunjavanju dužnosti zastupnika. Zatražio je da se Klub zastupnika HDZ-a, kao i cijelokupnu hrvatsku javnost izvijesti o razlozima zbog kojih nije nazočan niti jedan predstavnik SDP-a, HNS-a, PGS-a, HSS-a, IDS-a, LIBRE i LS-a. Smatra da se radi o slučajevima koji se ponavljaju, pa treba utvrditi je li riječ o slučajnosti ili bojkotu i nastavku opstrukcije.

Predsjednik je napomenuo da razmatra ovu situaciju i najavio poduzimanje određenih koraka, te pozvao nazočne zastupnike na glasovanje. Nakon brojanja glasova, predsjedavajući je konstatao da je Hrvatski sabor jednoglasno donio Zakon o zaštiti i spašavanju u tekstu predlagatelja, zajedno s prihvaćenim amandmanima.

VŽ.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ŠUMAMA

Otklanjaju se pravni prijepori u vezi sa služnošću

Hrvatski je sabor hitnim postupkom i nakon opsežne rasprave na 11. sjednici 5. studenoga 2004. donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o

šumama kojim se omogućava ustanovljenje služnosti u šumi i na šumskom zemljištu radi eksploatacije mineralnih sirovina i podizanja višegodišnjih

nasada. Ostvaruju se i prepostavke za ustrojavanje šumarske inspekcije u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Zakon je

donesen u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, Vlada RH, i s prihvaćenim amandmanima. Predlagatelj je ujedno najavio novi zakon o šumama.

O PRIJEDLOGU

Prijedlogom ovog zakona predviđen je oblik ustroja inspekcije i inspekcijski nadzor koji je usklađen s postojećim stanjem preuzete inspekcije, očekivanim promjenama u području nadzora i drugim zakonima. Ovime se mijenjaju odredbe Zakona o šumama (članci 44. i 45.) kojima se razgraničava nadležnost šumarske, gospodarske i rudarske inspekcije sukladno Zakonu o državnom inspektoratu i Zakonu o ruderstvu. Prema predloženim izmjenama Poduzeće za šume odnosno pravna osoba koja gospodari šumom više ne bi mogla iskoristavati glinu, pjesak, šljunak, kamen.

Dopunom (članak 61.) Zakona o šumama daje se mogućnost ustanovljenja služnosti u šumi ili na šumskom zemljištu u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina i podizanja višegodišnjih nasada. Ovom dopunom rješavaju se pravni prijepori oko tumačenja članka 61. u smislu postojanja zakonskog uporišta za osnivanje služnosti u navedene svrhe, navodi predlagatelj. Napominje da je Vlada RH dosad donijela nekoliko desetaka odluka o služnosti radi korištenja mineralnih sirovina, podizanja maslinika i vinograda.

Ovim izmjenama i dopunama brišu se odredbe Zakona o šumama koje su regulirale bivše Javno poduzeće "Hrvatske šume" Zagreb i njegova tijela s obzirom na to da je preoblikovano u trgovačko društvo "Hrvatske šume" d.o.o.

Hitni postupak za donošenje ovog zakona se predlaže radi ustrojavanja šumarske inspekcije u navedenom Ministarstvu što po članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora predstavlja opravdane gospodarske razloge.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog zakona, no istodobno

je ukazao na nužnost donošenja novog zakona o šumama u skladu s Nacionalnim programom RH za pridruživanje EU – 2004. Naime, važeći Zakon o šumama donesen je 1983. godine i dvanaest puta je mijenjan. Ujedno je na tekst Konačnog prijedloga podnio amandmane radi nomotehničkog uređivanja izričaja.

Predložio je i da Hrvatski sabor doneće zaključak kojim se ovlašćuje Stručna služba Hrvatskoga sabora da obavi redakciju teksta ovog Zakona prije njegove objave u "Narodnim novinama".

Odbor za poljoprivrednu i šumarstvo u cijelovitoj raspravi o ovom predloženom zakonu dao je potporu njegovu donošenju prvenstveno zbog usklađivanja s odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave. Ipak su iznesena pitanja i dvojbe u prvom redu zbog brisanja odredbe koje su omogućavale "Hrvatskim šumama" eksploataciju mineralnih sirovina za vlastite potrebe a u svrhu izgradnje protupožarnih i šumskih putova. UKAZANO JE, među ostalim, da pravo služnosti za eksploataciju mineralnih sirovina nije najprihvatljivije rješenje te da bi bilo svrhovitije omogućavanje izdvajanja pojedinog šumskog zemljišta radi prenamjene.

Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša nakon provedene rasprave jednoglasno je predložio Hrvatskom saboru da doneće predloženi zakon. U načelnoj raspravi istaknuto je da bi novim zakonom o šumama trebalo propisati jednostavniji postupak dobivanja dozvola za eksploataciju mineralnih sirovina kada eksploataciju vrše "Hrvatske šume" za vlastite potrebe, isključivo za izgradnju šumskih cesta i protupožarnih putova. Dvojbenim su ocijenjena rješenja (članak 4. Konačnog prijedloga) o eksploataciji mineralnih sirovina i podizanja višegodišnjih nasada putem prava služnosti jer da bi za ovo potonje trebalo propisati mogućnost izdvajanja površina iz šumskog zemljišta radi prenamjene.

Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu predložio je (većinom glasova) Hrvatskom saboru donošenje ovog zakona. U raspravi je, među

ostalim, izneseno i da bi bilo potrebno preispitati rješenje o ustanovljenju prava služnosti u svrhu eksploataciji mineralnih sirovina. U vezi s tim član Odbora je predložio amandman kojim bi se ustanovljenje prava služnosti u šumi i na šumskom zemljištu ograničilo samo na "Hrvatske šume" za vlastite potrebe no Odbor nije podržao taj amandman.

AMANDMANI

Klub zastupnika HSS-a podnio je na Konačni prijedlog ovog zakona četiri amandmana kojima traži da se (članak 1.) unese odredba da "Vlada RH predlaže Hrvatskom saboru na donošenje statusne promjene Poduzeća za šume" kako bi se Hrvatskom saboru zadržala mogućnost donošenja statusnih promjena Poduzeća za šume. Zatim, da se briše predloženi članak 3. i time omogući Poduzeću za šume da i dalje može za svoje potrebe - izgradnju šumskih putova i protupožarnih cesta – eksploatirati glinu, šljunak, pjesak i kamen te da se (članak 4.) briše odredba o eksploataciji mineralnih sirovina u šumama i na šumskom zemljištu. Potonjim se želi, navodi se u obrazloženju, eksploataciju mineralnih sirovina u šumama i na šumskom zemljištu regulirati putem prenamjene zemljišta a ne instituta služnosti.

Klub zastupnika HNS/PGS-a amandmanom traži brisanje (članak 4. Konačnog prijedloga) rješenja kojim se uvodi institut prava služnosti za eksploataciju za ono što, kako navodi, po svojoj prirodi predstavlja isključivo prenamjenu šuma i šumskog zemljišta i trebalo bi podlijegati proceduri izdvajanja i prenamjene a ne ustanovljenja služnosti. Pravo služnosti se zasniva samo onda kad predmet ne gubi trajno svoju karakteristiku (i dalje ostaje šuma i šumsko zemljište) a kod otvaranja kamenoloma ili podizanja vinograda ili maslinika radi se o trajnom i nepovratnom gubitku šume, navodi se, među ostalim, u obrazloženju ovog amandmanskog zahtjeva. Dodaje se da ima više od 300 000 hektara zapuštenog poljoprivrednog zemljišta na području priobalja i otoka (tu je i najviše požara) te da te površine treba

davati onima koji žele obrađivati (pravo služnosti) bez ulaženja u vlasništvo.

Zastupnik mr.sc. **Marko Širac (HDZ)** podnio je amandman kojim se nomotetnički uređuje tekst u članku 3. (brisati riječ "glina" jer je nema ni u osnovnom Zakonu).

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskoga sabora predloženi zakon obrazložio je državni tajnik Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva **Josip Bartolčić** te u vezi s mogućnošću ustanovljenja služnosti u šumi ili na šumskom zemljишtu u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina i podizanja višegodišnjih nasada rekao da se ovom dopunom rješavaju pravni prijepori oko tumačenja postojanja zakonskog uporišta za osnivanje služnosti u navedene svrhe. Napomenuo je da je Vlada dosad već donijela desetak odluka o služnosti radi korištenja mineralnih sirovina i podizanja višegodišnjih nasada i da se ovime otklanja svaka daljnja mogućnost dvosmislenog tumačenja postojećeg rješenja (članak 61. Zakona o šumama).

Nakon toga o stajalištu Odbora za poljoprivredu i šumarstvo izvijestio je predsjednik tog radnog tijela mr.sc. **Božidar Pankretić (HSS)**, a Odbora za prostorno uređenje i zaštitu okoliša mr.sc. **Marko Širac (HDZ)**.

U otvorenoj raspravi prvi je riječ dobio **Mato Štimac (HDZ)** u ime Kluba zastupnika HDZ-a. Govoreći o predloženim izmjenama i dopunama izvijestio je da će ih zastupnici ovog Kluba podržati.

Protiv birokratskih blokada

U ime Kluba zastupnika HSP-a o predloženom zakonu govorio je **Pero Kovačević (HSP)**. Predloženo rješenje kojim se omogućava zasnivanje služnosti na šumama i šumskom zemljишtu u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina ovaj Klub pozdravlja i smatra da je to jedna dobra odredba, rekao je - do donošenja Vladine odluke iz 2002. godine odnosno izmjena Zakona proces conce-

sija za eksploataciju mineralnih sirovina bio je prijeporan baš u ovom dijelu zbog nerješavanja imovinsko-pravnih odnosa, čije rješavanje je preduvjet za dobivanje rudarske koncesije. Prema Zakonu o šumama put za to bilo je izvlašćenje što je trajalo godinama i ljudi nisu uspjeli riješiti svoje zahtjeve, rekao je i naveo takav slučaj kamenoloma-šljunčara u Turopolju u vlasništvu Kaznionice odnosno Ministarstva pravosuđa. Čak ni oni nisu mogli riješiti imovinsko-pravne odnose zbog administrativnih i birokratskih barijera. Utvrđivanjem činjeničnog stanja Inspektorat (dobio instrumente izmjenom Zakona o rудarstvu 2001.) je ustanovio da su samo četiri, pet kamenoloma u Hrvatskoj bili legalni. Primjerice, i za kamenolom Tounje nikako se nisu mogli riješiti imovinsko-pravni odnosi i opet je nastupila birokratska blokada rekao je, među ostalim, navodeći i da je naknada kod izvlašćenja bila ista kao i za služnost do pet godina. Žalosno je da se nije puno odmaklo od toga i da je zasnovan mali broj služnosti jer birokracija stalno radi probleme (iste osobe), ponovio je zastupnik. Vlada u ovom dijelu mora poduzeti hitne mjere da se ovaj problem riješi jer Državni inspektorat radi svoje. Primjerice, Državni inspektorat je za Bechtel poduzeo sve, to je golema protupravno stečena imovinska korist ali moralno se omogućiti jer inače ne bi bilo auto-ceste. No Bechtel odlazi iz Hrvatske a to što je bespravno eksploatirao mineralne sirovine nije riješeno.

Zastupnik je i naglasio da je suglasan da se otklanja (članak 45.) kolizija između Zakona o rudarstvu i Zakona o šumama jer su "Hrvatske šume" imale pravo za svoje potrebe i za prodaju eksploatirati mineralne sirovine i tu se događao kriminal u kriminalu, rekao je. "Hrvatske šume" nisu imale rudarsku koncesiju što je bilo potrebno prema Zakonu o rudarstvu i Ustavu i za tu proizvodnju uzimali su dobavljače, sklapali ugovore (primjerice viša cijena miniranja, separiranja) i stoga je novo predloženo rješenje jedini način da se to sprječi. Jer, umjesto da su "Hrvatske šume" (koje do danas imaju samo tri legalna kamenolo-

ma) gospodarile šumama što im je država povjerila one su njih devastirale, to je posebno pitanje Šumarije gospičke, rekao je, među ostalim.

Znači da tu Vlada mora poduzeti žurne mjere ("eliminirati ove ljude koji sprječavaju rješavanje") jer najgorje je kad se zatvaraju kamenolomi i ima se osjećaj da se hrvatskim braniteljima oduzima kruh.

No Klub zastupnika HSP-a ne slaže se da se šumarska inspekcija ustroji u Ministarstvu i kod donošenja Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave usvajanjem amandmana, koji je to regulirao, kumovao je tome i HSS, načinjena je golema greška. Inspekcije treba ostaviti izvan ministarstava, naglasio je obrazlažući taj stav i predlažući Vladi da o tom rješenju ponovno razmisli. Postoji najava da će se ići u novu reformu državne uprave i onda treba stvarno razmislići o tome da inspekcijske službe budu izvan ministarstava (primjer Švedske).

Na ovo izlaganje bilo je više ispravaka netočnih navoda.

Naši šumari međunarodno priznati

Ivan Vučić (HDZ) ispravio je navod da je firma Bechtel bespravno eksploatirala mineralne sirovine. Kao gradonačelnik Ogulina odgovorno tvrdi da je ta tvrtka imala dozvolu za eksploataciju mineralnih sirovina za najveći kamenolom na izgradnji auto-ceste na području Ogulina, kamenolom Resnica. Ta tvrtka tamo je bila registrirana, plaćala je tu eksploataciju a po odlasku sanirala kamenolom (zapravo platila to "Hrvatskim šumama"). Mr.sc. **Božidar Pankretić (HSS)** javio se u vezi s ispravkom navoda da su šumari najviše devastirali šume. U interesu šumarske struke mora naglasiti da možemo biti ponosni na naše šumare koji su očuvali hrvatske šume za što su i dobili priznanje u susretima s mnogim europskim kolegama. **Željko Ledinski (HSS)** rekao je da je zastupnik Kovačević iznio čitav niz netočnih navoda a on će ispraviti samo jedan. HSS nije nikome kumovao u

ovom Saboru kad se neki zakon donosio nego ako je glasovao, glasovao je tako da se šumarska inspekcija nalazi unutar Ministarstva. Razumije gospodina Kovačevića, rekao je, da on štiti inspekciju jer je tamo čitavo vrijeme radio.

Mirjana Brnadić (HDZ) ispravila je navod da u ovom predloženom zakonu nije riješeno kako inspektor treba postupati i pisati zapisnik itd. Sve to riješeno je u Zakonu o općem upravnom postupku, podsjetila je.

Državni tajnik **Josip Bartolčić** također se osvrnuo na izlaganje zastupnika Kovačevića jer, kaže, izrečeno je dosta tvrdnji koje apsolutno ne stoe. Jedna je da su šumari devastirali šumu a da je to definitivno netočno govori i priznanje, koje su "Hrvatske šume" dobile od međunarodnih institucija i to za područje cijele Hrvatske. No "Hrvatske šume" spominjale su se kao izvor kriminala u smislu eksploatacije mineralnih sirovina. To apsolutno nije točno jer da je, onda bi vjerojatno dosad netko za to odgovarao, rekao je državni tajnik te podsjetio da su "Hrvatske šume", sada trgovačko društvo, do 2002. godine bile Javno poduzeće prema Zakonu o šumama koji je definirao i što su to sporedni šumske proizvodi. "Hrvatske šume" su te sporedne šumske proizvode koristile, za razliku od drugih korisnika, uglavnom za izgradnju protupožarnih projekta, obnovu nerazvrstanih putova koji su eventualno bili uništeni pri eksploataciji sirovine iz "Hrvatskih šuma" i od toga apsolutno najveću korist imale su lokalne zajednice. "Hrvatske šume" će i nadalje to moći i to će se apsolutno regulirati novim zakonom na drugačiji način, moraju imati mogućnost da uz svoju redovnu djelatnost, korištenjem određenog dijela mineralnih sirovina, isključivo za vlastite potrebe, budu u službi i lokalne zajednice i grade protupožarne prošjeke. "Hrvatske šume" godišnje izdvajaju izravno 30 milijuna kuna samo za protupožarnu zaštitu, rekao je, među ostalim.

Pero Kovačević (HSP) odgovorio je da gospodin tajnik očito ne poznaje područje za koje je odgovoran jer u Državnom inspektoratu postoje dvije

kazete, snimke iz zraka šuma i bespravnog kamenoloma. Uzmite slučajeve Šumarske Gospić gdje će se vidjeti kakav je to kriminal, rekao je.

Previsoke novčane kazne

U ime Kluba zastupnika IDS-a javio se **Damir Kajin (IDS)** naglašavajući da su sve predložene odredbe na neki način logične osim kaznenih. I to ne samo kod predlagatelja ovog zakona nego kod svih zakonskih prijedloga jer visina novčanih kazni je takva kao da živimo u nekom drugom svijetu.

Nije sporno da su šume nacionalno bogatstvo i o njima treba brinuti no pita li se netko kako naši ljudi žive, rekao je te u tom smislu govorio o odredbi o skupljanju šumskih plodova i šumske proizvoda. U Buzetu oko 1000 – 1500 ljudi bavi se tartufima, a u Istri oko 3 000 ljudi i zastupnik se slaže da tu materiju treba regulirati ali ne ovakom novčanim kaznama do 10 000 kuna kao što se sada predlaže (vara se onaj tko misli da svatko može ubrati tartuf). Isto se odnosi i na predviđene kazne za onog tko ne poduzme mjere radi zaštite šume od požara i drugih elementarnih nepogoda, biljnih bolesti ili štetnika jer, uvjera zastupnik, tamo gdje postoje privatne šume u Istri nitko se time ne bavi.

Upozorio je ujedno neka se "Hrvatske šume" ne privatiziraju pa ni u cilju "povrata duga umirovljenicima" jer ipak je to poduzeće koje uz razvojne ima i socijalnu dimenziju. Valja voditi računa i o našem prostoru, poglavito zbog ekologije ali se svaka intervencija u prostoru ne smije blokirati zbog ekologije. Utoliko ove odredbe o služnosti, koncesijama itd. trebaju biti ugrađene u ovaj zakonski prijedlog i ljudima koji se upuštaju u te poduzetničke aktivnosti treba omogućiti da ih otvaraju relativno brzo jer u protivnom će se blokirati i razvoj RH, rekao je, među ostalim. Ako smo doista uvozili kamen iz drugih zemalja kao što je naveo zastupnik Kovačević onda stvarno treba postaviti pitanje tko je u ovoj zemlji lud a i nedopustivo je da se, primjerice, blokira proširenje Doma umirovljenika u Poreču na šumskom

zemljisu (nadležnost lokalne samouprave).

Zbog hitnosti ove materije Klub zastupnika SDP-a poduprijet će donošenje ovog zakona ali i upozorava da je potreban novi, odgovorniji pristup cijeloj problematici a posebno u kontekstu ulaska RH u EU, rekao je **Josip Leko (SDP)** u ime ovog Kluba zastupnika.

Ovo potonje upozorenje zastupnik je obrazložio time što, prema propisima, Republika Hrvatska vrši eksploataciju sirovina a da Hrvatski sabor nije donio obvezni plan korištenja tih sirovina i takva situacija nije održiva. Pozivajući se na Zakon o šumama i Pravilnik o prikupljanju podataka, načinu evidenciranja i utvrđivanja rezervi mineralnih sirovina te izradu godišnjih bilančnih rezervi i godišnjeg i srednjoročnog plana koje bi utvrdio Hrvatski sabor, zaključio je da bez toga ovako predložene izmjene i dopune predviđaju ustvari diskrecijsko pravo odlučivanja Vlade RH o tome kome će, gdje i kada dati koncesiju za iskop rudnih sirovina. Mora upozoriti, kaže, da bi razlog hitnog donošenja ovog zakona mogao biti što se primiču lokalni izbori. Jer, ako Vlada može odlučivati diskrecijski onda je naknada od 2,5 posto od prihoda, prema Odluci, prihod jedinica lokalne samouprave a nema logike uvažavati da prihod jedinica lokalne samouprave bude ono što smo proglašili od općeg i posebnoga interesa za RH, rekao je.

Svi se slažemo da postoje iskopi i eksploatacijski centri koji nemaju odgovarajuće kontrole, čak nikakve dozvole i zbog toga smatramo da ćemo bar u tom dijelu učiniti Vladu odgovornom da do donošenja novog zakona zaštiti interes RH na trajniji i bolji način. Trebalо bi donijeti i zaključak i obvezati Vladu RH da do polovice sljedeće godine doneše potpuno novi zakon, pravilnike o iskoristavanju rudnog i mineralnog blaga, posebno o zaštiti šuma, rekao je.

Pero Kovačević ispravio je navod da ne postoje bilance rezerve za mineralne sirovine jer kod svakog odobrenja za eksploatacijsko polje postoje ali sve to nije zbrojeno na razini države.

Institut služnosti na "mala vrata"?

U ime Kluba zastupnika HNS/PGS-a mr.sc. **Alenka Košića Čičin-Šain** (HNS) naglasila je da je predloženi zakon trebao biti samo u funkciji povrata šumarske inspekcije u resorno Ministarstvo za što se struka već duži niz godina zalaže. Nije ni smjela biti stavljena u Državni inspektorat jer ona ima ulogu ne samo nadzora nad provedbom već je aktivni sudionik u procesu donošenja šumsko-gospodarskih osnova. Ovim izmjenama potrebno je ispraviti i propuste učinjene kod donošenja izmjena Zakona o šumama od 2002. godine kad je Javno poduzeće "Hrvatske šume" po posebnoj odgovornosti preoblikovano u trgovačko društvo "Hrvatske šume", d.o.o. Tada su, naime, u Zakonu ostale neke odrednice koje reguliraju funkciju upravnih odbora u javnim poduzećima.

Podsjećajući da Ustav jasno kaže da su more, vode itd., ali i drugi dijelovi prirode od osobitog značenja a da se zakonom određuje način na koji se dobra od interesa za RH mogu upotrebljavati i iskorištavati moramo se pitaniti, kaže, vodi li predloženi zakon o tome brigu i osigurava im zaštitu prema Ustavu. Problematično je da se sada pored potrebnih izmjena na mala vrata uvodi institut prava služnosti za eksploataciju mineralnih sirovina i podizanja višegodišnjih nasada na površinama šuma i šumskim zemljištim. Uvođenje prava služnosti u ovu svrhu je nedopustivo i jasno je da se želi ovim putem skratiti procedura i ovlastiti Ministarstvo za donošenje odluka o zasnivanju prava služnosti po vlastitom nahođenju i bez javnih natječaja te, dakako, sniziti naknadu za raspolaganje nacionalnim bogatstvom. Pitamo se, dodaje zastupnica, je li to dopustivo i ispravan put tako reći da ministar samostalno raspolaže nacionalnim bogatstvom koje ima osobitu zaštitu, zajamčenu i u Ustavu, rekla je više govoreći o tome i podsjećajući na amandman ovog Kluba zastupnika (prihvaćanje ovog zakona Klub uvjetu-

je prihvaćanjem njihovog amandmana a zalaže se za novi zakon).

Naglasila je i upitnost davanja koncesija privatnim koncesionarima kad je opći stav EU o povećanju površina državnih šuma jer su upravo tako najzaštićenije, da će se prouzročiti smanjenje šumovitosti RH, što je suprotno međunarodnim sporazumima. U vezi sa služnošću za podizanje višegodišnjih nasada na šumama i šumskom zemljištu rekla je da ne može vjerovati da se ne mogu naći tisuće hektara za buduće kvalitetne maslinike i vinograde kad samo u Dalmaciji stoji više od 270 000 hektara zapuštenog poljoprivrednog zemljišta, rekla je među ostalim.

Mr.sc. **Božidar Pankretić** (HSS) reagirao je na navod zastupnice da je neopravданo davanje šumskog zemljišta u poljoprivredne svrhe (Dalmacija) i rekao da takva načelna ocjena ne stoji.

Opravdana služnost za višegodišnje nasade

Željko Ledinski (HSS) javio se u ime Kluba zastupnika HSS-a te, kao šumarski inženjer, najprije govorio o važnosti šuma u RH. Danas šume u Hrvatskoj, 2,5 milijuna hektara, jedine u Europi imaju međunarodno priznati ekološki Certifikat, što govorи puno i to nam danas priznaje Europa i svijet. Mnogi dolaze učiti od naših šumara kako sačuvati šume na ovim prostorima kada je posebno Zapadna Europa suočena s nestankom šuma, sa smanjenjem površina a naše su šume danas sačuvane i generacije šuma su iznad 200 godina višegodišnje tradicije. Šumarska znanost u RH ponosna je na to i zbog toga svako donošenje i mijenjanje Zakona podliježe sigurno velikoj paski šumara a isto tako stožerna udrugama očitovala se i na ovaj predloženi zakon.

S obzirom na to da u jednom dijelu šumarska struka oduvijek podržava da se šumarska inspekcija nađe u resornom Ministarstvu i na taj način ono bude u mogućnosti kontrolirati postupke u vezi sa šumama i Klub zastupnika HSS-a smatra da resorno Ministarstvo mora imati tu mogućnost. U vezi s rješenjem

kojim bi prestala mogućnost gradnje šumskih prometnica (korištenje "Hrvatskih šuma" kamena, šljunka i pjeska) ovaj Klub ističe da su "Hrvatske šume" u zadnjih osam godina napravile više od 3 000 kilometara šumskih cesta čime se otvorenost šuma povećala na oko 9 kilometara na tisuću hektara a ta otvorenost je još uvijek mala u odnosu na Europu koja ima otvorenost već oko 40-tak kilometara na tisuću hektara. Prema predloženom nestaje mogućnosti da "Šume" ubuduće nastave gradnju šumskih prometnica - u proteklo vrijeme "Hrvatske šume" napravile su na Pelješcu više od 120 kilometara, na Hvaru više od 100 kilometara itd. gdje sve i nisu samo šumske prometnice - i ovaj Klub smatra da ovdje treba mijenjati rješenja i u tom smislu je podnio amandman.

Zastupnik se osvrnuo i na navode zastupnika Kovačevića u vezi s tim naglasio da "Hrvatske šume" nisu imale za sve kamenolome dokumentaciju ali da su u zadnje vrijeme poduzele čitav niz poslova da se ti kamenolomi legaliziraju prema Zakonu o rudarstvu.

S druge strane, ima čitav niz privatnih firmi koje isto posluju bez potrebnih dozvola i zastupnik može shvatiti, kaže, lobije, potrebe gradnje, ali ne i da se hajka radila samo na "Hrvatske šume" zato što su one bile nekakva konkurenčija tim građevinskim lobijima. Ispada da bi samo nekakve privatne firme trebale imati mogućnost eksploracije mineralne sirovine. A "Hrvatske šume" nisu eksploratire ni za kog drugog nego za svoje potrebe i potrebe šire zajednice. Zbog toga smatramo da služnost koja se sada uvodi neće biti pravedna jer, prije svega, naknada je vrlo mala, završava u državnom proračunu a ne više za kupnju novog zemljišta za šume i onda će biti opravdana bojazan da će se smanjiti šumovitost naše države.

Zastupnik je još dodao, među ostalim, da je izgradnjom auto-ceste od Zagreba do Splita nestalo blizu 16 000 hektara šume a da nitko nije bio dužan platiti naknadu da se može na drugom mjestu obnoviti šuma ili kupiti dio šume i Hrvatska je bespovratno izgubila te površine i šumari se s pravom pitaju

dokle će to ići. Uz to, ako privatna firma danas dobije tu služnost na kamenolomu, ako ode u stečaj nitko ne garantira da će napraviti sanaciju te površine i opet će se ta površina vratiti na sanaciju državnom poduzeću za šume, "Hrvatskim šumama" koja će to morati saniратi, rekao je, među ostalim. Klub zastupnika HSS-a smatra opravdanim služnost za podizanje višegodišnjih nasada a i očekuje (ovakvo hitno donošenje izmjena i dopuna koje mijenjaju suštinu je uviјek problematično), da Vlada RH predloži dugo očekivani novi zakon, rekao je na kraju.

Pero Kovačević (HSP) ispravio je navod predgovornika da je Državni inspektorat tek tako naložio "Hrvatskim šumama" da izvrše sanaciju bespravnih kamenoloma jer to, kaže, proizlazi iz zaključka Vlade od 20. lipnja 2002. Riječ je o više od 150 nelegalnih kamenoloma na područjima kojima su gospodarile i gospodare "Hrvatske šume".

Državni tajnik **Josip Bartolčić** rekao je da je dosta toga točno što je zastupnik Ledinski rekao o površinama pod šumama no da treba dodati da je to jedino samoobnovljivo prirodno bogatstvo i da se površine pod šumama ne smanjuju, što će pokazati i predstojeća nacionalna inventura šuma u Hrvatskoj i da su sigurno puno veće od 43 posto koliko je službeno danas šumovitost RH. S takvim podatkom teško da se bilo koja zemљa u okruženju može usporediti a pogotovo s podatkom da su to prirodne šume pa u tome nam nisu partneri ni (spomenuta) Irska, Švedska i Finska.

U vezi s rješenjem o izvlašćenju odnosno o služnosti rekao je da začuđuje da se danas, nakon dvije godine što je i bivša Vlada donosila odluke o služnosti na temelju vlastite uredbe, komentira zašto služnost i što se time želi postići. No sigurno je da je ova Vlada za razliku od bivše donijela proceduru po kojoj se ustanovljuje služnost koja je javno obznanjena svim županijama i zainteresirani se mogu obratiti državnom uredu u županiji. Procedura je jasna i time smo željeli izbjegći moguće špekulacije i eventualne nejasnoće

oko raspodjele tog šumskog zemljišta i procedura je svima dostupna, rekao je državni tajnik.

Bilo je doista puno kamenoloma koji su bili nelegalni i koje su koristile "Hrvatske šume" ali i tu su i ostali korisnici koji nisu evidentirani, a zna se da su to privatni poduzetnici. Račun za sanaciju tih kamenoloma danas moraju platiti "Hrvatske šume". Toliko o Državnom inspektoratu i njegovoj brizi o sanaciji kamenoloma, rekao je.

Služnost - nekontrolirana eksplotacija i sve manje šuma?

Klub zastupnika LIBRE neće podržati predloženi zakon a najosnovniji je razlog što bi njegova primjena bila suprotna intenciji osnovnog Zakona o šumama – zaštita i očuvanje naših šuma, izvjestio je **Željko Pavlić (LIBRA)**. To je jedno od najvrijednijih prirodnih bogatstava koje ima Hrvatska i od ukupnih dva milijuna hektara šuma 1,5 milijuna je u državnom vlasništvu, naveo je.

Najozbiljnija primjedba ovog Kluba zastupnika je na rješenje o institutu služnosti na šumi i šumskom zemljištu što je novina u odnosu na dosadašnje odredbe Zakona o šumama, prema kojima se za te namjene trebao pokrenuti postupak izdvajanja šume ili šumskog zemljišta odnosno provesti propisan postupak. Klub zastupnika LIBRE protivi se ovom prijedlogu i prihvata argument Hrvatskog šumarskog društva koji se također protivi toj mogućnosti ustanovljavanja služnosti u šumi plašći se da bi se sve pretvorilo u nekontroliranu eksplotaciju u kojoj bi površine pod šumama iz godine u godinu bivale sve manje, rekao je zastupnik. Naveo je da je, prema službenim podacima o vađenju ostalih ruda i kamena, u 2000. godini u odnosu na 1991. došlo do udvostručenja a zna se da je sivo tržište upravo u tome bilo itekako razvijeno pa procjene govore da je proteklih godina na tom sivom tržištu "okrenuto" oko pet milijardi kuna godišnje. To su velika sredstva, naglašava zastupnik i napominje da je stav ovog Kluba da

treba pooštiti kontrole i ne dopustiti da se proširi mogućnost eksplotacije mineralnih sirovina.

Pozvao se i na argument Hrvatskog šumarskog društva da eksplotacija mineralnih sirovina, ponajprije u kamenolomima i podizanja višegodišnjih nasada u šumi i šumskom zemljištu u potpunosti mijenja dosadašnje namjene šume. Kamenolomi postaju neplodno zemljište koje se više ne može privesti svojoj namjeni a u slučaju podizanja višegodišnjih nasada postaje poljoprivredno zemljište. Time nestaju opće korisne funkcije koje je davala šuma, naveo je, među ostalim, iznijevši primjedbe i na ostala rješenja i obrazloženja zašto ovaj Klub zastupnika ne može prihvati predloženi zakon. Daljnji je razlog za to i onaj što se briše mogućnost da Sabor odlučuje o statusnim pitanjima "Hrvatskih šuma" što nije dobro s obzirom na vrijednost hrvatskih šuma.

Zatim se prešlo na pojedinačnu raspravu u kojoj je **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** podržala predloženi zakon. Naročito važnim je ocijenila rješenje o ustanovljenju služnosti u svrhu eksplotacije mineralnih sirovina i podizanja višegodišnjih nasada s obzirom na bespravno stanje eksplotacije mineralnih sirovina, rudnog blaga a i što su našem gospodarstvu potrebne mineralne sirovine. Potrebno je da eksplotiramo, na zakonit način, ono što sami imamo pogotovo u ubrzanoj ili usporenoj građevi autocesta i općenito cesta, od čega onda ima višestruku korist prije svega i sama država i oni koji se žele baviti tom djelatnošću. Zastupnica se osvrnula i na pravnu stranu instituta služnosti o kojem se postavilo pitanje u raspravi. Čini joj se da predlagatelj sasvim ispravno misli na pravo plodouživanja tj. da se omogući drugoj osobi ili koncesionaru da se koristi tim dobrom ali ne narušavajući njegovu bit. Ovo je jedan od načina gdje je nova Vlada zaista na tragu pravilnog postupanja bivše koalicijeske Vlade koja je željela uvesti red pogotovo u eksplotaciji mineralnih sirovina, što nam je potrebno i od čega ne treba odustati, rekla je.

Potreban novi zakon

Jure Bitunjac (HDZ) kaže da je Zakon o šumama vrlo važan zakon koji u proteklih 14 godina nije doživio bitne promjene i praktički je naslijeden iz bivšeg sustava. Pristup (konzervativni) "Hrvatskih šuma" pozdravlja s obzirom na tradiciju u smislu gospodarenja. Ali, s druge strane živimo u vremenu velikih promjena, kaže zastupnik i smatra da bi shodno novim okolnostima i gospodarskom razvoju ekološke svijesti na tom području bilo potrebno i neophodno načiniti novi zakon.

Kad je riječ o važnosti hrvatskih šuma svima je poznato da one utječu na klimu, plodnost tla i gledajući s te strane šume moramo čuvati a s druge, treba ih komercijalizirati odnosno trebaju biti u funkciji razvoja gospodarstva. Spomenuo je da se u Dalmaciji na mala vrata govori o novim granama turizma, lovnog turizmu, što bi trebalo također obuhvatiti novim zakonom u smislu novog iskoraka i upravljanja šumama.

Rješenje o pravu služnosti treba podržati, kaže, ali ga shvaća kao prijelazno do novog zakona i kao mogućnost za višegodišnje nasade u Dalmaciji. Jer, kad je riječ o Dalmaciji onda se ne može govoriti o šumama u pravom smislu kao tipu šuma u Gorskem kotaru i Slavoniji. S tim u vezi smatra da primjedbe zastupnika HNS/PGS-a nisu održive. Naprsto je nemoguće zapušteno poljoprivredno zemljište staviti u funkciju, to se pokušava već deset, dvanaest godina, no te stvari ne idu jednostavno. Jer, poljoprivredno zemljište koje se ne obrađuje ima svoje vlasnike i ako se polazi od Ustava upitna je eventualno intervencija države na tom području.

Treba brzo reagirati i donijeti novi zakon jer sadašnji Zakon o šumama predstavlja i kočnicu u gospodarskom razvoju a poglavito to zastupnik može reći, veli, za područje Dalmacije.

Dragutin Lesar (HNS) boji se da se promjenom ovog Zakona otvara Pandorina kutija koja za par godina za dio hrvatskih šuma može značiti i smrtnu presudu. Naime, osim dosadašnjih prava služnosti ono se sada proširuje i

na eksploraciju mineralnih sirovina i podizanje višegodišnjih nasada a tu je ključna riječ "naknada", smatra zastupnik. Podsetio je da danas Hrvatska ima 36 posto teritorija pod šumama a da bi prema Sporazumu iz Kyota države trebale voditi takvu politiku zaštite šuma da taj postotak ne padne nikad ispod 35 posto. Sada se predlaže da se šume kroz služnost, ne prenamjenu, mogu pretvarati u višegodišnje nasade uz činjenicu da na području Hrvatske sada imamo 300000 hektara neobrađenog poljoprivrednog zemljišta. Dakle, na tih 300000 ne sadimo trajne nasade ali ćemo zato dopustiti da se sade tamo gdje je danas ili jučer bila šuma.

Naveo je primjer Grčke koja je prije petnaestak godina donijela slično rješenje i dopustila da opožarena područja budu pretvorena u nešto drugo (čak građevinsko zemljište) i danas na grčkim otocima i u priobalja nema šuma.

Mr.sc. **Božidar Pankretić** replicirao je predgovorniku u vezi s trajnim nasadama i rekao da se ovdje prvenstveno radi o vinogradima na šumskom zemljištu. Prošle godine je Pravilnikom otvorena mogućnost za to na određenim područjima na šumskom zemljištu koja su pogodna za trajne nasade. Odgovorno tvrdi da to šumsko zemljište nisu stogodišnja stabla ili neke šume nego šumsko zemljište većinom zarašćeno makijom. Sigurno je to pravi način kojim možemo brzim mjerama (a tu su i zahtjevi EU) i podrškom Ministarstva obnoviti dio vinogradskih površina. Kad se radi o ovakvom šumskom zemljištu moguće je podići vinograde i o tome treba pitati vinogradare u Dalmaciji, na otocima i one koji su podizali maslinike i ipak se radi o korisnom poslu, rekao je. **Dragutin Lesar (HNS)** odgovorio je da bi ove iznesene argumente prihvatio kad bi zastupnik mr.sc. Pankretić umjesto općih informacija dao konkretnе podatke u hektarima i katastarskim česticama o kojima se radi. Nije argument što moramo saditi vinograde i masline nego da to onda nije služnost nego prenamjena zemljišta iz šumskoga u poljoprivredno. **Niko Rebić (HDZ)** također

je replicirao zastupniku Lesaru i iznio da je na području Splitsko - dalmatinske županije u vlasništvu države više od 600 000 hektara i s njima gospodare "Hrvatske šume". A svi zahtjevi za razvoj gospodarstva, znači poduzetničkih zona, industrijskih zona, za trajne nasade ne prelaze ni 3 000 hektara. Ako želimo ostaviti Hrvatsku zakočenu i da se ništa ne pokrene onda bismo trebali poslušati gospodina Lesara, rekao je. Mi iz Dalmacije znamo što je bilo na tim opožarenim površinama, borovi, makija, i pogodovali su ružnom izgledu okoliša. I kada želimo djelić toga učiniti svrhovitim - apelirao je da se to omogući - vidimo na kakve otpore naišljimo u Parlamentu i to je skroz neopravdano, kaže. Ne zna od koga bi se time štitio razvoj i priobalja i Hrvatske. **Dragutin Lesar (HNS)** odgovorio je da taj apel neće prihvati jer da predgovornik očito nije razumio o čemu je on govorio te naglasio da se kategorija služnosti primjenjuje onda kad se ne umanjuje vrijednost šume i kad se ne pretvara u industrijsku zonu.

Služnost za neobraslo zemljište

Državni tajnik **Josip Bartolčić** javio se smatrajući da treba pojasniti pitanje služnosti jer da se rasprava stalno vrti oko toga. Institut služnosti prije svega se odnosi na neobraslo šumsko zemljište, dakle koje nije obrasio vegetacijom, ali samo u svrhu podizanja višegodišnjih nasada kako bi se pomoglo još više ljudima koje žele to raditi i da što isplativije uđu u takav posao koji je od nacionalnoga interesa. Ujedno je pitao, s obzirom na primjedbe da je Ministarstvo uzelo sebi za pravo tumačiti je li neko zemljište šumsko ili ne, tko bi to trebao tumačiti. Mi ništa nismo uzeli samo ono što nam po Zakonu pripada da protumačimo ukoliko je sporno je li neko zemljište šumsko ili nije.

Potpričnjak Hrvatskoga sabora mr.sc. **Mato Arlović (SDP)** ispravio je ovo potonje i rekao da je šumsko zemljište od osobitog interesa za RH i da će to što je šumsko zemljište tumačiti Hrvatski sabor i posebnim zakonskim uvjeti-

ma utvrditi i urediti način njegova korištenja itd.

Slavko Linić (SDP) smatra da je u redu zakonski definirati u Zakonu o šumama pravo služnosti. Jer, time se ne rješavamo prava vlasništva nad šumama i uvijek postoji mogućnost boriti se da po prestanku eksploatacije vratimo šume. TO je bolji institut nego izvlaštenja gdje država više nema utjecaj i novi vlasnik može raditi što hoće. Možemo biti zadovoljni da je napokon nađen model kako riješiti mogućnost da se uopće traži građevna dozvola za bilo koji rudnik (kamenolom).

Zastupnik je posebno naglasio da je ključno pitanje provedbe zakona jer u Hrvatskoj, kaže, ne vrijede provedbe. Upozorio je da je neprovedba propisa i uzrok što smo na posljednjim mjestima po konkurentnosti i mnogo čemu. Stoga ova rješenja neće ubrzati proceduru. AkO gospodarstvenik s ovim novim rješenjem sve uspije riješiti prije četiri godine bit će "premija", rekao je predloživši da se od Vlade zatraži (ubrzavanje postupka za dobivanje koncesijskih dozvola) da u svom programu "Program rušenja administrativnih barijera" zaduži Ministarstvo gospodarstva da se do kraja 2005. godine u Saboru utvrdi plan korištenja rudnika (mineralnih sirovina) i lokacija, da lokalne samouprave nakon toga usklade svoje akte (prostorni planovi) u roku od pola godine, a potom da Ministarstvo gospodarstva ishodi ugovor o služnosti, građevinsku dozvolu i tek tada raspriše koncesiju. Tada gospodarstvenik može u roku od 30 dana riješiti ovaj problem a tada će se riješiti i pitanje naknade za služnost jer će Ministarstvo reći da će se toliko i toliko kuna izdvojiti za povrat šume, saniranje posljedica iskopa.

Moramo definirati na kojem će to mjestu (jednom) gospodarstvenik sve to dobiti i tko će brinuti da gospodarstvenik iskopa samo toliko za koliko plaća naknadu. I ako ode u stečaj iz godišnje naknade ostat će za sanaciju, rekao je, među ostalim. Najveća je tragedija da u toj nedjelotvornosti imamo nezakonitu eksploataciju kamenoloma, zbog toga golem uvoz svih sirovina (proizvodnja

stakla, keramike itd.) dok imamo vlastite, rekao je, među ostalim. Ujedno ne shvaća da je samo obveza Vlade da to riješi kroz rušenje administrativnih barijera.

Mr.sc. **Marko Širac (HDZ)** podržava predloženo brisanje odredbi kojima se uređuje upravljanje javnim poduzećem, a koje više ne postoji jer su "Hrvatske šume" pretvorene prije dvije godine u trgovačko društvo d.o.o. Zastupniku nije jasno kako se moglo dogoditi da su te odredbe kod donošenja izmjena i dopuna Zakona ostale. Logičnim i dobrim rješenjem drži ono o šumarskoj inspekciji jer će se na taj način inspekcije službe nadležne za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem okupiti na jednom mjestu.

No smatra da predlagatelj nije dovoljno jasno uredio pitanja koja se odnose na eksploataciju mineralnih sirovina za potrebe "Hrvatskih šuma" radi izgradnje putova i protupožarnih putova odnosno da to treba urediti na povoljniji način za "Hrvatske šume", rekao je, među ostalim govoreći i o ostalim predloženim rješenjima. Ne dijeli mišljenje zastupnika koji izražavaju veliku zabrinutost radi ustanovljenja služnosti za eksploataciju mineralnih sirovina i podizanje višegodišnjih nasada i više je zabrinut što imamo 300 000 hektara neobrađenog poljoprivrednog zemljišta ali, koje se ipak, zahvaljujući prirodi pretvaraju u šume. Naime, zanemariva je površina to što trebamo ovim putem, 3,4 ili 5 tisuća hektara šumskog zemljišta, pretvoriti u zemljište na kojem će biti vinogradili ili druge kulture. Misli da će se novim zakonom otvoriti mogućnost izdvajanja tog zemljišta jer davanje na korištenje zemljišta pod uvjetima propisanim ovim zakonom naći će malo zainteresiranih gospodarstvenika i građana. Naime, ulaganje je preveliko u odnosu na obveze i to samo za služnost. Posjetio je na svoj prijedlog da Odbor za zakonodavstvo izradi i objavi pročišćeni tekst Zakona o šumama. Podržava donošenje ovog Zakona s tim da predlagatelj kod izrade novog zakona ugradi i definira navedena pitanja, rekao je na kraju.

Popraviti predloženi zakon i još jedno čitanje

Potpredsjednik Hrvatskoga sabora mr.sc. **Mato Arlovic (SDP)** opredjeljuje se i zalaže za raspravu u prvom čitanju o ovom zakonskom prijedlogu kako bi se predlagatelju ostavilo vremena popraviti predloženi zakon. Najozbiljnijim nedostatkom ovog zakonskog prijedloga drži što njime nisu uređena pitanja iz članka 52. stavak 2. Ustava RH koji kaže da se zakonom uređuje način na koji se dobra od interesa za RH mogu upotrebljavati, iskorištavati ovlaštenici prava na njima i vlasnici te naknada za ograničenja kojima su podvrnuti. Posjetio je i na prvi stavak tog članka Ustava kojim je predviđeno da su šume i zemljište također dobra od interesa za RH.

Zastupnik naglašava da se nije propisala naknada ograničenja kojima bi šume i šumsko zemljište bilo podvrgnuto prema predloženim zakonom niti su propisani određeni načini prema kojima se dobra od interesa za RH mogu upotrebljavati, iskorištavati ovlaštenici prava. Dapače, problem je vezan i uz Zakon o ruderstvu koji se praktički ne provodi u djelu bar kad je u pitanju ovlast Hrvatskoga sabora da doneše odluku, primjerice, o rasporedu rudnika u RH. Ovaj prijedlog trebalo bi doraditi, mišljenje je zastupnika, i kako se ne bi otvorili nepotrebitni mogući sukobi između središnje i lokalne vlasti o raspoređivanju zemljišta. Ističe i da nije dobro da inspekcije budu pri Ministarstvu.

Mr.sc. **Božidar Pankretić (HSS)** najprije je naglasio da je ovo prilika da se ponovi da očuvane šume koje ima RH nisu slučajnost već rad naših šumara i u nekim stvarima u zemljama EU, koje su u prednosti pred nama, "skidali" su kapu kad je riječ o našim šumama i svemu onome što su učinili naši šumari.

Također je naglasio nužnost donošenja novog zakona o šumama te posjetio na razloge za donošenje sada predloženog zakona. Potrebno je uključiti šumarSKU inspekciju u Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva i to je ispravna odluka, smatra. Posebno je istaknuo da Klub

zastupnika HSS-a uvjetuje prihvatanje ovog predloženog zakona prihvatanjem svojih amandmana te podsetio sadržajno na njih. Založio se osobno a i u ime Kluba zastupnika HSS-a da u Zakonu ostane članak 22. (amandmanom predlagatelja ili u novi zakon) o obvezama upravnog (nadzornog) odbora Poduzeća za šume da predlaže Hrvatskom saboru na donošenje statusne promjene poduzeća. Jer, ako se ide u privatizaciju "Hrvatskih šuma" o tomu zadnju odluku donosi Hrvatski sabor jer brisanjem tog članka ukidamo tu mogućnost i ovlast Hrvatskome saboru, rekao je.

Državni tajnik **Josip Bartolčić** primijetio je da je doista čudno izlaganje zastupnika mr.sc. Arlovića nakon što je predloženi zakon prošao sve saborske odbore i dobio njihovu potporu. Teško je objasniti zašto ovoliko primjedbi, rekao je te ponovno naglasio da je u izradi novi zakon koji će sve ove prijepore otkloniti na kvalitetniji način te da su ovo tehničke izmjene.

Zatim je slijedila rasprava klubova zastupnika u trajanju od pet minuta.

Inspekcija mora biti neovisna

U ime Kluba zastupnika HSP-a **Pero Kovačević (HSP)** ponovio je već izneseno mišljenje i primjedbe. Prelazak šumarske inspekциje iz Državnog inspektorata u Ministarstvo je greška jer ako se hoće znati pravo stanje i situacija na ovom području ova inspekcija mora biti neovisna i vezana uz predsjednika Vlade koji će tako u svakom trenutku znati što se događa.

Također je bitno da se država odluči hoćemo li uvoziti kamen ili ćemo omogućiti trgovackim društvima da ishode koncesiju. Većina kamenoloma, 67 posto, u ovom je trenutku u fazi da ne može riješiti imovinsko-pravne odnose jer se nalaze na području šuma i šumskog zemljišta, naveo je ponovno podsjećajući da isti ljudi rade još uvek na tim administrativnim poslovima i da Vlada poduzme potrebne mјere.

Mr.sc. **Božidar Pankretić (HSS)** ispravio je netočan navod predgovornika da su "Hrvatske šume" imale bezbroj

nelegalnih kamenoloma. Bilo bi dobro da je i Državni inspektorat prije provjeravao privatne kamenolome kojih je bilo deset puta više nego u "Hrvatskim šumama", tvrdi odgovorno.

Željko Pavlić (LIBRA) osvrnuo se u ime Kluba zastupnika LIBRE još jedan put na predloženi zakon. Naglasio je da je ovaj Klub zastupnika protiv brisanja članka 22. odnosno da se Sabor isključi iz odlučivanja o statusnim pitanjima "Hrvatskih šuma". Posebno je upozorio da se sada predlaže i brisanje odredbi prema kojima se opći akt o iskorištavanju pijeska, šljunka i kamena donosi uz prethodno mišljenje županijske skupštine odnosno Skupštine Grada Zagreba. Time se isključuje iz odlučivanja lokalna samouprava, upozorio je i zatražio o tome objašnjenje Ministarstva.

Mato Štimac (HDZ) javio se u ime Kluba zastupnika HDZ-a. Smatra da treba podržati predloženi zakon koji je u svakom slučaju veliko poboljšanje. Osvrnuo se na primjedbe u vezi s rješenjima o služnosti odnosno nasadama (nije dobro reći da je izjava Čobankovića o trajnim nasadama na opožarenom području opasna) te rekao da dolazi iz područja stradalog rata, ispod Papuka gdje su u posljednjih 14 godina šume "preuzele" oko 2,5 do 3 tisuće hektara obradivog zemljišta. Ono što će se u Dalmaciji iskrčiti makija i zasaditi vinograd i maslinici, to je šuma preuzela u ovom dijelu (i na Baniji i drugim dijelovima), naglasio je dodavši, uz iznošenje brojki, kako smatra da izneseni podaci u raspravi o smanjenju površina pod šumama nisu točni.

Damir Kajin (IDS) je rekao da Klub zastupnika IDS nema ništa protiv da opožarene šume zasadimo vinogradima samo, pita, što ćemo saditi vinograde kad imamo Zakon s 0,00 promila. Naši ljudi neće saditi vinograde dok nam ne vratite 0,5 promila, rekao je.

Željko Ledinski (HSS) u ime Kluba zastupnika HSS-a konstatirao je da je iz rasprave vidljivo da šumarsvo ima veliko značenje. Cijeni što je izražena zabrinutost zbog mogućnosti smanjenja površina pod šumama i drži da je briga o obnovljivom resur-

su opravdana. Potrebno je i ubuduće ostaviti mogućnost, prije svega državnom poduzeću za šume, "Hrvatskim šumama", da izvode i dalje dosadašnje radove, prije svega protupožarne ceste i putove te da skrbti oko šuma, posebno mediteranskih. Pokus "Hrvatskih šuma" s podizanjem maslinika na 12 hektara na neobraslim površinama prije dvanaest godina, a to je tada bio najveći maslinik na području Dalmacije, uspješno se razvija i dalje prve plodove pa prema tome sigurno treba otvoriti takve mogućnosti a ne šteteći šumskim površinama, rekao je zastupnik, ponovivši stavove Kluba zastupnika HSS-a.

Ujedno je izrazio zabrinutost zbog Zakona o cestama koji je omogućio da se bez jedne kune naknade za podizanje šuma grade prometnice.

Ne amnestiraju se nelegalni kamenolomi

U završnoj riječi državni tajnik **Josip Bartolčić** naglasio je da se je ovim izmjenama i dopunama itekako vodilo računa da se zadrži nadzor nad šumama i da se kroz institut služnosti, s javno obznanjenom procedurom, daje mogućnost razvoju poljoprivredne proizvodnje isključivo podizanjem višegodišnjih nasada u onim dijelovima Hrvatske koji nemaju drugih mogućnosti za razvoj takvih višegodišnjih nasada.

Institutom služnosti za kamenolome jasno je i nedvosmisleno, a tako treba i reći, da se ne daje amnestija za sve dosadašnje nelegalne kamenolome i taj se institut odnosi isključivo na one koji će u budućnosti podnijeti zahtjev temeljem utvrđene proced ure, izjavio je državni tajnik. Naglasio je da je sigurno da se o privatizaciji "Hrvatskih šuma", ako do toga dođe, a kako stvari stoje sada, do nje sigurno neće doći, mora i može jedino raspravljati u Hrvatskom saboru i Vlada ni jednog trenutka nije dovela u pitanje tu privatizaciju, odgovorno tvrdi državni tajnik. Ponovno je naglasio da je novi zakon o šumama u izradi i da će u njemu još detaljnije biti definiran sta-

tus poduzeća, namjena šume i korištenje a i da će biti usklađen s europskim direktivama.

Rasprava je zatim o ovoj točki dnevnog reda bila zaključena.

U glasovanju o amandmanima zastupnici su podržali stajalište predlagatelja zakona a koje je iznio državni tajnik **Josip Bartolčić**, i prihvatali amandman Odbora za zakonodavstvo (nomotehničko uređenje teksta) i amandman (nomotehničko uređenje) zastupnika Marka Širca (HDZ).

Hrvatski je sabor (80 glasova "za", 8 "suzdržanih", 5 "protiv") donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama, u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, zajedno s prihvaćenim amandmanima.

Donesen je i zaključak, sukladno prijedlogu Odbora za zakonodavstvo, da se ovlašćuje Stručna služba Hrvatskoga sabora da obavi redakciju teksta ovog Zakona prije njegove objave u "Narodnim novinama".

Prijedlog zastupnika Marka Širca da Odbor za zakonodavstvo izradi i objavi pročišćeni tekst Zakona o šumama nije prihvaćen nakon što je predsjednik Odbora za zakonodavstvo, Florijan Boras (HDZ) izvjestio da je Odbor razmatrao taj prijedlog zaključka ali da je to praktički nemoguće napraviti a i da je u dogovoru s predlagateljem zaključeno i obećano da će uskoro Vlada dati novi prijedlog zakona.

D.K.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SLATKOVODNOM RIBARSTVU

Zakonska pretpostavka za ustrojavanje ribarske inspekcije

Predlagatelj Zakona je Vlada Republike Hrvatske te je tekst zakona raspravljen po hitnom postupku. Raspravu su proveli Odbor za zakonodavstvo te Odbor za poljoprivredu i šumarstvo. Amandmane su priložili Odbor za zakonodavstvo, Odbor za poljoprivredu i šumarstvo, zastupnik Mato Šimac iz Kluba zastupnika HDZ-a, Klub zastupnika HSS-a, Mato Arlović i Vlada Republike Hrvatske. Amandmani su nomotehničke prirode.

Primjenom Zakona ojačat će se uloga znanosti i struke u ovom području. Sredstva prikupljena od dozvola i naknada vraćat će se Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva i koristiti za nadgledanje slatkovodnih ribljih resursa. Zakonom su predložena određena poboljšanja koja će omogućiti kvalitetnije gospodarenje ribolovnim vodama i zaštitu ribljeg fonda.

Prijedlog zakona je jednoglasno sa 81 glas za donesen u tekstu kako ga je

predložila Vlada zajedno s prihvaćenim amandmanima.

O PRIJEDLOGU

Dragan Kovačević, tajnik Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva predstavio je tekst Prijedloga zakona.

Predložene izmjene i dopune zakona o slatkovodnom ribarstvu izrađene su kako bi se stvorile zakonske pretpostavke za ustrojavanje ribarske inspekcije u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva što bi bilo i sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede ribarska inspekcija u slatkovodnom ribarstvu ustrojena je kao posebna ustrojstvena jedinica na razini odsjeka.

Prijedlogom zakona utvrđen je djelokrug rada inspekcije i sustav inspekcijskog nadzora. Prijedlog zakona usklađen

je sa strategijom poljoprivrede i ribarstva Republike Hrvatske iz 2001. godine.

Ali i novim potrebama u području inspekcijskog nadzora.

Naime, dosadašnji inspekcijski nadzor nije bio dovoljno specijalistički. Bio je dio gospodarske inspekcije unutar državnog inspektorata. Potrebno ga je kadrovski osnažiti ali prije svega približiti matičnom resoru to bi omogućilo informiranje s terena, kvalitetniji nadzor cijele situacije ali i povratnu informaciju o učinkovitosti mjera koje se provode u sektoru.

Predviđena je i trajna dislokacija ispostava Osijek, Slavonski Brod, Vinkovci i Zagreb.

Olakšava se postupak u reguliranju ribolova i izdavanju dozvola za invalide Domovinskog rata

Olakšava se postupak u reguliranju ribolova i izdavanju dozvola za invalide Domovinskog rata Republike Hrvatske kojima je omogućen ribolov na svim tekućicama i to na temelju jedne ribolo-

vne dozvole, znači bez prethodne potvrde Ministarstva poljoprivrede.

Uvođenjem termina posebnih staništa osigurana je kvalitetnija i veća zaštita i očuvanje ribolovnih resursa jer osim mrjestilišta uključuje i rastilište, hranište, zimovališta i migretorne puteve riba.

Primjenom ovog Zakona ojačat će se uloga znanosti i struke u ovom području jer će se sredstva prikupljena od dozvola i naknada vraćati Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva i koristiti za monitoring slatkovodnog ribljih resursa.

Tijekom primjene Zakona o slatkovodnom ribarstvu uočeni su određeni nedostaci koji su onemogućavali kvalitetnije gospodarenje ribolovnim vodama i zaštitu ribljeg fonda. I u tom smislu predložena su određena poboljšanja.

Izmijenjeni su članci Zakona koji određuju naknadu za obavljanje ribolova na način da se osigurava upravo više sredstava ovlaštenicima ribolovnog prava koji su dužni osigurati kvalitetno gospodarenje i zaštitu ribljeg fonda.

RADNA TIJELA

Tekst Prijedloga zakona raspravili su i prihvatali **Odbor za zakonodavstvo, Odbor za poljoprivredu i šumarstvo**.

Odbor za zakonodavstvo priložio je prijedloge i primjedbe nomotehničke prirode na tekst Prijedloga zakona.

Odbor za poljoprivredu i šumarstvo iznio je mišljenja i primjedbe. Izneseno je da bi trebalo omogućiti građanima, uz paušalnu naknadu, obavljanje i dopunskog ribolova uz gospodarski na graničnim vodama. Uzakano je i to kako bi bilo dobro djeci s 15 godina dopustiti športski ribolov i bez položenog ribičkog ispita i ribičke dozvole, te isto tako i osobama starijim od 60 godina.

Također je iznesen prijedlog da državna dozvola bude jedinstvena za sve tekuće vode (u prvom redu šaranske vode) a da se za salmonidne vode od strane resornog ministarstva propiše na kojim se može stići takva dozvola ali, uz veću cijenu iste od uobičajene. Ista-

knuto je da su predloženim izmjenama određene neprimjerene kazne za prekršaje, te da nije dobro ovim Zakonom stavljati izvan snage odredbe Zakona o Državnom inspektoratu.

Jasnije definirati građane koji su ribički ispit položili u drugoj zemlji

Odbor je prihvatio sugestije Hrvatskog športskog ribolovnog saveza i podnio ih u obliku amandmana. To se odnosi na jasnije definiranje kategorija građana koji su oslobođeni polaganja ribičkog ispita i na to da se na vodama koje se nalaze na privatnom zemljištu obveže vlasnike da se javi na natječaj za stjecanje ribolovnog prava.

Važeći Zakon o slatkovodnom ribarstvu donesen je u jesen 2001. godine. Temeljem njegovih odredbi doneseni su i svi podzakonski propisi te su dodijeljena ribolovna prava za sve ribolovne vode. To je i bio uvjet za racionalno gospodarenje.

Odbor ukazuje da jasnije definiranje građana koji su ribički ispit položili u drugoj zemlji treba ugraditi i u odredbu članka 20. Zakona o slatkovodnom ribarstvu a koja ovim Prijedlogom zakona nije obuhvaćena te se na istu ne može podnijeti amandman.

Odbor također drži da bi zbog kvalitete zakonskog prijedloga, bilo bi dobro produžiti rok u kojem ovlašteni predlagatelj mogu podnosi amandmane na Konačni prijedlog zakona.

RASPRAVA

U ime Kluba zastupnika HNS-a i PGS-a govorio je zastupnik **Željko Kurtov**.

HNS i PGS nije zadovoljan s hitnim postupkom donošenja Zakon i njegove izmjene i dopune jer ovako osjetljiva materija kao što je slatkovodni ribolov zahtijeva ozbiljan pristup i normalnu proceduru.

Posebno je potrebno raspraviti odredbe o ribolovnom pravu jer je ono kao što je i sam predlagatelj rekao temeljni dokument koji ovlašteniku omogućava gospodarenje određenim ribolovnim područjem ili određenom ribolovnom zonom u skladu s važećom gospodarskom osnovom i godišnjim planom.

Prema saznanjima s terena najveći dio ovlaštenika su udruge športskih ribolovaca, ribiča koji često ne vode dovoljno računa o potrebama profesionalnih riječkih ribara koji su zbog niza drugih okolnosti u nepovoljnem položaju.

Smatra da je zakonodavac dužan osigurati primjereni status instituciji profesionalnog slatkovodnog ribara jer se radi o kategoriji koja kroz ribarenje osigurava egzistenciju.

Termin povlastica, koji se koristi za ovlaštene, profesionalne ribare često gubi svoj značaj u sukobu s pojedinim sportskim ribičima ili udrugama.

HNS i PGS su mišljenja da zbog osjetljivosti tematike zakonski treba osigurati učešće, odnosno konzultacije poznavatelja znanstvenih i praktičnih aspekata, odnosno znanosti i struke kao i predstavnika športsko-ribolovnog saveza.

Ugraditi odredbe koje su bitne za ustrojstvo inspekcije

Uzevši u obzir materijalno stanje, kao športskih tako i profesionalnih slatkovodnih ribara, posebno ukazuje na članak 72, stoga predlaže da se i u okviru izmjena i dopuna Zakona o slatkovodnom ribarstvu ugrade odredbe koje su bitne za ustrojstvo inspekcije te da se potom pripremi cijelokupni zakon koji je u skladu s regulativom Europske unije.

Po pitanju mogućeg ribolova na Vranskom jezeru za autohtono stanovništvo, zakonodavac predviđa mogućnost športsko-rekreativnog ribarstva u skladu s internom odlukom uprave parka prirode.

U ime Kluba zastupnika govorio je Josip Leko. Smatra da je značaj slatkovodnog ribarstva u gospodarstvu Republike Hrvatske u zadnjih desetak godina u poraznom trendu. Nekada je Republi-

ka Hrvatska izvozila do 18.000 tona slatkovodne ribe, danas izvozi oko 3.500 tona slatkovodne ribe.

Briga o ovoj grani gospodarstva nezadovoljavajuća je već u dužem razdoblju. Naglasio je da je zastupnik Mato Arlović u ime Kluba zastupnika SDP-a podnio šest amandmana.

SDP predlaže da se na izvjestan način promijeni odnos prema ovoj grani te da se do početka pregovora s Europskom unijom doneše cjelovit Zakon za djelatnost ribarenja i ribarstva od morskog do riječnog i sportskog, kako bismo imali standarde koji vrijede u zemljama Europske unije.

U ime Kluba zastupnika HDZ-a govorio je Mato Štimac, napomenuvši da se sportskim ribolovom u Hrvatskoj bavi 52.000 građana, kojima je to prvenstveno rekreacijska aktivnost. Na natjecanjima sudjeluje oko 2.500 članova Hrvatskog sportskog ribolovnog saveza.

Važeći Zakon o slatkovodnom ribarstvu donesen je u jesen 2001. godine. Temeljem njegovih odredbi doneseni su i svi podzakonski propisi te su dodijeljena ribolovna prava za sve ribolovne vode. To je i bio uvjet za racionalno gospodarenje.

Trogodišnjom primjenom Zakona uočeni su nedostaci, stoga se kao i zbog ponovnog ustroja ribarske inspekcije u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, predlaže izmjena Zakona.

Božidar Pankretić je u ime Kluba zastupnika HSS-a iznio da prijedlog Zakona predstavlja normalan slijed stručnog rada jer se promjene uvode postupno i novim Zakonom učinjen je pomak u odnosu na Zakon iz 2001. godine.

Konstatirao je sa žaljenjem da se u 2004. godini nisu poduzimale nikakve druge aktivnosti osim što su prepoloženi poticaji od strane resornog ministarstva.

Naveo je nelogičnost u članku 26. kojim se propisuje dopustiva godišnja kvota hrane za uzgoj kao dopuna članka 47. Zakona o slatkovodnom ribarstvu.

HSS ulaže amandman kojim predlaže brisanje tog članka jer zbog specifičnosti proizvodnje slatkovodne ribe nije moguće predvidjeti godišnji utrošak hrane.

Istaknuo je da se nužno čvrsto ustrajati na zaštiti prirodnih bogatstava naše domovine.

Nebriga za postojeće ribnjake

Pejo Trgovčević, iz Kluba zastupnika HSP-a iznio je da HSP podržava Prijedlog zakona te ujedno izražava duboku zabrinutost za postojeće stanje u slatkovodnom ribarstvu.

Velik je problem nebriga za postojeće ribnjake. Smatra da ribogostvo može biti jaka gospodarska grana napomenuvši da je u Hrvatskoj velik broj šljunčara koja nisu pretvorene u velike vodene grabe koje su i dalje prazne.

Ljubica Lalić, je u ime Kluba zastupnika HSS-a, iznijela kako smatra greškom to što nije dozvoljeno ribarima, fizičkim osobama da obavljaju nekomercijalni ribolov ako dopunsko zanimanje. Propušteno je vrednovati činjenicu da uz rijeke Dunav i Savu žive ljudi koji nisu profesionalni ribiči ali su tradicionalno vezani uz rijeku uz koju žive koristeći njezina bogatstva.

Primjerice velik dio stanovnika sela Davor i Orubica preživljava upravo zahvaljujući takvom ribarenju.

Odbor za zakonodavstvo podnije prijedloge i primjedbe nomotehničke prirode na tekst Prijedloga zakona. Odbor za poljoprivredu i šumarstvo također je uložio tri amandmana koji su prihvaćeni. O amandmanima Mate Arlovića glasovano je te su četiri odbijena, jedan prihvaćen jedan je djelomično prihvaćen.

Amandman Kluba zastupnika HSS-a nije prihvaćen.

Zastupnik Mato Šimac iz Kluba zastupnika HDZ-a, podnio je amandmane koji su nakon glasovanja prihvaćeni. Vlada Republike Hrvatske također je prodnijela 18 amandmana o kojima je glasovano te su svi prihvaćeni.

Prijedlog zakona je jednoglasno sa 81 glasom "za" donesen u tekstu kako ga je predložila Vlada zajedno s prihvaćenim amandmanima.

M.Mi.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O UPRAVNIM PRISTOJBAMA U PODRUČJU PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Predlagatelj Prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o upravnim pristojbama u području prava intelektualnog vlasništva je Vlada Republike Hrvatske, a Prijedlog je raspravljen po hitnom postupku. Raspravu su proveli Odbor za zakonodavstvo te Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav.

Hrvatski sabor je tijekom prošle godine donio šest posebnih zakona

koji uređuju pitanja prava intelektualnog vlasništva u užem smislu: Zakon o patentu, Zakon o žigu, Zakon o industrijskom dizajnu, Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti proizvoda i usluga, Zakon o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda, svi zakoni zajedno čine skup takozvanih prava industrijskog vlasništva i Zakon o autorskom pravu i srodnim

pravima koji zajedno sa već navedenim čine skup prava o intelektualnom vlasništvu.

U okviru procesa pridruživanja Europskoj uniji posebice u procesu usklajivanja zakonodavstva sa pravnom stečevinom Europske unije, Republika Hrvatska obvezala se do ožujka 2005. godine osigurati sustav zaštite prava intelektualnog vlasniš-

tva ekvivalentan onome u Europskoj uniji.

Zastupnici su prihvatali predloženi tekst Zakona sa 106 glasova "za", jednim suzdržanim te prihvatali predloženi amandman Odbora za zakonodavstvo.

O PRIJEDLOGU

Ravnatelj Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo, mr.sc. Željko Topić, objasnio je da se radi o propisu iz srpnja 2000. godine koji uređuje plaćanje upravnih pristojbi za radnje u postupcima koje se vode pred Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo, a u vezi s priznavanjem i održavanjem u vrijednosti prava intelektualnog vlasništva i tarifom upravnih pristojbi kao njegovim sastavnim dijelom.

U okviru procesa pridruživanja Europskoj uniji posebice u procesu usklajivanja zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, Republika Hrvatska obvezala se do ožujka 2005. godine osigurati sustav zaštite prava intelektualnog vlasništva ekvivalentan onome u Europskoj uniji.

Sabor je tijekom prošle godine donio šest posebnih zakona koji uređuju pitanja prava intelektualnog vlasništva u užem smislu: Zakon o patentu, Zakon o žigu, Zakon o industrijskom dizajnu, Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga, Zakon o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda, svi zakoni zajedno čine skup takozvanih prava industrijskog vlasništva i Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima koji (zajedno s već navedenim) čine skup prava o intelektualnom vlasništvu.

Izmjene nazivlja glavni su uzrok koji je uvjetovao potrebu donošenja izmjena i dopune Zakona o upravnim pristojbama. Izmjene se prvenstveno odnose na svjedodžbu o dodatnoj zaštiti koji donosi Zakon o patentu te Zakon o industrijskom dizajnu koji donosi izmjenu kroz novi institut odgode objave registracije.

Da bi ove postupke bilo moguće provoditi bilo je nužno donijeti Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim pristojbama.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo raspravio je, prihvatio i priložio amandman nomotehničkog sadržaja na tekst Prijedloga zakona.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav podržao je rješenja iz Prijedloga zakona koja se odnose na promjenu nazivlja i uvođenje novih instituta u postupku usklajivanja sa zakonima koje je Republika Hrvatska donijela u postupku pridruživanja Europskoj uniji.

RASPRAVA

Emil Tomljanović u ime Kluba zastupnika HDZ-a, iznio je pozitivno mišljenje Kluba o Prijedlogu zakona.

Republika Hrvatska obvezna je jamiciti razinu zaštite intelektualnog vlasništva slične ili iste razine koja postoji u zemljama Europske unije, a kako je to i predviđeno Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između RH i Europske zajednice, odnosno njihovih država članica.

Sadržajno gledajući predmetni zakon zaokružuje cjelinu ili normativni okvir te se sam po sebi naslanja na već donecene propise u ovoj oblasti, području prava intelektualnog vlasništva te u svojoj suštini predstavlja osnovni preduvjet za njihovu neposrednu primjenu.

Kod industrijskog dizajna uvodi se institut odgode objave registracije

Naglasio je da područja prava intelektualnog vlasništva detaljno reguliraju oni zakoni koji su u smislu usklajenja s pravnim stečevinama Europske zajednice već doneseni i stupili su na snagu. To su Zakon o patentu, Zakon o žigu,

Zakon o industrijskom dizajnu, Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga, Zakon o zaštiti topografija i poluvodičkih proizvoda kao i Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima.

Izmjene predmetnog Zakona usmjerene su k usklajivanju u smislu terminoloških određenosti pojmove koje koriste navedeni zakoni u području prava intelektualnog vlasništva.

U tekstu Prijedloga zakona uvedeni su novi instituti koji razrađuju odredbe Zakona o patentu, a odnose se na plaćanje upravnih pristojbi za izdavanje svjedodžbe o dodatnoj zaštiti, zatim za proglašavanje ništavnim svjedodžbe o dodatnoj zaštiti, te odredbe koje se odnose na prijedloge za ponovnu upostavu prava. Što se tiče područja industrijskog dizajna uvodi se institut odgođe objave registracije.

Shodno članku 4. predloženih izmjena naglasio je da je predložena cijelovita izmjena tarifa upravnih pristojbi, odnosno cijelovita izmjena teksta same tarife koja kao takva postaje sastavni dio Zakona. Te promjene uglavnom se sastoje od izmjena naziva određenih pravnih pojmove a sve u skladu s terminologijom koja se koristi u novijim i već spomenutim zakonima uz naznaku da iznosi samih pristojbi u navedenim tarifnim poglavljima nisu mijenjani.

Predmetne izmjene i dopune Zakona o upravnim pristojbama u području prava intelektualnog vlasništva treba poduprijeti jer bi se tako zaokružio zakonodavni dio regulacije prava intelektualnog vlasništva ali i definitivno omogućila njihova primjena kao zakonit rad i postupanje Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo, institucije koja skrbi o provođenju pravnih instituta u praksi.

Zastupnici su prihvatali predloženi tekst Zakona sa 106 glasova "za", jednim suzdržanim te prihvatali predloženi amandman Odbora za zakonodavstvo.

M.Mi.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA O ZAJMU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ, ZA FINANCIRANJE PROJEKTA ZAŠTITE OD ONEČIŠĆENJA VODA U PRIOBALNOM PODRUČJU

Predmetnim zakonom potvrđuje se Ugovor o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj u iznosu od 40.000.000,00 EUR-a, s rokom otplate od 10 godina, počekom od pet godina i kamatom koja je definirana kao 6-mjesečni EURIBOR plus fiksna marža 0,5 posto za financiranje Projekta zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području.

Prijedlog je razmotren po hitnom postupku, a raspravila su ga i radna tijela: Odbor za zakonodavstvo, Odbor za financije i državni proračun te Odbor za poljoprivredu i šumarstvo.

Amandmane nomotehničkog karaktera predložio je Odbor za zakonodavstvo, koji su raspravljeni i prihvaci te su postali sastavni dio Zakona.

Klub zastupnika HSS-a predložio je zaključak o kojem je provedeno glasovanje i koji nije prihvaćen.

Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, za financiranje projekta zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području, usvojen je sa 86 glasova "za", 25 "suzdržanih" i 2 "protiv".

O PRIJEDLOGU

Martina Dalić, državna tajnica Ministarstva finansija i predstavnica predstavatelja objasnila je da projekt zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području ima za cilj poboljšati kakvoće priobalnih voda u Jadranu radi ispunjenja standara Europske unije i osigurati osnove za siguran i ekološki prihvatljiv gospodarski razvitak.

U skladu s tim sklopljen je Ugovor o zajmu kojim se osigurava 50 posto sredstava za financiranje prve od ukupno moguće tri faze projekta. Prva faza finančirana zajmom sastoji se od tri kompon-

nente: ulaganja u obalno ekološku infrastrukturu, što znači izgradnja i proširenje kanalizacijskih mreža, izgradnja i sanacija, proširenje glavnih kolektora, crpnih postrojenja i općenito objekata za obradu otpadnih voda.

Infrastrukturu će koristiti 225.000 osoba

Projektom će se osigurati institucionalno jačanje i stvaranje institucionalnog okvira za kontrolu onečišćenja voda. Kao rezultat projekta očekuje se povećanje kakvoće kanalizacijskih usluga.

Infrastrukturom koja će biti izgrađena uz pomoć zajma koristit će se oko 146.000 osoba, odnosno 225.000 ako se uzmu u obzir i turisti tijekom ljetne sezone.

Republika Hrvatska kao zajmoprimac će pod istim uvjetima pozajmiti sredstva Hrvatskim vodama dok će Hrvatske vode, ugovorom o prodaji projekta povjeriti, svojoj jedinici Hrvatske vode-jadranski projekt, na upravljanje sredstva za provođenje cjelokupnog projekta.

Smanjit će se zagađenost, uspostaviti će se pouzdan sustav praćenja i nadzora te spuštanja kakvoće otpadnih voda. Institucionalno je predviđeno da se sredstva koriste na sljedeći način. Hrvatske vode su po ugovoru o zajmu dužne provesti prvu fazu projekta, posredovanjem Hrvatskih voda – jadranski projekt, društva osnovanog u rujnu 2004. godine.

Rad društva nadzirat će pet ministarstava uključenih u projekt te dva člana iz lokalne uprave i samouprave. Financiranje projekta odvijat će se na tri razine,

50 posto sredstava za financiranje projekta osigurava se ugovorom između Svjetske banke i Republike Hrvatske dok će preostalih 50 posto zajednički osigurati Hrvatske vode i jedinice lokalne uprave i samouprave, na način da 50 posto zajma financira Svjetska banka, 22 posto državni proračun i 19 posto jedinice lokalne uprave i samouprave te devet posto Hrvatske vode iz naknade za zaštitu vode.

Republika Hrvatska kao zajmoprimac će pod istim uvjetima pozajmiti sredstva Hrvatskim vodama dok će Hrvatske vode, ugovorom o prodaji projekta povjeriti, svojoj jedinici Hrvatske vode-jadranski projekt, na upravljanje sredstva za provođenje cjelokupnog projekta.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo raspravio je i prihvatio Prijedlog zakona te priložio amandmane nomotehničke prirode.

Odbor za poljoprivredu i šumarstvo raspravio je i prihvatio Prijedlog zakona. Članovi Odbora smatraju da će se donošnjem istog realizirati vrlo značajan projekt koji ima za cilj poboljšanje kakvoće priobalnih voda u hrvatskom Jadranu i radi ispunjenja standara Europske unije te u svrhu prihvatljivog gospodarskog razvijatka koji će se odraziti i na marikulturu.

Odbor za financije i državni proračun razmotrio je i prihvatio predloženi zakonski tekst. U uvodnoj raspravi na održanoj sjednici Odbora, predstavnica Vlade Republike Hrvatske istaknula je kako se predmetnim zakonom potvrđuje Ugovor o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj u iznosu od 40.000.000,00 EUR-a, s rokom otplate od 10 godina, počekom od pet godina i kamatom koja je definirana kao 6-mjesečni EURIBOR plus fiksna marža 0,5 posto za financiranje Projekta zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području.

Odbor je jednoglasno podržao prijedlog Vlade Republike Hrvatske da se, sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, predloženi zakon donese po hitnom postupku, budući da je njegovo stupanje na snagu pretpostavka za stupanje na snagu Ugovora o zajmu i Ugovora o projektu čime se omogućuje korištenje zajma.

RASPRAVA

Nakon uvodnog izlaganja **Martine Dalić**, državne tajnice Ministarstva finančija i predstavnice predlagatelja, za riječ se javio **Damir Kajin (IDS)**.

Republika Hrvatska postala je punopravna članica IBRD-a 1993. godine i od tada do danas je od Banke za obnovu i razvoj povukla zajam u iznosu od dvije milijarde i 36 milijuna američkih dolara.

Hrvatska je ujedno dobila i 35 darovnica ukupnog iznosa 34,5 milijuna dolara. To su bili zajmovi za autoceste, za unapređenje zdravstva, za restrukturiranje željeznica, za obnovu istočnog dijela Slavonije – Baranje i Srijema te za ostale namjene.

Dosad nije primjećen niti jedan ciljni projekt za Istarsku županiju.

Napomenuo je da taj zajam ne mogu koristiti gradovi u unutrašnjem dijelu Hrvatske, točnije oni koji nisu na obali već je zajam isključivo namijenjen za gradove smještene na moru. Iskazao je žaljenje što primjerice grad Pula nije iskazao interes za ovakav zajam. Istra je turistički najrazvijenija županija. Po glavi stanovnika ostvaruje najveći dohodak od turizma, ali bez industrije niti Istarska županija ne može opstati.

Iako podržava predloženi tekst upozorava da treba voditi računa o tome da se sredstva za projekte ubuduće pronalaze kod domaćih kreditora.

Trošak kredita ukalkuliran u metar kubični potrošnje vode

Za ispravak netočnog navoda javio se **Željko Pecek (HSS)** jer je zastupnik Kajin netočno naveo da će ovaj kredit vraćati Hrvatske vode, odnosno komu-

nalna poduzeća jer u samom obrazloženju stoji da će ga vraćati korisnici, građani i poduzeća. Trošak kredita će biti ukalkuliran u metar kubični potrošnje vode. Tako će i konzultantske usluge od 3.400.000 tisuća dolara biti ukalkulirane za građane i poduzeća.

U ime Kluba zastupnika HNS-a govorio je **Jakša Marasović** istaknuvši da je zajmom obuhvaćen kompletan jadranski sliv, ne samo u primorskim mjestima već i u svim mjestima koja se nalaze u unutrašnjosti Jadrana, unutrašnjosti Istre i unutrašnjosti Primorsko-granske županije, unutrašnjosti Splitsko-dalmatinske, Šibenske, Zadarske te Dubrovačke županije.

Sa 40 milijuna eura kredita i 40 milijuna domaćih sredstava riješit će se problem u Zadru, Opatiji, problem Grobištine na riječkom području i problem biogradske rivijere.

U Zadru treba izgraditi centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda te treba izgraditi podmorski ispust.

Kad je riječ o konzultantskim uslugama treba reći da u njih ulaze poslovi izrade projektne dokumentacije i svih konzalting poslova koji se moraju pripremiti za ovakve projekte. Smatra da se radi o povoljnem kreditu sa 2,7 postotnom kamatom.

Iznos konzultantskih usluga 3.400.000 dolara

Željko Pecek je u ime Kluba zastupnika HSS-a iznio da kredit vraćaju hrvatski građani korištenjem pitke vode odnosno plaćanjem naknade za otpadnu vodu i hrvatski poduzetnici, odnosno gospodarstvo.

Osvrnuo se na iznos konzultantskih usluga od 3.400.000 dolara što je 8,5 posto od ukupnog iznosa projekta. HSS se osvrnuo i na iznos neraspoređenog dijela kredita, čak tri milijuna dolara ili 7,5 posto. Kada zbrojimo neraspoređeni dio i konzultantske usluge to je čak 16 posto od ukupnog iznosa kreditnog aranžmana.

HSS ne podupire Prijedlog zakona dok ne primi kvalitetnije obrazloženje Vlade RH, naročito po pitanju konzul-

tantskih usluga. Nadalje, zabrinjavajuće je izražavanje namjere da se uopće ne ostvari mogućnost direktnog korištenja kredita kod lokalnih komunalnih poduzeća.

Zbog svih prethodno navedenih razloga, HSS predlaže zaključke da se odgodidi glasovanje o Prijedlogu zakona, te da treba obvezati Vladu RH da izvijesti Sabor o mogućnostima smanjenja konzultantskih usluga i edukacija u iznosu od 3.400.000 kuna. Također želi obvezati Vladu RH da izvijesti Hrvatski sabor o razlozima neraspoređenosti tri milijuna dolara kod provlačenja sredstva zajma.

Pero Kovačević u ime Kluba zastupnika HSP-a ističe nesklad u odnosu prema prirodnim resursima u Hrvatskoj jer istovremeno štitimo i zagađujemo Jadran. Štitimo kroz ovakve projekte, a zagađujemo kroz projekt Družbe Adria.

HSP smatra da se ne radi o povoljnem iznosu kredita. Također drži da je interes Svjetske banke doći u posjed jednog od najvažnijih resursa na svijetu, vode, koja će za nekoliko godina biti vrjednija od nafte.

Hrvatska posjeduje oko 1,5 posto izvora pitke vode

Hrvatska posjeduje oko 1,5 posto izvora pitke vode. Upitao je zašto s obzirom na navedeno ne možemo sklopiti još povoljniji kredit te zbog čega Svjetska banka određuje toliko visoku cijenu konzultantskih usluga.

Sime Prtenjača je u ime Kluba zastupnika HDZ-a iznio da ukoliko smo se opredijelili za turizam kao glavnu stratešku nacionalnu granu trebamo riješiti kanalizacijski sustav i turističkih centara, a ne da se događa da veliki turistički centri imaju septičke jame a nemaju izgrađene kanalizacijske sustave.

Raspravu je završila **Martina Dalić**, državna tajnica Ministarstva finančija rekavši da sredstva zajma još nisu podijeljena jer Ugovor još nije ratificiran u Saboru te je naglasila da se svi zainteresirani za korištenje ovoga zajma mogu javiti Društvu Hrvatske vode Projekt "Jadran" kako bi njihovi projekti, ukoli-

ko zadovoljavaju uvjete bili financirani ovim zajmom.

Sredstva u zajmu predviđena za konsultantske usluge predviđena su za financiranje provedbenih i izvedbenih studija nužnih kako s tehničkog tako i sa zakonodavnog aspekta da bi se ovački objekti mogli napraviti. Radi se o kolektorima i kanalizacijskim objektima koji se moraju napraviti u skladu s hrvatskim zakonodavstvom.

Neraspoređena sredstva standardni su element ugovora sa Svjetskom bankom a postoje jer je korištenje zajma predviđeno do 2008. godine pa se ne

mogu sagledati u cijelosti svi strukturni elementi.

Amandmane nomotehničke naredbe uložio je Odbor za zakonodavstvo, koji su raspravljeni i prihvaćeni.

Klub zastupnika HSS-a predložio je zaključak o kojem je provedeno glasovanje i koji nije prihvaćen. Zaključak se sastojao iz tri dijela, odgode glasovanja o Konačnom prijedlogu, obvezivanja Vlade RH da izvijesti Sabor o mogućnosti smanjenja konsultantskih usluga i edukacija koje iznose 3.400.000 američkih dolara. Treći dio zaključka

odnosi se na obvezivanju Vlade RH da izvijesti Sabor o razlozima neraspoređivanja 3 milijuna američkih dolara pri povlačenju sredstava zajma.

Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o zajmu između Republike Hrvatske i Medunarodne banke za obnovu i razvoj, za financiranje projekta zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području, usvojen je sa 86 glasova "za", 25 "suzdržanih" i 2 "protiv".

M.Mi.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA PROTIV NEZAKONITE PROIZVODNJE I TRGOVANJA VATRENIM ORUŽJEM, NJEGOVIM DIJELOVIMA I KOMPONENTAMA TE STRELJIVOM, KOJIM SE DOPUNJUJE KONVENCIJA UJEDINJENIH NARODA PROTIV TRANSNACIONALNOG KRIMINALA

Zastupnici su na 11. sjednici raspravili i prihvatali Prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola protiv nezakonite proizvodnje i trgovanja vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama te streljivom, kojim se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog kriminala, predlagatelja Vlade RH. Odbor za zakonodavstvo i Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost raspravili su i prihvatali tekst zakona.

Primjedbe i prijedloge nomotehničke prirode dao je Odbor za zakonodavstvo te je priložio obavijest da je Republika Hrvatska odredila Ministarstvo unutarnjih poslova kao tijelo za kontakt i vezu. Prijedlog zakona je jednoglasno prihvaćen, sa 106 glasova za.

Snježana Bagić, državna tajnica Ministarstva pravosuđa, objasnila je svrhu

Protokola, a to je promicanje, olakšanje i jačanje suradnje između država stranaka s ciljem sprečavanja, iskorjenjivanja te borbe protiv nezakonite proizvodnje i trgovine vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama te streljivom.

Uspješna borba protiv oblika kriminala, koji se još naziva i "svremeno zlo čovječanstva", ovisi o nacionalnom zakonodavstvu i mjerama koje pojedine države poduzimaju kao i o uspješnoj međunarodnoj suradnji.

Dokazuje to i niz dokumenata donesnih od raznih međunarodnih organizacija i institucija, primjerice Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminala.

Republika Hrvatska je ovu Konvenciju potpisala 12. prosinca 2000. godine te je ona potvrđena od Hrvatskog sabora 7. studenoga 2002. godine zajedno s još

dva protokola, Protokol za sprečavanje, susbjajanje i kažnjavanje krijumčarenja ljudi, posebice žena i djece te Protokol protiv krijumčarenja emigranata kopnom, morem i zrakom.

Uz Konvenciju je u međuvremenu donesen i treći Protokol, Protokol protiv nezakonite proizvodnje i trgovanja vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama te streljivom.

Cilj je Protokola promicanje, olakšanje i jačanje suradnje između država stranaka s ciljem sprečavanja, iskorjenjivanja te borbe protiv nezakonite proizvodnje i trgovine vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama te streljivom, što znači da iz toga proizlazi važnost i dodatni doprinos uspješnoj suradnji između država u borbi protiv ovog oblika kriminala.

M.Mi.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I VLADE REPUBLIKE ČILE O PREVENCIJI I KONTROLI ZLOPORABE I NEDOPUŠTENE TRGOVINE OPOJNIM DROGAMA I PSIHOTROPNIM TVARIMA

Predlagatelj Zakona je Vlada Republike Hrvatske, Zakon je raspravljen po hitnom postupku, a raspravila su ga i prihvatile radna tijela: Odbor za zakonodavstvo, Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo te Odbor za obitelj, mladež i šport.

Potpisivanjem Ugovora na prikidan način biti će uređeno pitanje prevencije i kontrole zlorabe i nedopuštene trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima.

Ministarstvo unutarnjih poslova očijenilo je da je suradnja s Podtajništvom za unutarnje poslove i Nacionalnim

odborom za kontrolu opojnih droga Republike Čile umnogome doprinijela prevenciji i kontroli zlorabe i nedopuštene trgovine opojnih drogama i psihotropnim tvarima.

Prijedlog zakona je, zajedno s amandmanima nomotehničke prirode Odbora za zakonodavstvo, prihvaćen sa 106 glasova "za" i jednim "protiv".

Tajnik Ministarstva unutarnjih poslova, Ivica Buconjić, kao predstavnik predlagatelja u raspravi je istaknuo dobru suradnju između Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova Republike Čile u području suradnje na suzbijanju općeg

kriminala i kriminala povezanog s opojnim drogama kroz međunarodnu kriminalističku organizaciju Interpol te da će se potpisivanjem ovog Ugovora na prikidan način urediti pitanja prevencije i kontrole zlorabe i nedopuštene trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima.

Suradnjom s Podtajništvom za unutarnje poslove, Nacionalnim odborom za kontrolu opojnih droga Republike Čile umnogome je pridonijela prevenciji i kontroli zlorabe i nedopuštene trgovine opojnih drogama i psihotropnim tvarima.

M.Mi.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠТИTI PRAVA PACIJENATA

Dopuna postojećih prava bolesnika

Na ovoj sjednici Hrvatski sabor je, nakon poduzeće rasprave i uz određene amandmanske korekcije, donio dugo očekivani Zakon o zaštiti prava pacijentata. Riječ je o još jednom u nizu propisa kojima se osigurava zaštita prava pacijentata prilikom korištenja zdravstvenih usluga, s tom razlikom što je ovaj put naglasak na promicanju njihovih ljudskih prava, sukladno dokumentima EU. Naime, primjenom ovog Zakona pacijentima bi se trebala osigurati bolja obaviještenost o zdravstvenim uslugama i o njihovu vlastitom zdravstvenom stanju te o potencijalnim rizicima, pravo na suodlučiva-

nje o načinu liječenja, pravo na drugo stručno mišljenje, itd.

Novim zakonom predviđa se, među ostalim, osnivanje područnih povjerenstava za zaštitu prava pacijentata kojima će se oni moći žaliti smatraju li da ih se ne poštuje, da im je povrijeđena privatnost i sl., a imat će mogućnost i odbiti ili prekinuti pojedini medicinski zahvat ili znanstveno istraživanje. Ministar zdravstva imenovat će i posebno Povjerenstvo na razini resornog ministarstva, koje će pratiti kako se ostvaruju njihova prava.

Budući da smo o predloženim rješenjima detaljno pisali u našem listu u okviru prikaza rasprave o Prijedlogu zakona

na 7. sjednici Hrvatskog sabora (IHS, br. 396 od 24. IX 2004. na str. 10. pod naslovom: "Zakonski urediti odnos pacijentata i liječnika"), umjesto prikaza Konačnog prijedloga zakona u nastavku donosimo uvodno izlaganje ministra zdravstva i socijalne skrbi, dr.sc. Andrije Hebranga.

UVODNO IZLAGANJE

Obrazlažući zastupnicima razlike između rješenja ponuđenih Konačnim prijedlogom zakona u odnosu na ona iz njegove prvobitne verzije, dr.sc. **Andrija Hebrang**, potpredsjednik Vlade i ministar zdravstva i socijalne skrbi, nagla-

sio je da to nije jedini zakon kojim su definirana prava pacijenata. Njime se samo popunjava zakonodavna praznina između prava zajamčenih postojećim zakonima (6) i onih predviđenih dokumentima EU. Primjerice, i dalje ostaju na snazi sva stečena prava temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti, koji garantira točno informiranje pacijenata, pravo na pouku o pitanjima koja se tiču njihova zdravlja, mogućnost odbijanja da budu predmet zdravstvenog istraživanja bez svoje suglasnosti, povjerenljivost svih podataka koja se odnose na njihovo zdravstveno stanje, itd. Tu su zatim Zakon o liječništvu, Zakon o sestrinstvu, Zakon o zdravstvenom osiguranju i dr. Brojne nesuglasice koje je Prijedlog novog zakona izazvao u javnosti, posljedica su - kaže - nepoznavanja činjenice da on predstavlja samo nadopunu postojeće legislative, te da njime nisu regulirana pitanja koja su već uređena spomenutim propisima (otuda i brojne primjedbe Građanskog odbora za ljudska prava koje su pristigle prije dva dana). Riječ je, znači, o dopuni postojećih prava bolesnika koja su, na naš ponos, među najvećima na svijetu, kaže Hebrang. To, dakako, izaziva i nemale probleme, budući da ni u jednoj drugoj državi bolesnici nemaju pravo da im se 99,5 posto troškova za zdravstvene usluge pokriva iz državnog proračuna.

Ovo nije jedini zakon kojim su definirana prava pacijenata. Njime se samo popunjava zakonodavna praznina između prava zajamčenih postojećim zakonima i standarda EU.

Predloženi Zakon uskladen je sa svim normativima EU naglašava dalje. Temelji se, naime, na Deklaraciji o promicanju prava pacijenata u Europi te Konvenciji o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića, s dodatnim protokolima (u pogledu primjene biologije i medicine o zabrani kloniranja ljudskih

bića te u vezi s presađivanjem organa i tkiva ljudskog porijekla).

U nastavku je spomenuo da je predlagatelj, na zahtjev Odbora za zakonodavstvo, Konačnim prijedlogom zakona predvio i sankcije za kršenje zakonskih odredbi o poštivanju prava pacijenata, koje su već sadržane u Zakonu o prekršajima. Prihvaćen je i prijedlog matičnog Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo, da se članovi županijskih i državnog povjerenstva za zaštitu prava pacijenata honoriraju. Računa se da će troškovi za tu namjenu na razini države iznositi oko milijun i 100 tisuća kuna godišnje.

Ako pacijent koji se žalio na povredu prava nije zadovoljan mjerama što ih je poduzeo ravnatelj ustanove, može podnijeti pritužbu županijskom povjerenstvu za zaštitu prava pacijenata, u krajnjem slučaju Povjerenstvu resornog ministarstva.

Na inzistiranje Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, u članku 16. precizirane su odredbe koje se odnose na pristanak pacijenta na određeni dijagnostički i terapijski postupak ili zahvat, posebice kad je riječ o hendikepiranim osobama. Predviđeno je da ravnatelj ustanove kojem se pacijent požalio na povredu prava mora rješiti predmet u roku od 8 dana. Ako pacijent nije zadovoljan poduzetim mjerama, ima pravo podnijeti pritužbu županijskom povjerenstvu za zaštitu prava pacijenata, koje također mora reagirati u određenom roku od 15 dana. U krajnjem slučaju, pacijent se može žaliti Povjerenstvu resornog ministarstva, a ako ono nije kompetentno da riješi problem, može proslijediti predmet kaznenom ili prekršajnom судu na daljnji postupak. Budući da su se u dosadašnjoj raspravi čule primjedbe da su rokovi za poduzimanje pojedinih radnji u žalbenom postupku predugački, Hebrang je

pojasnio da je istraga u slučaju nepoštivanja prava pacijenta vrlo složena i da dugo traje. Napomenuo je, također, da su rokovi predviđeni ovim Zakonom kraći od onih u sudskom postupku.

U svakom slučaju, sve odrednice ovog Zakona u potpunosti su uskladene s europskim zakonodavstvom, što znači da je zaštita prava pacijenata u Hrvatskoj ravna onoj u zemljama EU.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupro je donošenje ovog Zakona bez primjedbi ustavnopravne naravi. Članovi Odbora upozorili su jedino na to da pojedina pitanja nisu dostatno razrađena, ali očekuju da će se to urediti podzakonskim propisima, u skladu s ovim i drugim zakonima iz područja zdravstva.

Matični **Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo** je većinom glasova svojih članova sugerirao Hrvatskom saboru da usvoji predloženi Zakon u ponuđenom tekstu (odbili su prijedlog da ga se uputi u treće čitanje). Članovi Odbora izrazili su zadovoljstvo činjenicom da je predlagatelj uvažio mnoge primjedbe iz rasprave o Prijedlogu zakona, pa i njihove, čime je njegov konačni tekst bitno poboljšan.

Tijekom rasprave na sjednici tog radnog tijela istaknuto je da su prava pacijenata regulirana Ustavom, važećim zdravstvenim i drugim zakonima, kao i kodeksom medicinske etike, tako da se predloženim samo dopunjavaju i zajedno s ostalim propisima dodatno pojačavaju. Propisivanjem sankcija za kršenje zakonskih odredaba osigurana je sudska zaštita i ostvarivanje prava pacijenata, naglašeno je u raspravi. Među ostalim, izraženo je mišljenje da će honoriranjem članova povjerenstava za zaštitu prava pacijenata rad tih tijela biti kvalitetniji, čemu bi trebalo pridonijeti i utvrđivanje rokova za postupanje po pritužbama pacijenata.

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina razmatrao je ovaj zakonski prijedlog kao zainteresirano radno tijelo. O njemu je raspravljala i posebna Radna skupina za razmatranje

problema osoba s invaliditetom. Članovi Odbora bili su upoznati i sa zajedničkim amandmanima Građanskog odbora za ljudska prava, Saveza samostalnih sindikata RH i udruge B.a.B.e. te Hrvatske udruge za promicanje prava pacijenata i udruge Iskorak i Kontra.

U raspravi na sjednici tog radnog tijela naglašeno je, među ostalim, da se predloženim rješenjima stvara partnerski odnos između pacijenta i onoga tko mu pruža zdravstvenu uslugu, što je u skladu s europskim standardima na ovom području.

Članovi Odbora sugerirali su Hrvatskom saboru da donese Zakon o zaštiti prava pacijenata, uz određene amandmanske korekcije.

Spomenimo, najprije, njihov prijedlog za dopunu članka 8., novim stavkom 3. koji bi glasio: "Pacijenti s invaliditetom imaju pravo dobiti obavijesti u njima pristupačnom obliku". Naime, prevođenjem informacija gluhim, i gluhonijemim osobama na znakovni jezik, uz stručnog prevoditelja hrvatskog znakovnog jezika, te slabovidnim, slijepim i gluhoslijepim osobama na Braillovo pismo, osiguralo bi se poštivanje temeljnih zakonskih odredbi i standara EU o pravu na jednakost u cijelokupnom postupku ostvarivanja zdravstvene zaštite, bez diskriminiranja osoba s invaliditetom, stoji u obrazloženju ovog amandmana.

Usvajanjem ovog prijedloga postao bi suvišan stavak 4. u članku 16. Konačnog prijedloga zakona, u kojem stoji da slijede i gluhe osobe koje ne znaju čitati, nijeme osobe koje ne znaju pisati i gluhoslijepi osobe, prihváćaju pojedini dijagnostički, odnosno terapijski postupak izjavom u obliku javnobilježničkog akta, ili pred dva svjedoka iskazanom izjavom o imenovanju poslovno sposobne osobe koja će u njihovo ime prihvácati ili odbijati takav postupak. Na taj se način, zapravo, proglašava ništavnim vlastoručni potpis navedenih osoba s invaliditetom, kao da te osobe ne mogu donositi vlastite odluke (imaju zadržanu poslovnu sposobnost), napominju članovi Odbora.

Predložili su i dodavanje novog stavka 2. u članku 26., koji bi glasio: "Ukoliko je pacijent dijete s posebnim potrebama, roditelji ili skrbnici mogu boraviti uz dijete u stacioniranoj zdravstvenoj ustanovi i u vrijeme koje kućnim redom te ustanove nije predviđeno za posjete.

Donošenje ovog Zakona podržao je i **Odbor za ravnopravnost spolova**, uz sugestiju zastupnicima da zaduže Vladu RH da prilikom predlaganja zakona i drugih akata poštuje ravnopravnost spolova u svim odredbama u kojima se imenuje rod (muški/ženski).

Dio članova/ica tog radnog tijela se u raspravi posebno osvrnuo na one zakonske odredbe koje se odnose na ravnopravnost spolova i prava partnera/ica koji žive u istospolnim zajednicama. Naime, Zakonom o ravnopravnosti spolova zabranjena je diskriminacija na temelju bračnog ili obiteljskog statusa i spolne orientacije, dok je Zakonom o istospolnim zajednicama propisano da su učinci postojanja te zajednice pravo na uzdržavanje jednog od partnera/ice, pravo na stjecanje i uređivanje međusobnih odnosa u svezi s imovinom, te pravo na uzajamno pomaganje.

Poštujući norme spomenutih antidijskriminacijskih propisa, predsjednica Odbora, Gordana Sobol, tražila je da se sukladno članku 51. Poslovnika Hrvatskog sabora, izdvoji njezino mišljenje u odnosu na članke 24. i 35. Konačnog prijedloga zakona o zaštiti prava pacijenata. Mišljenja je, naime, da i partnerima/icama bolesnika koji žive u istospolnoj zajednici treba omogućiti pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju koja se odnosi na dijagnostiku i liječenje njihove bolesti, ako to pacijent nije izričito zabranio, kao i mogućnost podnošenja pritužbe ravnatelju zdravstvene ustanove.

Predsjednica Odbora iznijela je i izdvojeno mišljenje glede sastava povjerenstava za zaštitu prava pacijenata, kako u jedinicama područne (regionalne) samouprave, tako i Povjerenstva Ministarstva zdravstva. Smatra, naime, da u člancima 32. i 38. predloženog Zakona treba propisati ravnomjernu zastupljenost oba spola.

Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu podupro je ovaj Zakon bez primjedbi.

Nakon provedene rasprave **Odbor za europske integracije** je jednoglasno utvrdio da je Konačni prijedlog zakona o zaštiti prava pacijenata usklađen s pravnim stečevinom EU i pravnim aktima Vijeća Europe, te da ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

RASPRAVA

Podići stupanj zdravstvene kulture

Nakon što su zastupnici saslušali uvođno izlaganje resornog ministra, dr.sc. **Andrije Hebranga** dobili su riječ izvjestitelji radnih tijela. Najprije ih je predsjednik matičnog Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo dr.sc. **Marko Turić** izvjestio o stavovima tog radnog tijela, a potom je **Gordana Sobol** prenijela stajališta Odbora za ravnopravnost spolova.

Predstavnik Kluba zastupnika HDZ-a, mr.sc. **Kajo Bućan**, njavio je da će njegovi stranački kolege poduprijeti ovaj zakonski prijedlog koji bi trebao omogućiti lakše ostvarivanje prava na kvalitetniju i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu, uz aktivniji pristup bolesnika u procesu dijagnostike i liječenja. Uostalom, činjenica da su ponuđeni zakonski tekst podržali nadležni saborski odbori najbolje govori o njegovoj kvaliteti. Međutim, da bi zaživio u praksi bit će potrebno puno više od educiranosti bolesnika i zdravstvenog osoblja. Uključivanjem šire društvene zajednice, napose medija, trebat će postupno podizati stupanj zdravstvene kulture stanovništva, kontinuiranim informiranjem o pravima, ali i o obvezama bolesnika. Nabrajajući kakva sve rješenja sadrži ovaj propis zastupnik je konstatirao da je riječ o zakonu utemeljenom na načelima prava, humanosti i dostupnosti, u kojem se isprepliću pravo, bioetika i medicinska etika. Apelirao je na kolege da ga i oni podrže jer, kako reče, naš je zajednički

zadatak da i zakonski zaštitimo potrebne i bolesne koji su na neki način izolirani i na rubu događanja.

Stoga je ovim propisom definirano pravo pacijenta na suodlučivanje te na obaviještenost, što pretpostavlja konzenzus liječnika i bolesnika, zatim pravo na drugo stručno mišljenje te na prihvatanje ili odbijanje pojedinog dijagnostičkog, odnosno terapijskog postupka, itd.

Primjena ovog Zakona trebala bi omogućiti lakše ostvarivanje prava na kvalitetniju i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu, uz aktivniji pristup bolesnika u procesu dijagnostike i liječenja.

Nerijetko smo svjedoci - kaže - da se pacijentima daju lažne nade i ohrabenja. Primjerice, u mnogim plaćenim oglasima i emisijama nudi se liječenje kroničnih i neizlječivih bolesti da bi nakon nekog vremena pacijenti, materijalno i duhovno iscrpljeni, shvatili da su prevareni. Da se takve pojave ubuduće sprječe, u članku 10. Konačnog prijedloga zakona trebalo bi precizirati da drugo stručno mišljenje o zdravstvenom stanju pacijenta mogu dati oni zdravstveni djelatnici visoke stručne spreme koji imaju urednu dozvolu za rad u Republici Hrvatskoj na osnovi licence Hrvatske liječničke komore.

U nastavku je primjetio da bi članke 19. i 20., u kojima se govori o zaštiti bolesnika nad kojim se provodi znanstveno istraživanje, trebalo pravno-tehnički urediti. Naime, u tim se odredbama spominje loše preveden pojam s engleskog jezika - informirani pristanak. Taj bi termin trebalo zamijeniti izričajem "pristanak informiranog, tj obavijestenog pacijenta".

Bućan je, među ostalim, spomenuo da se ovim propisom posebno regulira pravo na zdravstvenu zaštitu bolesnika koji nisu pri svijesti ili nisu sposobni sami odlučivati o sebi, te prava na pristup medicinskoj dokumentaciji, pa

i u slučaju smrti bolesnika. Međutim, njime se ne uređuje područje transplantacije tkiva i organa, kao ni problematika vezana uz medicinsku dokumentaciju, jer je to predmet drugih zakona.

Prihvativši primjedbe zastupnika izrečene prilikom prvog čitanja ovog Zakona, predlagatelj je - kaže - predviđao i novčane kazne za prekršaje zdravstvenih ustanova i radnika, u slučaju dokazane povrede njegovih odredbi.

Poboljšati informiranost korisnika

Po mišljenju Kluba zastupnika HNS/PGS-a, donošenje ovog Zakona učinit će Hrvatsku i građanskijom državom, u smislu razvoja društva, a u konačnici i europskijom, kaže mr.sc. **Nikola Ivaniš**. Nakon što smo u srpnju prošle godine usvojili niz konvencija koje dijelom reguliraju i područje ljudskih prava, te primjene biologije na čovjeka (npr. Konvencija o kloniranju i presađivanju organa) prijeko je potrebno ovim zakonom upotpuniti paletu zdravstvenih zakona. Dakako, to ne znači da će samo donošenje tog propisa napraviti džinovske korake u zaštiti prava pacijenata i osigurati im jednake uvjete u korištenju zdravstvenih usluga. Treba otvoreno reći da, primjerice, građani u Gračacu, Karlobagu i u Zagrebu nemaju jednak prava na korištenje zdravstvenih usluga. Samo dalnjim naporima na unapređivanju funkcioniranja ukupnog zdravstvenog sustava, koji je složen, komplikiran i teško se održava, mogu se u cjelini riješiti ti problemi. Uostalom, većina naših građana koji uredno podmiruju obvezu prema HZZO-u nema potpunu informaciju o tome što im sve pripada temeljem osnovnog zdravstvenog osiguranja. Stoga treba poboljšati informiranost korisnika zdravstvenog sustava, jer bez toga neće biti jednakosti u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu, tvrdi Ivaniš. Ovaj zakon je svakako dobra podloga za to, iako zastupnici HNS-a i PGS-a imaju određene primjedbe na njegov tekst koje su pretočili u amandmane. Nažalost, zbog problema u funkcioniranju zdravstvenog sustava,

kao i općenito pravne države, pacijenti će i dalje nerijetko biti u poziciji da ne mogu ostvariti u potpunosti svoja prava. Jedino zalaganjem za potpuno funkciranje ova ova sustava, možemo učiniti korak naprijed i smanjiti kršenje njihovih prava, naglašava zastupnik.

Budući da zakonodavac dio odgovornosti za prava pacijenata prenosi na županije, od njih se očekuje da osiguraju sve uvjete za rad povjerenstava pri uredima za zdravstvo, dometnuo je (u protivnom će ovaj dio zakona ostati mrtvo slovo na papiru).

U nastavku je spomenuto da njihov Klub podržava amandmane Odbora za ljudska prava, a i sami su uložili tri amandmana koji bi trebali poboljšati ponuđeni zakonski tekst. Predlažu i donošenje posebnog zaključka kako bi se poboljšala informiranost građana i motiviralo pacijente da koriste svoja prava. Naime, sugeriraju Saboru da obveže Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi da u roku 30 dana od stupanja na snagu ovog Zakona objavi njegov tekst u vidu zasebne brošure koja bi se besplatno dijelila građanima, a posebno pacijentima, odnosno njihovoj rodbini, prilikom primitka u zdravstvene ustanove.

U zaključnom dijelu izlaganja Ivaniš se osvrnuo na članak 28. Konačnog prijedloga zakona. Kako reče, iluzorno je očekivati da će se u provođenju dijagnostike i terapije u našim bolnicama moći štititi privatnost pacijenata kad ih je većina smještena u višekrevetnim sobama.

Poštovati ranije izraženu volju pacijenta

Nadovezujući se na njegove riječi **Dragutin Lesar**, također predstavnika Kluba zastupnika HNS/PGS-a, primjetio je da odreba članka 10., koja regulira pravo pacijenta na drugo stručno mišljenje, nije dovoljno jasna i ne predviđa u kojem se roku to mora osigurati. Zbog toga je njihov Klub zatražio (amandmanski) da se to pravo ostvaruje podnošenjem zahtjeva ravnatelju zdravstvene ustanove. Prema njihovu prije-

dlogu, ravnatelj bi u roku 5 dana, a u hitnim slučajevima odmah, trebao odrediti drugog zdravstvenog djelatnika koji bi procijenio zdravstveno stanje pacijenta. Na taj bi se način izbjeglo birokratiziranje oko uputnica i slanje pacijenata od vrata do vrata.

Iluzorno je očekivati da će se u provođenju dijagnostike i terapije u našim bolnicama moći štititi privatnost pacijenata, kad ih je većina smještena u višekrevetnim sobama.

Spomenuo je i njihov zahtjev za izmjenu stavka 1. u članku 16. u kojem stoji da pacijent ima pravo prihvati ili odbiti pojedini dijagnostički, odnosno terapijski postupak, osim u slučaju neodgodive medicinske intervencije čije bi mu nepoduzimanje ugrozilo život i zdravlje, ili izazvalo trajna oštećenja njegova zdravlja. Zastupnici HNS-a i PGS-a sugeriraju da se tekstiza zareza briše i zamjeni tekstrom "nakon što je prethodno prikupio i razumio sve informacije o svom zdravlju i mjerama zdravstvene zaštite na osnovi kojih može vršiti vlastiti izbor i donijeti odluku". Primjera radi Lesar je spomenuo slučaj roditelje u jednoj zagrebačkoj bolnici koja je iz vjerskih razloga odbijala primiti transfuziju, iako su je liječnici upozoravali na to da može iskrvariti. Ne prihvati li se spomenuti amandman moglo bi se zaključiti da bi u takvim slučajevima liječnik imao pravo na silu izvršiti transfuziju, iako je pacijentica svjesna rizika.

Kako reče, njegovi stranački kolege se zalažu za to da se u zakon vrati obveza poštivanja ranije izražene volje pacijenta koji trenutno nije sposoban dati pristanak za pojedini dijagnostički ili terapijski postupak (to je bilo sadržano i u Prijedlogu zakona).

Na kraju je prenio i njihovu sugestiju da bi izjavu o protivljenju uvidu u njegovu medicinsku dokumentaciju i sl. pacijent mogao potpisati u prisustvu

liječnika, a ne da je mora ovjeravati kod javnog bilježnika.

Zdravstvena zaštita mora biti pravovremena

Govoreći u ime Kluba zastupnika HSLS-DC-a, **Đurđa Adlešić** je najprije upozorila na to da predlagatelj, unatoč njihovu upozorenju prilikom prvog čitanja ovog Zakona, nije terminološki uskladio sve imenice (uglavnom su u muškom rodu). Potom se osvrnula na članak 2. Konačnog prijedloga zakona, u kojem se pacijentima jamči opće i jednakopravno pravo na kvalitetnu i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu, primjereno njihovu zdravstvenom stanju. Ne može se govoriti o potpunoj zdravstvenoj zaštiti pacijenata, ako im se pravovremeno ne osiguraju pretrage i liječenje, napominje zastupnica. Naime, svjedoci smo činjenice da se na brojne pretrage u bolnicama čeka mjesecima, i to uglavnom ako se pacijent naruči za pregled uz uputnicu liječnika opće prakse. Međutim, oni koji su spremni te pretrage platiti iz vlastitog džepa mogu doći na red u znatno kraćem roku ili čak isti dan, nerijetko u privatnom aranžmanu liječnika koji rade u toj istoj bolnici ili domu zdravlja. Nije u redu da se u bolnicama koje su još uvijek u državnom vlasništvu aparati koriste za privatne preglede uz plaćanje, kaže zastupnica.

Ne može se govoriti o potpunoj zdravstvenoj zaštiti pacijenata, ako im se pravovremeno ne osiguraju pretrage i liječenje.

Komentirajući članak 3. zakonskog prijedloga u kojem stoji da se zaštita prava pacijenata u Republici Hrvatskoj provodi na načelima humanosti i dostupnosti, primjetila je da su ta načela prihvatljiva, ali da ovdje nedostaje termin "ostvarivanje" i to na načelima poštivanja osnovnih ljudskih prava i medicinske etike.

Pacijent mora imati pravo na vlastiti izbor

Po mišljenju njenih stranačkih kolega termin suodlučivanje pacijenta u članku 6. nije svrshodan, jer u ovom slučaju pretpostavlja konsenzus liječnika i pacijenata, što nije uvijek moguće (umjesto toga trebalo bi navesti da pacijent ima pravo na vlastiti izbor i odluku u pogledu svoje zdravstvene zaštite). Pored prava na potpunu obaviještenost o svome zdravstvenom stanju, preporučenim pregledima i zahvatima, mogućim rizicima i dr. (čl. 8.) pacijent bi trebao imati pravo i da bude informiran u slučaju genetske bolesti u obitelji. Postavlja se pitanje, međutim, kako osigurati informaciju ljudima koji ne govore hrvatski jezik ili ne čuju (trebalo bi voditi računa o tome da pacijent razumiće dobivene informacije).

Po rječima zastupnice valjalo bi propisati i vrstu i sadržaj medicinske dokumentacije koja se uručuje pacijentu po završetku liječničkog pregleda odnosno liječenja, a ne da se to prepusti nekim drugim zakonima.

Pacijente treba zaštiti i od eventualne zlorabe njihova genetskog materijala, napominje dalje zastupnica. Naime, raspolaganje tim materijalima trebalo bi biti dopušteno samo za znanstvena istraživanja i to uz pisani suglasnost pacijenta ili njegovih legalnih zastupnika. Ovim Zakonom bi trebalo jasno definirati prava pacijenata na obeštećenje, a s obzirom na to da pacijenti mogu biti i djeca, valjalo bi ugraditi i njihova prava na zdravstvenu zaštitu u skladu s međunarodnom Konvencijom, kaže zastupnica.

Na kraju je najavila da će njihov Klub, poduprijeti ovaj Zakon, uvaži li predlagatelj njihove ključne primjedbe koje će biti pretočene u amandmane.

Europski zakon i hrvatska praksa

Na početku svog izlaganja **Ljubiča Lalić** je konstatirala da je u konačni zakonski tekstu ugrađeno i niz primjedbi

Kluba zastupnika HSS-a, kao i ostalih parlamentarnih klubova, a vjerojatno i pojedinih zastupnika, iako predlagatelj to ne želi priznati. Riječ je, kaže, o itekako važnom propisu čiju će kvalitetu osjetiti gotovo svaki građanin. Iz te činjenice proizlazi i obveza da se, neovisno o političkoj boji koju zastupaju podnositelji primjedbi, pronadu rješenja koja će biti u funkciji općeg dobra. Međutim, samo donošenje ovog Zakona ništa neće promijeniti, dok se ne stvore uvjeti za njegovu primjenu, a do toga je još dug i trnovit put. Licemjerno je, stoga, svim pacijentima jamčiti konzumiranje jednakog prava na kvalitetnu i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu, kada između naših bolnica i drugih zdravstvenih ustanova postoji nesaglediva razlika u tehničkoj opremljenosti i kadrovskoj ekipiranosti (samim time i u kvaliteti zdravstvenih usluga koje pružaju).

Samo donošenje ovog Zakona ništa neće promijeniti, dok se ne stvore uvjeti za njegovu primjenu, a do toga je još dug i trnovit put.

Osvrnula se i na odredbu članka 4. u kojoj stoji da se načelo humanosti zaštite prava pacijenata ostvaruje osiguranjem njihova poštivanja kao ljudskih bića. Postavlja se pitanje, kaže, poštuju li se pacijenti koji u skučenoj, pretrpanoj čekaonici bez prozora, cijelo dopodne čekaju na liječnički pregled, da bi oko 13 sati saznali da ambulanta više ne radi. U takvim okolnostima oni se zacijelo ne osjećaju kao ljudska bića, a samo malo boljom organizacijom rada napravio bi se veliki pomak na tom planu. Nema ni zaštite privatnosti u sobama s po 5, 6 i više kreveta, u kojima se nerijetko obavljaju i pregledi, a da se i ne govori o zajedničkim sanitarnim čvorovima. Po svemu sudeći, imat ćemo još jedan zakon koji će biti usklađen s europskim zakonodavstvom, dok će standardi još dugo ostati hrvatski, tvrdi zastupnica. Toga je očito svje-

stan i predlagatelj, pa je u drugo čitanje poslao bolji zakonski tekst od prvobitnog prijedloga. Međutim, još uvjek se radi o lošoj mješavini finskog i mađarskog sustava zaštite prava pacijenata i postojeće prakse u Hrvatskoj. Osnivanjem područnih povjerenstava za zaštitu njihovih prava forma će biti zadovoljena, ali pacijenti će imati malo koristi od toga. Naime, u zemlji s tako lošom obrazovnom strukturu stanovništva kao što je Hrvatska iluzorno je očekivati da će pacijenti sami pisati pritužbe ravateljima zdravstvenih ustanova ili povjerenstvima. Povjerenstvo, ili još bolje, povjerenik bi im trebao biti dostupan u svakom trenutku i pružati im pomoć, jer oni najčešće niti ne znaju svoja prava. Iako ovaj Zakon još dugo neće zaživjeti u praksi, Klub zastupnika HSS-a upozorava na to da valja pronaći rješenja koja će biti prihvatljiva za većinu korisnika zdravstvenih usluga (radi toga bi zakon trebalo uputiti u treće čitanje). Tek kad shvatimo da nam nije cilj samo usklajivanje za zakonodavstvom EU, nego i dostizanje europskih standarda, naši zakoni će biti odraz stvarnog stanja i prakse, zaključila je zastupnica.

Osigurati istu razinu zdravstvene zaštite

Željko Pavlić je podsjetio na to da je Klub zastupnika LIBRE prije nekoliko mjeseci podržao Prijedlog ovog Zakona, uz određene primjedbe koje predlagatelj, međutim, nije ugradio u njegov konačni tekst. Nadaju se, stoga, da će prihvatiti neke njihove amandmane, kako bi ovaj zakon bio što kvalitetniji, a ne da bude samo katalog prava pacijenata, bez garancije da će ona biti i ostvarena. Zastupnici LIBRE upozoravaju na to da se samo donošenjem ovog Zakona ne mogu riješiti brojni problemi s kojima se suočavaju naši pacijenti, počevši od podužih lista čekanja, (ne)dostupnosti zdravstvene zaštite, liječničkih pogrešaka, mita, itd. Pitanje je, kaže, može li ovaj zakon uopće zaživjeti u punoj mjeri, s obzirom na tešku materijalnu situaciju u zdravstvenom sustavu. Naime, prema izračunu ministra zdrav-

stva mjesečni gubitak u tom sektoru iznosi 250 mln. kuna, tako da je u prvih 5 ovogodišnjih mjeseci premašio ukupni dug koji je napravljen za protekle 4 godine. Zbog nesigurnosti zdravstvenog sustava bilježi se i veća potrošnja lijekova, a rok njihove naplate od HZZO-a sve je duži (trenutno iznosi više od 200 dana). Porasla je i potrošnja sanitetskog materijala, kao i potrošnja iz dopunskog osiguranja, što je rezultiralo time da su sve bolnice u Hrvatskoj probile svoje proračune (neke i više od 50 posto).

Ovaj Zakon ne smije biti samo katalog prava pacijenata, bez garancije da će ona biti i ostvarena. Pitanje je može li uopće zaživjeti u punoj mjeri, s obzirom na tešku materijalnu situaciju u zdravstvenom sustavu.

Doduše, uz nametnute limite potrošnje koje propisuje HZZO ne može se pozitivno poslovati, o čemu najbolje svjedoči primjer Županijske bolnice u Čakovcu. Riječ je, naime, o jednoj od najracionalnijih bolnica u Hrvatskoj (primjerice, trošak prehrane po pacijentu ovdje je trostruko manji nego u šibenskoj bolnici) koja zbog nametnutog nerealnog limita potrošnje ima gubitak veći od 5 mln. kuna. Neizvjesno je - kaže - zbog čega je za tu bolnicu određen mjesečni trošak po krevetu u visini od 22.872 kune, kada ostale bolnice u Hrvatskoj (osim one u Gospiću) imaju prosjek od 26.000 kuna, pa i veći. Stav je LIBRE da treba štititi pravo pacijenata na istu razinu zdravstvene zaštite, odnosno da valja uvesti jedinstvene limite potrošnje u bolnicama koji će jamčiti kvalitetnu zdravstvenu zaštitu (to je u skladu s člankom 5. ovog Zakona). Po rječima zastupnika prema njihovu zakonskom prijedlogu, koji je također u saborskoj proceduri, sve bolnice u Hrvatskoj trebalo bi staviti u isti položaj i osigurati im sredstva za investicijska ulaganja iz državnog proračuna. Riječ je o Zako-

nu o zdravstvenoj zaštiti koji se temelji upravo na osnovnom pravu pacijenta da može izabrati bolnicu u kojoj će se liječiti, neovisno o njenom statusu ili vlasništvu.

Da bi se pacijentima osigurala ista razina zdravstvene zaštite valja uvesti jedinstvene limite potrošnje u bolnicama.

U zaključnom dijelu izlaganja Pavlic je obrazložio amandman svojih stranačkih kolega za dopunu članka 28. Konačnog prijedloga zakona, koji govorи о pravu pacijenta na privatnost. Prema njihovu prijedlogu ta bi odredba trebala glasiti: "Pri pregledu, odnosno liječenju, prilikom pružanja osobne njegе, a naročito u korištenju prava na obavlještenost o svom zdravstvenom stanju i dr., pacijent ima pravo na uvjete koji osiguravaju privatnost. Uvaži li predlagatelj taj amandman spremni su, kaže, podržati ovaj zakonski prijedlog u cijelini.

Ispravljajući njegove navode **Zvonimir Mršić (SDP)** je napomenuo da najmanji limit potrošnje za redovnu djelatnost ima Županijska bolnica u Koprivnici, a ne u Čakovcu.

Zakon u treće čitanje

Dorotea Pešić-Bukovac izjavila je da Klub zastupnika IDS-a zagovara treće čitanje ovog zakona, budуći da je od prvog čitanja proteklo pre malo vremena da bi se uvažile sve primjedbe i amandmani parlamentarnih klubova i pojedinih zastupnika (200). Doista je riječ o opsežnoj materiji, a donošenje ovog zakona nije važno samo zbog uskladivanja zakonodavstva s EU, nego on mora biti primjenjiv i u funkciji. Na tu se problematiku ne može gledati izdvojeno iz sustava zdravstvene zaštite, a zbog rezanja troškova u tom je sektoru iz dana u dan sve gora situacija, tvrdi zastupnica. Primjerice, zbog nedostatka potrošnog materijala riječka kardiologija je bila praktički zatvorena, a sličnih problema

ima i u Zagrebu. Naime, zbog zastarjele opreme i nedovoljnog broja aparata, te manjka educiranog medicinskog osoblja, u našim bolnicama do kraja ove godine se više ne može doći na red za dijagnostičke preglede za otkrivanje poremećaja rada srca, moždane cirkulacije ili preglede probavnog sustava. Promjerice, za CT glave u Zagrebu čeka 7.500 bolesnika, 2500 ih je na listi za gastroskopiju, isto toliko ih čeka na pregled kardiologa, a 3000 žena za mammografiju. O tome kako se ostvaruju prava pacijenata najbolje svjedoči funkciranje sustava hitne medicinske službe, koja zbog premalog broja ekipa (svega 20-ak na više od milijun stanovnika) mora "birati" koje će pacijente spašavati.

Nama zdravstvena zaštita odnosno prava pacijenata ne trebaju samo na papiru, nego da ih možemo konzumirati kad nam je ugroženo zdravlje, napominje zastupnica. Prenijela je i sugestiju svojih stranačkih kolega da se naziv ovog zakona promijeni u: "Zakon o pravima pacijenata", uz napomenu da u našem zakonodavstvu nedostaju još neki propisi da bi se on mogao primjenjivati (npr. Zakon o eutanaziji, Zakon o arhiviranju medicinske dokumentacije, itd.).

Dobro je, kaže, da na lokalnoj razini odluku o tome tko će sjediti u povjerenstvu za zaštitu prava pacijenata donosi županijska skupština, jer samo javnim pozivom, bez odgovarajućih kriterija, ne bi bilo moguće napraviti dobar izbor. Analogno tome, članove povjerenstva na državnoj razini trebalo bi imenovati Sabor, a ne ministar (i oni bi također trebali biti plaćeni za svoj rad, kao i članovi povjerenstava na lokalnoj razini). Upozorila je i na sukob interesa, budući da bi, prema predloženom, u tom Povjerenstvu sjedila čak tri predstavnika Ministarstva.

Definirati standarde i košaricu usluga

Klub zastupnika HSU-a podupire donošenje ovog zakona u nadi da je to iskorak u novu kvalitetu građanske par-

ticipacije u domeni ljudskih prava, kaže njihov predstavnik **Silvano Hrelja**. Njegovi stranački kolege, inače, zamjeraju predlagatelju da u fazi izrade nacrta zakonskog teksta nije uključio sve udruge civilnog društva koje se bave ovom problematikom. To bi omogućilo postizanje svojevrsnog konsenzusa oko održivog modela zaštite pacijenata s ekonomskog stanovišta i razine prava, a ne da civilne udruge interveniraju brojnim primjedbama na Konačni prijedlog zakona, i predlažu potpuno novi institut - pravobranitelja, odnosno pravobraniteljice - u funkciji zaštite prava pacijenata. U svakom slučaju, to je zakašnjeo rješenje, osim ako većina zastupnika ne odluci da se ovaj zakon prosljedi u treće čitanje, kaže Hrelja.

U izradu zakonskog teksta trebalo je uključiti sve udruge civilnog društva koje se bave ovom problematikom, kako bi se postigao konsenzus oko održivog modela zaštite pacijenata s ekonomskog stanovišta i razine prava.

Kako reče, zastupnici HSU-a su zadovoljni činjenicom da je u konačni zakonski tekst ugrađen i dobar dio njihovih primjedbi, no sugeriraju još neka poboljšanja. Smatraju, naime, da bi ovom propisu bolje pristajao naziv "Zakon o pravima pacijenata", te upozoravaju na potrebu da ga se uskladi sa zakonima o ravнопravnosti spolova te o istospolnim zajednicama. Napominju, nadalje, da će trebati definirati zdravstvene standarde i košaricu zdravstvenih usluga koje pokrivaju opće zdravstveno osiguranje i ostala osiguranja, kako bi povjerenstva za zaštitu prava pacijenata mogla vjerodostojno odlučivati (davati mišljenja) o eventualnom kršenju njihovih prava i pokretati odgovarajuće akcije. Dakako, osim troškova za rad tih tijela, valja predvidjeti i sredstva za provedbu programa ospozobljavanja i obrazovanja njihovih članova.

Po mišljenju zastupnika HSU-a, u Zakonu nedostaje jedno cijelo poglavje koje bi se trebalo zvati "zaštita pacijenata od birokratiziranosti, nefunkcionalnosti, inertnosti, netransparentnosti i tehnološke podinvestiranosti zdravstvenog sustava (teško je zaštititi pacijenta u bolesnom zdravstvu)". Napominju, među ostalim, da ovaj zakon ne nudi odgovor na pitanje kako zaštititi pacijenta od višemjesečnog čekanja na zdravstvene usluge i na preventivne preglede u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti, u kojem roku bolest može progredirati do tragičnih posljedica. Unatoč tome podržat će njegovo donošenje, uz odgovarajuće amandmanske intervencije, a poduprijet će i amandmane drugih podnositelja koji pridonose kvaliteti zakonskih rješenja. Napominju da ovo nije zakon za sva vremena, i da će ga trebati uskladiti s izgradnjom održivog zdravstvenog sustava.

Glavni problem je provedba

Po mišljenju Kluba zastupnika SDP-a, koje je prenijela **Željka Antunović**, osnovni cilj ovog zakona bi trebao biti usklajivanje i jasno definiranje odnosa između pacijenata, deklariranih prava iz svih vrsta osiguranja i zdravstvene struke, odnosno zdravstvenih ustanova. O njemu se ne može raspravljati tek kao o deklarativnom aktu, jer su deklarirana i osiguranjem pokrivena prava pacijenata u Hrvatskoj vrlo široka, ali glavni problem nastaje u području njihova ostvarivanja. Bilo bi krajnje pogrešno - tvrdi zastupnica - ovaj zakon usmjeriti samo prema zaštiti pacijenata od mogućih pogrešaka ili neetičnosti zdravstvenog osoblja, već prioritetno od grešaka sustava koji generira stanje u kojem su njihova prava ugrožena, a da za to nitko nije odgovoran. A prava pacijenata su najugroženija u trenutku kad uopće ne mogu dobiti zdravstvenu zaštitu (primjerice, kad su potrošeni finansijski limiti odjela ili bolnice). U takvim slučajevima liječnici odbijaju pacijente na neodređeno vrijeme (već danas, u pravilu, termine za preglede prebacuju u sljedeću proračunsку godinu) jer ne žele

riskirati da ih se proziva za gubitke ili prijavljuje državnom odvjetništvu.

Po mišljenju zastupnika SDP-a, u članku 5. ovog Zakona s pravom je upisano načelo humanosti i dostupnosti zaštite prava pacijenata (humanost u našem zdravstvu nije upitna, ali je zato dostupnost itekako upitna). Stoga nam je zakon koji ima šansu barem malo poboljšati ostvarivanje prava pacijenata prijevod potreban, ali treba voditi računa o tome da ga se ne zloupotrijebi kao alibi zdravstvenoj administraciji koja nije ili neće biti u stanju probleme rješavati sustavno. Jedini koji trenutno plaćaju danak tzv. štednji u zdravstvu su pacijenti, koji ništa ne razumiju jer su izgubljeni u labirintima birokracije i politikantskih obračuna. O ugroženosti njihovih prava najbolje govori činjenica da se novac troši jednak, dok se liste čekanja i dalje povećavaju.

Umjesto povjerenstava institut pravobranitelja

Budući da u postupku pripreme ovog zakona predlagatelj nije uzeo u obzir brojne primjedbe koje su na njegov tekst uputile civilne udruge koje se bave ovom problematikom, SDP je u suradnji s njima utvrdio opsežan prijedlog amandmana koji bitno mijenja zakonski prijedlog, kaže zastupnica. Sugeriraju, stoga, da se Konačni prijedlog zakona prosljedi u treće čitanje, kako bi se u međuvremenu postigao politički i stručni konsenzus oko amandmana, u koje je uložen veliki trud širokog kruga stručnjaka. Njihov ključni prijedlog je da se institut povjerenstva za zaštitu prava pacijenata zamijeni institutom pravobranitelja, a otvoreni su - kaže - i za drugaćiju organizacijsku rješenja (npr. uvođenje posebnog pomoćnika u okviru Ureda pučkog pravobranitelja koji bi se bavio problematikom zaštite prava pacijenata).

Ivana Sučec-Trakoštanec zamjerila je kolegici da podcjenjuje pacijente, tvrdeći kako ništa ne znaju i ne razumiju. Kako reče, pacijenti danas jako puno znaju i o sustavu zdravstva i o svojim pravima (zahvaljujući liječnicima i

medicinskom osoblju koje ih u to upućuje), pa i o toj birokraciji protiv koje se toliko rogorobi.

Replicirajući gospodi Antunović **Stjepan Bačić (HDZ)** je primijetio da nije primjeren raspravu o ovom zakonu koristiti za iznošenje problema u sustavu zdravstva. Nitko ne tvrdi da će ovaj Zakon riješiti probleme u ostvarivanju zdravstvene zaštite, budući da je to samo jedan od niza propisa kojima su ta pitanja regulirana i zaštićena prava pacijenata. Njime se samo regulira odnos pacijent - liječnik, odnosno pacijent - zdravstvena ustanova.

Umjesto osnivanja povjerenstava za zaštitu prava pacijenata trebalo bi uvesti institut pravobranitelja.

Da bi opovrgao opasku zastupnice kako se novac jednak troši a da nema promjena nabolje, ustvrdio je kako se danas s puno manje novaca liječi 1 posto više bolesnika. Naime, na početku ove godine u sustavu zdravstva trošilo se 25 posto više nego u istom razdoblju prošle godine, dok izvješće za prvi devet mjeseci govori o tome da se troši svega 5 posto više sredstava. Nema nikakve potrebe da ovaj Zakon ide u treće čitanje i ne mogu podržati amandmane Kluba zastupnika SDP-a, zaključio je Bačić.

U odgovoru na repliku, **Željka Antunović** je konstatirala da postoji nesuglasje u razmišljanjima o tome što bi ovaj Zakon trebao riješiti. Ponovno je istaknula da to ne bi smio biti deklarativan akt, zbog čega je i napomenula da treba rješavati probleme u zdravstvenom sustavu, da bi pacijenti mogli ostvariti svoja prava na zdravstvenu zaštitu.

U nastavku je napomenula kako nije rekla da pacijenti ništa ne dobivaju, nego da se jednak troši dok se liste čekanja istodobno povećavaju, i to kad je riječ o ozbiljnim bolestima i složenim zahvatima.

Uključivši se u raspravu, dr. sc. **Andrija Hebrang** je izrazio zadovoljstvo što

su svi parlamentarni klubovi prihvati li ovaj Zakon, tako da nema potrebe za trećim čitanjem. Odbio je optužbu da predlagatelj kod izrade zakonskog teksta nije uzeo u obzir mišljenje civilnih udruga. Kako reče, proteklah mjeseci su itekako kontaktirali s njima, jer je zakon dovoljno dugo bio na javnoj raspravi. Stotinjak amandmana jedne civilne udruge, koje je potpisao gospodin Zoran Pusić, pristiglo je tek prije dva dana, kad su već zasjedali saborski odbori, tako da nisu mogli biti uzeti u razmatra nje. Uostalom, oni su potpuno nepotre bni, jer se odnose na pitanja koja su već regulirana postojećim zakonima.

Liste čekanja u europskom prosjeku

U nastavku je informirao zastupnike da su, zahvaljujući reorganizaciji sustava rada u bolnicama, liste čekanja u proteklih 10 mjeseci smanjene za 11 posto. Po njegovim riječima liste čekanja u Hrvatskoj su, inače, u europskom prosjeku, pa čak i iznad njega, iako su zdravstveni sustavi u Europi puno bogatiji. Osim toga, Zakonom o zdravstvenom osiguranju definirano je osnovno pravo pacijenta čija je bolest akutna da bude primljen odmah, bez obzira na to gdje se i kada prijavio za pregled, te na mjesto stanovanja i na lokaciju zdravstvene ustanove. Tek ako bolest nije akutna, pacijent ide na listu čekanja. Ako plaća gotovim novcem, ne lijeći se temeljem Zakona o zdravstvenom osiguranju, nego na osnovi prava iz dopunskih osiguranja, u onom dijelu bolničkih kapaciteta koji nisu ugovoreni s HZZO-m. Istina, ta dva načina ostvarivanja zdravstvene zaštite ne bi se smjela obavljati kod istog liječnika, u istim prostorijama, jer dolazi do sukoba interesa, ali to omogućava Zakon što ga je donijela prošla Vlada, koji se mora poštovati dok se ne izmjeni.

Da bi opovrgao primjedu koja se čula u raspravi, kako liječnici ne poštuju radno vrijeme, napomenuo je da su objektivni pokazatelji posve drugačiji. Naime, u proteklih 8 godina na više od 100 milijuna pruženih zdravstvenih uslu-

ga bilo je svega 1284 pritužbi, odnosno primjedi pacijenata. To znači da možemo biti ponosni na sustav i na profesionalni odnos liječnika i sestara prema pacijentima, pogotovo imamo li se u vidu u kakvim materijalnim uvjetima rade, tvrdi Hebrang. Nema sumnje - kaže - da pacijenti imaju pravo na privatnost, ali u višekrevetnim sobama nemaju mogućnost ostvariti to pravo. Razlog - s 14 mlrd. kuna, koliko se godišnje osigura u Proračunu, ne mogu se graditi novi bolnički kapaciteti. Zbog toga u Deklaraciji EU o pravima pacijenata stoji da se spomenuta prava dovode u sklad s financijskim mogućnostima društva (ne može se u jednakoj mjeri realizirati pravo na privatnost u Njemačkoj i Hrvatskoj, s obzirom na osjetnu razliku u bruto nacionalnom dohotku).

Zahvaljujući reorganizaciji sustava rada u bolnicama liste čekanja su u proteklih 10 mjeseci smanjene za 11 posto i u europskom su prosjeku. Početkom godine prosječna bolnica imala je 24 posto veće rashode od prihoda, dok je u rujnu ta razlika iznosila svega 5,4 posto.

U nastavku je spomenuto da je zdravstvo naslijedilo 7,3 mlrd. duga, od čega 3 mlrd. dospjelih obveza samo za lijekove i isto toliko za medicinske proizvode. Ove godine vraćene su 3 milijarde, s tim da je 2,5 mlrd. bio dug HZZO-a kod banaka, dok je 523 mln. uzeto iz Proračuna za veledrogerije. Na taj je način sustav spašen od kolapsa, jer su brojne veledrogerije već tužile zdravstvene ustanove zbog neplaćanja, i stavile blokade na njihove račune.

Zahvaljujući reorganizaciji sustava, u rujnu ove godine prosječna bolnica u Hrvatskoj imala je 5,4 posto veće rashode od prihoda (u siječnju su bili veći 24 posto). Sve bolnice koje su u državnom vlasništvu su danas likvidne, što znači da su prava pacijenata značajno pobolj-

šana. Nije točno - kaže - da je zbog krešanja novca zdravstvena zaštita svake godine sve slabija, jer za tu namjenu trošimo puno više od europskog prosjeka (u zemljama EU pacijenti sufinanciraju veći dio zdravstvene usluge). U svakom slučaju, ovaj zakon ne treba brkati s organizacijom zdravstvene zaštite, jer je ona regulirana na osnovi drugih zakonskih propisa, zaključio je Hebrang.

Ako doista postoji 7,3 mln. kuna duga, zašto ministar u proteklih deset mjeseci već nije predočio specifikaciju tog duga na moje izričito traženje na sjednici Odbora, bila je sumnjičava **Željka Antunović**. Netočan je, kaže, i njegov navod da su svi klubovi zastupnika prihvativi Konačni prijedlog zakona, kad su tri kluba izričito zahtijevala da ga se uputi u treće čitanje,

Milanka Opačić (SDP) je opovrgnula Hebrangovu tvrdnju da je u vrijeme kad je HDZ preuzeo vlast spasio sustav od kolapsa i zaustavio tužbe veledrogerija. Po riječima zastupnice Hrvatske ljekarničke komore najavila je da će tužiti HZZO, budući da se rok plaćanja lijekova u međuvremenu produžio na 200 dana.

U pojedinačnoj raspravi **Vesna Škuljic (SDP)** je upozorila na činjenicu da se ovim Zakonom ne regulira problematika osoba s invaliditetom i njihova specifična prava u poziciji pacijenta, iako bi Ministarstvo zdravstva trebalo predložiti mjere kvalitetne zdravstvene zaštite upravo za taj dio populacije (ta je obveza predviđena Nacionalnom strategijom jedinstvene politike za osobe s invaliditetom od 2003. do 2006. godine). Naime, veliki broj bolnica, ambulanti i domova zdravlja još uvijek ne ispunjava osnovne kriterije pristupačnosti invalidnim osobama. Na taj se način teško pokretnim i nepokretnim osobama sporava pravo na liječenje i izbor liječnika. Od prvog čitanja ovog zakonskog prijedloga na terenu se nije pomaklo gotovo ništa, negodovala je zastupnica. Primjerice, i dalje postoji samo jedna ginekološka ambulanta dostupna ženama u invalidskim kolicima, ili svega dvije ambulante specijalizirane za pružanje stomatoloških usluga oso-

bama s mentalnom retardacijom. Osim toga, zakon ne predviđa mogućnost da pacijentima s invaliditetom informacije budu dostupne u njima prihvatljivom obliku (npr. prevedene na znakovni jezik, ili Braielovo pismo, itd.) čime bi se osiguralo poštivanje temeljnih ljudskih prava. To znači da se tim osobama uskraćuje pravo na vlastiti izbor i odluku. Umjesto toga, predlaže se da ovlaste poslovno sposobnu osobu koja će u njihovo ime prihvati odnosno odbijati pojedini dijagnostički odnosno terapijski postupak, kao da one nisu sposobne odlučivati. Po ocjeni zastupnice zakonske odredbe ne omogućavaju razlikovanje pacijenta s težom mentalnom retardacijom kojeg mora predstavljati njegov zakonski zastupnik, odnosno skrbnik, od onoga s blažim smetnjama koji može sam dati ili odbiti pristanak.

Predloženim se ne regulira problematika osoba s invaliditetom i njihova specifična prava u poziciji pacijenta.

Prijeko je potrebno, napominje dalje, razmotriti mogućnost izmjena postojeće legislative kako bi se pacijentima s invaliditetom omogućilo da se liječe u najbližim centrima za rehabilitaciju, ali koji postižu najbolje rezultate. Nadalje, roditeljima djece s poteškoćama u razvoju valja omogućiti besplatan smještaj i prehranu u zdravstvenim ustanovama dok im je dijete na liječenju, kao i pravo na izostanak s posla, bez ugrožavanja radnog statusa. Po mišljenju zastupnice o provođenju istraživanja nad poslovno nesposobnim i pacijentima koji nisu sposobni za rasuđivanje trebalo bi konzultirati Nacionalno bioetičko povjerenstvo za medicinu.

Među ostalim, sugerirala je predlagatelju da posebno vodi računa o djeci koja boluju od progresivnih ili kroničnih bolesti, smještenoj u specijaliziranim bolnicama, gdje roditelji ne mogu svakodnevno pratiti terapijski postupak nad njima.

Izgrađivati povjerenje između liječnika i pacijenta

Uz ustavne odredbe i postojeće zakone o zdravstvenoj zaštiti, o zdravstvenom osiguranju i dr. ovo je zasigurno najbitniji zakon koji regulira prava pacijenata u domeni tzv. ljudskih prava, a ne iz opsega zdravstvene zaštite, napomenuo je uvodno dr.sc. **Drago Prgomet (HDZ)**. Međutim, ne postoji niti jedan zakon koji može u cijelosti regulirati ono što je najvažnije u odnosu između zdravstvenog osoblja i pacijenta - međusobno povjerenje. Stoga na izgradnji tog povjerenja moraju raditi svi koji sudjeluju u pripremi zakona, ali i u liječenju bolesnika. U tom kontekstu, kako reče, ocjenjuje pozitivnim napore niza civilnih udruga koje su svojim amandmanima i prijedlozima dale doprinos konačnom izgledu ovog propisa. S druge strane, smatra neprimjerenim nedavno objavljen proglaš Udruge hrvatskih pacijenata, u kojem stoji da će, u slučaju neprihvaćanja njihovih amandmana, pacijenti i dalje biti prepušteni na milost i nemilost zdravstvenih djelatnika. Da ta konstatacija nije točna, potvrđuju - kaže - i rezultati ankete koju je tijekom 2001. i 2002. Ministarstvo zdravstva sprovele među pacijentima liječenim u zdravstvenim ustanovama. Naime, sudionici te ankete imali su najmanje primjedbi na kvalitetu odnosa pacijent-liječnik, a daleko više na kvalitetu smještaja, hrane, itd.

Zastupnik ne vidi potrebu da se ovaj zakon uputi u treće čitanje, budući da se radi o kvalitetnom propisu, zakonu. Smatra, naime, da bi neki od predloženih amandmana bili neprovedivi i da bi izazvali upravo suprotan efekt, odnosno da bi to dovelo do svojevrsne amerikанизacije zdravstva (za zdravstveno stanje pacijenta bilo bi važnije mišljenje odvjetnika nego liječnika).

Na kraju je najavio da će podržati predložena rješenja, uz napomenu da se bez zadovoljnog medicinskog osoblja teško može očekivati da će pacijenti biti zadovoljni. Stoga treba na odgovarajući način vrednovati rad zdravstvenih djela-

tnika, osigurati im suvremeniju opremu, te omogućiti stručnu edukaciju, napose na području komunikacijskih vještina, prava, itd.

Na početku svog izlaganja **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** je prigovorila da se Vlada u obrazloženju zakonskog prijedloga osvrće samo na primjedbe nadležnih odbora. Kako će onda prepoznati pacijenta, ako ne vodi računa ni o onome što su rekli zastupnici, upitala je. Novim Zakonom pacijentima se nudi mogućnost da postanu središte zdravstvenog sustava, ali onoga koji nam je, dobrim dijelom, skrojio MMF, konstatira zastupnica. Naime, u Sporazumu s MMF-om stoji da treba razmotriti mogućnost povećanja participacije za zdravstvene usluge, na što Vlada pristaje, a predviđa se i ukidanje nekih usluga, tako da je košara usluga sve manja. Pacijentima se sve više uskraćuju prava jer bolnice, odnosno zdravstvo, nema novaca.

Novim zakonom pacijentima se nudi mogućnost da postanu središte zdravstvenog sustava, ali onoga koji nam je, dobrim dijelom skrojio MMF.

Njena je zamjerka i da se u zakonu uopće ne spominje njega teških bolesnika te da nema govora ni o eutanaziiji (rečeno je jedino da je zabranjena). Nadalje, pacijentima se ne daje mogućnost uvida u liste čekanja, zbog čega se najviše i rađaju sumnje u korumpiranost sustava. Po mišljenju zastupnice uvođenje instituta pravobranitelja za pacijente bilo bi daleko bolje rješenje nego osnivanje povjerenstava, što smatra dodatnom birokratizacijom sustava. U svakom slučaju, kad su u pitanju prava pacijenata, trebalo bi se više oslanjati na civilne udruge koje se bave ovom problematikom (npr. udruga pacijenata).

Na kraju je obrazložila amandmane svojih stranačkih kolega na članke 16. i 17. Konačnog prijedloga zakona. Riječ je o odredbama kojima se regulira način

na koji hendikepirane osobe (npr. slijepi i gluhe koje ne znaju čitati, nijeme koje ne znaju pisati i gluhoslijepi) mogu dati pristanak ili odbiti pojedini dijagnostički, odnosno terapijski postupak, te zaštita pacijenta koji nije sposoban dati svoj pristanak.

Na ovo izlaganje bilo je više ispravača netočnih navoda.

Karmela Caparin (HDZ) najprije je rekla kako joj je žao što je predgovornica govorila s toliko ironije o ovoj temi. Ispravila je netočan navod da bolnice nemaju sredstava da pružaju zdravstvenu zaštitu. A ova Vlada dala je više sredstava i povećala limite svakoj bolnici. Kao liječnica nije doživjela da se pacijentu ne može dati zdravstvena zaštita, kaže. **Ruža Lelić (HDZ)** kao netočnu ispravila je tvrdnjau da je "košara sve manja" jer da nijedna usluga iz košare nije ispalila već je usluga sve više. Mnogi lijekovi koji ranije nisu bili na listi sada jesu no predgovornicu to uopće ne zanima, rekla je. **Vladimir Pleško (HDZ)** naglasio je da je izjava "lista čekanja, lista nadrealista ..." netočna a i praktički vrijedanje pacijenata. Liste se povećavaju zbog malog broja donatora ali i zbog dugovanja prenesenih iz 2003. godine u kojoj je odgovornost za rad Ministarstva snosila bivša Vlada. U svojoj replici **Stjepan Bačić (HDZ)** naveo je da je u izlaganju predgovornice ponovno bilo više riječi o sustavu a manje o samom tekstu predloženog zakona. U vezi s navodom da se sustav birokratizira podsjetio je da je prošla Vlada napravila zakon u kojem je bila predviđena Agencija za zaštitu prava pacijenata za koju je trebalo 25 milijuna kuna i to je jedan sasvim odvojen sustav i nova birokracija, rekao je, među ostalim. A ovaj zakonski prijedlog predviđa za to volonterski rad, a prava su pacijenata i bez ovog zakona zaštićena. Ne radi se o birokratizaciji nego samo o jednom institucionalnom pristupu da se pacijentu koji već i sada ima zaštićena prava po svim drugim zakonima to na neki način pojača.

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) odgovorila je da je sigurno ako se ne bude izgrađivao sustav, a sve pokazuje da ga se osiromašuje, da će ovaj zakon

ostati puko slovo na papiru i pacijentu će se objasniti što je dobro za njega ali se neće imati novca da se to učini. Pacijenta ponekad nije briga da mu se objasni već je važnije da mu se učini. A istina je da neki imaju i apartman u bolnici a neki ne mogu dobiti ni krevet.

Pacijent u središtu sustava

Lucija Čikeš (HDZ) podržava predloženi zakon koji je, kaže, veliki iskorak u našem zakonodavstvu i u zaštiti pacijenata. No odgovorno kaže da i bez ovog zakona svaki odgovorni liječnik i danas obavlja svoj posao sukladno ovom zakonu jer ga na to obvezuju Hipokratova prisega, etički kodeks i drugi zakoni. Predloženim zakonom pacijenta se stavlja u središte zdravstvenoga sustava, mi smo ovdje zbog pacijenta a ne pacijent zbog nas i to je uslužna djelatnost, rekla je među ostalim govoreći o aspektima zdravstvene skrbi i osvrćući se na amandmane koje su joj poslali građanski odbor za ljudska prava te roditelji u akciji "Roda". Ti amandmani se odnose na članak 8. ovog Konačnog prijedloga koji govori o pravu na obaviještenost pacijenta, suoodlučivanje i partnerski odnos između liječnika i pacijenta (djeteta), rekla je te istakla, među ostalim, da zahtjev da se pravo na stalni boračak jednog roditelja uz dijete u zdravstvenoj ustanovi ne treba staviti u ovaj zakon već inkorporirati u zakon o građanski zdravstvenih ustanova.

Nijedna usluga iz košare nije ispalila već je usluga sve više.

Stjepan Bačić (HDZ) smatra da je predlagatelj većinu primjedbi iznesenih uz prvo čitanje ovog zakona uvažio i da je zakon u kvalitativnom smislu popravljen. No uvažene su i primjedbe o kaznenim odredbama i sada su predviđene vrlo visoke kazne i za davatelje usluga zastrašujuće, upozorio je. Boji se, kaže, a pogotovo kako će to biti stupnjeno u provedbenim propisima (za to ne vidi razloga) da će tu nastati problemi

i suprotni učinci. Prekršaj treba kazniti jednokratno. Jer ovakva rješenja mogu kod davatelja usluga, liječnika, sestara i drugog medicinskog osoblja izazvati strah i blokirati ih u nekim postupcima koja inače rutinski čine zbog straha od kazne. U izradi provedbenih propisa to treba pokušati ublažiti, rekao je, među ostalim, naglašavajući da je predloženi tekst ovog zakona dobar i da nema razloga za prolongiranje.

Komunikacija ključna

Ruža Lelić (HDZ) također podržava donošenje ovog smatrajući da u hrvatskom zakonodavstvu dosad ne postoji zakon koji bi tako cijelovito regulirao pitanje prava pacijenata, iako su mnoga pitanja regulirana postojećim zakonima o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju i zakonom o liječništvu, ljevkarništvu i drugima zakonima i podzakonskim propisima.

U osnaživanju pacijenta i uspostavljanju partnerskog odnosa između pacijenta i liječnika ključna je komunikacija i u vezi s tim naglasila da se ne slaže s izrečenim da je važno da se nešto učini a ne da se objasni. Kao liječnik misli da je komunikacija vrlo bitna jer razgovor je jedan od najvažnijih dijagnostičkih i terapijskih oruđa u medicini. U tom osnaživanju važno je i vrijeme no u Hrvatskoj, ali i u zemljama EU, broj pacijenata je tako velik da liječnik mada to želi, ne može posvetiti pacijentu potrebno vrijeme i odgovori na sve njegove zahtjeve i pitanja.

Pravo na održavanje osobnog kontakta (članak 26.) bit će potrebno riješiti provedbenim propisima (ukoliko postoji zabrana posjeta određene osobe), rekla je te, govoreći o drugim rješenjima, dodala da joj se značajnim čini odredba da Povjerenstvo mora bez odgađanja obavijestiti podnositelja prituže o poduzetim aktivnostima, najkasnije u roku 15 dana. Istakla je i da prava pacijenta, koja su univerzalna prava i kao takva dio općih prava, treba razlikovati od prava osiguranika koja ipak proizlaze iz ugovornog odnosa pacijenta i osiguravajućeg društva (u

budućnosti čemo vjerojatno svi dobiti takve ugovore).

Na kraju je još jednom naglasila da podržava donošenje ovog zakona i da ne treba s tim odugovlačiti (stotine amandmana) i da se njime može postići napredak u zaštiti prava pacijenata.

Zakon potreban, ali je manjkav

Nenad Stazić (SDP) ističe da bi ovaj zakon bio potreban i koristan da je premljen malo bolje a ovakav je manjkav, nedovoljno "izbrušen" a ne pogoda ni bit. Kad se već ovaj zakon donosi treba vidjeti koja su prava pacijenta najviše ugrožena i što to treba štititi zakonom. Postoje famozne liste čekanja i pacijenti ne mogu doći na red za specijalistički pregled i više od godinu dana i tu su njihova prava ugrožena. Zatim, navodi se da pacijent ima pravo biti upoznat s imenima te specijalizacijom osoba koje mu izravno pružaju zdravstvenu zaštitu a na svakim vratima piše ime i prezime, specijalizacija doktora kojem pacijent dolazi. Pa je li se ikada čulo da u Hrvatskoj postoji liječnik koji je odbio pacijentu reći te svoje podatke i je li to problem koji treba rješavati ovim zakonom, pitao je navodeći i mnoge druge primjedbe. Jedna od njih je da nije sustavno riješeno pitanje kako pomoći ljudima koji su u terminalnoj fazi oboljeli od karcinoma i koje neće primiti ni jedna bolnica jer mu nema pomoći.

Treba se suočiti i s problemom koji zakonski nije dovoljno riješen u slučaju kad roditelji zbog vjerskih uvjerenja odbijaju liječenje djeteta (amandman Kluba zastupnika SDP-a). Potrebno je stvoriti zakonsku obvezu liječniku da u takvom slučaju odmah obavijesti centar za socijalnu skrb. Zatim, u predloženom zakonu ima i "poslastica", kaže, a jedna je i odredba (članak 20.) o znanstvenim istraživanjima nad pacijentima gdje se navodi da "rizici kojima se izlaže pacijent nisu nerazmjeri mogućim koristima od istraživanja" a to je valjda obrnuto, kaže. Zatim, kad se navodi (članak 9.) tko daje obavijest pacijentu kaže se da je to zdravstveni radnik visoke stručne spreme ali, dodaje zastupnik,

postoje i nekakvi djelatnici koji pružaju određene zdravstvene usluge, psiholozi, defektolozi, logopedi, a nisu zdravstveni radnici i njih u ovu odredbu treba uključiti. Treba definirati i na pravi način zaštititi pacijenta kad nije sposoban rasuđivati o terapiji (neka to utvrđi dežurni psihijatar), jedna je od dalnjih primjedbi zastupnika.

Što se tiče dostojanstva i smrti terminalnih bolesnika najdostojanstvenija smrt bila bi u krugu obitelji.

Usljedilo je nekoliko ispravaka njegovih navoda i replika.

Karmela Caparin (HDZ) kaže da je među netočnim navodima predgovornika i onaj da predloženi zakon nije pripremljen a očito je suprotno jer ide iz prvog u drugo čitanje. Nije ni istina da pacijent mora čekati godinu dana na pregled, rekla je i zatražiti da zastupnik Stazić navede jednog pacijenta koji je na pregled kod liječnika čekao godinu dana. Zatim, odredbe ovog zakona su povezane i ne može se iz jednog članka izvaditi rečenica a da nije povezana s drugim člankom a predgovornik je to pročitao o znanstvenim istraživanjima a da je zaboravio pročitati da rezultati istraživanja mogu pridonijeti stvarnoj i izravnoj koristi za zdravlje pacijenta, dakle, kaže, ništa na štetu pacijenta. Ruža Lelić (HDZ) također je opovrgnula navod, kao ravnatelj ustanove koja pokriva 50 000 stanovnika, o čekanju na specijalistički pregled godinu dana. Nije joj poznato da netko čeka godinu dana na pregled. Misli da su naše liste čekanja primjerene u odnosu na europske zemlje a da se ne govori u odnosu na iznos koji izdvajamo za zdravstvenu zaštitu. Objasnila je i da palijativna skrb predviđa brigu o terminalnim stadijima bolesnika i zbrinjavanju tih bolesnika u domovima.

Mr.sc. **Ivan Bagarić (HDZ)** ispravio je navod zastupnika Stazića o predstavljanju liječnika i rekao da se mnogo

puta događa da i medicinska sestra ili liječnik uđu u bolesničku sobu i da se ne predstave. Što se tiče o dostojanstvu i smrti terminalnih bolesnika najdostojanstvenija smrt bila bi u krugu obitelji, međutim, ovaj zakon propisuje prava pacijenata a ne uređuje obiteljske odnose niti lijepo ponašanje u obitelji. A isto je i u zaštiti djece roditelja s vjerskim opredjeljenjem i najmanje je potrebno da se ovim zakonom upličemo u to i dotičemo prava ljudi i time ih zapravo kršimo. **Ivana Sučec-Trakoštanec (HDZ)** rekla je da se zastupnik Stazić, u pokušaju da se kompletan ovaj zakon omalovaži, prikaže užasnim zapleo u vlastitu mrežu i izjavio da socijalni radnici i ortopedi nisu zdravstveni radnici. Možda socijalni radnik nije liječnik ali je sigurno zdravstveni radnik ako radi u sustavu zdravstva a da se ne govori o ortopedu. Dr.sc. **Marko Turić (HDZ)** upozorio je pak da su neka pitanja, zaštita djeteta, regulirana Zakonom o obitelji.

Dr.sc. **Stjepan Bačić (HDZ)** replicirao je zastupniku Staziću i rekao da se više bavio drugim zakonima nego zakonom o pravima pacijenata, koji prvenstveno regulira odnos pacijent-liječnik i ta sfera komunikacije je maksimalno zaštićena. Kad se govori o hospiciju u ovom zakonu nije spomenut terminalni bolesnik jer u sadašnjem Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i osiguranju nema termina hospicij. O tome se u ovoj reformi zdravstva razmišlja, no po mišljenju zastupnika, to nije dobro jer je to stav zapadne civilizacije koji nama nije primjer i terminalni pacijent zaslужuje pažnju. Bolje je razmišljati o njihovom smještaju na odjelu u okviru postojećih bolnica i o njemu vodi brigu i onaj liječnik koji ga je liječio u akutnoj fazi jer u svakom bolesniku, pa i terminalnom, postoji nuda i tu mu nadu ne smijemo uništiti.

Nenad Stazić (SDP) složio se s ovim potonjim i objasnio da je da je govorio o tim bolesničima što ih u praksi neće nitko primiti u bolnicu jer nema mjesta. I zato treba stvoriti zakonsku obvezu. Mr.sc. **Kajo Bućan (HDZ)** replicirao je zastupniku Staziću u vezi s primjedbom o listama čekanja i naveo da su

te liste čekanja, s obzirom na naš socijalno zdravstveni sustav koji je baziran na solidarnosti, pa i toleranciji, daleko manje nego u zemljama EU. Značajno je da su ti rokovi čekanja na tzv. hladni pogon putem socijalnog zdravstvenog sustava, manji u Hrvatskoj nego u cijeloj EU, navodi zastupnik iz osobnog iskustva. Tako u Engleskoj oni pacijenti koji trebaju određene vrste hladnih zahvata u oftalmologiji a htjeli bi ga ostvariti preko Nacionalnog hladnog sustava na takve operacije čekaju do osam mjeseci, tako je i u Njemačkoj, Austriji. **Nenad Stazić (SDP)** odgovorio je da ne razumije zašto lakirati stvarnost jer da on ne optužuje vlast niti aktualnog ministra a problem je da ljudi umiru dok dođu na red. I dok problem postoji uložimo svi napor da ga riješimo, rekao je.

Pacijent - odgovorni subjekt

Karmela Caparin (HDZ) podsjetila je da se zakon o pravima pacijenata očekivao u prošlom sazivu ali ga zastupnici nisu dobili na klupe iako su neke udruge dale prednacrt i za to je EU davala sredstva. Sada su na klupama amandmani gotovo prepisani iz tog nacrtu zakona, rekla je.

Ponovila je, govoreći o predloženom zakonu, da se ovim predloženim zakonom redefinira klasični odnos liječnik-pacijent koji postaje svjesni i odgovorni subjekt a ne objekt zbivanja u procesu liječenja. U sustavu će po primjeni ovog zakona sudjelovati odvjetnici a pojavit će se i osiguravatelji jer u policama osiguranja svako oštećenje tijela ima svoju cijenu, javljat će se farmaceutske kompanije usmjerene na zdravstvene obavijesti kako bi promicale svoje lijekove i ostvarile profite, rekla je.

Na kraju se osvrnula, uz podržavanje predloženog zakona, na navode o istraživanjima nad pacijentima te napomenula da je to dezorientacija ljudi pa čak jedan javni linč i ministra i Vlade ovakvim izjavama (i napisima) jer da je ministar govorio o zakonima kojima se to izričito stornira. I predloženi zakon ima članke (20. i 21.) o tome a koje zastupnik Stazić nije dobro pročitao jer

se kaže da ta istraživanja odobrava etičko povjerenstvo sukladno posebnom zakonu nakon nezavisnog ispitivanja njegove znanstvene vrijednosti i važnosti cilja istraživanja i ocjene njegove etičke prihvatljivosti, rekla je među ostalim citirajući ove članke.

Ivana Sučec-Trakoštanec (HDZ) podržava predloženi zakon i nuda se da će biti prihvaćen amandman Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina da se slijepom pacijentu omogući dostup do njegovih prava Braiellovim pismom a gluhenjem sa znakovnim pismom. Ujedno smatra da bi odnos liječnik - pacijent trebao biti i pun poštovanja (u Hrvatskoj je kriza poštovanja na svim područjima). U vezi s "pričama" da civilno društvo preko svojih udrugova nije sudjelovalo u izradi ovog Prijedloga zakona zastupnica je rekla da je, kao što se gotovo do karikature doveo politički život usitnjavanjem stranaka s obzirom na malo broj stanovnika, još gore u civilnom društvu i svim mogućim organizacijama građana za koje praktički i ne postoji jedinstveni registar i ne može se saznati koliko tih udruga ima. Oni koji su bili "najglasniji" uspjeli su se "progurati" s ovim amandmanima, rekla je među ostalim.

Pravo na edukaciju

Gordana Sobol (SDP) najprije je rekla da je jedna od onih koji smatraju da bi bilo bolje da ovaj predloženi zakon ide u treće čitanje a u nastavku svoje rasprave podsjetila je i na svoje amandmanske zahtjeve. Smatra vrlo važnim pravo pacijenta na edukaciju, a koje nije u predloženom zakonu, te da o tome treba dodati posebnu odredbu (iza članka 7.). To je u skladu s Deklaracijom o promicanju prava pacijenata u Europi, Strategijom razvoja zdravstva i zdravstvenog osiguranja, navela je, među ostalim. Osvrnula se i na izvješća o izvršenju državnog proračuna na stavkama ovog Ministarstva te neizvršenih projekata i programa kao što je unapređenje zdravlja mladih za što je bilo predviđeno mizernih 20.000, kuna, no do 30. lipnja ove godine nije izvršeno ništa.

Od 180.000 kuna namijenjenih preventivci ranom otkrivanju raka dojke izvršeno je 2,8 posto te primjerice, od predviđenih sredstava za prevenciju HIV-a od 107 000 kuna samo 23.000 kuna.

Ujedno je naglasila kako ne vidi nikakvog razloga da se ignoriraju amandmani Kluba zastupnika SDP-a koji se odnose na istospolne zajednice a o kojima postoji Zakon. Apelirala je da se ovaj zakon uskladi i sa Zakonom o ravnopravnosti spolova (jezično – muško ženski rod).

Milanka Opačić (SDP) upozorila je na prava pacijenta - djeteta te da zakonima nije do kraja regulirano pitanje odlučivanja odraslih o pružanju liječničke pomoći djetetu (slučaj s djetetom prije dva mjeseca). Nema zakonske odredbe da liječnik, u slučaju kad roditelj zbog određenih vjerskih razloga ne želi da se njegovo dijete liječi, u interesu djeteta i zaštite njegovog života takvo ponašanje roditelja prijavi centru za socijalnu skrb.

Jagoda Martić (SDP) smatra da iako je predlagatelj uvažio dio primjedbi iz prvog čitanja i donekle time popravio tekst, još uvjek u njemu ima dosta manjkavosti. S obzirom na to da je ovo prevažen zakon priklanja se onima koji smatraju da ovaj Prijedlog treba ići u treće čitanje kako bi predlagatelj imao vremena razmotriti i primjedbe iz ove rasprave. Predloženi tekst je nepregledan, otežavanje snalaženje pacijenata o njihovim pravima ali i davateljima usluga o njihovim obvezama. Posebnim člankom trebalo bi navesti koja su to prava i njih posebno razraditi.

Pacijent ne predstavlja broj već je osoba i tko garantira, pitala je, iznoseći i druge primjedbe (što je s dostupnošću pacijenta na zdravstvenu zaštitu i pravovremeno pružanje zdravstvene zaštite, hitan pregled, primjerice, kod tumora na mozgu, pitanja povjerenstava) na predloženi zakon, da će liječnik stvarno obavijestiti pacijenta da ga želi uključiti u neko znanstveno istraživanje, primjerice, ispitivanje djelovanja novog lijeka. Klub zastupnika SDP-a predlagao je da se između prvog i drugog čitanja proveđe široka i detaljna rasprava s uključi-

vanjem svih zainteresiranih i istaknutih stručnjaka i da je to prihvaćeno neka rješenja iz ovog predloženog zakona bila bi kvalitetnija i lakše primjenjiva u praksi i stvarnom životu, rekla je.

Dr.sc. Marko Turić (HDZ) ispravio je kao netočan navod predgovornice u vezi s listom za čekanje te rekao da je njegov cijeli radni vijek vezan uz spomenute bolesnike (tumor na mozgu). Svaki bolesnik na kojeg se posumnja da, nažalost, ima tu opasnu bolest dolazi na red prioritetno isti dan, danju ili noću i nemoguće je da čeka šest mjeseci. **Mr.sc. Vladimir Šišljadić (HDZ)** ispravio je više netočnih navoda predgovornice i rekao da je netočno da je u ispitivanju novih lijekova isključivo pitanje liječničkog moral i etike jer tu materiju regulira striktno niz propisa i zakonskih odrednica s oštrim sankcijama.

Zaštita u skladu s mogućnostima

Mr.sc. Ivan Bagarić (HDZ) drži da je donošenje ovog zakona, on ga podržava, velik, važan trenutak i civilizacijski doseg. Smatra da je s pravima pacijenta, kvalitetna i kontinuirana zdravstvena zaštita, povezano i zadovoljstvo pacijenta te da bi u tom smislu bilo dobro da se navede (članak 3.- načela zaštite) da ovaj zakon počiva i na načelima kvalitete zdravstvene zaštite. Tu je i njegovo razmišljanje da se možda pomoćniku ravnatelju zdravstvene ustanove može adresirati problem u vezi s pravima pacijenta.

U vezi s listama čekanja smatra da je to stvarno problem ali problem koji uporno neki ovdje potenciraju, prenaglašavaju. Naveo je da je bio u Ministarstvu zdravstva BiH i da je tamo razina zdravstvene zaštite na puno nižoj razini nego u nas a i da postoji službeni zahtjev iz Ministarstva zdravstva V. Britanije da im mi predstavimo naše mogućnosti u totalnoj artroplastici kuka i koljena jer su kod njih lista duge. Razina zdravstvene zaštite pa i prava zdravstvene zaštite u vezi su s mogućnostima i trebamo biti realni i ne možemo izmišljati želje. No razina zdravstvene zaštite u Hrvat-

skoj je u pozitivnom razmjeru s izdvajanjem za zdravstvenu zaštitu i po mjerenjima Svjetske zdravstvene organizacije nalazimo se negdje na 35. mjestu. To je visoka pozicija s obzirom na to koliko se izdvaja za tu zaštitu, rekao je na kraju smatrajući da nema nikakve potrebe za trećim čitanjem.

No razina zdravstvene zaštite u Hrvatskoj je u pozitivnom razmjeru s izdvajanjem za zdravstvenu zaštitu i po mjerenjima Svjetske zdravstvene organizacije nalazimo se negdje na 35. mjestu.

Mr.sc. Vladimir Šišljadić (HDZ) ističe da je Konačni prijedlog uvažio mnoge primjedbe iz prvog čitanja i time je bitno popravljen tekst ovog predloženog zakona. Jasno je iskazana želja i namjera predlagatelja da se ovim zakonom u dijelu prava pacijenata i zaštita tih prava zajamče europski standardi i normativi. Dosad prava pacijenata nisu bila u nas sustavno normirana i u ostvarivanju svojih prava pacijenti su, nažalost, često lutali. Savjet ili istinita informacija u vezi sa zdravljem pacijenta ne smije biti stvar nečije dobre volje i to mora biti pravo svakog pojedinca, što jamči ovaj predloženi zakon, rekao je navodeći i ostala njegova rješenja. Uvjeren je da ovaj zakon predstavlja važan korak u uspostavljanju međusobnog povjerenja zdravstvenog osoblja i pacijenata ali i sigurnost pacijenata da su njihova prava zajamčena i ovim posebnom zakonom.

Protiv štetnih lijekova i prekobrojnih pretraga

Ministar zdravstva dr.sc. **Andrija Hebrang** u završnom osvrtu na ovu raspravu posebno se osvrnuo na navode da se neprestano "krešu" sredstva i prava naših bolesnika, lijekovi i količina zdravstvenih usluga. - Nikada se nisam zalagao da se smanjuje broj zdravstve-

nih usluga ni da se smanjuje broj prepisanih lijekova koji koriste bolesniku. Ali sam izrijekom protiv onih lijekova koji štete bolesniku i protiv onih pretraga koje su prekobrojne i štete bolesniku, rekao je ministar. S tim u vezi podsjetio je na podatak Svjetske zdravstvene organizacije, na čijoj je sjednici pokrenuo patnje prepisivanja lijekova, da se u Hrvatskoj, 40 posto lijekova, koji su prepisani pacijentima, ne troše odnosno da se uopće ne koriste i da završavaju u ladicama ili smeću. Tih 40 posto iznosi dvije milijarde kuna godišnje i, za to se smanjenje zalaže, kaže ministar.

Na eutanaziju ne pristaje i neće pristati, rekao je dodavši da nije točno da (zastupnik Stazić) će biti 400 povjerenstava već samo 20 županijskih i jedno državno. U vezi s pitanjem zastupnice Sobol zašto nisu potrošena planirana proračunska sredstva za HIV rekao je da su za tu namjenu dobiveni vanjski izvori plaćanja a da će te stavke onda biti ušteda u državnom proračunu. A sredstva iz drugih spomenutih stavaka potrošiti će se krajem godine kad i projekti završavaju. Što se tiče istospolnih zajednica one nisu uključene u ovaj zakon jer su konzumirane drugim zakonima i ne treba to ovdje ponavljati. U vezi s prijedlogom zastupnice Opačić o pojačanju zaštiti djeteta rekao je da bi se to prihvatio ali treba vidjeti s pravnicima može li se ta odredba u ovom zakonu pojačati.

Na kraju je ministar dr.sc. Hebrang naglasio kako misli da su prava pacijenata u Hrvatskoj na vrlo visokoj razini što pokazuje i niska incidencija pritužbi. One se uglavnom odnose na ljubaznost zdravstvenih djelatnika a taj dio odnosa pacijent- liječnik ne može se riješiti nikakvim zakonom već odgojem i edukacijom zdravstvenih djelatnika od prvog dana njihovog školovanja i trajno tijekom njihovog radnog vijeka. I to Ministarstvo uvodi kao poseban program što treba poduprijeti jer u svakom slučaju ljubaznost je temelj svakog liječenja, rekao je na kraju.

Gordana Sobol (SDP) javila se zbog ispravka netočnog navoda ministra jer da u ovom predloženom zakonu nije konzumirano pravo istospolnih zajednici,

ca i zanima je (pitala ministra) prema kojem zakon partner iz te zajednice ima pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju u slučaju smrti pacijenta koji je bio s njim, ili s njom, u toj zajednici.

Dr.sc. **Andrija Hebrang** odgovorio je kako smatra da je zakonodavstvu vrijeme da se ne ponavljaju odrednice koje već negdje postoje. **Gordana Sobol (SDP)** rekla je da ministar nije odgovorio na njeno pitanje i ponovno zatražila odgovor.

Rasprava je zatim bila zaključena.

Izjašnjavanje o amandmanima

Uslijedilo je izjašnjavanje i glasovanje o amandmanima, no prije toga zastupnici nisu prihvatali prijedlog zaključka Kluba zastupnika SDP-a da se o Konačnom prijedlogu zakona o zaštiti prava pacijenta provede treće čitanje. Za prijedlog je glasovalo 27 zastupnika, dva su bila suzdržana, a 74 protiv. U nastavku je u ime Kluba zastupnika HDZ-a **Luka Bebić** zatražio da se na temelju članka 238a. stavka 6. Poslovnika o amandmanima glasuje dizanjem ruku držeći da će tako glasovanje ići brže s čime se složio predsjednik **Vladimir Šeks**. Zastupnica **Željka Antunović (SDP)** objasnila je da je Klub zastupnika SDP-a predložio treće čitanje zakona u cilju postizanja konsenzusa, a napose ostvarivanja prava zaštite pacijenata. Taj je prijedlog odbijen, kao što će biti odbijeni i amandmani Kluba, primjetila je zastupnica. Klub će dati svoj doprinos skraćivanju vremena izjašnjavanja o amandmanima i uzaluđnom tračenju vremena, ali ne ručnim glasovanjem nego tako što se neće tražiti glasovanje o svakom amandmanu.

Recimo zatim da je na tekst Konačnog prijedloga zakona o zaštiti prava pacijenata podneseno ukupno 57 amandmana, od toga ih je 35 podnio Klub zastupnika SDP-a, po četiri klubovi zastupnika LIBRE, zastupnika nacionalnih manjina te Hrvatske stranke umirovljenika, po tri amandmana Klub zastupnika HNS-PGS-a, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te SDP-ova zastupnica **Gordana Sobol**, dok je jedan amandman podnio HDZ-ov

zastupnik mr. sc. **Kajo Bućan**. Zastupnici su se glasovanjem priklonili stajalištu predlagatelja koje je iznio ministar zdravstva i socijalne skrbi dr. sc. **Andrija Hebrang** i prihvatali ukupno pet amandmana. Tako su prihvaćena tri amandmanska zahtjeva Kluba zastupnika SDP-a. Medicinska praksa pokazuje da roditelji i skrbnici zbog svog vjerskog uvjerenja uskraćuju pravo na liječenje za svoju malodobnu djecu ili druge osobe koje ne mogu samostalno odlučivati o svojim pravima. Klub drži da je nužno uvesti obvezu medicinskog djelatnika da u svim takvim slučajevima odmah izvijesti nadležni centar za socijalnu skrb, kako bi isti postupio u skladu s odredbama Obiteljskog zakona. U tom smislu Klub amandmanski intervenira u odredbama člana 17., 41. i 42. Konačnog prijedloga zakona. Amandmanskim zahtjevom na članak 8. Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina predložio je da pacijenti s invaliditetom imaju pravo dobiti obavijesti u njima pristupačnom obliku. Omogućavanjem dobivanja obavijesti gluhim, gluhonijemim osobama prevođenjem na znakovni jezik uz stručnog prevoditelja hrvatskog znakovnog jezika, slabovidnim, slijepim i gluhoslijepim osobama na Braillovom pismu ili crnom uvećanom tisku, ovisno o stupnju oštećenja vida i sluha, osiguralo bi se poštivanje temeljnih zakonskih odredbi o pravu na jednakost u cijelokupnom postupku ostvarivanja zdravstvene zaštite, bez diskriminiranja osoba s invaliditetom, kaže se u obrazloženju amandmana. Također se pojašnjava da se sukladno Standardnim pravilima UN-a o izjednačavanju mogućnosti za osobe s invaliditetom znakovni jezik smatra prirodnim jezikom, dok se Brailovo pismo smatra univerzalnim pismom slijepih i gluhoslijepih osoba. Uz to se, Deklaracijom o promicanju prava pacijenata naglašava da ukoliko osoba ne govori uobičajenim jezikom, mora se osigurati neki od oblika prevođenja.

Zastupnik mr. sc. **Kajo Bućan (HDZ)** smatra da je pojam "pristanak obavijestenog pacijenta" kojeg on predlaže precizniji prijevod s engleskog jezika od

Vladinog pojma (informirani pristanak) i k tome još u skladu s terminologijom upotrijebljrenom u ostalom dijelu teksta Zakona kojim se regulira pravo na obavijestenost pacijenta. Vlada se složila s prijedlogom zastupnika, i prihvatala ovaj amandman. Većina ostalih amandmana nije prihvaćena, a tek manji dio njih je povučen.

Nakon glasovanja o amandmanima donesen je Zakon o zaštiti prava pacijenata (80 glasova "za", 30 "suzdržanih", 4 "protiv") u tekstu kako ga je predložila Vlada RH zajedno s prihvaćenim amandmanima. Nije, međutim, prihvaćen prijedlog zaključka Odbora za ravnopravnost spolova kojim bi se zadužila Vlada RH da prilikom predlaganja zakona i drugih akata poštuje ravnopravnost spolova u svim odredbama u kojima se imenuje rod muški/ženski. U ime Vlade ministar **Hebrang** je to odbio uz objašnjenje da je nakaradno za hrvatski jezik da se o svakoj imenici pišu dva oblika, a to nije običaj niti u svijetu. Istog su mišljenja bili i zastupnici. Naime, **73 zastupnika bila su protiv prijedloga Odbora, njih 20 za prijedlog, a šest se zastupnika suzdržalo prilikom glasovanja.** Glasovalo se još o prijedlogu zaključka Kluba zastupnika HNS-PGS-a kojim bi se obvezalo Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi da u roku od 30 dana od stupanja na snagu Zakona o zaštiti prava pacijenata tiska tekst zakona kao zasebnu brošuru i učini ga se besplatno dostupnom svim građanima Republike Hrvatske, korisnicima prava iz zdravstvenog osiguranja, posebno pacijentima, odnosno njihovoj naručjoj rodbini prilikom primjeka u zdravstvenu ustanovu. Ministar **Hebrang** prihvatio je taj prijedlog, a na upit predsjednika Hrvatskoga sabora tko će platiti 4,5 milijuna takvih brošura ministar je kratko odgovorio da je već pripremljena jedna brošura za obavijest o pravima iz zdravstvenog osiguranja i već je podijeljena, a priprema se i brošura koja će u sebi sadržavati sva prava pacijenata iz zakona, i čekao se ovaj (netom) donesen zakon. Troškovi tiskanja brošura već su predviđeni kao rasho-

di. Na inzistiranje predsjednika Šeksa da se radi o 4,5 milijuna brošura ministar je ustvrdio kako je namjera iste postaviti u čekaonice svih zdravstvenih ustanova i ordinacija te dodao da će među paci-

jentima biti i onih koji će samo pročitati brošuru, ali je neće i uzeti sa sobom. U ime Kluba zastupnika HNS-a **Dragutin Lesar (HNS)** izrazio je zadovoljstvo takvim stavom ministra jer je, kaže, razu-

mio intenciju predloženog zaključka. **Uz 101 glas "za", 5 "suzdržanih" i 8 "protiv"** prihvaćen je **predložen zaključak Kluba zastupnika HNS/PGS-a.**

M.Ko; D.K; J.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O OBILJEŽAVANJU PLASTIČNIH EKSPLOZIVA U CILJU OTKRIVANJA

Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije o obilježavanju plastičnih eksploziva u cilju otkrivanja raspravljen je po hitnom postupku na 11. sjednici Hrvatskoga sabora. Prijedlog zakona raspravili su Odbor za zakonodavstvo i Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost.

Pristupanjem Konvenciji, Republika Hrvatska daje dodatan, pravni značaj i nužnost sveobuhvatnosti u nadzoru u proizvodnji i transferu plastičnih eksploziva, što je u Republici Hrvatskoj dosad regulirano Pravilnikom Ministarstva unutarnjih poslova o načinu obilježavanja gospodarskih eksploziva.

Prijedlog i Konačni prijedlog zakona je zajedno s predloženim amandmanom Odbora za zakonodavstvo prihvaćen sa 101 glasom "za", četiri "suzdržana" i niti jednim "protiv".

U uvodnom izlaganju predstavnik Vlade Republike Hrvatske, ministar obrane, **Berislav Rončević**, upoznao je zastupnike s razlozima i interesima Republike Hrvatske zbog kojih predlaže donošenje pre-dmetnog Zakona. Navodi da Konvencija omogućuje kvalitetnu standardnu detekciju plastičnih eksploziva čime se pridonosi jačanju sigurnosti, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom planu.

Konvencija o obilježavanju plastičnih eksploziva u cilju otkrivanja potpisana je u ime Republike Hrvatske 1. ožujka 1991. godine, a sama Konvencija stupila je na snagu 1998. godine te sadrži i svoj tehnički aneks kao sastavni dio.

Republika Hrvatska je prihvaćanjem Konvencije stala u red s ostalim evropskim državama strankama Konvencije, od kojih su mnoge i članice NATO-a i Europske unije, što je od značaja za vjerodstojnost Republike Hrvatske u međunarodnim odnosima, pogotovo u svezi s članstvom Republike Hrvatske u antiteroričkoj koaliciji.

Pristupanje Konvenciji u funkciji je kontinuiteta temeljem do sada iskazanih stavova Republike Hrvatske na međunarodnoj razini izraženih kod sudjelovanja u usvajanju Deklaracije o doprinisu zemalja jugoistočne Europe, međunarodnoj borbi protiv terorizma na regionalnoj konferenciji u Bukureštu od listopada 2001. godine te izjavu o međunarodnoj borbi protiv terorizma koju je usvojio Odbor ministara Vijeća Europe u studenome 2001. godine kao i u potpisivanju Europske konvencije o suzbijanju terorizma.

Pristupanjem Konvenciji, Republika Hrvatska daje dodatan, pravni značaj i nužnost sveobuhvatnosti u nadzoru u pro-

izvodnji i transferu plastičnih eksploziva, što je u Republici Hrvatskoj dosad regulirano Pravilnikom Ministarstva unutarnjih poslova o načinu obilježavanja gospodarskih eksploziva.

Prijedlogom zakona potvrđuje se Konvencija o obilježavanju plastičnih eksploziva u cilju otkrivanja kako bi njezine odredbe u smislu članka 140. Ustava Republike Hrvatske postale dio unutarnjeg pravnog poretka.

Republika Hrvatska je zemlja koja je prošla Domovinski rat te je posebno zainteresirana za dosljednu primjenu svih pravnih instrumenata koji pridonose razoružanju i nadzoru naoružanja.

Stoga je RH stranka svih relevantnih konvencija i protokola kojima se pojavačava zaštita posebno civilnog stana-vništva.

Pristupanje Konvenciji čini samo dio aktivnih mjera obrambene diplomacije, ali to ne umanjuje veliko značenje koje primjena Konvencije ima na putu pune integracije Republike Hrvatske u Euroatlantske integracije.

Prijedlog i Konačni prijedlog zakona je zajedno s predloženim amandmanom Odbora za zakonodavstvo, prihvaćen sa 101 glasom "za" i četiri "suzdržana".

M.Mi.

PRIJEDLOG ZAKONA O OSIGURANJU DEPOZITA

Sigurniji štedni ulozi građana

Na 11. sjednici Hrvatski sabor je, nakon kraće rasprave,

(Vlada je predlagala da se taj zakon hitnim postupkom, ali je prilikom utvrđivanja dnevnog reda odgovorno da ipak ide u redovnu proceduru.) prihvatio Prijedlog zakona o osiguranju depozita. Donošenje ovog zakonskog propisa sastavni je dio procesa usklajivanja našeg zakonodavstva s europskim, a svrha mu je poboljšanje sustava osiguranja depozita, odnosno štednih uloga građana, a po novime i sredstava na njihovim tekućim i žiro računima.

Novi zakon trebao bi poboljšati sustav osiguranja depozita u bankama, a njegovo donošenje daljnji je korak u procesu usklajivanja hrvatskog zakonodavstva s europskim.

Prema predloženom, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka jamčila bi, kao i dosad, za depozite građana u svakoj banci do visine od 100 tisuća kuna. Iako se dio sudionika u raspravi zalagao za to da se visina osiguranog depozita poveća, sukladno zahtjevima EU, većina ih je uvažila argument predlagatelja da zasad još ne postoje ekonomski uvjeti za to. Bilo je i prijedloga da se osiguraju i depoziti malog gospodarstva, te razmotri mogućnost da se u osiguranje štednih uloga uključe i sredstva koja građani drže u štedno-kreditnim zadugama. Predstavnica Vlade najavila je da će novi zakon biti u potpunosti uskladen s Direktivom EU o osiguranju depozita do pristupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU.

O PRIJEDLOGU

Ponuđeni zakonski prijedlog zastupnicima je obrazložila mr.sc. **Martina Dalić**, državna tajnica Ministarstva financija.

Napomenula je da ovaj Zakon predstavlja unapređenje u zakonodavnoj regulativi i ujedno usklajivanje hrvatskog zakonodavstva s pozitivnim stečevinama EU. Naime, dosad je sustav osiguranja depozita bio uređen podzakonskim aktima, odnosno Pravilnikom o osiguranju štednih uloga koji je donesen temeljem Zakona o državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka.

Osnovna svrha donošenja novog zakona je daljnje poboljšanje sustava osiguranja depozita, što bi trebalo povećati povjerenje građana u banke i pridonijeti ukupnoj stabilnosti finansijskog stanja države, naglašava gospođa Dalić.

Prema predloženom, sustav osiguranja depozita i ubuduće bi bio obvezan i javan, po tzv. ex ante modelu, i u taj bi sustav bile uključene depozitne institucije čije je poslovanje regulirano Zakonom o bankama. Novim zakonom proširuje se obuhvat depozita koji ulazi u osnovicu za osiguranje (uključena su i sredstva na tekućim i žiro-računima građana), ali i izuzeća od primjene sustava, sukladno odgovarajućim direktivama Europske zajednice.

Zasad još ne postoje uvjeti da se iznos osiguranog depozita poveća, iako Direktiva EU nalaže da država jamči za štedne uloge do 20 tisuća eura.

Predlaže se, među ostalim, da se visina premije za osigurane depozite smanji

na 0,5 posto godišnje (dosad je iznosi 0,8 posto), a predviđa se i mogućnost nižih iznosa u slučaju da Fond osiguranja depozita premaši 2,5 posto od ukupne visine osiguranih depozita kod svih banaka. Zakonom je određeno da u slučaju stečaja banke Agencija mora isplati osigurane štedne uloge u roku od 90 dana od pokretanja stečajnog postupka, a iznimno u dalnjem roku od 90 dana, na temelju posebne odluke Uprave te institucije (prema postojećem Zakonu taj je rok 180 dana). Po riječima državne tajnice ovaj zakonski prijedlog nije u potpunosti uskladen s direktivama EU, jer zasad još ne postoje uvjeti da se iznos osiguranog depozita poveća. Naime, Direktivom EU 94/19/EZ propisana je razina osiguranih depozita od 20 tisuća eura, a prema prijedlogu Vlade Agencija bi osiguravala depozite građana do visine od 100 tisuća kuna. Potpuno usklajenje sa spomenutom odredbom uslijedit će najkasnije do pristupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU, njavila je predstavnica predlagatelja.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo konstatirao je da Konačni prijedlog ovog zakona sadrži brojne manjkavosti glede njegove pravne obrade, jedinstvene zakonodavne metodologije, pravne tehnike i terminološke usklađenosti, što ga čini neusklađenim s pravnim sustavom Republike Hrvatske. Pored toga razvidno je da se ovo pravno područje tek dijelom prilagođava pravnoj stečevini EU s kojom će se tek naknadno uskladiti. Zbog navedenih razloga to radno tijelo je sugeriralo Hrvatskom saboru da se o Prijedlogu zakona proveđe rasprava u prvom čitanju.

Matični **Odbor za financije i državni proračun** jednoglasno je podržao ovaj

zakonski prijedlog. Nije se usprotivio ni prijedlogu Vlade RH da ga se donese hitnim postupkom, budući da se njime vrši usklajivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i pravnim aktima Vijeća Europe.

U raspravi na sjednici tog radnog tijela upozorenje je na činjenicu da obrazloženje predlagatelja ne sadrži posljedice koje će prouzrokovati donošenje ovog Zakona, iz kojih bi trebala biti razvidna i potreba spajanja faza zakonodavnog postupka. Daljnja je zamjerka Odbora da se u člancima 10. i 11. Konačnog prijedloga zakona daju prevelike ovlasti Upravi Agencije (u pojedinim slučajevima može utvrditi visinu premije za osigurane depozite pojedinim bankama). Spomenimo i upozorenje iz rasprave da je predviđen iznos premije koje banke moraju uplaćivati za osiguranje depozita previsok te da treba razmotriti mogućnost da se uplaćena premija tretira kao plasman banke, a ne kao trošak. Među ostalim, izraženo je i mišljenje da bi trebalo predvidjeti znatno veće novčane kazne za prekršaje navedene u članku 19. ovog zakonskog prijedloga.

Odbor za europske integracije jednoglasno je utvrdio da je ovaj zakonski prijedlog uskladen s pravnom stečevinom EU i da ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Naime, članovi Odbora uvažili su razloge ekonomске naravi zbog kojih je ponuđeni zakonski tekst djelomično uskladen s Direktivom 94/19/EU.

Spomenimo i primjedu iz rasprave na sjednici tog radnog tijela, da u članku 9. Konačnog prijedloga zakona valja precizirati da je Agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka nadležna za naplaćivanje premija za osigurane depozite.

RASPRAVA

Potrebna prijelazna faza

Šime Prtenjača prenio je stav Kluba zastupnika HDZ-a, koji smatra da je ovo korektni i prihvatljiv zakonski prijedlog koji ide i u prilog bankama koje bi se

mogle naći u rizičnoj situaciji, ali štiti i interes građana. Stoga ga svakako valja podržati u prvom čitanju, kako bismo se i u tom segmentu zakonodavstva približili Evropi, naglašava zastupnik.

Ovo je korektni i prihvatljiv zakonski prijedlog koji ide i u prilog bankama koje bi se moglo naći u rizičnoj situaciji, ali štiti i interes građana.

U nastavku je govorio o nekim dilemama predstavnika udruženja banaka glede visine premija za osigurane depozite i načina njihova plaćanja. Kako reče, na pitanja bankara zašto se ne uskladjuje s Europom i trošak kapitala koji banke imaju prema Agenciji, odgovorio je protupitanjem: "Zašto su kamate koje vi zaračunavate hrvatskim građanima više od onih u sjedištima vaših banaka". Podsjetio je na to da se ovim Zakonom osiguravaju štedni ulozi u bankama i štedionicama, dok su štedno-kreditne zadruge ranijim propisima bile dužne uskladiti svoje poslovanje sa Zakonom o bankama. A što se tiče postupnog usklajivanja visine iznosa osiguranog depozita s iznosom propisanim Direktivom EU, zastupnici HDZ-a drže da je uistinu potrebna jedna prijelazna faza, i da to neće izazvati nikakve poteškoće u dalnjem usklajivanju našeg zakonodavstva sa stečevinama EU. Međutim, u ostalim elementima ovaj Zakon treba uskladiti s propisima koji vrijede u Europskoj zajednici.

Prioritet - zaštita depozita građana

Po riječima dr.sc. Mate Crkvenca, predstavnika Kluba zastupnika SDP-a, ovaj Zakon je više nego dobrodošao, jer podiže na višu razinu regulative vrlo bitna pitanja koja se odnose na sigurnost depozita građana i stabilnost financijskog sustava države. Svjesni su, kaže, da je osiguranje depozita moglo biti i jače, primjerice, uključivanjem računa malih

poduzeća i povećanjem razine osiguranih štednih uloga, ali smatraju da je postignut prihvatljiv kompromis. Osim toga, ovakva zakonska rješenja osiguravaju bankama ambijent koji je i dalje povoljan za njihovo uspješno poslovanje, iako one imaju određene prigovore na njih. Kako reče, zastupnici SDP-a se prvenstveno zalažu za to da se i dalje pojačano štite depoziti građana. U prilog tome govor i loše iskustvo s bankarskim krizama u razdoblju od 90-ih, 96, 97, do 2000, zahvaljujući čemu je država još 2000. godine imala 2,5 mlrd. duga prema štedišima. Srećom, podmila je taj dug obveznicama, a sada se taj novac vraća, i to ne iz sredstava poreznih obveznika, nego iz premija za osigurane depozite. Po riječima zastupnika do navedenih problema je došlo zbog prioritetske politike i grijehnih struktura vlasti na bankare, da u pretvorbi i privatizaciji, pa i kasnije, ulaze u nedovoljno sigurne plasmane, ali i zbog nelikvidnosti (tome je dosta kumovao i državni proračun svojom eksplozijom 98., a i kasnije). Iako se nadamo da se to više nikada neće ponoviti, za svaki slučaj treba se osigurati i zakonom, kaže Crkvenac.

Podsjetio je, nadalje, na činjenicu da se ovaj propis nadovezuje na reformu finansijskog sustava koja je prošla pričično neopaženo. Naime, zadnjih godina doneseni su novi zakoni o Narodnoj banci, o bankama i o deviznom poslovanju, a platni promet u našim bankama danas se obavlja na isti način kao i u cijelom svijetu. Objedinjena je i funkcija nadzora finansijskih institucija, što tek treba zaživjeti u praksi. Sve su to krupne promjene bitne za gospodarstvo, za finansijski red i sigurnost i, u konačnici, za poduzetništvo i razvoj, naglašava zastupnik. Svesni smo toga, kaže, da se obuhvat depozita koji se osiguravaju mogao proširiti i na račune malih poduzeća te povisiti iznos osiguranih depozita i do 140-ak tisuća kuna (sukladno Direktivi EU), ali predložena rješenja su kompromis koji je u ovom trenutku prihvatljiv. Nema razloga da ga ne prihvate i banke, to više što im se premije za osiguranje depozita smanjuju, a i daljnje usklajivanje sa zakonodav-

stvom EU će također ići u prilog njihovu poslovanju. Dakako, pritom nikad ne smije doći u pitanje sigurnost depozita građana, naglašava Crkvenac.

U zaključnom dijelu izlaganja napomenuo je da se ovim Zakonom osiguravaju depoziti u bankama i stambenim štedionicama, ali ne i u štedno-kreditnim zadrugama što je, po njegovu mišljenju, u redu. Kod štedionica nema nikakvih dilema, jer ih je većina pretvorena u banke (temeljem Zakona o bankama), dok druge nestaju. U svakom slučaju, radi se o dobrom zakonskom propisu koji ima široko značenje i o kojem bi u Saboru trebalo postići konsenzus, zaključio je.

Donijeti zakon o finansijskim institucijama

Govoreći u ime Kluba zastupnika HSS-a, **Ante Markov** je također konstatirao da predloženi zakon predstavlja daljnji iskorak u smislu regulatornog približavanja euro standardima i europskom zakonodavstvu. Nema razloga da ga se ne doneše koncenzusom, jer predstavlja snažnu poruku o stabilnosti finansijskog tržista u Hrvatskoj, ali i o našoj odgovornosti prema vlastitoj zemlji.

Novim zakonom osiguravaju se depoziti u bankama i stambenim štedionicama, ali ne i u štedno-kreditnim zadrugama.

Doduše, Hrvatska je skupo platila današnju finansijsku stabilnost. Izdvojeno je puno novaca za sanaciju bankovnog sustava, odnosno finansijskih posrednika koji su nakon toga prešli u ruke stranih vlasnika. Stoga ostaje vječna dvojba nije li ta konsolidacija mogla završiti i vlasništвom domaćih tvrtki ili fizičkih osoba. U svakom slučaju, banke su u ovom momentu osigurane, a preostale štedionice prešle su u sustav banaka. Nažalost, ni postojeći Zakon o bankama nije do kraja usklađen s direkti-

vama EU, jer ne pokriva sve institucije koje djeluju na finansijskom tržištu. Primjerice, štedno-kreditne zadruge i ostali niži oblici finansijskih institucija koje danas postoje u Hrvatskoj nemaju razinu osigurane štednje, a upravo one skrbe o građanima koji nigdje drugdje ne mogu dobiti finansijsku potporu. Ne smijemo dopustiti špekulantima da naše umirovljenike i druge građane dovode u situaciju da za 10 tisuća posuđenih kuna postanu siromašni i ovisnici o njima (to zabranjuje i direktiva EU). Zbog toga je Zakon o finansijskim institucijama koji mora regulirati ovo područje Hrvatskoj prijeko potreban.

S obzirom na to da su sadašnje banke u potpunosti konsolidirane i da djeluju u drugačijem ambijentu nego prije 7, 8 godina, nema razloga da ne primijenimo europsku normu o osiguranju depozita do 20 tisuća eura.

S obzirom na to da su sadašnje banke u potpunosti konsolidirane i da djeluju u drugačijem ambijentu nego prije 7, 8 godina, nema razloga - kaže zastupnik - da ne primijenimo normu o osiguranju depozita do 20 tisuća eura. Uostalom, mi smo bankama, koje ionako najviše zarađuju u državi, dodatno smanjili premije za osigurane štedne uloge, pa možemo očekivati da će se ponašati prema klijentima na isti način kao i u domicilnim zemljama (time dokazujemo da smo europska zemlja).

U pojedinačnoj raspravi prvi se javio za riječ **Emil Tomljanović (HDZ)**. Po njegovom mišljenju ovaj propis svakako valja podržati, jer predstavlja poboljšanje u normativnom smislu i jamči veći stupanj sigurnosti štedišama. Nije zanemarivo ni to da su njime precizirani novi rokovi za isplatu osiguranih depozita u slučaju stečaja banke. Iz predloženog, međutim, nisu posve jasni odnosi između ovlasti Narodne banke i resorog Ministarstva. Začuđuje i činjenica

da se smanjuje visina premije za osiguranu štednju, iako se ekonomski rizici u odnosu na samo osiguranje u izvjesnom smislu povećavaju. Kako reče, uopće ne dvoji da će do priključenja Hrvatske EU biti zadovoljeni i europski standardi u pogledu visine osiguranog depozita, tako da će naši štedište imati isti stupanj sigurnosti kao i oni u zemljama EU.

Povisiti iznos osiguranog depozita

Po ocjeni Kluba zastupnika IDS-a - kaže **Damir Kajin** - ovaj Zakon je veliko poboljšanje u odnosu na postojeći regulativi i treba ga podržati. Šteta je da ovakav propis nismo imali u razdoblju od 1996. do 1998. godine, u jeku bankrota čitavog niza hrvatskih banaka, budući da su tadašnjim zakonom bili osigurani samo štedni ulozi a ne i novci na tekućim, odnosno žiro računima građana.

Šteta je da ovakav propis nismo imali u razdoblju od 1996. do 1998. godine, u jeku bankrota niza hrvatskih banaka, budući da su tadašnjim zakonom bili osigurani samo štedni ulozi, a ne i novci na tekućim i žiro-računima građana.

Da je kojim slučajem 2000. godine došlo do bankrota Istarske banke, jedne od rijetkih većih banaka u Hrvatskoj za čiju sanaciju država nije izdvojila niti jedne kune, građani bi izgubili oko 700 mln. kuna, a država (kroz formu osigurane štednje) oko 800 mln. kuna. A da je kojim slučajem skrahirala Riječka banka, koja je dosad već dva puta sanirana, država bi za isplatu osiguranih depozita trebala izdvojiti oko 3 mlrd. kuna. Dobro je, kaže, da se novim zakonom, sukladno preporuci EU, predviđa da Državna agencija za osiguranje štednih uloga jamči za sve depozite, barem u određenom iznosu. IDS-ovci,

međutim, predlažu da se visina osiguranog depozita poveća na 150 tisuća, jer smatraju da naše finansijske institucije i država imaju snage i za ovakvo "dodatano osiguranje" štednih uloga.

Ako smo 90-ih godina mogli izdati 25 mld. kuna obveznica za sanaciju naših propalih banaka, iduće godine bi se na taj način moglo pristupiti povratu duga koji je, prema napisima u medijima, manji od tog iznosa, smatra zastupnik. Osim toga, bruto društveni proizvod je danas 10 pa i 15 mld. kuna veći od onoga ostvarenog u tom razdoblju.

Iako se u Klubu zastupnika IDS-a protive prodaji saniranih hrvatskih banaka, treba priznati da smo na taj način dobili izvjesnu sigurnost, smanjene su kamate i krediti su postali dostupniji hrvatskim građanima. S druge strane, Hrvatska se počela silno zaduživati, tako da se čak može reći da su te banke postale glavni generator ovisnosti države o stranim sredstvima plaćanja. Potakle su ogroman uvoz i preko mirovinskog sustava ili fondova počele preuzimati ne samo finansijski suverenitet nego i tzv. gospodarski supstrat Republike Hrvatske.

Osigurati i depozite malog gospodarstva

Budući da Hrvatska vrlo malo izvozi, kao jamac otplate vanjskog duga sve više postaje devizna štednja u inozemstvu. Upravo stoga država mora jamčiti svojim građanima sve vrste depozita. Trebalo bi osigurati i depozite malog gospodarstva, te razmotriti mogućnost da se u osiguranje štednih uloga uključe i sredstva koja građani drže u štedno-kreditnim zadrugama.

Po mišljenju zastupnika od Poštanske banke, HBOR-a i Croatia osiguranja trebalo bi stvoriti jezgru buduće veće hrvatske nacionalne banke. To bi mogao biti jedan veliki projekt ove Vlade, ali svakako valja osigurati, do određenog iznosa, i žiro-račune svih pravnih osoba, a ne samo fizičkih, napominje Kajin. U tom pravcu bi trebale ići buduće novele ovog zakonskog propisa, zaključio je.

Obračun kamata uskladiti s EU

Mr.sc. **Marko Širac** podsjetio je na to da Hrvatska ima dugu tradiciju oko osiguranja depozita. Naime, Zakonom o bankama iz 1993. godine uređeno je da banka koja se bavi poslovanjem štednje mora štedne uloge svakog štedište osigurati pri državnoj instituciji za osiguranje štednih uloga u bankama, do iznosa koji propiše ministar financija. Već sljedeće godine zakonom je osnovana specijalizirana finansijska institucija - Državna

Ne možemo štititi samo interes banaka, već nam na prvom mjestu moraju biti interesi građana koji imaju štedne uloge u tim bankama.

agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka. Osiguranje depozita započeto je na temelju odluke direktora Agencije i donošenjem pravilnika u siječnju 1998. Od tada su kod nas u bankama osigurani štedni ulozi u visini do 100 tisuća kuna, u 100-postotnom iznosu, s tim da se za banke nad kojima je pokrenut stečajni postupak primjenjuju propisi koji su važili na dan otvaranja stečaja. I novim zakonom predviđa se osiguranje depozita do istog iznosa, bez obzira na to nalazi li se na jednom ili na više računa kod banaka. Kako reče, nada se da ćemo u budućnosti dostići standarde propisane Direktivom EU. Korektno je, kaže, što su propisani precizni rokovi u kojim će se morati isplatiti osigurani depoziti. Čudi ga, međutim, da predstavnici udruženja naših banaka koje posluju vrlo profitabilno (u međuvremenu su sanirane, konsolidirane i privatizirane) rade na tome da se oslobođe obveze osiguranja štednih uloga, iako je to jedina garancija za osiguranje sredstava naših građana kojima banke dalje posluju. Ne slaže se, inače, s načinom obračuna kamata na osigurane depozite predviđenim člankom 5. stavak 2.

ovog Zakona. Sugerira predlagatelju da se ova odredba uredi u skladu s načelima Direktive 9419 Europske zajednice, prema kojoj se na banke nad kojima je pokrenut stečajni postupak primjenjuju propisi koji su važili na dan otvaranja stečaja. Ne možemo štititi samo interes banaka, već nam na prvom mjestu moraju biti interesi građana koji imaju štedne uloge u tim bankama, napominje zastupnik.

Povećati kazne za prekršaje

Primjera radi, spomenuo je da krajem 90-ih i početkom 2000. godine, kad su pokrenuti stečajni postupci nad nekoliko naših banaka i štacionica, prikupljena sredstva nisu bila dovoljna za podmirenje osigurane štednje. Stoga su za tu namjenu, kao i za sanaciju banaka, korištena i sredstva državnog proračuna (samo za isplatu štednih uloga trebalo je osigurati oko 7 mld. kuna, a za sanaciju banaka daleko veći iznos).

Na kraju je izjavio da podržava donošenje ovog Zakona, uz sugestiju da se povećaju kazne za prekršaje banaka i odgovornih osoba predviđene ovim propisom.

Po svemu sudeći, i nakon donošenja ovog Zakona, koji je navodno formalno uskladen s EU, situacija se neće bitnije promijeniti. Naime, u slučaju da neka banka ode u stečaj, depoziti poduzeća i obrtnika će propasti.

Replikirajući mu, **Željko Pecek (HSS)** je konstatirao da predložena rješenja ne predstavljaju neki napredak. Naime, štedni ulozi građana u bankama su i dosad bili osigurani do visine od 100 tisuća kuna. Osim toga, kod nas su osigurani samo štednja odnosno depoziti građana, a ništa se ne govori o poduzećima (u Europi se itekako vodi računa i o obrtnicima i o poduzećima koji također imaju depozite u bankama). Ilu-

stracije radi, spomenuo je primjer Slavonije, gdje su brojna poduzeća, zbog stečajeva banaka (Vukovarske, Županjske, Gradske, Cibalia banke) ostala bez depozita i propala. Po svemu sudeći, i nakon donošenja ovog Zakona, koji je navodno formalno usklađen s EU, situacija se neće bitnije promijeniti. U slučaju da neka banka ode u stečaj, depoziti poduzeća i obrtnika će propasti.

Mr. sc. **Širac** je pojasnio da je ocijenio napretkom to što je osiguranje štednih uloga prošireno i na sredstva na tekućim i žiro računima građana. Kako reče, i sam bi bio sretan da je osiguranom štednjom obuhvaćeno i malo gospodarstvo, te se nuda da će se to regulirati prilikom naredne izmjene Zakona.

Mr. sc. **Mato Arlović (SDP)** je izrazio čuđenje što se ovaj zakon predlaže hitnim postupkom, to više što se to nastoji pravdati činjenicom da se radi o uskladivanju regulative s EU, što u potpunosti ne стоји. Nije jasno kako bi Agencija, odnosno Fond za osiguranje depozita, u slučaju stečaja banke osiguravao sredstva za njihovu isplatu, kad se Vlada, potpisavši Memorandum s MMF-om, obvezala da će se ukinuti žiro-račun Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka. U takvim okolnostima za štedne uloge bi morao jamčiti državni proračun, a ne Agencija, napominje zastupnik.

Onemogućiti manipulacije s depozitima

Budući da se zakonom uvodi mogućnost da Fond, odnosno Agencija može sredstvima od premije za osiguranje depozita kupovati i prodavati obveznice i druge vrijednosne papire, doduše, uz suglasnost Ministarstva financija, to bi značilo da Ministarstvo i država preko nje mogu trgovati na tržištu. Stoga se nameće pitanje, kaže, kakav je odnos imedu ovog i Zakona o bankama, te između Agencije i Narodne banke. To ovaj zakon nije riješio, a ne predviđa ni u kojem bi se vremenu trebali okončati stečajni postupci banaka. Primjeri-

ce, sve banke na području Slavonije i Baranje su otišle u stečaj temeljem sličnog zakona (osim domicilne Slavonske banke), s tim da su neke od njih u stečaju već više godina. Nova banka, koja je u stečaju više od četiri godine ima na svojim računima više novaca nego što je potrebno da u cijelosti obešteti male štediše, ali taj postupak nikako da se okonča. Postavlja se pitanje zašto Agencija ne obavlja svoj dio posla i zašto se tamošnjem gospodarstvu ne omogući da dobije poslovnu banku koja će ga pratiti i riješiti to pitanje. Nema nikavog smisla, kaže zastupnik, da se otvaraju stečajevi banaka, a da se onda tim istim bankama omogućuje nastavak rada, ali ne više pod kontrolom HNB-a i po Zakonu o bankama, nego pod kontrolom Agencije koja se pojavljuje kao vlasnik. Ona se, zapravo, ponaša kao bilo koja druga bankarska kuća, ali s posebnim uvjetima i kriterijima, a ceh svega toga plaćaju štediše.

Moglo bi se dogoditi da primjena ovog Zakona, umjesto da ubrza rješavanje ozbiljnih problema koji se mogu pojavit u bankarstvu, omogući manipulacije s depozitima, pa i svojevrstan financijski inženjering.

Kako reče, moglo bi se prihvati da se Agenciji daju javne ovlasti, s tim da se precizira o kojim je ovlastima riječ te koje ovlasti imaju karakter javnih nastupa u ime trećih (i u kojoj je mjeri odgovorna za to). Budući da ta problematika nije regulirana u ovom Zakonu, moglo bi se dogoditi da njegova primjena, umjesto da ubrza rješavanje ozbiljnih problema koji se mogu pojavit u bankarstvu, omogući manipulacije s depozitima, pa i svojevrstan financijski inženjering.

Stoga ponuđeni zakonski tekst treba temeljito doraditi i istodobno utvrditi kakva je ne samo pravna, nego i subjek-

tivna, a i finansijska pozicija ove Agencije. U zakonu nije dovoljno razrađena ni uloga Fonda koji se osniva u okviru te institucije, osim da može, među ostalim, "dilati" s depozitima i novcima za njihovo osiguranje na finansijskom tržištu, uz suglasnost Ministarstva financija (ministar se ne bi trebao baviti time, već izvršenjem Proračuna) - napominje Arlović. Iz navedenih razloga, kaže, neće moći podržati ovaj zakonski prijedlog.

U zaključnoj riječi predstavnica predlagatelja, **Martina Dalić**, osvrnula se na neke primjedbe iz rasprave. Pojasnila je da zadržavanje iznosa osiguranog depozita na 100 tisuća kuna ima iza sebe određenu ekonomsku logiku. Po njenim riječima povećavanje tog iznosa moglo bi prouzročiti suprotan efekt, jer bi građani mogli zaboraviti na rizike koji su povezani i s držanjem depozita u bankama. Imajući u vidu snagu naše ekonomije i dohodak per capita, smatramo da je za sigurnost njihovih depozita puno važnije proširivanje osnovice, odnosno uključivanje u tu shemu tekućih i žiro računa građana, nego povećanje iznosa osiguranih depozita. Uostalom, proces uskladivanja nam to dozvoljava (Hrvatska ne mora trenutno uskladiti svoje zakonodavstvo na području osiguranja depozita s europskim).

Mr. sc. **Mato Arlović** je primijetio da snaga naše ekonomije, vezano uz osiguranje depozita u bankama, nema puno veze s ovim zakonom. Naime, ne smijemo zaboraviti da je preko 90 posto vlasničkih udjela u našim bankama u rukama stranaca. To znači da bi trebalo primijeniti rješenja koja vrijede u njihovim domicilnim zemljama, primjerice, osiguranje depozita do 20 tisuća eura.

Nakon ove rasprave uslijedilo je glasanje. Ishod - zastupnici su jednoglasno prihvatali Prijedlog zakona o osiguranju depozita u ponudnom tekstu. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja iz rasprave proslijedeni su predlagatelju, radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

M.Ko.

GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR) ZA 2003. GODINU

Uspješno poslovanje i korisni plasmani HBOR-a

Na ovoj sjednici Hrvatski sabor je, među ostalim, razmotrio Godišnja finansijska izvješća Hrvatske banke za obnovu i razvitak za 2003. godinu, što ih je utvrdio Nadzorni odbor Banke u lipnju ove godine, te donio Odluku o njihovu potvrđivanju. Ocijenjeno je, naime, da je Banka lani uspješno poslovala, a njene aktivnosti bile su usmjerene na finansiranje i osiguranje izvoza, poticanje malog i srednjeg poduzetništva, finansiranje razvoja gospodarskih djelatnosti i projekata infrastrukture. Najaktivniji je bio izvozni program, odnosno kreditiranje pripreme robe za izvoz i izvoza roba, uz povoljnije kamate, što je pridonijelo i osjetnom povećanju izvoznih rezultata u prvih 9 mjeseci ove godine. Banka je kroz svoje programe poticala razvitak područja od posebne državne skrbi i otoka, te regionalno usmjeravala sredstva, što je itekako važno na putu Hrvatske prema punopravnom članstvu u EU, naglašeno je u raspravi.

Osnovna zadaća HBOR-a je poticanje razvijanja gospodarstva i to kroz četiri velika programa - finansiranje i osiguranje izvoza, poticanje malog i srednjeg poduzetništva te finansiranje velikog gospodarstva i infrastrukturnih projekata.

Kako je uvodno naglasio predsjednik Uprave Banke **Antun Kovačev**, osnovna zadaća te institucije je poticanje razvijanja

gospodarstva i to kroz četiri velika programa - finansiranje i osiguranje izvoza, poticanje malog i srednjeg poduzetništva i finansiranje velikog gospodarstva i infrastrukturnih projekata. Posebnu pozornost pridaju regionalnom razvitku, odnosno što ravnomernijem razvitu Republike Hrvatske.

Govoreći o osnovnim finansijskim pokazateljima u poslovanju HBOR-a u 2003. godini, spomenuo je da je na kraju prošle godine ukupna bilančna suma premašila 10 mlrd. kuna, što je za oko 23 posto više u odnosu na prethodnu godinu. Ukupni prihodi iznosili su 683 mln., a rashodi 516 mln. kuna. To znači da je na kraju prošle godine ostvarena dobit od 167 mln. kuna (oko 106 mln. otpada na tečajne razlike). Ukupni bruto krediti težili su oko 10 mlrd. i 600 mln. kuna (za 30 posto više u odnosu na prethodnu godinu) i kapital 4 mlrd. i 107 mln., što je oko 40 posto ukupne bilančne sume u prošloj godini.

Najaktivniji - izvozni program

O poslovanju HBOR-a u 2003. godini najbolje govore ove brojke - odobreno je kredita u iznosu od 3,8 mlrd., što zajedno s izdanim jamstvima iznosi oko 5,9 mlrd. kuna.

Po riječima gospodina Kovačeva u prvim godinama od osnutka Banka je imala prvenstvenu zadaću finansirati obnovu ratom porušenog u gospodarstvu. Od 1994. krenuli su u razvitak malog i srednjeg poduzetništva, a od 2000. godine su uz razvojnu funkciju postali i izvozna banka Republike Hrvatske. Od 16 različitih kreditnih programa najaktivniji

je izvozni program, odnosno kreditiranje pripreme robe za izvoz i izvoza roba, koji se povećao za 70 posto u odnosu na prethodnu godinu. Poraslo je i osiguranje izvoznih poslova od komercijalnih i političkih rizika (za 81 posto u odnosu na 2002. godinu). Već treću godinu Banka organizira i posebne radionice za poduzetnike početnike kroz koje je prošlo oko 1500 polaznika.

U protekloj godini Banka je održala kredita u iznosu od 3,8 mlrd., što zajedno s izdanim jamstvima iznosi oko 5,9 mlrd. kuna.

Prošle godine počeli su se provoditi i novi programi. Riječ je o okvirnim kreditnim linijama bankama ino kupaca za kupnju hrvatskih roba i usluga (tzv. "Hermes linije"), te programu osiguranja ulaganja u inozemstvo od političkih rizika. Najveća novost je bilo smanjenje kamatnih stopa za izvoznike, sa 5,5 na 4 posto, posebice za one na području od posebne državne skrbi (sa 3 na 2 posto). Za sve ostale korisnike kamate su smanjene sa 7,5 na 7 posto, a uveden je i novi premijski sustav za osiguranje od političko-komercijalnih rizika, uz niže naknade za izvoznike.

Krajem prošle godine otvoren i prvi Informacijski centar Banke u Splitu. Uskoro će takvi centri proraditi i u Osijeku i Puli (u planu su i centri u Rijeci i Varaždinu). Osim toga, Banka je potpisala 6 novih sporazuma o suradnji s izvoznim bankama te izvozno kreditnim agencijama.

ma, tako da je na kraju prošle godine bio potpisani 21 sporazum.

Kovačev je, među ostalim, informirao zastupnike da je Godišnja finansijska izvješća HBOR-a za 2003. godinu u ožujku ove godine potvrđila neovisna međunarodna revizorska tvrtka "Deloitte and touche" (njeno mišljenje priloženo je materijalu), a u srpnju 2004. i Vlada RH.

RADNA TIJELA

Članovi matičnog **Odbora za finan-**
cije i državni proračun pohvalili su rad HBOR-a u 2003. godini, jer je, kao državna banka, posebno usmjerila svoje aktivnosti bržoj obnovi i razvoju gospodarstva, posebno malog poduzetništva, te poticanju izvoza. U raspravi je naglašeno da bi ta institucija, zajedno s Hrvatskom poštanskom bankom, trebala stvoriti jezgru jačanja poslovnih aktivnosti u Hrvatskoj.

Hrvatskom saboru sugerirano je da donese odluku o potvrđivanju Godišnjih finansijskih izvješća Banke za 2003. godinu.

Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu je također jednoglasno podržao ove akte. U raspravi na sjednici tog radnog tijela postavljeno je pitanje izdavanja garancija za HBOR, budući da je MMF predložio Vladi da ne daje jamstva u slučajevima kad Banka odobrava kredite koji nemaju komercijalnu osnovu. Predstavnik predlagatelja pojasnio je da HBOR nema zapreka za zaduživanje putem sporazuma s ostalim finansijskim institucijama.

Spomenimo i to da Vlada RH nije imala primjedbi na Godišnja finansijska izvješća HBOR-a za 2003. godinu.

RASPRAVA

Prije prelaska na raspravu predsjednik Odbora za europske integracije mr.sc. **Neven Mimica** prenio je zastupnicima stajališta tog radnog tijela. Potom su dobili riječ predstavnici klubova zastupnika.

Josip Leko je izjavio da su u Klubu zastupnika SDP-a ovo izvješće pozitivno ocijenili i da će glasovati za njegovo usvajanje. Smatraju, naime, da je HBOR izuzetno važna finansijska institucija i da bi i dalje trebalo jačati njenu ulogu u funkciji razvoja gospodarstva, poticanja investicija i izvoza. Nažalost, gospodarska politika ove Vlade pokazala je da ona ne misli tako, budući da joj je smanjila transfer za 200 mln. kuna. To znači da je za toliko smanjena mogućnost plasmana banke u hrvatsko gospodarstvo, a to se ne može nadoknadi drugim instrumentima ekonomske politike.

Po riječima zastupnika, HBOR je važna poluga hrvatske državne ekonomske politike za jačanje izvoza i investicija. Po mišljenju njegovih stranačkih kolega u budućnosti bi je trebalo još više orijentirati u tom smjeru i jače je povezati s nekom drugom hrvatskom bankom (npr. Poštanskom bankom, koja je u 2002. uspješno rehabilitirana i ospozobljena da može pratiti potrebe hrvatskog gospodarstva). To bi bio jak instrument hrvatske državne politike, posebno na poticanju gospodarskih subjekata koji bi mogli postati i regionalni gospodarski lideri, tvrdi zastupnik. Uloga te Banke još više dolazi do izražaja kada se zna da u Hrvatskoj postoje fondovi za razvoj i zapošljavanje te da komercijalne banke baš ne pokazuju interes za ulaganje u rizične gospodarske investicije. Ne možemo stati samo na ocjeni da je poslovanje ove institucije u protekljoj godini bilo vrlo uspješno, kaže Leko. Važnost njene uloge za razvitak hrvatskog gospodarstva, posebno izvoza i investicija, moramo imati na umu i prilikom donošenja proračuna za iduću godinu, zaključio je.

Poticajne kamate za izvoznike

Klub zastupnika HDZ-a će također podržati Finansijska izvješća HBOR-a za 2003. godinu, najavio je **Vlado Jelkovac**. Ocijenjeno je, naime, da je ta banka u prošloj godini uspješno finansijski poslovala te da su njene aktivnosti bile usmjerene na financiranje izvoza, poticanje malog i srednjeg poduzetništva, te financiranje projekata infrastruk-

ture i razvoja gospodarskih djelatnosti. Strateški promatrano, ona je kroz svoje programe poticala razvitak područja od posebne državne skrbi, otoka (blaži uvjeti kreditiranja) te regionalno usmjeravala sredstva, što je itekako važno na našem putu prema punopravnom članstvu u EU.

HBOR je kroz svoje programe poticao razvitak područja od posebne državne skrbi i otoka, te regionalno usmjeravao sredstva, što je itekako važno na našem putu prema punopravnom članstvu u EU.

Po riječima zastupnika radi se o banci koja hrvatskim izvoznicima na jednom mjestu pruža usluge financiranja i osiguranja izvoznih poslova. Najbolji rezultati ostvareni su kreditiranjem pripreme roba za izvoz (ostvaren je rast od 70 posto u odnosu na 2002.), a poticajna je i kamatna stopa za izvoznike od 4 posto. Novost u podršci izvoznicima su i kreditne linije bankama ino kupaca kojima se olakšava i ubrzava kupnja hrvatskih roba i usluga na stranim tržištima (tzv. Hermesove linije). Osiguranje izvoznih poslova u ime i za račun Republike Hrvatske dobiva sve veći značaj u poticanju konkurentnosti hrvatskog izvoza, posebno na rizičnim tržištima, napomije zastupnik

Izvoznicima se na jednom mjestu pružaju usluge financiranja i osiguranja izvoznih poslova, a predviđene su i poticajne kamatne stope.

Kroz nekoliko kreditnih programa Banka potiče razvoj malog i srednjeg poduzetništva, naveo je dalje. Među ostalim, kreditira i poduzetnike početnike, što je jedan od najrizičnijih pro-

grama, a organizira i radionice na kojima oni stječu početna znanja o poduzetništvu. Kad je riječ o njenoj razvojnoj ulozi, valja istaći da je finansirala i projekt obnove elektroenergetskog sustava Ernestinovo i Žerjavinec, što je omogućilo da u izvođenju ovog složenog projekta sudjeluju i hrvatska poduzeća.

Za programe razvijanja gospodarskih djelatnosti Banka je lani odobrila kredite u iznosu od 831,2 mln. kuna, prvenstveno za modernizaciju proizvodnih kapaciteta, odnosno nabavku nove opreme, uvođenje novih tehnologija i proizvoda. Nadalje, u suradnji s Njemačkom razvojnom bankom ugovorila je kreditiranje obnove i proširenje kapaciteta vodoopskrbe i odvodnje u priobalju, u iznosu od 37,5 mln. eura. Osim toga, kao razvojna banka HBOR pomaže našim izvoznicima, poduzetnicima i velikim gospodarskim subjektima i savjetima pri realizaciji poslova.

Neopravdana ograničenja u plasmanima

Po riječima Željka Peceka Klub zastupnika HSS-a će sa zadovoljstvom prihvatići izvješće HBOR-a za prošlu godinu a zadovoljni su i financijskim poslovanjem te institucije. Naime, Banka je u prošloj godini, uz povoljne uvjete, na tržište stavila kreditni potencijal od gotovo 4 mlrd. kuna (pribroje li se tome garancije to iznosi ukupno 5,8 mlrd.), a samo za poticanje izvoza odobreno je kredita u vrijednosti 670 mln. kuna. Međutim, ove pozitivne procese zaustavio je nedavno potpisani stand by aranžman s MMF-om, zahvaljujući kojem je HBOR dobio ograničenje zaduženja u visini 100 mln. eura, a jednako tako i u plasmanima (oko 200 mln. kuna). To znači da Banka ima gotovo milijardu kuna ograničenja koja se odnose na njene plasmane u ovoj godini. Ova politička odluka je donesena mimo pozitivnih zakonskih propisa o bankarstvu, a nepovoljno je i to što je Memorandum potpisano bez prethodne rasprave u Saboru. "Da se nas pitalo, sumnjam da bismo dopustili takav pristup prema HBOR-u, upravo zbog ovih pozitivnih pokazatelja

o kojima je bilo riječi, kaže Pecek. Nažlost, Vlada je pod pritiskom MMF-a prihvatile i ograničenje kod izdavanja jamstava za neke kredite (npr. za poljoprivredu, za tekstilnu branšu, itd.).

Nedostaju sredstva za subvencioniranje kamata

U nastavku je upozorio na činjenicu da ovogodišnjim Proračunom nije osigurano dovoljno novaca za fond iz kojeg se subvencioniraju kamate za povlašteno financiranje izvoza (za tu namjenu predviđeno je 75 mln. kuna manje nego prošle godine). Zanima ga zašto nije napravljen rebalans proračuna samo na toj poziciji, što bi omogućilo da se i dalje plasiraju kreditne linije za praćenje izvoznika, uz kamatu od 2 do 4 posto. Kako reče, očekivali su da će takva inicijativa doći od ministra financija, koji je ujedno i predsjednik Nadzornog odbora HBOR-a. Nažlost, više nema ni kreditnih linija koje su u proteklom razdoblju pratile malo poduzetništvo i one koji se bave turizmom u malom gospodarstvu, iako bi se potreban novac mogao naći u budžetu Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Naime, od ukupno predviđenih sredstava (165 mln. kuna) za sektor malog gospodarstva za prvih šest mjeseci ove godine, utrošeno je svega 17 mln. kuna, od čega 6 mln. na plaće. U istom razdoblju nije potrošena ni kuna od planiranih sredstava za poticanje izvoza (ukupno 6,8 mln. kuna). Umjesto da se deklarativno zauzimamo za izvoz, iskoristimo dobre trendove koji su nastali zahvaljujući aktivnostima HBOR-a i nekim drugim kreditnim linijama, i rebalansom Proračuna osigurajmo prijeko potreban novac Fondu za subvencioniranje kamata, apelira zastupnik. Budući da krediti u HBOR-u koji bi trebali biti u funkciji povećanja izvoza trenutno stoje, znači da ćemo iduće godine zacijelo drugačije govoriti o rezultatima poslovanja te Banke. Dakako, to neće biti krivnja uprave i ljudi koji tamo rade, nego ćemo isključivo biti krivi mi, jer nismo prepoznali ovaj fenomen i pravilno reagirali.

Banka vodila korektnu politiku

Jure Bitunjac (HDZ) je na početku svog izlaganja konstatirao da gospodin Pecek unaprijed prijeti, kad je riječ o budućem izvješću HBOR-a za 2004. godinu. Pridružio se onima koji pozitivno ocjenjuju rad ove Banke u proteklih 12 godina na podršci razvoja gospodarstva i financiranju komunalne i druge infrastrukture. Naime, samo na području Cetinske krajine (Sinj, Vrlika, Trilj i druge jedinice lokalne samouprave) Banka je plasirala ukupno 255 mln. kuna, od čega oko 55 milijuna u komunalnu infrastrukturu. S tim u svezi spomenuo je da lokalne jedinice imaju teškoća s vraćanjem kredita koji su iskoristeni za rješavanje vodoopskrbnih problema. Apelirao je na Vladu da, zajedno s Hrvatskim vodama, pronađe odgovarajuća rješenja.

U Fondu za subvencioniranje kamata za povlašteno financiranje izvoza više nema novaca, jer smo ove godine za tu namjenu izdvajili 75 mln. kuna manje nego lani.

Po riječima zastupnika HBOR je dosad plasirala oko 37 mlrd. kuna u hrvatsko gospodarstvo i bez obzira što je riječ o državnoj banci, smatra da je vodila korektnu i samostalnu politiku te uspješno ispunila svoju savjetodavnu funkciju. Posebno je pohvalio napore Banke i HUP-a na podršci izvoznim programima i nastojanju da se HBOR što više približi poslovnim ljudima, pa i putem specijaliziranih radionica.

U nastavku je podsjetio na činjenicu da je 91 posto hrvatskog bankarskog sustava privatizirano. Kako reče, nije problem dobiti potrošački kredit za kupnju automobila kod bilo koje od tih banaka, ali da bi se pokrenuo neki obrt treba zadovoljiti uvjete koje naši gospodarstvenici ne mogu podnijeti. Protutež takvoj politici je upravo HBOR (eventualno i Poštanska banka), a Sabor i Vlada

bi u narednom razdoblju trebali odgovoriti na te izazove i pobrinuti se za to da finansijski sustav Hrvatske bude što djelotvorniji.

Po mišljenju zastupnika HBOR će i u narednom razdoblju imati važnu ulogu u kreditiranju hrvatskog gospodarstva, a iz državnog proračuna treba izdvajati značajnija sredstva za subvencioniranje kamata, tako da ti krediti budu što povoljniji. Ekološki projekti i općenito infrastruktura bit će svakako jedna od zadaća naše razvojne banke, konstatirao je Bitunjac, te izrazio uvjerenje da će uprava Banke odgovoriti na nove izazove.

Bio bih sretan da je gospodin Bitunjac drugačije shvatio moje izlaganje a ne kao prijetnju, te da dijeli moju zabrinutost zbog toga što se u HBOR-u još u kolovozu prestalo s odobravanjem kredita za izvoznike uz subvencioniranu kamatu, izjavio je **Željko Pecek**. Naime, u Fondu za subvencioniranje kamata više nema novaca, jer smo ove godine za tu namjenu izdvajili 75 mln. kuna manje nego lani (svega 166 mln. kuna). Napomenuo je, nadalje, da se zahvaljujući izmjenama Zakona o obrtu, u Hrvatskoj danas može otvoriti obrt za jedan dan. Dodao je i to da je u protekle tri do četiri godine otvoreno 17 tisuća obrta i 60 tisuća novih radnih mjesta u tom sektoru.

Nastavljaju se projekti bivše Vlade

Kolega Bitunjac je svojom diskusijom potvrdio tezu o očitoj razlici između konfuzne gospodarske politike ove Vlade i uspješne politike prošle Vlade, primijetila je **Marija Lugarić (SDP)**. I iz izlaganja predsjednika Uprave HBOR-a može se zaključiti da poticanje poduzetnika početnika i izvoznika nije projekt nove Vlade, budući da se provodio i prošlih godina. Izrazila je uvjerenje da će ove godine, za razliku od prošle, prilikom izglasavanja Proračuna za 2005. proći amandmani kojima se zahtijeva povećanje sredstava za izravne transfere poduzetnicima i za HBOR.

Odgovarajući na replike **Jure Bitunjac** je rekao da je Peckove prijetnje spome-

nuo samo figurativno (vi ste manjina u Parlamentu pa, prema tome, ne možete ni prijetiti). Pojasnio je da nije govorio o

Programi poticanja poduzetnika početnika i izvoznika nisu projekt nove Vlade, budući da su se provodili i proteklih godina.

formalnopravnom otvaranju obrta, nego o dobivanju kredita za male poduzetnike i obrtnike. Budući da mu je dobro poznato koje su prepreke pred njima, smatra da bi im HBOR trebao biti servis, a ne da budu prisiljeni dizati skupe kredite od poslovnih banaka.

Razmotriti mogućnost otvaranja podružnica

Po ocjeni **Katarine Fuček**, iz ovog Izvješća je vidljivo da HBOR uspješno posluje i ostvaruje ciljeve zbog kojih je osnovan, ali i dalje plasira svoje kreditne programe preko komercijalnih banaka što poskupljuje te programe. Budući da cilj te institucije nije poslovanje s građanstvom, ne razmišljaju o podružnicama, a istodobno otvaraju info-centre u pojedinim gradovima, što također iziskuje ulaganje u ljude, zgrade i opremu. Možda ne bi bilo zgorega da se, uz pomoć sredstava iz zadržane dobiti, ova Banka i marketinški približi svojim programima korisnicima na terenu, kaže zastupnica. Uostalom, ona je i dosad bila velika potpora regionalnom razvitu, ali u izvješću nedostaju statistički pokazatelji o tome koliko je koja regija sudjelovala u poticajnim sredstvima, od 92. do danas. Nema ni potpunih podataka o korištenju kreditnih programa u razvoju pojedinih gospodarskih djelatnosti. Primjerice, vidljivo je da su značajna sredstva uložena u poticanje razvoja brodogradnje, ali se ne zna koliko je koje brodogradilište dobilo, koliko je politika utjecala na usmjerenje tih sredstava te kako se Banka zaštitila od rizika. Za svaku su pohvalu, inače, poduzete mjere za podizanje konkuren-

tnosti hrvatskog gospodarstva radi pristupanja EU (npr. program za početnike), ocjenjuje zastupnica.

Zanima je i kakva je suradnja Banke i Ministarstva gospodarstva u pristupu malom poduzetniku, posebno u smislu zajedničkih programa, promocije i nastupa, te koliko je sredstava utrošeno na poticanje poljoprivrednih programa, pogotovo sada kad su najpotrebniji da bi se naša poljoprivreda prilagodila europskoj.

I ona je zamjerila zastupniku Peceku na pesimističnoj prognozi o poslovanju HBOR-a u ovoj godini, koja još traje.

Marija Lugarić dijeli mišljenje kolegice Fuček koja je, među ostalim, afirmativno govorila o programima kreditiranja poduzetnika-početnika i mlađih poduzetnika. Kako reče, posebno joj je drago to što je kolegica ocijenila izuzetno pozitivnim Izvješće HBOR-a za 2003., jer je na taj način poduprla politiku bivšeg ministra Pecea koji je i predložio Hrvatskom saboru da se uvedu spomenute kreditne linije. Izrazila je nadu da će gospođa Fuček poduprijeti i amandmane koji idu za tim da se ta sredstva vrate na razinu na kojoj su bila u 2003., budući da su, zahvaljujući i njenom glasu, u ovoj godini smanjena. Nažalost, izgleda da aktualna Vlada nije znala nastaviti uspješan projekt koji je bio pripremljen za spomenuto skupinu poduzetnika, budući da do dana današnjeg nije potrošena ni jedna lipa iz Državnog proračuna za tu namjenu.

Odgovarajući na repliku **Katarina Fuček** je primijetila da se sada raspravlja o Izvješću HBOR-a za 2003. godinu koje govori o uspješnom poslovanju te Banke i programima koji su podloga za nastavak pojedinih razvojnih programa na kojima radi sadašnja Vlada. A o rezultatima poslovanja HBOR-a u ovoj godini bit će govora kad bude na dnevnom redu Izvješće za 2004, zaključila je.

Replicirajući joj, **Željko Pecek** je rekao da se oduvijek zalagao za bolji-tak hrvatskog gospodarstva, i dok je bio u poziciji, a i sada u opoziciji. Ako smo već konstatirali da su obustavljeni povoljni krediti za izvoznike, mora-

mo se zajednički boriti da promijenimo to stanje, kaže zastupnik. Evidentno je, naime, da ćemo ove godine biti neu-sprešniji nego prošle, ako smo izdvojili manje novaca za subvencioniranje kamata izvoznicima. Međutim, u Ministarstvu gospodarstva ostalo je neutrošeno više od 6 mln. kuna koje bi se moglo iskoristiti za tu namjeru.

Riječ predlagatelja

U svom ponovnom javljanju **Antun Kovačev** je naglasio da je osnovna zadaća HBOR-a potpora razvitku hrvatskog gospodarstva, a programi poticanja gospodarstva ne mogu se vezivati za mandat bilo koje vlade. Nema sumnje - kaže - da je prošla Vlada nastavila zatečene programe bivše HDZ-ove Vlade u poticanju poduzetništva i izvoza, kao što i današnja HDZ-ova Vlada nastavlja programe koje je započela koaličijska Vlada.

U nastavku je priznao da nam je MMF nametnuo ograničenja plasmana HBOR-a. Zbog toga se Banka više orijentirala na kreditiranje izvoznika i poticanje velikog gospodarstva, posebno restrukturiranja radi povećanja konkurenčnosti na domaćem i stranom tržištu, budući da Ministarstvo gospodarstva priprema programe za malo poduzetništvo.

Izrazio je uvjerenje da će djelovanje HBOR-a i na kraju ove godine biti uspješno. Na to upućuje činjenica da je upravo kreditiranje programa za potica-

nje izvoza i pripreme roba za izvoz (do kraja rujna za tu je namjenu investirano više od milijardu kuna ili 465 posto više nego lani) dobrano pridonijelo značajnom povećanju izvoznih rezultata u prvih 9 mjeseci ove godine (za 17 posto). Osim toga, radi osiguranja izvoznika od političko-komercijalnih rizika Banka je izdala dvostruko veći broj polica za osiguranje izvoza nego u protekljoj godini. Točno je, kaže, da su već u kolovozu iskorištena sva ovogodišnja sredstva subvencije za poticanje izvoza, ali taj program nije zaustavljen. Prema dogovoru s ministrom gospodarstva i Vladom, nedostajuća sredstva trebala bi se nadoknaditi u okviru Proračuna za 2005.

Na pitanje zastupnika Bitunjca izrazio je uvjerenje da će Vlada pokazati razumijevanje za probleme lokalnih jedinica na području Cetinske krajine koje imaju problema s vraćanjem zajmova za vodoopskrbu. Dakako, prilikom donošenja Proračuna za iduću godinu treba se izboriti za to da se ti krediti, barem za općine na području od posebne državne skrbi, pokriju novcem iz države blagajne.

Pojasnio je, nadalje, da HBOR, kao državna razvojna i izvozna banka, ne želi konkurirati poslovnim bankama na način da otvara podružnice. Međutim, da bi bili što bliži gospodarstvenicima i poduzetnicima, do kraja ove i početkom sljedeće godine planiraju otvoriti još pet info-centara, gdje bi oni mogli dobiti kvalitetne informacije o kreditnim uvjetima i dr.

Napomenuo je, također, da u Izvješću o radu za prošlu godinu nisu prikazani statistički podaci za cijelo razdoblje otkad banka djeluje. Dodao je i to da je 90 posto kredita za brodogradnju pokriveno jamstvom Ministarstva finansija, odnosno hrvatske Vlade jer Banka nastoji zaštiti svoj kapital pa ne ulazi u prerične plasmane. Jedino brodogradilište koje djelomično financiraju bez tih jamstava je "Uljanik," koji posluje relativno uspješno u odnosu na druga brodogradilišta.

Kovačev je informirao zastupnike i o tome da je HBOR već usvojio program kreditiranja razvjeta govedarske proizvodnje u poljoprivredi, te da zajedno s Ministarstvom poljoprivrede priprema posebne programe kreditiranja maslinarstva, voćarstva i vinogradarstva. Izrazio je uvjerenje da će ti programi biti gotovi do kraja godine, kako bi se realizirali prije ulaska Hrvatske u EU.

Frano Matušić (HDZ) opovrgnuo je njegovu tvrdnju da je jedino brodogradilište za koje HBOR nije tražio državna jamstva bio Uljanik. S tim u svezi podsjetio je na činjenicu da je 2001. godine "Viktoru Lencu" odobren kredit u iznosu od 18 mln. eura, koji nije pokriven ni državnim, niti drugim jamstvima.

Nakon ove rasprave uslijedilo je izjašnjavanje. Ishod - većinom glasova nazočnih zastupnika (110 "za" i 3 "suzdržana" donesena je Odluka o potvrđivanju Godišnjih finansijskih izvješća HBOR-a za 2003. godinu.

M.Ko.

PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA FINANCIJSKOG PLANA HRVATSKIH AUTOCESTA ZA 2004. GODINU

Na 11. sjednici raspravljen je Prijedlog izmjena i dopuna Finansijskog plana Hrvatskih autocesta za 2004. godinu. Predlagatelj teksta prijedloga je Vlada Republike Hrvatske, a raspravu su proveli Odbor za financije i državni proračun te Odbor za pomorstvo, promet i veze.

Prijedlog je usvojen sa 77 glasova "za" i 1 "suzdržanim".

Ministar financija **Ivan Šuker**, predstavio je tekst Prijedloga. Na prijedlog Hrvatskih autocesta zbog povećanog prihoda od cestarina i zbog povećanih ostalih prihoda predlaže se da se finansijski plan poveća za 206,81 milijun kuna, dok

ukupni izdaci za investicijska ulaganja, redovno održavanje, upravljanje te finansijske rashode rastu za 19 681 milijun kuna. Predloženo je da se poveća i rashodovna strana.

Planirano je povećanje ostalih prihoda poslovanja za 95 milijuna naplatom potraživanja od Autoceste Rijeka-Zagreb d.d. i Hrvatskih cesta d.o.o. za

izvedene radove na čvoru Bosiljevo 2 i na obilaznici Varaždinskih Toplica.

S obzirom na to da je Hrvatski sabor nadležan za utvrđivanje finansijskog plana i s obzirom na to da nema potre-

be za rebalansom proračuna, nužno je Hrvatskom saboru predložiti da usvoji ovaj prijedlog finansijskog plana, tako da bi Hrvatske autopiste do kraja godine mogle upotrijebiti 206 milijuna kuna.

Prijedlog izmjena i dopuna finansijskog plana Hrvatskih autopista za 2004. godinu je usvojen sa 77 glasova "za" i 1 "suzdržanim".

M.Mi.

Izbori, imenovanja, razrješenja

U ime Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove prijedloge je obrazložio predsjednik Odbora, **Branimir Glavaš**.

Josip Alajbeg, predstavnik iz Splita, imenovan je za člana Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu. Ta je odluka donijeta jednoglasno sa 81 glasom "za".

Frano Piplović (DC), je izabran za člana Odbora za ratne veterane. Odluka je donijeta sa 100 glasova za, tri suzdržana glasa.

Jurica Malčić jednoglasno je sa 80 glasova izabran za pučkog pravobranitelja.

Odluka o izboru pučkog pravobranitelja, Željka Thüra, nije provedena zbog neusuglašenosti stavova političkih, parlamentarnih stranaka. U međuvremenu je jedini kandidat za pučkog pravobranitelja, Željko Thür odustao od kandidature.

Stoga je Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove razmotrio kandidaturu

novog kandidata. Hrvatskom saboru predložen je Jurica Malčić.

Željko Thür je sa 76 glasova "za" i četiri suzdržana izabran za zamjenika pučkog pravobranitelja.

Branko Tinodi je sa 79 glasova "za" i 1 "suzdržanim" izabran za zamjenika pučkog pravobranitelja.

Dejan Palić je jednoglasno sa 80 glasova "za" izabran za zamjenika pučkog pravobranitelja.

M.Mi.

**izvješća
HRVATSKOGA
SABORA**

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
dr. Željko Sabol

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
REDAKCIJA: Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavnog i odgovornog urednika), Đurđa Krmpotić, Marta Micek, Mirjana Milić, Jasna Rodić, Jasenka Šarlija, Sanja Šurina i Vjekoslav Žugaj

GRAFIČKI UREDNIK: Branislav Tanasić

RAČUNALNA OBRADA: Ivo Rada

TAJNICA REDAKCIJE: Gordana Petrović

ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6,

tel: 01/4569-722
fax: 01/6303-018
Web: <http://www.sabor.hr>
E-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb

PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR: 2390001-1100016162

Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

TISAK: Tiskara Hrvatskoga sabora